

**UCHWAŁA NR LIII/405/2023
RADY GMINY ZANIEMYŚL**

z dnia 24 kwietnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 – 2026” wraz z „Prognozą Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 i art 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572) oraz art. 17 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, 2687) Rada Gminy Zaniemyśl uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 – 2026” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z „Prognozą Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026” stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXV/240/2017 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 25 września 2017 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2020”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zaniemyśl.

§ 4. Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Gminy
/-/ Jerzy Grześkowiak
(dokument podpisany elektronicznie)**

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026

Zamawiający:

Urząd Gminy Zaniemyśl

ul. Średzka 9

63-020 Zaniemyśl

Wykonawca:

Ekolog Sp. z o.o.

ul. Świętowidzka 6/4

61-058 Poznań

Kierownik zespołu:

mgr Jakub Smakulski

Autorzy opracowania:

mgr Monika Mrożek

Spis treści

1. Streszczenie.....	7
2. Wstęp	9
2.1. Cel i zakres opracowania.....	9
2.2. Struktura programu i metodyka pracy	10
2.3. Podstawa prawna.....	10
2.4. Spójność z dokumentami nadrzędnymi	12
3. Charakterystyka gminy Zaniemyśl	13
3.1. Położenie i uwarunkowania przyrodnicze	14
3.2. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze	14
3.2.1. Demografia.....	14
3.2.2. Gospodarka.....	16
4. Ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	17
4.1. Ocena klimatu i jakości powietrza.....	17
4.1.1. Stan wyjściowy.....	17
4.1.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020	25
4.1.3. Ocena stanu – analiza SWOT	28
4.2. Zagrożenie hałasem	29
4.2.1. Stan wyjściowy.....	29
4.2.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020	34
w zakresie zagrożenia hałasem	34
4.2.3. Ocena stanu – analiza SWOT	35
4.3. Pola elektromagnetyczne.....	36
4.3.1. Stan wyjściowy.....	36
4.3.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w	39
zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi	39
4.3.3. Ocena stanu – analiza SWOT	39
4.4. Gospodarowanie wodami	40
4.4.1. Stan wyjściowy.....	40
4.4.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020	50
w zakresie gospodarowania wodami	50
4.4.3. Ocena stanu – analiza SWOT	53
4.5. Gospodarka wodno – ściekowa	54
4.5.1. Stan wyjściowy.....	54

4.5.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.....	56
4.5.3. Ocena stanu – analiza SWOT	56
4.6. Zasoby geologiczne	57
4.6.1. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie zasobów geologicznych	58
4.6.2. Ocena stanu – analiza SWOT	59
4.7. Gleby.....	60
4.7.1. Stan wyjściowy.....	60
4.7.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb	65
4.7.3. Ocena stanu – analiza SWOT	66
4.8. Gospodarka odpadami	67
4.8.1. Stan wyjściowy.....	67
4.8.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami.....	70
4.8.3. Ocena stanu – analiza SWOT	72
4.9. Zasoby przyrodnicze	73
4.9.1. Stan wyjściowy.....	73
4.9.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 dotyczące obszaru interwencji – zasoby przyrodnicze.....	78
4.9.3. Ocena – analiza SWOT	79
4.10. Zagrożenie poważnymi awariami	80
4.10.1. Stan wyjściowy.....	80
4.10.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami	81
4.10.3. Ocena – analiza SWOT	81
4.11. Adaptacje do zmian klimatu oraz nadzwyczajne zagrożenia środowiska	82
4.12. Edukacja ekologiczna	82
4.13. Monitoring Środowiska	83
5. Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie.....	85
6. System realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	111
7. Spis rysunków	112
8. Spis tabel.....	112

Załącznik nr 1 Cele strategiczne i operacyjne dokumentów strategicznych, które zostały ujęte w tworzeniu strategii ochrony w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 115

Wykaz skrótów

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
Analiza SWOT	Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej. Polega na analizie silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń, które się przed nią pojawiają. SWOT, to skrót od: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPD	Jednolite Części Wód Podziemnych
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PM _{2,5}	Pył zawieszony o granulacji do 2,5 µm
PM ₁₀	Pył zawieszony o granulacji do 10 µm
PMS	Państwowy Monitoring Środowiska
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Streszczenie

Program Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 zawiera podstawowe informacje na temat aktualnego stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem programu jest zrównoważony rozwój gminy Zaniemyśl ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z zasobów przyrodniczych.

Gmina Zaniemyśl jest gminą wiejską. Jej obszar położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie średzkim. Teren gminy obejmuje wieś Zaniemyśl (daw. miasto), który stanowi siedzibę władz samorządowych oraz 18 sołectw, które tworzą sieć, składającą się z 29 miejscowości. Wyróżniamy następujące sołectwa Gminy Zaniemyśl: Zaniemyśl, Jeziory Małe, Jeziory Wielkie, Bożydar, Śnieciska, Jaszkowo, Pigłowice, Płaczki, Brzostek, Czarnotki, Lubonieczek, Mądre, Zwola, Polwica, Winna, Kępa Wielka, Luboniec, Polesie. Gmina zajmuje powierzchnię 106,6 km². Stan ludności w 2021 roku według danych GUS wynosił 6 905 osób.

W gminie Zaniemyśl na przestrzeni lat 2017-2021 zaobserwowano wyraźny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Wzrost ten może świadczyć o tym, że gmina z roku na rok rozwija się gospodarczo.

Jeden z głównych rozdziałów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 zawiera informacje dotyczące oceny stanu środowiska przyrodniczego. W jej skład wchodzi ocena klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarka wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze, zagrożenie poważnymi awariami, adaptacje do zmian klimatu oraz edukacja ekologiczna.

Jednym z problemów napotkanych w niniejszym dokumencie jest problem związany z ochroną powietrza i niską emisją pochodzącą z indywidualnych systemów grzewczych oraz ruchu drogowego. W celu poprawy sytuacji, gmina powinna skupić się na wprowadzeniu gospodarki niskoemisyjnej, np. poprzez zachęcanie mieszkańców do wymiany starych systemów grzewczych na nowe, wykorzystanie alternatywnych źródeł energii i ograniczenie emisji z ruchu drogowego.

Do mocnych stron gminy w tym zakresie należy bieżąca modernizacja dróg oraz budowa ścieżek rowerowych, które wraz z funkcjonującym zbiorowym transportem publicznym pozwolą na ograniczenie ruchu pojazdów indywidualnych emitujących niską emisję. Słabymi stronami gminy Zaniemyśl jest również utrzymujący się duży ruch samochodowy, konieczność dalszych prac modernizacyjnych dróg oraz brak punktów WIOŚ pomiaru zanieczyszczeń powietrza.

Na terenie gminy Zaniemyśl występują źródła promieniowania elektromagnetycznego takie jak: 7 stacji bazowych telefonii komórkowej oraz linie elektroenergetyczne. Zaopatrzenie terenu gminy Zaniemyśl w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego.

Głównymi zagrożeniami w zakresie gospodarki zasobami wodnymi na terenie gminy Zaniemyśl jest utrzymanie lub pogorszenie się złego stanu wód powierzchniowych, a także ograniczanie zdolności retencyjnych gleb poprzez zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej. Mocnymi stronami gminy jest obecność wałów przeciwpowodziowych i jazów oraz dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.

Mimo działań podejmowanych w celu poprawy jakości wód na terenie gminy Zaniemyśl w latach 2017-2020, istotnym problemem nadal pozostaje zły stan ogólny wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych. W kolejnych latach należy podjąć nowe zadania w celu ochrony wód rzecznych i jeziornych.

Głównym problemem zidentyfikowanym w analizie SWOT z zakresu gospodarki wodno-ściekowej są wciąż występujące tereny nieskanalizowane ze zbiornikami bezodpływowymi oraz pojawiające się sporadyczne awarie oczyszczalni ścieków. Mocną stroną gminy jest znaczny wzrost ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Na terenie gminy nie ma Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), ani instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

W celu spełnienia określonych wymogów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami w dniu 7 października 2008 r. zostało zawarte Porozumienie Międzygminne, którego przedmiotem było powierzenie realizacji zadania publicznego dotyczącego organizowania i nadzoru systemu wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Jarocinie z siedzibą w Witaszyczkach wraz z punktami przeładunkowymi.

Na terenie gminy Zaniemyśl w chwili obecnej nie ma utworzonego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Budowa punktu zaplanowana jest w roku 2023 ze środków pozyskanych z rządowego funduszu Polski Ład. Nie występują również czynne składowiska odpadów komunalnych. Składowisko w Czarnotkach zgodnie z informacjami zawartymi w Protokole WIOŚ nie posiada żadnych uregulowań formalno-prawnych w zakresie gospodarki odpadami. Dla składowiska nie zostało wydane pozwolenie na budowę i pozwolenie na użytkowanie. Obiekt posiada jedynie wskazanie lokalizacyjne z 13.06.1989 r. oraz zatwierdzoną przez Urząd Gminy w Zaniemyślu decyzją o zatwierdzenie planu realizacyjnego budowy wysypiska. Niemniej w protokole WIOŚ z 2011 r. składowisko jest traktowane jako składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czarnotki i znajdują się w nim odniesienia do przepisów, jakie obiekt według WIOŚ w Poznaniu powinien spełniać, a dotyczących rekultywacji składowisk odpadów.

Jednym z głównych celów gospodarki odpadami jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie.

Obszar gminy Zaniemyśl posiada średni (przeciętny) wskaźnik lesistości oraz dużą liczbę pomników przyrody, które są poddawane koniecznym zabiegom pielęgnacyjnym. Atutem Gminy są też przydrożne aleje wzdłuż dróg łączących poszczególne miejscowości zwiększające bioróżnorodność terenów rolniczych.

Dla wyznaczonych w Programie zadań opracowany został harmonogram realizacji. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska sporządzany będzie w okresach dwuletnich w celu monitoringu zakresu wykonania i wdrażania powierzonych zadań.

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest dokument pt. „*Program Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026*”.

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – *Prawo ochrony środowiska*. Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ gminy sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

Głównym celem sporządzenia, uchwalenia i wdrażania programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska. POŚ powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem łączącą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska oraz przyrody.

Program ochrony środowiska winien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Program ochrony środowiska zgodnie z art. 13 i art. 14 ustawy *Prawo ochrony środowiska* ma określać przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z tym, że polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, program ochrony środowiska powinien być spójny z strategiami i programami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy.

Program spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytuczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Oznacza to, że w przygotowanym programie:

- została dokonana ocena stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji;
- w ramach opisu stanu środowiska uwzględnione zostały zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska,
- uwzględnione zostały cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska;
- określony został harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych.

Ponadto, podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

2.2. Struktura programu i metodyka pracy

Program Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl składa się z 6 rozdziałów. W rozdziałach tych przedstawiono zagadnienia wstępne, ocenę stanu środowiska, cele, zadania i ich finansowanie oraz system realizacji programu.

Tok pracy w ramach opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026” składał się z kilku etapów.

W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska na terenie gminy. Po zebraniu danych wyjściowych opracowano charakterystykę oraz diagnozę stanu środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno – ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. W dokumencie uwzględniono adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska. Opisano efekty realizacji dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska, dokonano analizy SWOT, na podstawie której określono najpoważniejsze zagrożenia dla gminy z zakresu analizowanych obszarów interwencji.

Dane do wykonania dokumentu pozyskano z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (oddział w Poznaniu), Urzędu Gminy w Zaniemyślu, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wielkopolskiej, Polskiej Spółki Gazownictwa (oddział w Poznaniu), Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Starostwa Powiatowego w Środzie Wielkopolskiej, Urzędu Komunikacji Elektronicznej (delegatura w Poznaniu), Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (Departament Środowiska), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zaniemyślu, Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu oraz operatora energetyki na terenie gminy – Enei Operator (oddział w Poznaniu). Dane o stanie środowiska naturalnego opisywano na podstawie aktualnych informacji.

Dane o stanie środowiska naturalnego podane są według stanu na dzień 31.12.2021 roku.

Na podstawie dokonanej oceny i analizy stanu środowiska przyrodniczego określono cele, kierunki i zadania, a następnie opracowano harmonogram rzeczowo – finansowy z uwzględnieniem formy finansowania, osobno dla zadań własnych gminy oraz osobno dla zadań monitorowanych.

2.3. Podstawa prawna

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną Programu stanowią wymienione niżej ustawy oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2556),
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1029),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku, o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 916),

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

- ustawa z dnia 28 września 1991 roku, o lasach (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 672),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku, Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku, o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2028),
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku, o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2187),
- ustawa z dnia 17 lipca 2009 roku o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, zmieniona ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 roku o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1047),
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1072 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 699 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 1326 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2351 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 roku o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 76 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r., poz. 503 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 572),
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1070 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2311),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 2412),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 roku , w sprawie katalogu odpadów (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1923) zastąpione Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.10).

2.4. Spójność z dokumentami nadrzędnymi

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026” uwzględnia założenia zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

➤ nadrzędne dokumenty strategiczne:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) (M.P. z 2019 r., poz. 1060),
- Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP 2030) – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (M.P. z 2019 r., poz.794),
- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku (M.P. z 2019 r., poz. 1054),
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 (M.P. z 2019 r., poz. 1150),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (M.P. z 2021 r., poz.264),

➤ dokumenty sektorowe:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030 (M.P. z 2019 r., poz. 794),
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (M.P. z 2017 r., poz. 1183),
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (M.P. z 2022 r. poz. 1030),
- Strategiczny Plan Adaptacyjny dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą na 2030,
- Program wodno-środowiskowy kraju,
- Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967),
- Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1938).

➤ dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym:

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku (uchwała nr XVI/287/20 sejmiku województwa wielkopolskiego),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego - Wielkopolska 2020+ (uchwała nr V/70/19 sejmiku województwa wielkopolskiego),
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym (uchwała nr XXII/405/2020 sejmiku województwa wielkopolskiego),
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (uchwała nr XXI/391/20 sejmiku województwa wielkopolskiego),
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,

➤ dokumenty szczebla lokalnego:

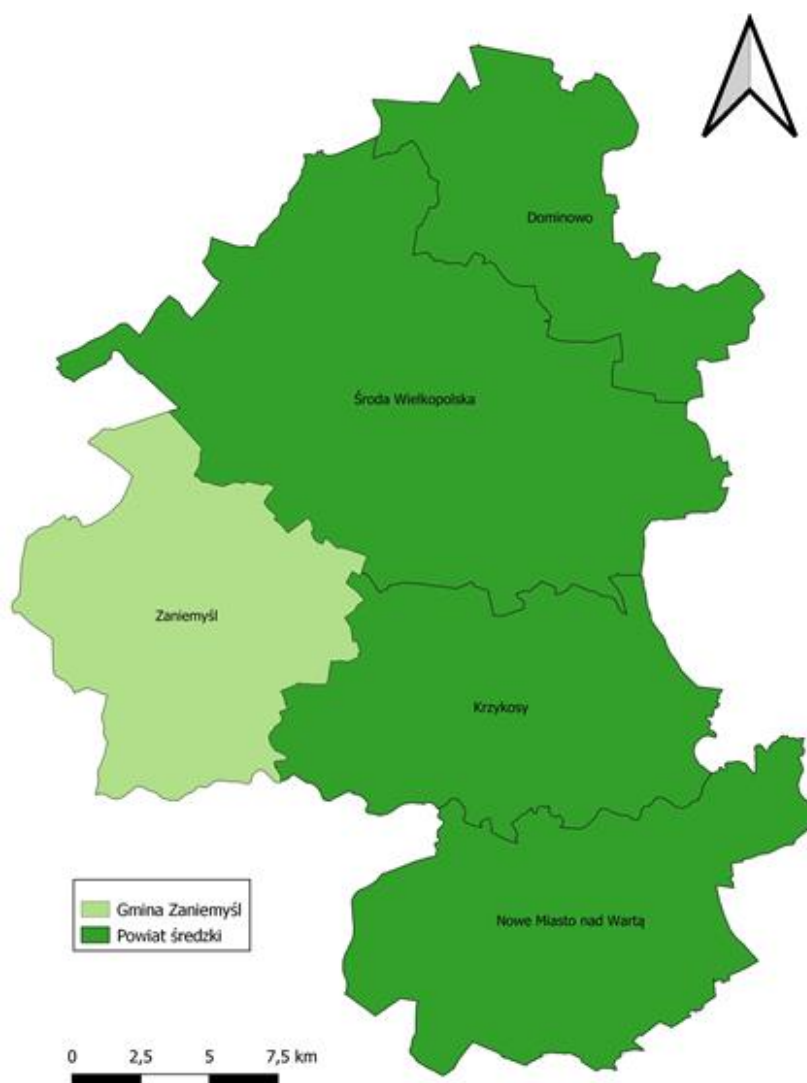
- Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015 - 2024
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego na lata 2021-2024,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.

3. Charakterystyka gminy Zaniemyśl

Gmina Zaniemyśl jest gminą wiejską. Jej obszar położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie średzkim. Teren gminy obejmuje wieś Zaniemyśl (daw. miasto), który stanowi siedzibę władz samorządowych oraz 18 sołectw, które tworzą sieć, składającą się z 29 miejscowości.

Sołectwa gminy Zaniemyśl: Zaniemyśl, Jezioro Małe, Jezioro Wielkie, Bożydar, Śnieciska, Jaskowo, Pigłowice, Płaczki, Brzostek, Czarnotki, Luboniec, Mądre, Zwola, Polwica, Winna, Kępa Wielka, Luboniec, Polesie.

Gmina zajmuje powierzchnię 106,6 km². Stan ludności w 2021 roku według danych GUS wynosił 6 905 osób.

Rysunek 1. Gmina Zaniemyśl na tle powiatu średzkiego

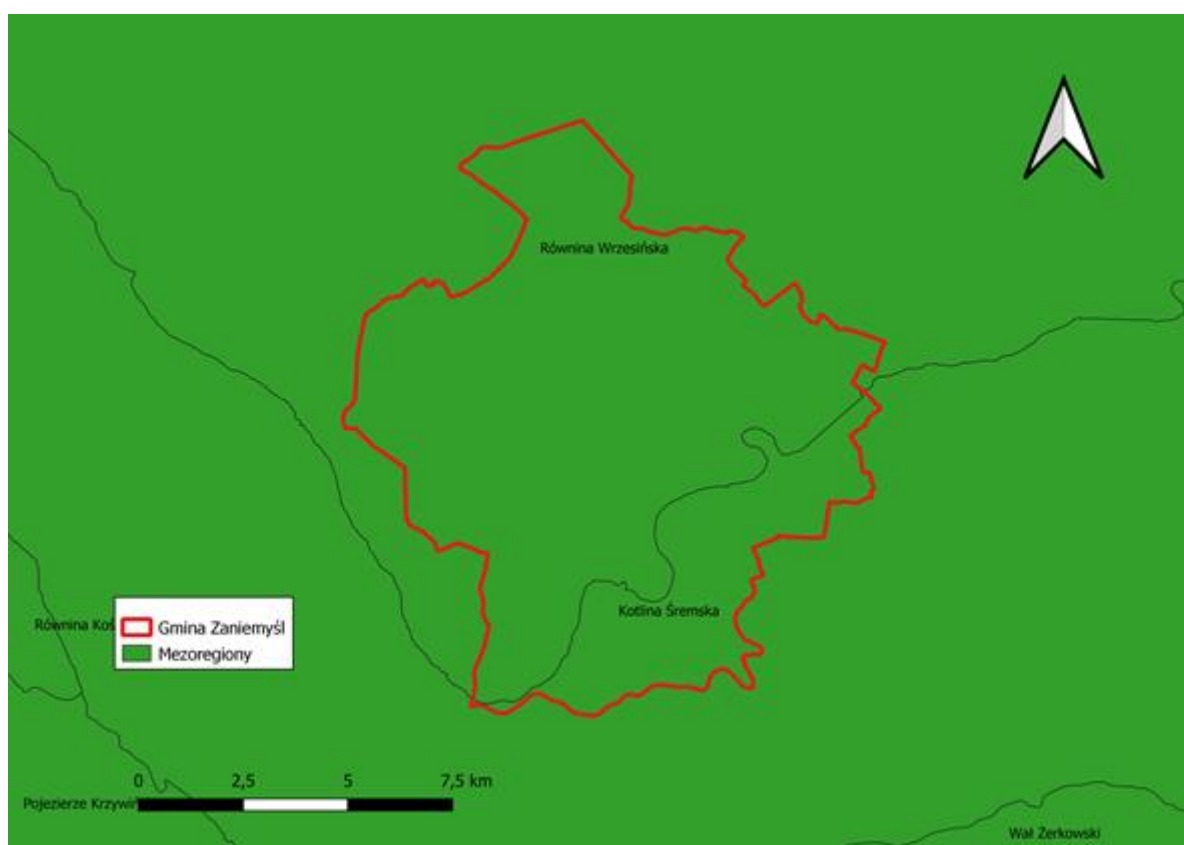
Źródło: opracowanie własne

5.1. Położenie i uwarunkowania przyrodnicze

Gmina Zaniemyśl sąsiaduje z gminą Kórnik (od północnego zachodu), gminą Środa Wielkopolska (od północnego wschodu), gminą Krzykosy (od wschodu), gminą Książ Wielkopolski (od południa), gminą Śrem (od południowego zachodu).

Na podstawie podziału fizycznogeograficznego (Kondracki 2002), gminę Zaniemyśl zaliczono do makroregionów: Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej oraz Pojezierza Wielkopolskiego i mezoregionów:

- Równina Wrzesińska – na ogół całość stanowią bezjeziorne równiny morenowe z niewielkimi sandrowo-kemowymi wzniesieniami,
- Kotlina Śremska – obejmująca dolinę Warty pomiędzy ujściem Proсны, a ujściem Kanału Mosińskiego; oprócz zalewanego dna doliny występują również zalesione tarasy piaszczyste oraz pola uprawne.

Rysunek 2. Mezoregiony gminy Zaniemyśl

Źródło: opracowanie własne

3.2. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze

3.2.1. Demografia

Stan ludności w 2021 roku według danych GUS wynosił 6 905 osób (z czego 3 423 mężczyzn i 3 482 kobiet). Czynniki określające sytuację demograficzną w gminie to przede wszystkim:

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

współczynnik przyrostu naturalnego, saldo migracji, gęstość zaludnienia, współczynnik feminizacji, struktura wieku, migracje. Dane statystyczne w zakresie podstawowych czynników kształtujących lokalną sytuację demograficzną przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Tabela 1. Podstawowe dane demograficzne Gminy Zaniemyśl

Wyszczególnienie:	Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba ludności	osoba	6 886	6 933	6 958	6937	6905
Gęstość zaludnienia	osoba/km ²	65	65	65	65	65
Urodzenia żywe na 1000 ludności	-	11,56	12,17	11,39	8,94	11,27
Zgony na 1000 ludności	-	9,51	10,00	9,22	12,25	13,15
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	2,05	2,17	2,16	-3,31	-1,88
Zameldowania	osoba	99	94	97	63	82
Wymeldowania	osoba	53	65	92	62	71
Saldo migracji	osoba	46	29	5	1	11
Liczba kobiet	osoba	3 484	3 501	3 511	3 487	3 482
Liczba mężczyzn	osoba	3 402	3 432	3 447	3 450	3 423
Współczynnik feminizacji	osoba	102	102	102	101	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych demograficznych przedstawionych powyżej wnioskuje się, że liczba ludności od 2017 roku delikatnie wzrasta do roku 2019. Od roku 2020 odnotowuje się spadek liczby ludności. Zjawisko to rozkłada się równomiernie na terenie całej gminy. Gęstość zaludnienia wynosi około 65 osób na km².

Liczba kobiet przeważa nad liczbą mężczyzn (poza rokiem 2020). Współczynnik feminizacji w ostatnich latach utrzymuje się na równym poziomie – na 100 mężczyzn w gminie przypadają 102 kobiety. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2017-2021 było dodatnie.

Struktura wieku ekonomicznego ludności uwzględnia wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny, a także stopę bezrobocia, którą określa się, jako stosunek liczby osób nieposiadających pracy do liczby osób aktywnych zawodowo. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wieku ekonomicznego oraz stopę bezrobocia rejestrowanego na podstawie danych GUS w latach 2017-2021.

Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego i strukturalnego bezrobocia w latach 2017-2021

Rok	Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Bezrobocie*	
	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

2017	1 412	20,5	4 286	62,1	1 188	17,2	151	3,5
2018	1 428	20,7	4 281	62,0	1 224	17,7	142	3,3
2019	1 437	20,8	4 234	61,3	1 287	18,6	146	3,4
2020	1 491	21,6	4 130	59,8	1 316	19,1	182	4,4
2021	1 492	21,6	4 099	59,4	1 314	19,0	133	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności gminy pod względem wieku (według danych GUS) w 2021 roku przedstawia się następująco: 21,6% ogółu mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), 59,4% osoby w wieku produkcyjnym oraz 19% osoby w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2017 – 2021 zaznacza się wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost w wieku poprodukcyjnym oraz jednoczesny spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym. Trend ten jest charakterystyczny dla społeczeństwa starzejącego się i odnotowywany jest obecnie w całej Polsce.

W latach 2017-2019 odnotowano spadek bezrobocia na terenie gminy Zaniemyśl. W 2020 roku nastąpił wzrost w porównaniu do roku 2019 o 25%. Wzrost ten najprawdopodobniej był spowodowany trwającą pandemią COVID-19. W roku 2021 odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 27% w stosunku do roku poprzedniego. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2021 roku 3,2%.

3.2.2. Gospodarka

W gminie Zaniemyśl na przestrzeni lat 2017-2021 zaobserwowano wyraźny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Wzrost ten może świadczyć o tym, że gmina z roku na rok rozwija się gospodarczo. Na podstawie danych z GUS stwierdzono, że liczba podmiotów gospodarczych ogółem wzrosła o 94, względem 2017 roku. Większość stanowią podmioty sektora prywatnego, w ilości 730 podmiotów gospodarczych.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze wg działów PKD w latach 2017-2021

Działy PKD	2017	2018	2019	2020	2021
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo	29	30	34	35	32
Przemysł i budownictwo	172	183	203	207	211
Pozostała działalność	457	467	494	510	541

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 4. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w 2021 roku

Podmioty wg sektorów własnościowych	Liczba podmiotów
Sektor publiczny	
Sektor publiczny - ogółem	17

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	10
spółki handlowe	1
Sektor prywatny	
Sektor prywatny - ogółem	762
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	587
spółki handlowe	70
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5
spółdzielnie	5
fundacje	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy Zaniemyśl działalność prowadzi łącznie 17 podmiotów należących do sektora publicznego i są to przede wszystkim państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego (10 jednostek). W sektorze prywatnym, w roku 2021, działały 762 podmioty, w tym 587 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 70 podmiotów to spółki handlowe w tym 5 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego oraz 5 spółdzielni. W analizowanym przedziale czasowym działało 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 2 fundacje.

4. Ocena stanu środowiska przyrodniczego

4.1. Ocena klimatu i jakości powietrza

4.1.1. Stan wyjściowy

Klimat

Polska leży w zasięgu klimatu przejściowego, pomiędzy ciepłym, morskim klimatem Europy Zachodniej, a klimatem kontynentalnym Europy Wschodniej. Gmina Zaniemyśl znajduje się w zasięgu klimatu umiarkowanego, który charakteryzują łagodne zimy i ciepłe lata.

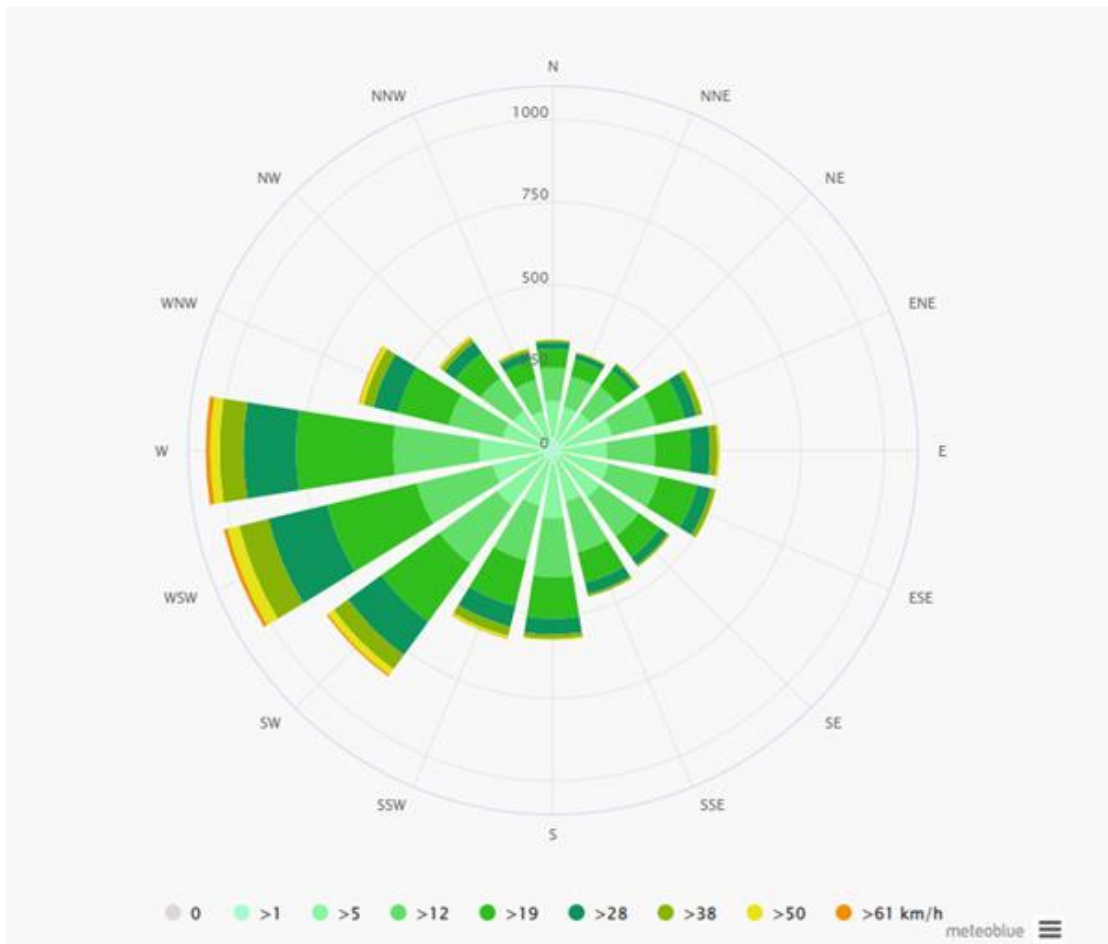
Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia (1993 r.) teren gminy Zaniemyśl należy do regionu klimatycznego XV środkowopolskiego. Cechą charakterystyczną tego regionu jest występowanie ciepłej pogody, a jednocześnie pochmurnej i bez opadów. Amplituda temperatur w ciągu roku jest stosunkowo niewielka.

Cyrkulacje powietrza w gminie określa rozkład wiatrów i topografia obszaru. Podobnie jak w Polsce w gminie Zaniemyśl wiatry wieją z kierunku zachodniego i południowo - zachodniego. Zdarzają się również w miesiącach: styczeń, luty, kwiecień wiatry z kierunku wschodniego. Najrzadziej występują natomiast wiatry północne oraz północno-wschodnie. Na terenie gminy wiatry osiągają największe prędkości w okresie zimowym, z kolei najmniejsze latem. Średnia roczna suma opadów wynosi około 530 mm. Gmina Zaniemyśl położona jest w obszarze o najniższej rocznej sumie opadów w kraju. Okres wegetacyjny trwa 200 – 220 dni.

Do niekorzystnych zjawisk atmosferycznych na terenie gminy można zaliczyć wiosenne gradobicia oraz erozję wietrzną.

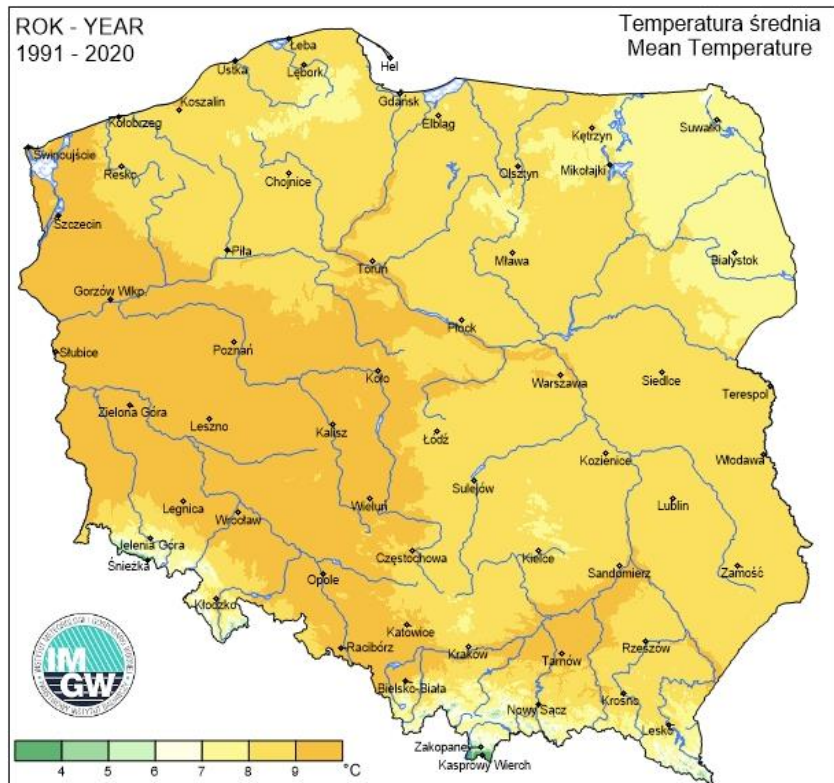
*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

W ostatnich latach obserwuje się wzrost występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych np. wydłużających się fal upałów, długotrwałych okresów suszy, nawalnych deszczy, intensywnych burz, wiatrów huraganowych. Zjawiska te są związane ze zmianami klimatu.

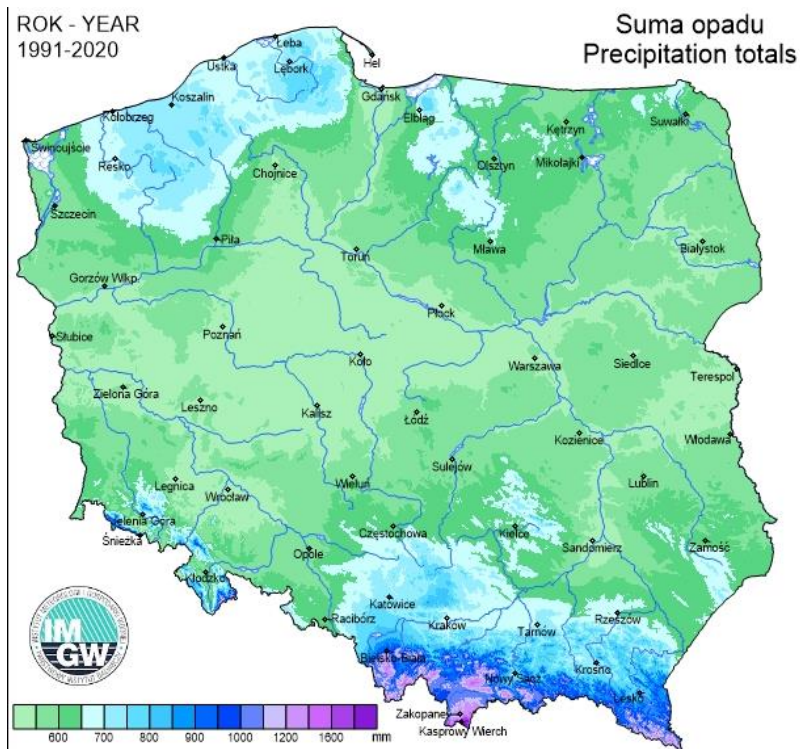

Rysunek 3. Róża wiatrów dla Zaniemyśla

Źródło: meteoblue.com.pl/

Rysunek 4. Roczna średnia temperatura powietrza z wielolecia
Źródło: *imgw.pl*

Rysunek 5. Roczna suma opadu z wielolecia
Źródło: *imgw.pl*

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Jakość powietrza

O jakości powietrza decyduje głównie przestrzenny rozkład oraz wielkość emisji ze wszystkich źródeł, z uwzględnieniem przepływów transgenicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Przestrzenny rozkład emisji na terenie Polski jest zróżnicowany. Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi. Dla celów oceny jakości powietrza, a także uchwalenia oraz realizacji programów jego ochrony, w całym kraju ustalone zostały strefy, które wyznaczono w oparciu o podział administracyjny państwa.

Województwo wielkopolskie zostało objęte trzema strefami:

1. Aglomeracja poznańska
2. Miasto Kalisz
3. Strefa wielkopolska

Gmina Zaniemyśl jest zlokalizowana w strefie wielopolskiej.

Podstawę klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza stanowią następujące wartości poziomów:

- Dopuszczalnego – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- Docelowego – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie,
- Celu długoterminowego – oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Oprócz wyżej wymienionych poziomów określony jest również poziom krytyczny, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do komponentów przyrody, ale nie w odniesieniu do człowieka oraz margines tolerancji, który określa procentową część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony. W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Dla ozonu:

- klasa D1 – stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

- klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego, oraz dla PM2.5:
- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- klasa C2 – stężenia PM2.5 przekraczają poziom docelowy.

Klasy stref dla zanieczyszczeń oraz wymagane działania w zależności od ich poziomu stężeń przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
Poziom dopuszczalny			
nie przekraczający poziomu dopuszczalnego		A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen, pył PM10 ołów (PM10)	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
Poziom docelowy			
nie przekraczający poziomu dopuszczalnego		A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo/a/piren (PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
Poziom celu długoterminowego			
nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
Powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie wielkopolskim, Raport za 2020 ROK; GIOŚ

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie wyników pomiarów monitoringu powietrza atmosferycznego sporządza ocenę jakości powietrza dla województwa. Ocenę jakości powietrza, którą wykonuje się corocznie, jest wynikiem obowiązku, jaki nakłada na GIOŚ art. 89 i 90 Prawa ochrony środowiska. W ocenach prowadzonych pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi uwzględnia się 12 substancji:

- dwutlenek siarki - SO₂
- dwutlenek azotu - NO₂
- tlenek węgla - CO
- benzen – C₆H₆
- ozon - O₃
- pył PM10
- pył PM2,5
- ołów - Pb w PM10
- arsen - As w PM10
- kadm - Cd w PM10
- nikiel - Ni w PM10
- benzo(a)piren - BaP w pyle PM10

Oceny dokonywane pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmują 3 substancje:

- dwutlenek siarki - SO₂
- tlenki azotu - NO_x
- ozon - O₃

Tabela 6. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia w 2021 roku

Nazwa Strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy													
	SO ₂	NO ₂	CO	PM2,5	C ₆ H ₆	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O3		
Wielkopolska	A	A	A	C1*	A	A	A	A	A	A	A	C	A**	D2***

* dopuszczalny - II Faza

**Poziom docelowy

*** Poziom celu długoterminowego

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim w roku 2021; GIOŚ

Wyniki analizy, które zostały przedstawione w tabeli powyżej pokazują, że przekroczenia stężeń dopuszczalnych zaobserwowano w przypadku 3 substancji: pyłu PM2,5, benzo(a)pirenu oraz ozonu. Pozostałe substancje zaklasyfikowano do klasy A z uwagi na nieprzekroczenie poziomu dopuszczalnego i docelowego.

Tabela 7. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin w 2021 roku

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				
	SO ₂	O ₃ (poz. doc. do 2010 r.)	O ₃ (poz. Celów do 2020)		NO _x
wielkopolska	A	A	A	D2*	A

*poziom celu długoterminowego

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim w roku 2021, WIOŚ

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony roślin, strefę wielkopolską pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x, SO₂ zakwalifikowano do klasy A natomiast wartości dopuszczalne dla O₃ dla poziomu celu długoterminowego wykryto przekroczenia.

Obecnie obowiązuje „Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjęty uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r., poz. 5954). Program opracowany został w związku z tym iż stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Integralną część programu stanowi plan działań krótkoterminowych.

W Programie określono działania naprawcze dla strefy wielkopolskiej.

Tabela 8. Wykaz planowanych działań naprawczych w strefie wielkopolskiej

Kod działania	Nazwa działania
WpZOA	Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej.
WpDOT	Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej
WpIZE	Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin
WpKUA	Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowania paliw stałych
WpTMB	Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
WpMMU	Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich
WpZUZ	Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej
WpEEK	Edukacja ekologiczna
WpPZP	Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej

Ważnym dokumentem regulującym politykę przestrzenną, a tym samym mający pośredni wpływ na jakość powietrza jest plan zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania zawarte w planach pozwalają na poprawę warunków aerosanitarnych poprzez prowadzenia rozwiązań proekologicznych. Dokument ten zawiera szereg zasad i działań niezbędnych do poprawy jakości powietrza. Należą do nich zadania z zakresu zwiększania powierzchni zieleni, projektowanie zabudowy zapewniającej „przewietrzanie”, uwzględnienie wymogów dotyczących zaopatrywania budynków w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych rozwój energooszczędnego transportu zbiorowego.

Odnawialne źródła energii

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych nakłada na Polskę obowiązek uzyskania 15% udziału energii z OZE w bilansie zużycia energii finalnej w 2020 r. Rozwój wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach wynika z potrzeby ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. Celem działań w tym zakresie jest zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, wspieranie rozwoju technologicznego i innowacji, tworzenie możliwości rozwoju regionalnego oraz większe bezpieczeństwo dostaw energii zwłaszcza w skali lokalnej.

W Polsce istnieją dość dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego jednak ze względu na małą ilość potencjalnie dostępnej energii w okresie jesienno-zimowym system pozyskiwania energii słonecznej może jedynie uzupełniać bardziej tradycyjne ogrzewanie.

Na przestrzeni ostatnich lat systematycznie rośnie w Polsce znaczenie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy Zaniemyśl znajdują się odnawialne źródła energii, u prywatnych właścicieli nieruchomości, natomiast jeśli chodzi o większe inwestycje planowane są instalacje, na które zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach tj.:

- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1 MW projektowanej na terenie działek geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 108, 107/1, 109/4, 109/6 w miejscowości Pięłowice, gm. Zaniemyśl;
- Budowa jednej elektrowni wiatrowej o łącznej mocy do 1MW na terenie działki geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 95 obręb Płaczki wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Zaniemyśl;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW, projektowanej na terenie obejmującym działki geodezyjne o numerach ewidencyjnych 44/6, 44/8 i 44/9 w miejscowości Winna gm. Zaniemyśl;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą projektowanej na terenie obejmującym działkę geodezyjną o numerze ewidencyjnym 10 w miejscowości Czarnotki gm. Zaniemyśl;
- Budowa Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 75/8 (obręb 0014) w miejscowości Śnieciska, gmina Zaniemyśl” (moc do 1MW);
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej „Mądre” o łącznej mocy do 30,0 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą, planowanej do realizacji na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 98/2, 99/1, 100/1 obręb geodezyjny Mądre, gmina Zaniemyśl;
- Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy około 500 kWp, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 79/1 w miejscowości Kępa Wielka, gm. Zaniemyśl;
- Budowa dwóch farm fotowoltaicznych każda o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą techniczną, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 78/3 obręb Śnieciska, gmina Zaniemyśl;
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 8MW, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 13/1, położonej w miejscowości Kępa Wielka, obręb geodezyjny Kępa Wielka, gmina Zaniemyśl;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 18 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 54 obręb 0012 Płaczki, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 21 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 5/2

(część) i 9/3 obręb 0014 Śnieciska, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie;

- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 12 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 6 (część) i 9/2 (część) obręb 0013 Polwica oraz 55 obręb 0014 Śnieciska, z drogą dojazdową przez działki geodezyjne o numerach ewidencyjnych 56/2 i 27/6 obręb 0014 Śnieciska, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie.

4.1.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020

W poprzednim programie ochrony środowiska głównym celem z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego była poprawa jakości powietrza. Do najważniejszych, zrealizowanych zadań zalicza się zadania z zakresu rozbudowy sieci gazowej oraz termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zadania realizowane na omawianym terenie w latach 2017 - 2020 oraz efekty ich realizacji.

Tabela 9. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring jakości powietrza prowadzony przez WIOŚ – zadanie ciągłe; • Opracowywanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy uwzględniających wymogi w zakresie ochrony jakości powietrza, klimatu oraz energooszczędności – zadanie ciągłe; • wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia - zadanie ciągłe; • Monitoring stanu środowiska (jakości powietrza) na podstawie dostępnych wyników badań – zadanie ciągłe, • Monitoring w zakresie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej na podstawie dostępnych faktur – zadanie ciągłe – realizowane corocznie; • Modernizacja kotłowni i infrastruktury c.o. w budynkach stanowiących własność Gminy Zaniemyśl – w 2018 r. wykonano dokumentację modernizacji kotłowni gazowej w budynku szkolnym w Łęknie; • Modernizacja kotłowni w budynkach komunalnych – w 2018 r. wykonano instalację c.o. i kotłownię gazową w budynku świetlicy wiejskiej w Zwoli, w 2019 r. kotłownia ta została zmodernizowana; • Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w świetlicy wiejskiej w Jaszkanie – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa instalacji gazowej w świetlicy wiejskiej w Lubonieczku – zadanie zrealizowano w 2020 r.; • Budowa instalacji gazowej w świetlicy wiejskiej w Kępie Wielkiej – zadanie zrealizowano w 2020 r.
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pigłowicach (wymiana starych okien oraz montaż drzwi aluminiowych) – zadanie realizowano w 2019 r.; • Termomodernizacja budynku w Łęknie przy ulicy Poznańskiej 12 (wymiana okien wraz z parapetami) – zadanie realizowano w 2019 r.; • Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. R. W. Berwińskiego w Zaniemyślu – zadanie zrealizowano w 2019 r. oraz 2020 r.
3.	Rozwój transportu zbiorowego i wspieranie ekologicznych form transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie transportu publicznego – dofinansowanie zostało udzielone powiatowi średzkiemu w latach w 2018-2020; • Budowa ścieżek rowerowych i chodników na terenie gminy Zaniemyśl – wybudowanie chodników w Zaniemyślu przy ulicy: Bukowej, Akacjowej, Mickiewicza oraz łącznika między ul. Działkową, a Placem Berwińskiego w Zaniemyślu - zadanie zrealizowano w 2018 r.;

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa ścieżki pieszo-rowerowej przy Jeziorze Raczyńskim – rozbudowa polegała na budowie oświetlenia i małej architektury – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Lubonieczek - zadanie zrealizowano w 2020 r.
4.	Stosowanie energooszczędnych systemów oświetlenia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy Zaniemyśl. montaż 14 szt. słupów oświetleniowych budowę linii kablowej o długości 563 m, prowadzenie badań i pomiarów instalacji uziemienia – zadanie zrealizowano w 2017 r.; • Wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej z oświetlenia tradycyjnego na oświetlenie energooszczędne – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Budowa energooszczędnego oświetlenia dróg gminnych – 35 słupów oświetleniowych z oprawą LED oraz 3 lamp solarnych oświetleniowych z oprawami LED na terenie gminy – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Budowa energooszczędnych systemów oświetlenia – budowa 84 słupów oświetleniowych z oprawami LED na terenie gminy – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Zwola – zadanie zrealizowano w 2020 r.; • Montaż 11 lamp solarnych oświetleniowych z oprawami LED na terenie gminy – zadanie zrealizowano w 2020 r.
5.	Rozwój odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii (zadanie ciągłe) - zorganizowano spotkania z pracownikiem WFOŚiGW w Poznaniu dla mieszkańców gminy, w 2018 r.; • Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w sprawie naboru wniosków na dotacje na instalacje fotowoltaiczne – zrealizowano w 2019 r.; • Instalowanie urządzeń działających na bazie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej – zadanie ciągłe; • Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla nowo powstających instalacji fotowoltaicznych - zadanie ciągłe - realizowane corocznie; • Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farm fotowoltaicznych – zadanie ciągłe - realizowane corocznie;

Źródło: opracowanie własne

4.1.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Na podstawie oceny stanu powietrza przeprowadzono analizę SWOT, która przedstawiona została w poniższej tabeli. Analiza ta pozwoli na zidentyfikowanie problemów oraz wyznaczenie działań mających na celu poprawę stanu ochrony środowiska na obszarze gminy.

Tabela 10. Analiza SWOT – obszar interwencji ochrony powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, • Przeprowadzanie prac termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej, • Prowadzenie doradztwa i dofinansowań w sprawie wymiany źródeł ciepła, • Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, • Obecność punktu pomiarowego na budynku Urzędu Gminy w Zaniemyśle – punkt pomiarowy stanowiący własność gminy, • W 2021 roku gmina Zaniemyśl przystąpiła do Programu Czyste Powietrze 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 oraz B(a)P w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi, • Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym, • Przekroczenie poziomu docelowego ozonu w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, • Wymiana ogrzewania węglowego na inne źródła paliw w gospodarstwach domowych, • Powstawanie punktów pomiarowych jakości powietrza, szczególnie w bliskim sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych, • Promowanie wśród mieszkańców alternatywnych źródeł energii w ramach funduszy UE; • Wymiana oświetlenia drogowego na energooszczędne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne systemy grzewcze wykorzystujące paliwo stałe, w tym głównie węgiel, • Wzmożony ruch komunikacyjny, szczególnie na drodze wojewódzkiej nr 432, • Spalanie odpadów w przydomowych kłówniach;

Źródło: opracowanie własne

Najmocniejszą stroną gminy jest stopniowe zwiększanie świadomości mieszkańców o odnawialnych źródłach energii oraz prace modernizacyjne źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej. Gmina w 2021 roku przystąpiła do Programu Czyste Powietrze. Gmina również realizuje

zadania związane z termomodernizacją budynków. Działania te pozwalają na ograniczenie strat ciepła, natomiast modernizacja ciągów komunikacyjnych pozwoli na płynniejszą jazdę.

Analiza SWOT wykazała, że szansą dla gminy jest dalsza termomodernizacja budynków.

Jednym z największych problemów w zakresie ochrony powietrza, jest niska emisja pochodząca z indywidualnych systemów grzewczych oraz ruchu drogowego. W celu poprawy sytuacji, Gmina Zaniemyśl powinno skupić się na wprowadzeniu gospodarki niskoemisyjnej, np. poprzez zachęcanie mieszkańców do wymiany starych systemów grzewczych na nowe, wykorzystanie alternatywnych źródeł energii i ograniczenie emisji z ruchu drogowego. Zachęca się również do promowania ekologicznych środków transportu takich jak rower i komunikacja zbiorowa.

4.2. Zagrożenie hałasem

4.2.1. Stan wyjściowy

W rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej, a wartością ciśnienia atmosferycznego, zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. Ponieważ słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem oparta jest na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 h	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 Nr 120, poz. 826 z późn. zm.)

Drogi stanowiące największe zagrożenie hałasem na terenie gminy:

- Droga wojewódzka nr 432 – odcinek od km 50+130 do km 61+150 (stan nawierzchni dobry),
- Sieć dróg powiatowych,
- Sieć dróg gminnych.

Tabela 12. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Zaniemyśl

Lp.	Droga	Stan Drogi	Procent [%]
1.	2468P	Bardzo dobry	100
2.	2473P	Bardzo dobry	28
		Dobry	11
		Ostrzegawczy	33
		Zły	28
3.	2474P	Dobry	16
		Inny	28
		Ostrzegawczy	54
		Zły	3
4.	2475P	Inny	100
5.	3674P	Bardzo dobry	17
		Dobry	18
		Ostrzegawczy	25
		Zły	40
6.	3675P	Bardzo dobry	14
		Dobry	20
		Inny	23
		Ostrzegawczy	29
		Zły	15
7.	3734P	Bardzo dobry	14
		Dobry	11
		Inny	17
		Ostrzegawczy	40
		Zły	19
8.	3735P	Bardzo dobry	14
		Dobry	16
		Inny	12
		Ostrzegawczy	32
		Zły	26
9.	3736P	Bardzo dobry	20
		Dobry	64
		Ostrzegawczy	12
		Zły	4
10.	3737P	Bardzo dobry	3
		Dobry	4
		Ostrzegawczy	47
		Zły	47
11.	3738P	Bardzo dobry	81
		Inny	19
12.	3765P	Bardzo dobry	36
		Bardzo zły	3

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Lp.	Droga	Stan Drogi	Procent [%]
		Dobry	27
		Inny	35
13.	3766P	Inny	100
14.	4072P	Inny	100

Źródło: Otrzymane dane ze Starostwa Powiatowego w Środzie Wielkopolskiej

Uzupełnieniem sieci drogowej w gminie Zaniemyśl są drogi gminne. Ich łączna długość na terenie gminy wynosi 110,78 km.

W granicach gminy występuje również wiele ciekawych tras spacerowych. Najważniejsze z nich przedstawia tabela poniżej.

Tabela 13. Trasy spacerowe na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Trasa	Długość [km]
1.	Zaniemyśl – Łękno – Jezioro Łękno - Zaniemyśl	4,5
2.	Zaniemyśl – Łękno – Polwica - Śnieciska	6,5
3.	Zaniemyśl – Jezioro Małe – Jezioro Łękno - Zaniemyśl	5,8
4.	Zaniemyśl – Jezioro Wielkie – Bnin - Kórnik	15,5
5.	Zaniemyśl – Doliwiec Leśny – Zofiówka – Polesie - Zaniemyśl	9,5
6.	Jezioro Wielkie – Kopalnia Gazu - Zaniemyśl	8,5
7.	Zaniemyśl – Zwola – Majdany – Luboniczek - Zaniemyśl	11,5
8.	Zaniemyśl – Zwola – Łysa Góra – Majdany - Zaniemyśl	12,4
9.	Zaniemyśl – Majdany – Czarnotki - Sulęcinek	14,7
10.	Pigłowice – Mądre – Czarnotki - Zaniemyśl	12,5
11.	Zaniemyśl – Kaleje - Czmoń	9,8
12.	Zaniemyśl – Polwica – Winna – Jaszkowo - Koszuty	10,8

Źródło: zaniemysl.pl

Tabela 14. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w roku 2020/21

Nr. punktu pomiarowego	Nr. drogi	Długość	Nazwa drogi	Poj. silnik ogół	Motocykle	Sam. osobowe mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								Bez przycz.	Z przycz.		
30 181	432	18,595	Śrem-Środa Wlkp. /DK11/	4 714	48	3 426	584	241	278	21	16

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

Tabela 15. Pomiar natężenie ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w 2015 roku

Nr. punktu pomiarowego	Nr. drogi	Długość	Nazwa drogi	Poj. silnik ogół	Motocykle	Sam. osobowe mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								Bez przycz.	Z przycz.		
30 181	432	10,900	Śrem – Zaniemyśl	3 989	40	2 904	495	219	299	16	16
30 182	432	9,300	Zaniemyśl – Środa Wlkp.	5 259	58	4 270	436	142	316	16	21

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2015

Natężenie ruchu w punkcie pomiarowym 30 181 na przełomie lata 2020/21 było większe niż podczas pomiarów w 2015 roku o 725 pojazdy ogółem. Ilość samochodów osobowych zwiększyła się o 522 pojazdy. Ilość lekkich samochodów ciężarowych też się zwiększyła w lata 2020/21 w porównaniu do 2015 roku o 89 pojazdy. Natężenie ruchu na odcinku drogi nr 432 jest na tyle małe iż nie będzie miało to znaczącego wpływu na klimat akustyczny na terenie gminy.

4.2.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie zagrożenia hałasem

W poprzednim programie ochrony środowiska głównym celem z zakresu zagrożenia związanego z nadmiernym hałasem było zapewnienie dobrego klimatu akustycznego. Główny kierunek działań podjętych przez władze gminy to ochrona mieszkańców gminy przed uciążliwością spowodowaną nadmiernym hałasem.

Tabela 16. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie zagrożenia hałasem

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Ograniczenie emisji hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring stanu środowiska pod kątem hałasu - zadanie ciągłe; • Opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy uwzględniając wymogi w zakresie ochrony przed hałasem - zadanie ciągłe, • Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem - zadanie ciągłe; • Budowa i modernizacja dróg gminnych - zadanie ciągłe, • Przebudowa drogi gminnej w Polwicy – zadanie zrealizowano w 2017 r.; • Remont pasa drogowego przy ul. Kochanowskiego w Zaniemyślu - zadanie zrealizowano w 2017 r.; • Udzielenie dotacji na rzecz Powiatu z przeznaczeniem na realizację zadania pod nazwą „Rozbudowa dróg powiatowych nr 3675P i 3737P w Czarnotkach w gminie Zaniemyśl” - zadanie zrealizowano w 2017 r.; • Przebudowa ul. Plażowej w Jeziorach Małych - zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa ulic: Akacyjnej, Bukowej i Średzkiej w Zaniemyślu - zadanie zrealizowano w 2018 i 2019 r.; • Budowa ulicy Leśnej w Zaniemyślu - zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Przebudowa drogi Płaczki – Śnieciska – zadanie zrealizowano w 2019 i 2020 r.; • Przebudowa ulicy Spacerowej w Zwoli - zadanie zrealizowano w 2020 r.; • Utwardzenie łącznika między ul. Marcinkowskiego, a ul. Kochanowskiego w Zaniemyślu - zadanie zrealizowane w 2020 r.

Zródło: opracowane własne

4.2.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Poniżej przedstawiono analizę SWOT, która ma przedstawić jakie działania należy uwzględnić w najbliższym czasie w zakresie zagrożenia hałasem. Analiza określa także niebezpieczeństwa, które stanowią wyzwanie samorządowców oraz szanse umożliwiające rozwój, poprawę stanu zdrowia mieszkańców.

Tabela 17. Analiza SWOT – obszar interwencji zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Zrealizowane zadania związane z modernizacją dróg;• Budowa ścieżek rowerowych jako alternatywa dla ruchu samochodowego emitującego hałas;• Brak zakładów przemysłowych o nadmiernej emisji hałasu;	<ul style="list-style-type: none">• Duże natężenie ruchu samochodowego emitującego hałas komunikacyjny;• Brak aktualnych punktów pomiarów hałasu WIOŚ na terenie gminy;• Konieczność ciągłych modernizacji dróg;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• Wprowadzanie „cichych” nawierzchni;• Promocja korzystania z transportu publicznego oraz ścieżek rowerowych;• Zapewnienie dostępu do transportu publicznego i zwiększenie długości ścieżek rowerowych;• Zakładanie nowych zadrzewień, ochrona przydrożnych alei, jako swoistych kurtyn dźwiękochłonnych	<ul style="list-style-type: none">• Wysokie koszty realizacji inwestycji drogowych;• Negatywne oddziaływanie akustyczne na mieszkańców mieszkających wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu;• Usuwanie drzew pozostających w konflikcie z przedsięwzięciami budowlanymi;• Usuwanie drzew bez odpowiednich nasadzeń kompensacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT wykazała, że mocnymi stronami gminy jest systematyczne realizowanie modernizacji dróg oraz budowa ścieżek rowerowych, które wraz z funkcjonującą darmową komunikacją publiczną pozwolą na ograniczenie ruchu pojazdów indywidualnych emitujących hałas komunikacyjny. Słabymi stronami są tu takie problemy, jak utrzymujący się duży ruch samochodowy, konieczność dalszych prac modernizacyjnych dróg i brak punktów WIOŚ pomiaru hałasu na terenie gminy Zaniemyśl.

Gmina stoi przed szansą na poprawę dostępności transportu publicznego i ścieżek rowerowych oraz posiadania tzw. cichych nawierzchni ograniczających emisję hałasu.

Zagrożenie stanowią tu wysokie koszty remontów dróg i dalsze oddziaływanie hałasu na mieszkańców.

4.3. Pola elektromagnetyczne

4.3.1. Stan wyjściowy

Ustawa POŚ definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi opiera się na zagwarantowaniu jak najlepszego stanu środowiska przyrodniczego, poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych bądź na poziomach stałych, a także na skutek zmniejszania poziomów pól elektromagnetycznych do wartości dopuszczalnych, w sytuacji gdy ustalone normy nie są dotrzymane.

Wyniki pomiarów użytkownik urzędu przekazuje Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Podstawowe sztuczne źródła emisji pól elektromagnetycznych do środowiska to:

- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia;
- stacje radiowe i telewizyjne;
- stacje bazowe telefonii komórkowej;
- stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne;
- stacje transformatorowe;
- sprzęt gospodarstwa domowego;
- instalacje elektryczne;
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne.

Na terenie gminy Zaniemyśl jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego jest 7 stacji bazowych telefonii komórkowej. Inne źródła promieniowania to linie elektroenergetyczne. Zaopatrzenie terenu gminy Zaniemyśl w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Głównym operatorem energetycznym jest ENEA Operator.

Tabela 18. Stacje bazowe sieci telefonii komórkowej na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Sieć	Adres	Technologie	ID stacji
1.	Play	ul. Sosnowa 4 - Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS2100,	SRD3031
2.	T-Mobile	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE2100, LTE800	40042
3.	T-Mobile	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS900	40042
4.	Plus	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, UMTS900	BT33553
5.	Orange	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE2100, LTE800	T-40042
6.	Orange	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS900	T-40042
7.	Aero 2	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE900	BT33553

Źródło: beta.btsearch.pl

Na terenie Gminy Zaniemyśl występuje linia wysokiego napięcia WN-110 kV o relacji Środa - Śrem HCP. Planowana jest również rozbudowa linii WN-400 kV relacji Kromolice- Ostrów.

Tabela 19. Linia wysokiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Relacja linii	Całkowita długość linii [km]	Długość linii na terenie gminy Zaniemyśl [km]	Rok budowy
1.	Środa – Śrem HCP	27,2	6,3	1971

Źródło: otrzymane dane od Enea Operator S.A.

Na terenie gminy występują również linie średniego napięcia SN-15 kV oraz linie niskiego napięcia nn-0,4 kV. Stan techniczny obu kwalifikuje się jako dobry (ponad 98% odcinków linii).

Tabela 20. Długość linii średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Rodzaj linii	Długość linii [km]
1.	Linie średniego napięcia SN-15 kV	84,32
2.	Linie niskiego napięcia nn-0,4 kV	145,69

Źródło: otrzymane dane od Enea Operator S.A.

Począwszy od roku 2008 monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola. W każdym roku realizuje się pomiary w 15 punktach pomiarowych. Po trzech latach następuje powrót do uprzednio wyznaczonych punktów pomiarowych. W ten sposób można uzyskać dane porównawcze pozwalające określić zmiany i kierunki zmian na przestrzeni lat. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U z 2020 r., poz. 2311)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności, które przedstawia tabela poniżej.

Tabela 21. Częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko dla miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności

Parametr fizyczny		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego	1			
Lp.	1	2	3	4
1.	0 Hz	10000	2500	ND
2.	Od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3.	Od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4.	Od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3/f	ND
5.	Od 1 kHz do 3 kHz	250/f	5	ND
6.	Od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND

Parametr fizyczny		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego				
7.	Od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73/f	ND
8.	Od 1 MHz do 10 MHz	87/f ^{0,5}	0,73/f	ND
9.	Od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10.	Od 400 MHz do 2000 MHz	1,375x f ^{0,5}	0,0037 x f ^{0,5}	f/200
11.	Od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”
 ND – nie dotyczy.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019, poz. 2448)

Na terenie gminy Zaniemyśl w ostatnich latach nie były przeprowadzane pomiary natężenia pól elektromagnetycznych. Najbliższe lokalizacyjnie pomiary zostały dokonane w Sulęcinie (gmina Krzykosy) w 2018 r. Zmierzony poziom wyniósł <0,3 V/m, zatem nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m. Na podstawie dotychczas prowadzonych badań w pobliżu stacji bazowych telefonii komórkowej w innych rejonach województwa można przypuszczać, że w rejonie instalacji zlokalizowanych na terenie gminy Zaniemyśl również nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm określonych obowiązującymi przepisami.

4.3.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym Urząd Gminy w Zaniemyślu prowadzi zadanie ciągłe, polegające głównie na ograniczeniu negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych na mieszkańców i środowisko.

Tabela 22. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – oddziaływania pól elektromagnetycznych

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Ograniczenie negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych na mieszkańców i środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring stanu środowiska (emisji pól elektromagnetycznych) na podstawie dostępnych wyników badań – zadanie ciągłe; • Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego – zadanie ciągłe; • Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć – zadanie ciągłe.

Źródło: opracowanie własne

W gminie Zaniemyśl nie ma obecnie w planach powstania nowych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego, a obecne są pod stałą kontrolą. Istnieje jednak możliwość, że w przyszłości mogą jednak powstać nowe emitory będące źródłem promieniowania elektromagnetycznego przez co wymagana jest kontrola na etapie planowania, aby były one zlokalizowane w miarę możliwości z dala od zabudowy mieszkaniowej.

4.3.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Na podstawie oceny stanu aktualnego obszaru interwencji pola elektromagnetyczne przeprowadzono analizę SWOT przedstawioną w tabeli poniżej.

Tabela 23. Analiza SWOT – obszar interwencji pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Mała liczba stacji bazowych w gminie • Lokalizacja emitatorów promieniowania poza obszarami gęsto zabudowanymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak przeprowadzonych kontroli poziomu promieniowania
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie powstawania nowych źródeł promieniowania na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość powstania nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Źródło: opracowanie własne

W przeprowadzonej analizie SWOT jako jedyne i główne zagrożenie wskazano możliwość powstania nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy. W przypadku ich powstania powinny być one lokalizowane z dala od gęstej zabudowy mieszkaniowej.

4.4. Gospodarowanie wodami

4.4.1. Stan wyjściowy

Wody podziemne

Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych w województwie wielkopolskim w 2014 r. (wg danych GUS) wynosiły 1 649 mln m³, tj. 9,37% zasobów Polski. Wielkość zasobów w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 8,3 mln m³. W przeliczeniu zasobów na powierzchnię województwa, Wielkopolska zajmuje 8 pozycję w Polsce (55 tys. m³/rok/km²). Z ogólnej wielkości zasobów wód podziemnych województwa:

- ok. 60,4% stanowią zasoby piętra czwartorzędowego (996,7 mln m³),
- ok. 24,6% zasoby piętra trzeciorzędowego (405,7 mln m³),
- ok. 13,3% zasoby piętra kredowego (220,2 mln m³),
- ok. 1,6% warstw starszych od kredowych (26,4 mln m³).

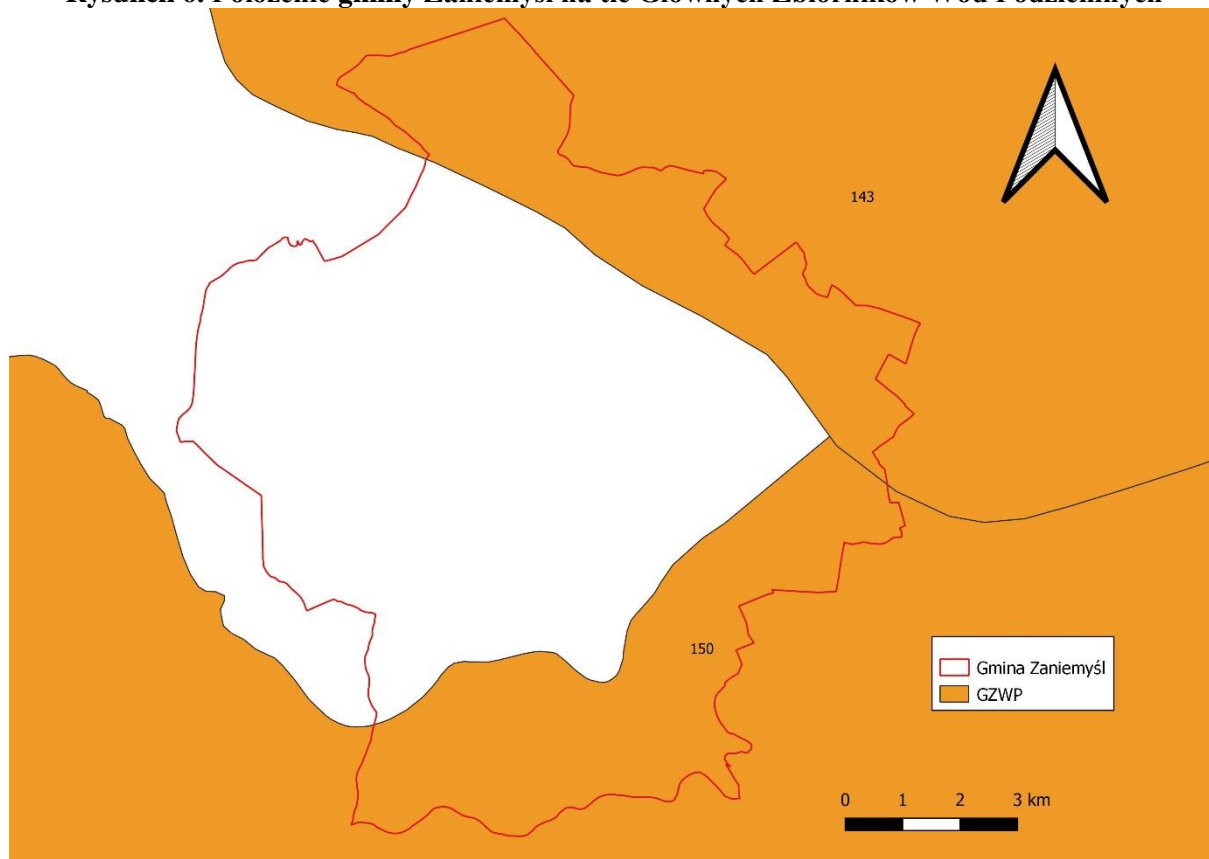
Z występujących poziomów wodonośnych największe znaczenie gospodarcze mają utwory czwartorzędowe. W granicach województwa wielkopolskiego znajdują się w całości lub w części 24 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Dziewięć z nich położonych jest w obrębie województwa w całości lub prawie w całości. Są to w większości zbiorniki o niewielkich powierzchniach, na ogół nie przekraczających 200 km². Pod względem stratygrafii przeważają zbiorniki czwartorzędowe.

Dla potrzeb gospodarowania wodami podziemnymi zostały wydzielone jednolite części wód podziemnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, jednolite części wód podziemnych obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Gmina Zaniemyśl zlokalizowana jest na obszarze występowania dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 143 – Główny Zbiornik Inowrocław – Gniezno (porowy, neogen – miocen),
- GZWP nr 150 – Pradolina Warszawa Berlin (porowy, czwartorzęd – plejstocen).

Rysunek 6. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: opracowanie własne

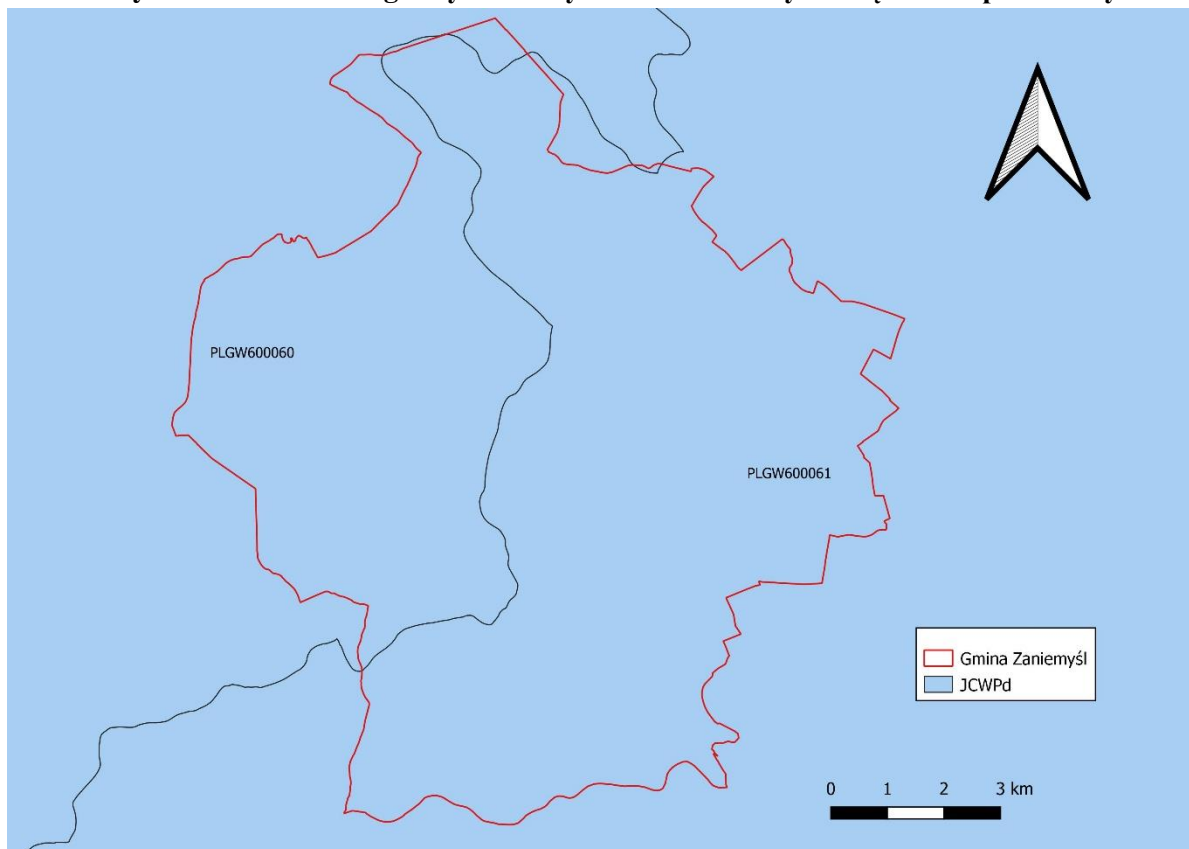
Gmina Zaniemyśl położona jest na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych, PLGW600060, PLGW600061, przecinających gminę na pół. Zbiorniki podlegają pod dorzecze rzeki Odry, regionu wodnego Warty. Ich stan chemiczny i ilościowy określa tabela poniżej.

Tabela 24. Stan JCWPd występujących w obszarze gminy Zaniemyśl

Lp.	Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ryzyko zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLGW600060	Dobry	Dobry	Niezagrożona
2.	PLGW600061	Dobry	Dobry	Niezagrożona

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl>

Rysunek 7. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Jednolitych Części wód podziemnych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2020

Kod JCWPd	Numer pomiarowy	Gmina	Miejscowość	Klasa jakości
PLGW600060	5080118	Środa Wielkopolska	Trzebisławki	II
PLGW600060	5440411	Śrem	Dąbrowa	III

Źródło: <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>

Na terenie gminy Zaniemyśl nie znajduje się punkt pomiarowy do badań jakości wód podziemnych. Takie punkty znajdują się na terenie gmin sąsiednich: Śrem oraz Środa Wielkopolska.

W punkcie pomiarowym w miejscowości Trzebisławki (gmina Środa Wielkopolska) wody podziemne w tym punkcie są dobrej jakości. Natomiast w punkcie pomiarowym w miejscowości Dąbrowa (gmina Śrem) wody podziemne w tym punkcie są zadowalającej jakości

Wody powierzchniowe

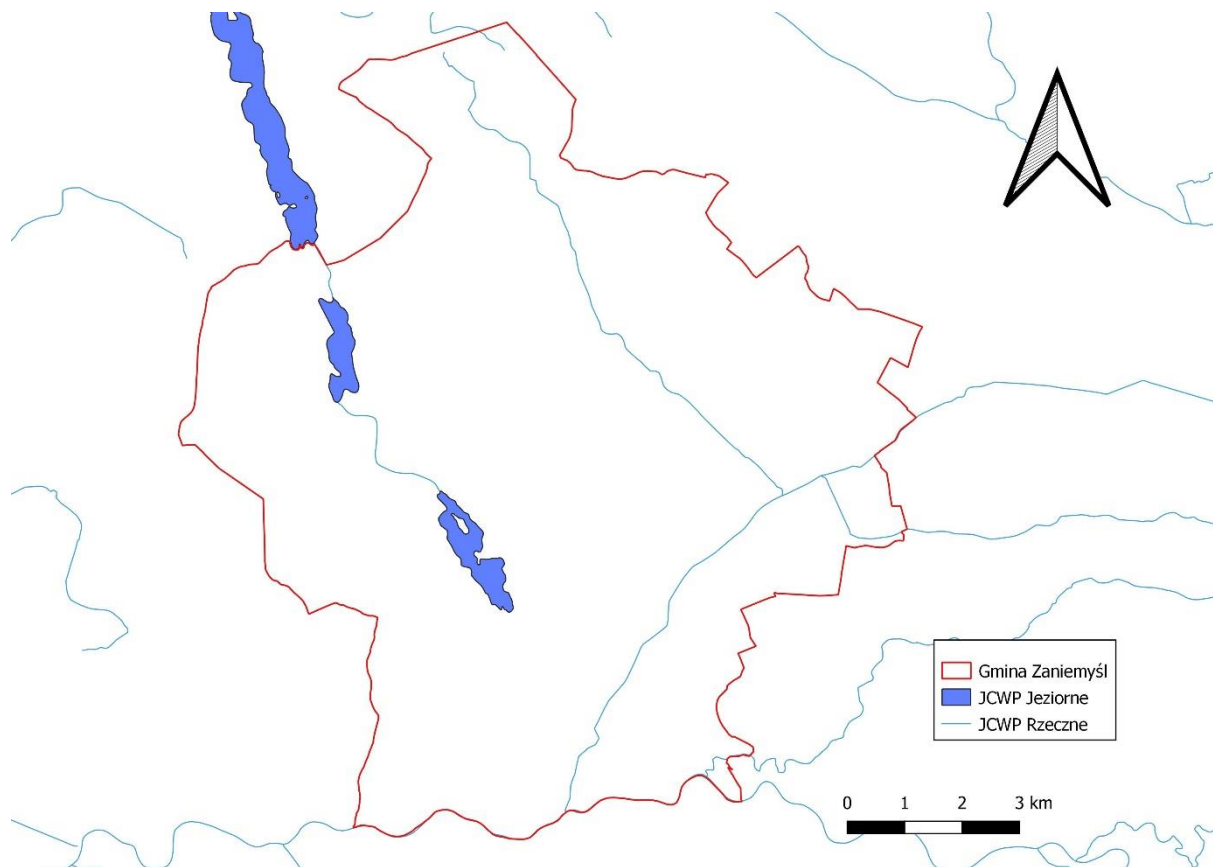
Gmina Zaniemyśl leży w dorzeczu Odry, regionie wodnym Warty. Obszar podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Na terenie gminy możemy wyróżnić rzeczne oraz jeziorne jednolite części wód powierzchniowych:

➤ JCWP rzeczne:

- Głuszynka – RW6000251857489,
- Brodek – RW600016185492,
- Miłosławka od Kanału Połczyńskiego do ujścia – RW600017185489,
- Moskawa od Wielkiej do ujścia – RW600020185499,

- Kanał Bobrowski – RW60001718536,
- JCWP jeziorne:
 - Jezioro Wielkie – LW10147,
 - Raczyńskie – LW10144.

Rysunek 8. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle Gminy Zaniemyśl

Źródło: opracowanie własne

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCW) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMS). Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i wskaźniki hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają

typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy wskaźników w wodzie, osadach dennych lub w organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

Tabela 26. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych na terenie gminy

Lp.	Nazwa JCWP	Krajowy Kod JCWP	Typ	Status	Monitoring	Ocena stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Cele środowiskowe dla JCWP	Rok badań
Rieczne									
1.	Warta od Moskawy do Pyszącej	RW600021185539	21	Silnie zmieniona część wód	Nie	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2020
2.	Warta od Lutyni do Moskawy	RW600021185539	21	Silnie zmieniona część wód	Nie	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021
3.	Głuszynka	RW6000251857489	25	Naturalna	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021
4.	Moskawa od Wielkiej do ujścia	RW600020185499	20	Silnie zmieniona część wód	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny -dobry stan chemiczny	2021
5.	Brodek	RW600016185492	16	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
6.	Miłosławka od Kan. Połczyńskiego do ujścia	RW600017185489	17	Silnie zmieniona część wód	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021

Lp.	Nazwa JCWP	Krajowy Kod JCWP	Typ	Status	Monitoring	Ocena stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Cele środowiskowe dla JCWP	Rok badań
7.	Kanał Bobrowski	RW60001718536	17	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2020
8.	Dopływ z Lucin	RW60001718556	17	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	- dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
Jeziorne									
1.	Jeziro Raczyńskie	LW10144	3b	Naturalna	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
2.	Jeziory Wielkie	LW10147	3b	Naturalne	Nie	-	Zagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
3.	Jeziro Bnińskie	LW10148	3b	Naturalne	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-

Źródło: <https://wody.isok.gov.pl/>

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Do głównych czynników mających wpływ na pogarszanie się stanów Jednolitych Części Wód Powierzchniowych oraz wpływających na ryzyko nieosiągnięcia pożądanego celu ekologicznego możemy zaliczyć:

- Gospodarkę komunalną,
- Rolnictwo,
- Turystykę i rekreację.

Zagrożenie powodziowe

Powódź to jedno z najbardziej niebezpiecznych naturalnych zjawisk występujących na obszarze kraju. Ryzyko powodziowe jest wypadkową potencjalnego zagrożenia, stopnia ekspozycji na powódź oraz wrażliwości zagrożonych społeczności. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP).

WORP jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa).

Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Dnia 26 listopada 2007r. weszła w życie Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Dyrektywa jest ważnym uzupełnieniem wcześniejszego prawodawstwa wspólnotowego w zakresie gospodarowania wodami. Należy podkreślić, iż jest ona równorzędna z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) i w pełni spójna z jej zapisami.

Nadrzędnym celem Dyrektywy Powodziowej jest ograniczanie ryzyka powodziowego i zmniejszanie następstw powodzi w państwach Unii Europejskiej. Dąży do właściwego zarządzania ryzykiem, jakie może stwarzać powódź dla ludzkiego zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i dziedzictwa kulturowego.

Na podstawie aktualnie sporządzanych, map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dla obszarów, na których stwierdzi się istnienie dużego ryzyka powodziowego, wyznaczonych na podstawie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, sporządzone zostały plany zarządzania ryzykiem powodziowym. Plany te, skoordynowane na poziomie obszaru dorzecza, obejmują wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności działania ukierunkowane na zapobieganie, ochronę i właściwe przygotowanie, w tym prognozowanie powodzi i systemy wczesnego ostrzegania, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych obszarów dorzecza.

Dla obszarów, gdzie występuje lub może wystąpić istotne ryzyko powodzi, winny być ustalone odpowiednie cele zarządzania ryzykiem powodziowym, kładąc nacisk na ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi przy wykorzystaniu w możliwych przypadkach nietechnicznych środków ochrony przeciwpowodziowej. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym uwzględniają m in. analizę kosztów i korzyści, zasięg powodzi i trasy przejścia fali powodziowej, obszary o potencjalnych możliwościach retencyjnych, a także cele środowiskowe zawarte w Ramowej Dyrektywie Wodnej, zasady gospodarowania wodą i gruntami, elementy planowania przestrzennego i zagospodarowania terenu, ochronę przyrody oraz żeglugę i infrastrukturę portową.

Dla obszaru dorzecza Odry opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) oraz Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1938).

Obszar dorzecza Odry zajmuje łączną powierzchnię 118 861 km², z czego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się 118 015 km², co stanowi 38% powierzchni kraju. Obszar dorzecza swoim zasięgiem obejmuje południowo-zachodnie, zachodnie oraz północno-zachodnie tereny Rzeczypospolitej Polskiej, a pod względem administracyjnym leży w województwach: śląskim, opolskim, dolnośląskim, łódzkim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, lubuskim, zachodniopomorskim i pomorskim.

Tabela 27. Zestawienie najważniejszych informacji dotyczących obszaru dorzecza Odry

Powierzchnia obszaru dorzecza	118 015 km ²
Długość głównego ciek	855 km (742 km na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)
Długość cieków istotnych	41 564,7 km
Główne dopływy	lewostronne: Opawa, Nysa Kłodzka, Bystrzyca, Bóbr, Nysa Łużycka, Kaczawa prawostronne: Mała Panew, Widawa, Barycz, Warta, Myśla, Ina
Największe jeziora	Dąbie, Miedwie, Jamno, Gopło
Regiony wodne	Region Wodny Górnej Odry, Region Wodny Środkowej Odry, Region Wodny Warty, Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.
Liczba JCW	1735 JCWP rzek, 4 JCWP przejściowych, 4 JCWP przybrzeżnych, 422 JCWP jezior 66 JCWPd.
Główne sposoby użytkowania wód	pobór wody na cele komunalne i gospodarcze, pobór wody na cele technologiczne i chłodnicze, pobór wody na cele rolnictwa, rybactwo i wędkarstwo.
Główne oddziaływania antropogeniczne	zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, zanieczyszczenia obszarowe, odwadnianie kopalń, zaburzenie reżimu hydrologicznego, zmiany morfologiczne i hydrologiczne (regulacja rzek, obwałowania).

**Największe problemy
gospodarki wodnej**

zagrożenie powodziowe, zaspokojenie rosnących potrzeb użytkowników, zmiany morfologiczne cieków - zmiany ukształtowania i pokrycia powierzchni terenu i jego odkształcenia, w tym powstawanie deformacji spowodowanych między innymi górnictwem, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym na obszarze dorzecza Odry

Rysunek 9. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle Gminy Zaniemyśl

Źródło: opracowanie własne

Gmina Zaniemyśl jest położona na obszarze Regionu Wodnego Warty. Obszar regionu wodnego Warty zajmuje powierzchnię 54,5 tys. km² (około 46% obszaru dorzecza Odry i około 17% obszaru Rzeczypospolitej Polskiej), obejmującą 916 JCWP (632 rzek i 284 jezior), w którego skład wchodzi 23 ONNP (zajmujących obszar 3 323 km²). Region leży w granicach województwa lubuskiego, wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, śląskiego i opolskiego, dla którego jednostką zarządzającą jest PGW Wody Polskie RZGW w Poznaniu.

Najczęściej występującymi powodziąmi w obszarach dorzecza Odry były powodzie rzeczne, powstanie których było wynikiem naturalnych wezbrań, zatorów oraz przelanie się wód przez urządzenia wodne. Dla większości tych powodzi nie było dostępnych danych na temat charakterystyki

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

powodzi, dla pozostałych powodzi wskazano powódź związaną z topnieniem śniegu (roztopową). W regionie wodnym Warty zagrożenia powodziowe występują w sposób mało gwałtowny, są za to długotrwałe. W półroczu letnim pojawiają się powodzie rzeczne, spowodowane gwałtownymi opadami (powodzie opadowe nawalne), obejmujące zlewnie cząstkowe. W półroczu zimowym występują najczęściej powodzie roztopowe powodowane gwałtownym topnieniem śniegu przeważnie zwiększonym przez jednoczesne opady deszczu. Podczas zim z dużą pokrywą śnieżną i z długo utrzymującymi się temperaturami ujemnymi, spływ wód powodziowych może trwać nawet 2-3 miesiące. Powodzie roztopowe obejmują zwykle znaczną powierzchnię zlewni. Zdarza się, że powodzie te są powodowane lub potęgowane przez zatory lodowe. Typowym dla regionu Warty okresem występowania powodzi jest marzec-kwiecień. Do tej pory powodzie najczęściej występowały w zlewni rzek: Warta, Liswarta, Widawka, Grabia, Nieciecz, Ner, Prosna, Kanał Mosiński, Noteć. Na podstawie zagrożenia powodziowego analizowanych odcinków rzek obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, w regionie wodnym Warty, stanowią około 6% powierzchni całego regionu wodnego, 2,8% powierzchni dorzecza Odry oraz około 1% powierzchni Rzeczypospolitej Polskiej.

Analiza zapisów sporządzonego przez RZGW w Poznaniu Plan Zagrożenia Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry wskazuje, że południowa krawędź granicy gminy Zaniemyśl znajduje się w strefie wysokiego ryzyka zagrożenia powodziowego. Aby przeciwdziałać negatywnym skutkom podnoszenia się powodzi wód powierzchniowych, stosuje się różnorakie technologie, mające zapobiegać zjawiskom powodzi.

Na terenie gminy Zaniemyśl występują następujące wały przeciwpowodziowe oraz budowle hydrotechniczne:

- Wał przeciwpowodziowy rzeki Warty-Zwola-Józefowo, odcinek + 2,100 km, klasa III, stan techniczny dobry,
- Wały przeciwpowodziowe zlokalizowane wokół rzeki Moskawy i Kanału Miłosławskiego na długości 13,74 km, stan techniczny dobry,
- Jaz Kopla I, 27+585 km, stan techniczny dostateczny,
- Jaz nr 10, 1+080 km na Kanale Miłosławskim,
- Jaz nr 8, 8+430 km na rzece Moskawa,
- Jaz nr 10, 3+450 km na rzece Moskawa,
- Jaz nr 11, 0+160 km na rzece Moskawa.

4.4.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania wodami

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania wodami było osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód powierzchniowych i podziemnych.

Tabela 28. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych – zadanie ciągłe – w latach 2018 r. wykonano monitoring jakości wód powierzchniowych w ramach zadania pn: „Przywrócenie pierwotnego stanu wód w Jeziorze Raczyńskim w miejscowości Zaniemyśl”, natomiast w latach 2019-2020 w trakcie realizowanych prac rekultywacyjnych prowadzono badania jakości wody i osadów dennych jeziora oraz jego dopływów; • Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego w Zaniemyślu - zadanie realizowane w 2017-2020 r.;
2.	Zapewnienie dobrej jakości wody dla ludności oraz rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej Lubonieczek – Zaniemyśl – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z podkładami geodezyjnymi dla sieci wodociągowej na odcinku Śnieciska – Winna – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z wykonaniem odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Jezioro Wielkie – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków przy ulicy Chmielniki – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Wykonanie dokumentacji projektowej z podkładami dla sieci kanalizacji sanitarnej oraz przykanalików na os. Przedwiośnie w miejscowości Łękno – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Wykonanie dokumentacji projektowej sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Wykonanie dokumentacji projektowej kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Przemysłowej w Łęknie – zadanie zrealizowano w 2018 r.; • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z siecią wodociągową w miejscowości Śnieciska – zadanie realizowano w 2018 r. i 2019 r.;

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
		<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Polwica – zadanie realizowano w 2018 i 2019 r.; • Modernizacja lokalnych przepompowni ścieków zadanie ciągłe – modernizacja przepompowni ścieków w Zaniemyślu oraz wykonanie montażu systemów GPS - zadanie realizowano w 2018 r.; • Prowadzenie ewidencji i kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków – zadanie ciągłe – zadanie realizowane corocznie; • Kontrola umów zawartych na odbiór nieczystości ciekłych - zadanie ciągłe - realizowane corocznie; • Wydawanie zezwoleń na opróżnienie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych - zadanie ciągłe – zezwolenia wydawane są na wniosek firmy wywozowej; • Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Głównej w Zwoli – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa sieci wodociągowej Śnieciska-Winna – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa sieci wodociągowej przy ulicy Raczyńskiego w Zaniemyślu – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa sieci wodociągowej przy ulicy Przemysłowej w Łęknie – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa sieci wodociągowej przy ulicy Dworcowej w Zaniemyślu – zadanie zrealizowano w 2019 r.; • Budowa linii kablowej zasilającej oczyszczalnię ścieków – zadanie zrealizowano w 2019 r.
3.	Racjonalizacja zużycia wody	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie urządzeń wodooszczędnych w budynkach użyteczności publicznej – zadanie ciągłe;
4	Ochrona przed powodzią i suszą, retencja wodna	<ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie działalności Gminnej Spółki Wodnej w Jeziorach Małych w zakresie konserwacji urządzeń melioracji wodnych – zadanie realizowane corocznie; • Działania zabezpieczające przed wystąpieniem powodzi oraz suszy - wyremontowanie kolektorów deszczowych przy ulicy Wawrzyniaka w Zaniemyślu – zadanie zrealizowano w 2018 r.;

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kolektorów kanalizacji deszczowej – realizowano corocznie, • Dopuszczenie w specjalistyczny sprzęt jednostek ratowniczych – zakup niezbędnego wyposażenia dla OSP Zaniemyśl i OSP Kępa Wielka - zadanie realizowano w 2018, 2019 i 2020 r.

Źródło: opracowanie własne

Mimo działań podejmowanych w celu poprawy jakości wód na terenie gminy Zaniemyśl w latach 2017-2020, istotnym problemem nadal pozostaje zły stan ogólny wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych. W kolejnych latach należy podjąć nowe działania w celu ochrony wód rzecznych i jeziornych.

4.4.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Na podstawie oceny stanu środowiska wodnego oraz analizy gospodarowania wodami na terenie gminy dokonano analizy SWOT tego obszaru interwencji, przedstawiona ona została w tabeli poniżej.

Tabela 29. Analiza SWOT – obszar interwencji gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych, • Regularne prace konserwacyjne na lokalnych ciekach, • Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń melioracyjnych, • Niewielki procent udziału terenu gminy zagrożonego powodziom, • Obecność wałów przeciwpowodziowych i jazów; 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaby stan ogólny wszystkich JCWP; • Rosnące średnie zużycie wody na mieszkańca
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednie prowadzenie gospodarki ściekowej mającej na celu ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, • Promowanie dobrych praktyk rolniczych i rolnictwa ekologicznego ograniczając w ten sposób spływ biogenów, • Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń melioracyjnych i wałów przeciwpowodziowych; • Budowa/odbudowa urządzeń retencyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyczerpanie się zasobów wodnych, • Utrzymanie lub pogorszenie się złego stanu wód powierzchniowych, • Możliwość wystąpienia lokalnych podtopień; • Zmniejszenie naturalnej retencji wód opadowych i roztopowych poprzez utwardzanie gruntów, zmniejszenie terenów zielonych i obszarów rolniczych

Zródło: opracowanie własne

Głównymi zagrożeniami w zakresie gospodarki zasobami wodnymi na terenie gminy Zaniemyśl jest utrzymanie lub pogorszenie się złego stanu wód powierzchniowych. Mocnymi stronami gminy jest obecność wałów przeciwpowodziowych i jazów oraz dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.

4.5. Gospodarka wodno – ściekowa

4.5.1. Stan wyjściowy

Gospodarka ściekowa

Gospodarkę ściekową reguluje ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, która określa ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków. Ściekami komunalnymi nazywa się ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, a ścieki przemysłowe – to ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Zaniemyśl obecnie wynosi 65,5 km. Łącznie siecią kanalizacyjną odprowadzanych jest 200,0 dm³ ścieków bytowych.

Dane ilościowe dotyczące sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Zaniemyśl zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 30. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Zaniemyśl na przestrzeni ostatnich lat

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	52,9	52,9	65,2	65,5	65,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 129	1 134	1 189	1 212	1 214
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dm ³	165,7	179,6	197,0	201,0	200,0
Ścieki oczyszczone odprowadzone	dm ³	166,0	180,0	169,0	167,0	170,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4 945	4 985	5 067	5 085	5061

Źródło: GUS

Na terenie gminy Zaniemyśl występuje jedna oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna typu Lemna w miejscowości Jeziory Małe. Przepustowość oczyszczalni wynosi 750 m³/d. Odbiorcą ścieków oczyszczonych jest Rów Polwicki w dorzeczu Warty. W roku 2019 ilość ścieków oczyszczonych przez oczyszczalnię wynosiła 196,8 tys. m³. Ograniczona wydajność oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych w zakresie przerobu ścieków dopływających i dowożonych wskazują na konieczność rozbudowy obiektu.

Na terenie gminy występują również oczyszczalnie przydomowe. Ich liczba w roku 2021 – wynosiła 48 (dane GUS).

W gminie Zaniemyśl występują zbiorniki bezodpływowe. Ich liczba wynosi 512 (stan na rok 2021 – dane GUS). Liczbę przeprowadzonych kontroli szamb w zakresie zawartych umów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 31. Kontrola zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Zaniemyśl

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba skontrolowanych szamb	25	36	16

Źródło: dane otrzymane z Urzędu Gminy

Gospodarka wodna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca w 2021 roku w gminie Zaniemyśl wyniosło 62,1 m³. Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2021 roku wynosiła 125,0 km, a ilość prowadzonych przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 1 629 sztuk. Z danych GUS wynika, że w 2021 r. z sieci wodociągowej korzystało 6 345 osób, czyli 91,9 % mieszkańców gminy. Łącznie mieszkańcom gminy dostarczono 430,0 dam³ wody. W roku 2021 odnotowano, 1 awarię sieci wodociągowej.

Tabela 32. Dane dotyczące sieci wodociągowej w gminie Zaniemyśl

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	113,5	113,5	115,7	121,1	125,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 434	1 436	1 478	1 604	1 629
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	369,1	447,0	470,0	450,4	430,0
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	6 250	6 294	6 333	6 370	6345
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	54,0	64,8	67,7	64,8	62,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy zlokalizowane są 4 stacje uzdatnienia wody, w skład których wchodzi w sumie 11 studni.

Tabela 33. Wydajność studni na terenie poszczególnych stacji uzdatniania wody w gminie Zaniemyśl

Nazwa stacji	SUW Zaniemyśl			SUW Polwica			SUW Brzostek			SUW Czarnotki	
Adres stacji	Zaniemyśl			Polwica			Brzostek			Czarnotki	
Procesy uzdatniania wody	Napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, koagulacja			Napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, koagulacja			Napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie			Napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie	
Ilość zbiorników retencyjnych	3			3			2			2	
Pojemność zbiorników retencyjnych [m ³]	100 m ³ , 100 m ³ , 100 m ³			100 m ³ , 150 m ³ , 150 m ³			100 m ³ , 100 m ³			100 m ³ , 100 m ³	
Numer studni	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II
Wydajność studni [m ³ /h]	30	50	43	24	24	36	24	24	24	24	24
Głębokość odwiertu [mppt]	96	96	110	103	101	156	107	105	127	106,5	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Gminy Zaniemyśl

4.5.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zadania związane ściśle z zakresem gospodarki wodno-ściekowej były realizowane w związku z realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania wodami.

4.5.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Zaniemyśl dokonano analizy SWOT obszaru interwencji, którą przedstawiono w formie poniższej tabeli.

Tabela 34. Analiza SWOT

Mocne strony	Slabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Rosnąca długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Obecność przydomowych oczyszczalni ścieków; 	<ul style="list-style-type: none"> • Występujące awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Ograniczona wydajność oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych; • Znaczna ilość gospodarstw domowych korzystających ze zbiorników bezodpływowych, • Brak inwentaryzacji wyposażenia gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Dalszy wzrost udziału ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Ograniczenie do minimum ryzyka wycieków ze zbiorników bezodpływowych, • Wzrost udziału przydomowych oczyszczalni ścieków jako alternatywa dla zbiorników bezodpływowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość zanieczyszczenia wód w przypadku awarii oczyszczalni ścieków, • Możliwość awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Wycieki z nadal istniejących zbiorników bezodpływowych, • Odcieki do gruntu z nieprawidłowo przechowywanych nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych;

Źródło: opracowanie własne

Głównym problemem zidentyfikowanym w analizie SWOT z zakresu gospodarki wodno-ściekowej jest znaczna ilość bezodpływowych zbiorników na terenach nieskanalizowanych.

Mocną stroną gminy jest znaczny wzrost ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz rosnąca liczba przydomowych oczyszczalni ścieków, stanowiących alternatywę dla zbiorników bezodpływowych.

4.6. Zasoby geologiczne

Głównym regionem występowania udokumentowanych złóż gazu ziemnego w naszym kraju jest Niż Polski, czyli obszar w którym zlokalizowana jest gmina Zaniemyśl.

Na Niżu Polskim w regionie wielkopolskim złoża gazu ziemnego występują w utworach permu. Gaz występuje w złożach typu masywowego i blokowego o wodno- lub gazowo- naporowych warunkach eksploatacji. W tym obszarze dominuje gaz ziemny zaazotowany, zawierający od 30 do ponad 80% metanu. Jest to zatem często mieszanina metanowo-azotowa albo azotowo-metanowa.

Na obszarze gminy Zaniemyśl występują aktywne złoża surowców naturalnych. Ich wykaz oraz rodzaj pozyskiwanej kopaliny przedstawia tabela poniżej.

Tabela 35. Wykaz złóż występujących na terenie Gminy Zaniemyśl

Lp.	Nazwa	Rodzaj kopaliny	Organ koncesyjny	Nr koncesji (decyzji)	Data wydania
1	„Złoże Kruszywa Naturalnego Jaszkowo”	Pisaki i żwiry	Starosta Średzki	OS.6522.12.2016	07.07.2016 r.
2	„ŁĘKNO JP”	Piaski kwarcowe	Marszałek Województwa Wielkopolskiego	DSR.IV.7512-29/09/10 oraz decyzja przenosząca prawo do koncesji DSR-7422.21.2014 z dnia 10.04.2014 r.	06.05.2010 r.
3	„Kaleje”	Gaz ziemny pozostały	Minister właściwy ds. Środowiska	127/93 zm.DGiKGe-4771-9/2465/09/MS	21.06.1993 r. zm.05.06.2009 r.
4	„Kaleje E”	Gaz ziemny pospolity	Minister właściwy ds. Środowiska	10/2008	04.08.2008 r.

Zródło: dane pozyskane z UG Zaniemyśl

Północną część gminy Zaniemyśl obejmuje koncesja PGNiG S.A. w Warszawie, na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego: „Kórnik-Środa” nr 32/96/p z dnia 19.07.1996 r. – ważna do 19.07.2021 r., natomiast część południową gminy Zaniemyśl koncesja PGNiG S.A. w Warszawie, na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego: „Śrem-Jarocin” nr 29/2001/Ł z dnia 08.05.2017 r. – ważna do 08.05.2047 r.

W gminie wyznaczono dwa obszary prognostyczne złóż kruszywa w dolinach rzek Maskawy i Miłosławki o szacunkowych zasobach 1,1 mln ton. Są to złoża niewielkie, posiadają znaczenie dla zaspokojenia lokalnych potrzeb budowlanych.

Aktualnie ujawnione zostały nowe złoża kruszywa naturalnego: Łękno 1, Czarnotki 1 oraz Mądre.

Na obszarze gminy występują również złoża torfu (nie eksploatowane). Zlokalizowane są one w obrębie Pradoliny Warciańsko – Odrzańskie oraz w rejonach: Lubońca, Brzostka, Wyszkowa.

4.6.1. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie zasobów geologicznych

Zadania związane ściśle z zakresem zasobów geologicznych były realizowane w związku z realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb.

4.6.2. Ocena stanu – analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej oceny zasobów geologicznych w gminie Zaniemyśl dokonano analizy SWOT obszaru interwencji, którą przedstawiono w formie poniższej tabeli.

Tabela 36. Analiza SWOT w obszarze interwencji – zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">Występowanie udokumentowanych zasobów surowców ilastych ceramiki budowlanej.	<ul style="list-style-type: none">Eksploatacja surowców mogąca powodować zanieczyszczenie lub zubożenie walorów środowiska przyrodniczego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">Monitoring obszarów występowania złóżZabezpieczenie obszaru występowania udokumentowanych zasobów dla ich ewentualnej późniejszej eksploatacji	<ul style="list-style-type: none">Degradacja gleb, zubożenie walorów krajobrazowych;Wydobycie surowców bez ważnej koncesji.

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Zaniemyśl występuje złożo surowca, które może być wykorzystywane na potrzeby ludności. Jego wydobycie wiąże się z zagrożeniem dla środowiska m. in. w postaci degradacji gleb i utraty walorów krajobrazowych.

4.7. Gleby

4.7.1. Stan wyjściowy

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (D. U. z 2021 r. poz. 1326 ze zm.) określa ochronę gruntów ornych polegającą na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Wśród gruntów ornych na terenie gminy Zaniemyśl występują: czarne ziemie zdegradowane, czarne ziemie właściwe, gleby brunatne wylugowane, gleby brunatne właściwe i gleby pseudobielicowe. W dolinach rzek i zagłębieniach terenu występują mady, dyluwia i torfy.

W gminie Zaniemyśl, powierzchnia użytków rolnych wynosi 6 943 ha, wśród których przeważają grunty orne przy jednoczesnym dużym udziale łąk i pastwisk. Dokładną strukturę użytkowania przedstawia tabela poniżej.

Tabela 37. Struktura gruntów w gminie Zaniemyśl

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia gminy [%]
Grunty orne	5 998	56,3
Sady	22	0,2
Łąki trwałe	375	3,5
Pastwiska trwałe	380	3,6
Lasy i grunty leśne	2 729	25,6
Pozostałe	1 480	10,8

Źródło: Urząd Gminy Zaniemyśl

Na terenie gminy Zaniemyśl większość gruntów ornych oraz użytków rolnych charakteryzuje się odczynem kwaśnym lub lekko kwaśnym. Zwiększenie kwasowości gleby, jej struktury, obniżenie jakości i ilości próchnicy powoduje spadek żyzności i urodzajności gleby w efekcie prowadząc do jej degradacji. Degradacja gleb wynika zarówno z negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko jak i naturalnych procesów takich jak: zmiany szaty roślinnej, zmiany klimatyczne, naturalna erozja itp. i polega na wyjąławianiu gleby ze składników pokarmowych, naruszeniu równowagi jonowej, zakwaszeniu bądź alkalizacji poprzez nieumiejętne nawożenie, zasolenie, przesuszenie, zawodnienie czy też zniekształcenie rzeźby terenu.

Jednym z głównych czynników decydujących o wynikach produkcji roślinnej jest nawożenie. We współczesnym rolnictwie nawożenie jest rozpatrywane zarówno w aspekcie ekonomicznym jak i ochrony środowiska. Prawidłowe nawożenie polega na dostarczeniu roślinom składników pokarmowych w ilościach niezbędnych do prawidłowego rozwoju, nie wywołując ujemnych skutków w środowisku glebowym jak i ciekach wodnych. Dlatego decyzje w zakresie nawożenia winny być podejmowane na podstawie analiz odczynu i zasobności gleb w składniki pokarmowe.

Struktura klas glebowych na terenie gminy Zaniemyśl jest zróżnicowana. Szczegółowo przedstawia ją tabela poniżej.

Tabela 38. Klasy bonitacyjne w odniesieniu do rodzajów gleb na terenie Gminy Zaniemyśl

Rodzaj gruntu	Klasa II [ha]	Klasa III [ha]	Klasa IIIa [ha]	Klasa IIIb [ha]	Klasa IV [ha]	Klasa IVa [ha]	Klasa IVb [ha]	Klasa V [ha]	Klasa VI [ha]	Klasa VIz [ha]
Grunty orne	24,5	-	776,5	767,8	1 713,2	1 713,2	826,7	1 108,6	781,3	-
Sady	0,1	-	1,9	0,6	0,2	7,6	2,7	4,7	4,4	-
Łąki	1,4	22,8	-	-	140,3	-	-	153,7	56,9	-
Pastwiska		14,6			59,8			203,9	98,6	3,3

Źródło: Urząd Gminy Zaniemyśl

Monitoring i jakość gleb

Na terenie województwa wielkopolskiego prowadzony jest monitoring gleb przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Sieć monitoringu w województwie wielkopolskim obejmuje łącznie 17 punktów pomiarowych, które zlokalizowane są w powiatach: chodzieskim, szamotulskim, poznańskim, średzkim, gnieźnieńskim, konińskim, kolskim, leszczyńskim, rawickim, gostyńskim, krotoszyńskim, kępińskim, kaliskim oraz tureckim. Pomiary obejmują około 40 parametrów fizykochemicznych w tym m.in.: zawartość makroelementów, odczyn gleb, zawartość substancji organicznych. Gleby województwa wielkopolskiego charakteryzują się kwaśnym odczynem pH oraz niewielką zawartością substancji organicznych w glebie.

Ostatnie badania gleb w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych prowadzone były w 2020 roku. Na terenie gminy Zaniemyśl nie był zlokalizowany żaden punkt pomiarowy jakości gleb, najbliższy punkt znajdował się w miejscowości Winna Góra w powiecie średzkim.

Pomiary wykonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez GIOŚ. Obowiązek oceny chemizmu gleb wynika z Prawa ochrony środowiska. Badania monitorowane przeprowadza się stosując jednolite metody gromadzenia i przetwarzania danych z wykorzystaniem i rejestracją danych przestrzennych. Celem programu jest ocena zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. (Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 1089). Realizowany od 1995 roku, co 5 lat. W materiale glebowym oznacza się najważniejsze, średnie parametry np. skład granulometryczny, odczyn pH, zawartość węgla, glinu, azotu, fosforu, siarki wyznaczoną do tego metodą.

Tabela 39. Odczyn gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra

Odczyn	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Odczyn pH w zawiesinie H ₂ O	pH	6,3	5,9	6,4	5,4	5,2
Odczyn pH w zawiesinie KCl	pH	5,0	4,9	5,3	4,5	5,6

Źródło: gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce

Porównanie wartości substancji organicznej w poszczególnych latach pozwala zauważyć, że poziom próchnicy waha się w poszczególnych okresach czasowych. Najwyższa zawartość była w roku 2000, po czym w 2005 roku stwierdzono znaczny spadek zawartości próchnicy w glebie. Dokładnie taka sama sytuacja dotyczy zawartości węgla organicznego w glebie. Jest to niekorzystna tendencja, ponieważ ubytek próchnicy powoduje utratę produkcyjnych funkcji gleb. Spośród czynników antropogenicznych na zawartość materii organicznej, w tym próchnicy, w glebie w największym stopniu wpływają: sposób użytkowania ziemi (tzn. rolniczy, łąkowy, leśny), intensyfikacja rolnictwa, dobór roślin uprawnych oraz poziom nawożenia organicznego.

Tabela 40. Zawartość substancji organicznej w glebach ornym w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Próchnica	%	1,2	1,08	1,09	1,13	3,26
Węgiel organiczny	%	0,7	0,63	0,63	0,66	1,89
Azot ogólny	%	0,056	0,058	0,068	0,08	0,11
Stosunek C/N	-	12,5	10,9	9,3	8,2	17,18

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornym w Polsce

W przedziale czasowym objętym programem monitoringu poziom kwasowości hydrolitycznej nie uległ zasadniczym zmianom. W roku 2020 wynosił $3 \text{ cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$. Praktyczne zastosowanie parametru kwasowości hydrolitycznej polega na określeniu na jej podstawie dawki wapna, równoważnej dawce czystego CaO w t/ha, niezbędnej do neutralizacji kwasowości związanej z obecnością jonów wodoru obecnych w roztworze glebowym jak i w kompleksie sorpcyjnym. Przyjmuje się, że powstaje konieczność wapnowania gleb, w przypadku których dawka wapna CaO wyliczona na podstawie kwasowości hydrolitycznej przekracza 1 t ha^{-1} , z czego wynika potrzeba wapnowania gleb na badanym terenie.

Wielkość pojemności sorpcyjnej gleby jest w zasadzie cechą malejącą i nie ulega zasadniczym zmianom o ile nie dochodzi do znacznego nagromadzenia materii organicznej (np. nawożenie organiczne) lub wyraźnej zmiany odczynu. Pewnym zmianom podlegać może proporcja pomiędzy udziałem jonów kwasowych i zasadowych. W przypadku tej wielkości zaobserwowano nieznaczne wahania aż do roku 2015, kiedy nastąpił wyraźny spadek pojemności sorpcyjnej gleby.

Tabela 41. Właściwości sorpcyjne gleb ornym w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra

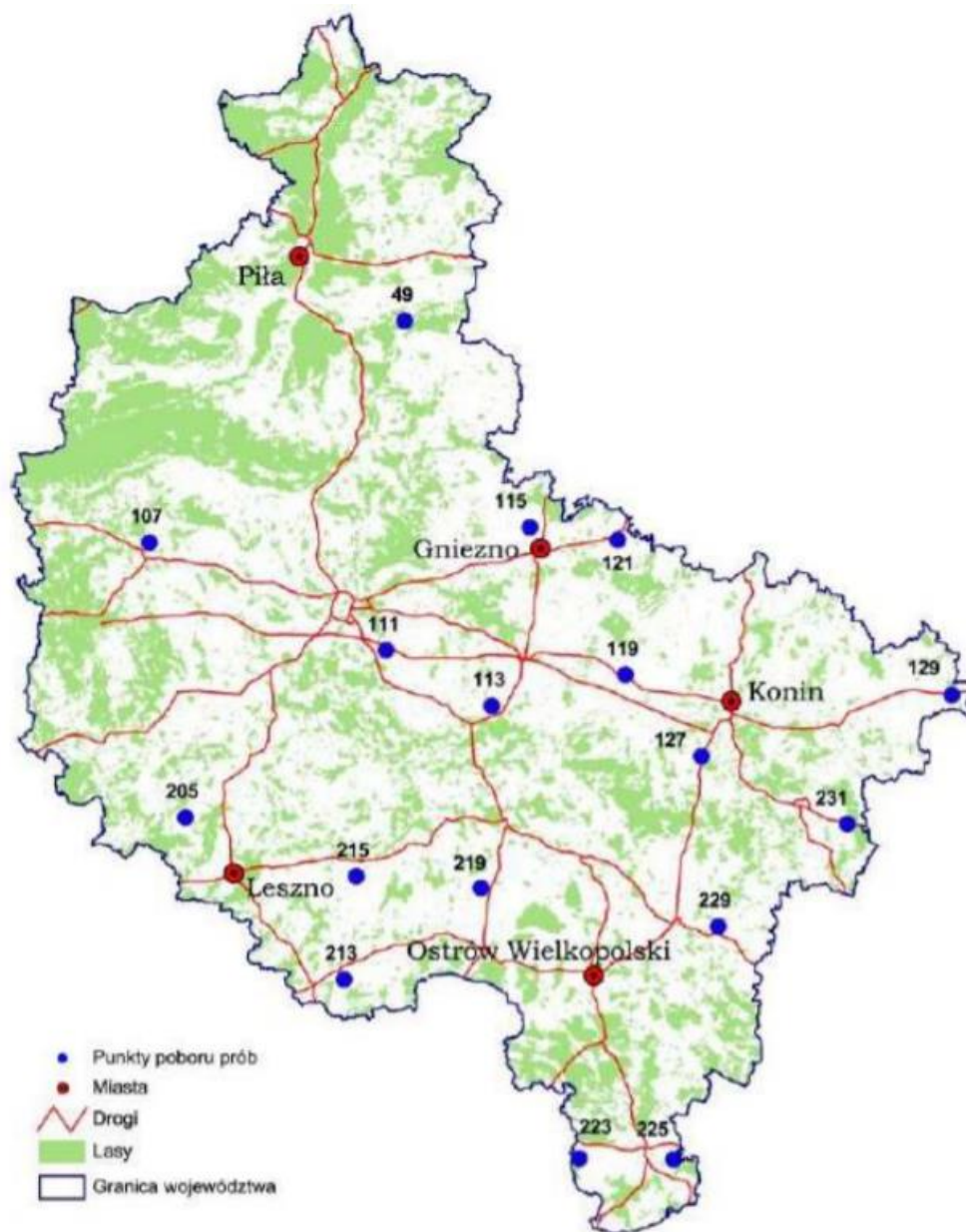
Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	2,15	2,03	2,18	2,36	3
Wapń wymienny (Ca_{2+})	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	3,99	3,72	2,98	2,25	2,8
Magnez wymienny (Mg_{2+})	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	0,61	0,36	0,35	0,25	0,48
Sód wymienny (Na^+)	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	0,03	0,02	0,06	0,03	<0,10
Potas wymienny (K^+)	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	0,4	0,32	0,17	0,75	0,37
Suma kationów wymiennych (S)	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	5,03	4,71	3,9	3,23	3,65
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	$\text{cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$	7,18	6,74	6,08	5,59	8

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	570,06	69,88	64,14	57,82	45,63

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce

Rysunek 10. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych chemizmu gruntów ornych w województwie wielkopolskim

Źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017, IUNG, Puławy, 2017

Gleby w punkcie pomiarowym w Winnej Górze w przedziale czasowym objętym programem monitoringu charakteryzowały się zmienną zawartością fosforu przyswajalnego osiągając najwyższy poziom w 2000 roku – 15,3 mg/100g. Niedobór fosforu jest niekorzystny, ponieważ ogranicza wzrost roślin, obniża wysokość plonu i jego jakość. Zaledwie część fosforu glebowego, obecna w roztworze glebowym w postaci jonowej jest dostępna dla roślin.

Tabela 42. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornym w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra

Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹	15,3	11,7	10,4	8,2	12,7
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	13,1	12,9	6,4	10,6	12,5
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	6,0	7,0	11,0	7,8	5,3
Siarka przyswajalna	mg S- SO ₄ *100g ⁻¹	1,25	1,12	1,71	1,27	2,9

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornym w Polsce

Zawartości pierwiastków śladowych zostały ocenione w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395), które wprowadza liczby graniczne zawartości metali, oraz wytycznych IUNG (1993), opartych na całkowitych zawartościach metali i właściwościach gleby (odczyn, zawartość części spławialnych, zawartość próchnicy). Rozporządzenie określa zawartości progowe dla gleb użytkowanych rolniczo w mg kg⁻¹. Wynoszą one: cynk - 300, kadm - 2, miedź - 100, nikiel - 100, ołów - 100, chrom - 150. W punkcie pomiarowym w Winnej Górze nie odnotowano przekroczenia zawartości dopuszczalnych pierwiastków śladowych.

Tabela 43. Całkowita zawartość pierwiastków śladowych w glebach ornym w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra

Całkowita zawartość pierwiastków śladowych	Jednostka	Rok				
		2000	2005	2010	2015	2020
Mangan	mg*kg ⁻¹	218	189	208	221	234
Kadm	mg*kg ⁻¹	0,19	0,13	0,17	0,14	<0,50
Miedź	mg*kg ⁻¹	4,8	4,3	5,1	4,7	5,61
Chrom	mg*kg ⁻¹	7,0	6,2	6,9	6,8	9,8
Nikiel	mg*kg ⁻¹	4,9	4,7	5,0	4,7	5,55
Ołów	mg*kg ⁻¹	10,0	8,3	10,7	9,4	11,3
Cynk	mg*kg ⁻¹	20,0	22,5	31,2	19,7	26,7

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornym w Polsce

4.7.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb

Głównym kierunkiem działań w tym obszarze było zminimalizowanie ryzyka wystąpienia degradacji gleb na terenie gminy oraz ochrona zasobów geologicznych i powierzchni ziemi.

Tabela 44. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji gleby

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Ochrona zasobów geologicznych i powierzchni ziemi	<ul style="list-style-type: none"> Opiniowanie projektów robót geologicznych - zadanie ciągłe – zadanie realizowane corocznie; Monitoring terenów zagrożonych ruchami geologicznymi - zadanie ciągłe;
2.	Zapobieganie degradacji gleb	<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat degradacji gleb – przeprowadzono szkolenia dla rolników z terenu gminy Zaniemyśl przez Ośrodek Doradztwa; Rolniczego w Środzie Wielkopolskiej - zadanie zrealizowano w 2018 r.;

Źródło: opracowanie własne

4.7.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Zapoznanie ze stanem aktualnym obszaru interwencji gleby pozwoliło na przeprowadzenie analizy SWOT, którą przedstawiono w formie poniższej tabeli.

Tabela 45. Analiza SWOT – obszar interwencji ochrona gleb

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie monitoringu gleb przez GIOŚ; Znikome ilości metali ciężkich; Przeprowadzanie interwencji w razie niewłaściwych działań względem gleb; 	<ul style="list-style-type: none"> Depozycja zanieczyszczeń z wód opadowych; Chemizacja rolnictwa i przenikanie biogenów do gleby; Zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Promocja dobrych praktyk rolniczych rolnictwa ekologicznego; Możliwość utrzymania pożądanego stanu gleb; Planowanie terenów zielonych na obszarach zabudowy mieszkaniowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Zakwaszenie gleby; Możliwość naruszenia wierzchniej warstwy gleb podczas eksploatacji złóż kopalin; Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśny (zabudowa terenów rolniczych, przeznaczenie na cele zabudowy mieszkaniowej)

Źródło: opracowanie własne

Badania gleb prowadzone przez GIOŚ wskazują na niską zawartość metali ciężkich, ale również na spadek zawartości próchnicy i węgla organicznego w glebie. Wzrasta też zakwaszenie gleby, co jest niekorzystne dla rolnictwa. Brak dzikich składowisk odpadów oraz interwencje w razie wylewania nieczystości do gruntu minimalizuje ryzyko zanieczyszczenia gleb poprzez taką działalność.

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

4.8. Gospodarka odpadami

4.8.1. Stan wyjściowy

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami w Polsce jest system rozwiązań regionalnych. Zgodnie z ustawą o odpadach region gospodarki odpadami to obszar obejmujący co najmniej 150 tysięcy mieszkańców oparty o funkcjonowanie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych o mocy przerobowej przyjmowania i przetwarzania odpadów obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 tysięcy osób, spełniający wymagania techniczne najlepszej dostępnej techniki.

Na terenie Gminy Zaniemyśl nie ma utworzonego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych ani instalacji do odzysku surowca z odpadów. Budowa punktu zaplanowana jest w roku 2023 ze środków pozyskanych z rządowego funduszu Polski Ład.

Na terenie gminy nie występują czynne składowiska odpadów komunalnych. Składowisko w Czarnotkach zgodnie z informacjami zawartymi w Protokole WIOŚ nie posiadało żadnych uregulowań formalno – prawnych w zakresie gospodarki odpadami. Dla składowiska nie zostało wydane pozwolenie na budowę i pozwolenie na użytkowanie. Obiekt posiadał jedynie wskazanie lokalizacyjne z 13.06.1989 r. oraz zatwierdzoną przez Urząd Gminy w Zaniemyślu decyzję o zatwierdzenie planu realizacyjnego budowy wysypiska. Niemniej w protokole WIOŚ z 2011 r. składowisko jest traktowane jako składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czarnotki i znajdują się w nim odniesienia do przepisów, jakie obiekt według WIOŚ w Poznaniu powinien spełniać, a dotyczących rekultywacji składowisk odpadów.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie gospodarki odpadami dla gminy Zaniemyśl z 2004 r. składowisko zostało zamknięte w I kwartale 1989 r.

Odpady komunalne z terenu gminy odbierane są w postaci zmieszanej oraz selektywnej. Zmieszane odpady komunalne trafiają wyłącznie do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowanej w Witaszyczkach, w gminie Jarocin.

System selektywnej zbiórki odpadów w postaci pojemnikowej – obejmuje swoim zakresem nieruchomości zabudowy wielolokalowej – tj.: Spółdzielnię Mieszkaniową oraz budynki wielolokalowe w Zaniemyślu, przy ul. Leśnej 2 i w Łęknie, przy ul. Poznańska 4.

Dzwony do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych stanowią urządzenia przeznaczone do zbiórki:

- papier: pojemnik w kolorze niebieskim;
- tworzywa sztuczne: pojemnik w kolorze żółtym;
- szkło bezbarwne: pojemnik w kolorze białym;
- szkło kolorowe: pojemnik w kolorze zielonym.

W tabelach poniżej przedstawiono informacje nt. ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy. Informacje pochodzą z opracowań „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Zaniemyśl” za rok 2021.

Tabela 46. Informacja o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji i ulegających biodegradacji

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania za rok 2021 [Mg]
Informacja o odpadach komunalnych nieulegających biodegradacji		
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	170,769
15 01 04	Opakowania z metali	0,0330
15 01 07	Opakowania ze szkła	162,540
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,740
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,440
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	1,820
16 01 03	Zużyte opony	6,360
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,220
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 200123, 200135	4,900
20 01 23	Urządzenia zawierające freon	6,560
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,329
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,160
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalna	1654,08
SUMA		2 145,4310
Informacja o odpadach komunalnych ulegających biodegradacji		
15 01 01	Opakowania papieru i tektury	103,8800
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	198,1800
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	284,520
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	4,0600
SUMA		590,6400

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami w gminie Zaniemyśl za rok 2021

Tabela 47. Informacja o masie odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego

Kod odpadów⁶⁾	Rodzaj odpadów⁶⁾	Masa odpadów[Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	103,8800
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	177,4690
15 01 04	Opakowania z metali	0,0730
15 01 07	Opakowania ze szkła	163,2000
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,7400
16 01 03	Zużyte opony	6,3600
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	482,7000
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	6,5600
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,3290
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,1600
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,2200
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	4,9200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	4,0600
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	4,1000
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	130,76
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	11,6200
SUMA		1101,1510

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami w Gminie Zaniemyśl za rok 2021

Tabela 48. Informacja o masie odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi przygotowanych do ponownego użycia, poddanych recyklingowi i innym procesom odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]
Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,4400
Gruz ceglany	0,9800
SUMA	3,42

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami w Gminie Zaniemyśl za rok 2021

W 2019 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zebranych, przetransportowanych i unieszkodliwionych – 38 440 kg,
2. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych – 6 700 kg.

W 2020 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zebranych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 48 130 kg.
2. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 11 150 kg.

W 2021 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zebranych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 16 040, 00 kg.
2. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 0 kg.

Odpady medyczne nie były odbierane na terenie gminy Zaniemyśl. Odbywał się odbiór jedynie przeterminowanych leków z aptek znajdujących się na terenie gminy Zaniemyśl.

4.8.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami

Z zakresu obszaru obejmującego racjonalną gospodarkę odpadami dążono do osiągnięcia odpowiedniego poziomu recyklingu, likwidacji wyrobów budowlanych zawierających azbest oraz przeprowadzanie akcji edukacyjnych i selektywnych zbiórek odpadów.

Tabela 49. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – gospodarka odpadami

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych zmieszanych i odbioru odpadów komunalnych selektywnie zebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości na terenie gminy – zadanie ciągle, corocznie realizowane; • kontrola i weryfikacja danych zawartych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – zadanie ciągle, corocznie realizowane; • akcje informacyjne w zakresie gospodarki odpadami dla mieszkańców i przedsiębiorców – zadanie ciągle, corocznie realizowane, • likwidacja „dzikich wysypisk” na terenie gminy – zadanie ciągle, corocznie realizowane; • Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)
2.	Rekultywacja i monitoring nieczynnych składowisk i mogilników	<ul style="list-style-type: none"> • Rekultywacja terenu zdegradowanego/nieczynnego składowiska odpadów w Czarnotkach – zadanie ciągle, - wystąpiono z zapytaniem ofertowym do firm zajmujących się rekultywacją w roku 2020; • Kontrola zrekultywowanego mogilnika w Zwoli – zadanie zrealizowane w 2018 r. - monitoring zrekultywowanego mogilnika został zakończony.
3.	Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie Gminy Zaniemyśl	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadania usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Zaniemyśl - w 2017, 2018 i 2019 r. udzielono pomocy finansowej dla Powiatu Średzkiego na realizację programu usuwania wyrobów zawierających azbestu z terenu gminy Zaniemyśl, natomiast w roku 2020 r. gmina otrzymała dofinansowanie z WFOŚ w Poznaniu w formie dotacji w ramach, której wsparto 24 gospodarstw domowych w zakresie zadania polegającego na Likwidacji wyrobów budowlanych zawierających azbest; • Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest – zadanie ciągle, corocznie realizowane; aktualizacje prowadzona w Bazie azbestowej.
4.	Akcje edukacyjne i selektywna zbiórka odpadów	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie akcji „Sprzątanie Świata” – zadanie ciągle, corocznie realizowane; • Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami – zadanie ciągle, corocznie realizowane;

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
		<ul style="list-style-type: none"> • Segregacja odpadów w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych gminy – zadanie ciągłe, corocznie realizowane; • Zbiórki baterii, nakrętek itp. – zadanie ciągłe, w latach 2018-2020 realizowane przez ZGO Jarocin Sp. z o. o., w ramach konkursu ekologicznego „Region czysty na 6”, dedykowanego do placówek oświatowych; • Doposażanie budynków użyteczności publicznej w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów – zadanie ciągłe.

Źródło: opracowanie własne

4.8.3. Ocena stanu – analiza SWOT

Zapoznanie z aktualnym stanem obszaru interwencji: gospodarki odpadami, pozwoliło na przeprowadzenie analizy SWOT, którą przedstawiono w formie tabeli poniżej.

Tabela 50. Analiza SWOT – obszar interwencji – gospodarka odpadami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięte wyznaczone poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji; • Uchwalenie i wdrażanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest. 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie wyrobów azbestowych; • Wzrastająca ilość wytwarzanych odpadów; • Duży odsetek zmieszanych odpadów komunalnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna mieszkańców oraz turystów, organizacja akcji tematycznych (np. sprzątania świata) • Doskonalenie organizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie; • Możliwość usunięcia azbestu z terenu gminy; • Budowa PSZOK: 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymywanie się problemu pozostawiania w użytku azbestu i wyrobów zawierających azbest; • Zaśmiecanie przestrzeni publicznej przez mieszkańców oraz turystów.

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT wykazała, że najmocniejszą stroną gminy w zakresie gospodarki odpadami jest uzyskanie wyznaczonych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Szansą dla gminy jest edukacja mieszkańców i dalsze wdrażanie rozwiązań mających na celu usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest. Wzrastająca ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców może zagrażać powstaniem dzikich wysypisk lub zaśmiecania obszarów cennych przyrodniczo, jak również ma duży wpływ na wzrost kosztów ich odbioru i zagospodarowania.

4.9. Zasoby przyrodnicze

4.9.1. Stan wyjściowy

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 916) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Występujące w gminie Zaniemyśl formy ochrony przyrody to:

- Specjalny Obszar Ochrony Rogalińska Dolina Warty: 1118,0 ha,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ostoja Rogalińska: 777,0 ha,
- Użytek ekologiczny Chmielniki: 12 ha,
- Użytek Ekologiczny Łąka Jouanne’a: 4,8 ha,
- Użytek Ekologiczny Przy Białym Gościńcu: 4,3 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jezioro Wielkie: 0,13 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jaszkowo: 1,72 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jaszkowo: 2,04 ha,
- 31 pomników przyrody.

Rogalińska Dolina Warty

Rogalińska Dolina Warty obejmuje obszar pradoliny Warty na południe od Poznania, z licznymi starorzeczami i zastoiskami otoczonymi przez bagna i łąki. Ostoja w większości położona jest na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Prawie połowę powierzchni pokrywają lasy, głównie iglaste i mieszane. Ponad jedną trzecią ostoi zajmują siedliska rolnicze, mniej jest łąk i zarośli (18%). Obszar jest słynny z grupy ponad tysiąca starych dębów o obwodach pnia od 2 do 9,5 m, z których najstarsze mają kilkaset lat.

Na obszarze występuje 10 rodzajów cennych siedlisk, z czego największe pokrycie mają: łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska alkaliczne. Występuje tu 5 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, z czego największe znaczenie mają bezkręgowce: pachnąca dębowa i kozioróg dębosz. Ze ssaków wymienionych w tym załączniku występują bóbr i wydra. Mimo że obszar nie jest obszarem ptasim, a siedliskowym, warto wspomnieć, że występuje tu 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, m. in. bocian biały, bocian czarny, żuraw.

Ostoja Rogalińska

Obszar położony jest na lewym brzegu Warty, na Nizinie Wielkopolskiej. Jego część północną stanowi powierzchnia Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim. Jest to krajobraz polodowcowy, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych, moreny czołowe (najwyższa 132 m n.p.m. jest Osowa Góra), część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głązy narzutowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W sąsiedztwie jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny Śremskiej. Znajduje się tu fragment doliny Warty z licznymi starorzeczami. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy – w parku w Rogalinie).

Pomniki przyrody na terenie gminy Zaniemyśl:

- Lipa Drobnolistna w m. Mądre nr wg rejestru 384,
- Dąb szypułkowy w m. Kępa Wielka,
- Głąz narzutowy granitowy w m. Jeziory Wielkie nr wg rejestru 341,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1192/00
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1193/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1191/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1190/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1189/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1188/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1187/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1186/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 233,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 230,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 335/93,
- Dąb szypułkowy „Dziaduś” w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 334/92,
- Aleja grabowa w m. Łękno nr wg rejestru 501,
- Dęby szypułkowe 2 szt. w m. Łękno nr wg rejestru 340,
- Dąb szypułkowy w m. Łękno nr wg rejestru 1195/00,
- Dąb szypułkowy w m. Łękno nr wg rejestru 1194/00,
- Wyspa Edwarda Raczyńskiego grupa drzew dąb szypułkowy 49 szt. w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 639,
- Edward Raczyński Dąb Szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 640,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 237,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 236,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 234,
- Dąb szypułkowy „RUS” w m. Zwola nr wg rejestru 415,
- Dąb szypułkowy „LECH” w m. Zwola nr wg rejestru 414,
- Dąb szypułkowy „CZECH” w m. Zwola nr wg rejestru 416,
- Dąb szypułkowy „BARTEK” w m. Zwola nr wg rejestru 417,

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

- Dąb szypułkowy „Dąb Kalikst” w m. Kępa Wielka,
- Dąb szypułkowy „Dąb Maciej” w m. Wyszakowo,
- Dąb szypułkowy „Dąb Stanisław” w m. Wyszakowo.

Lasy

Powierzchnia lasów na terenie gminy Zaniemyśl w 2021 roku wynosiła 2 653,18 ha, w tym powierzchnia lasów państwowych 2 439,68 ha. Lesistość gminy kształtowała się na poziomie 24,9%. Zarządzanie lasami państwowymi znajdującymi się na terenie gminy Zaniemyśl należy do Nadleśnictwa Babki oraz Nadleśnictwo Jarocin. Zmiany powierzchni lasów w gminie przedstawia poniższa tabela.

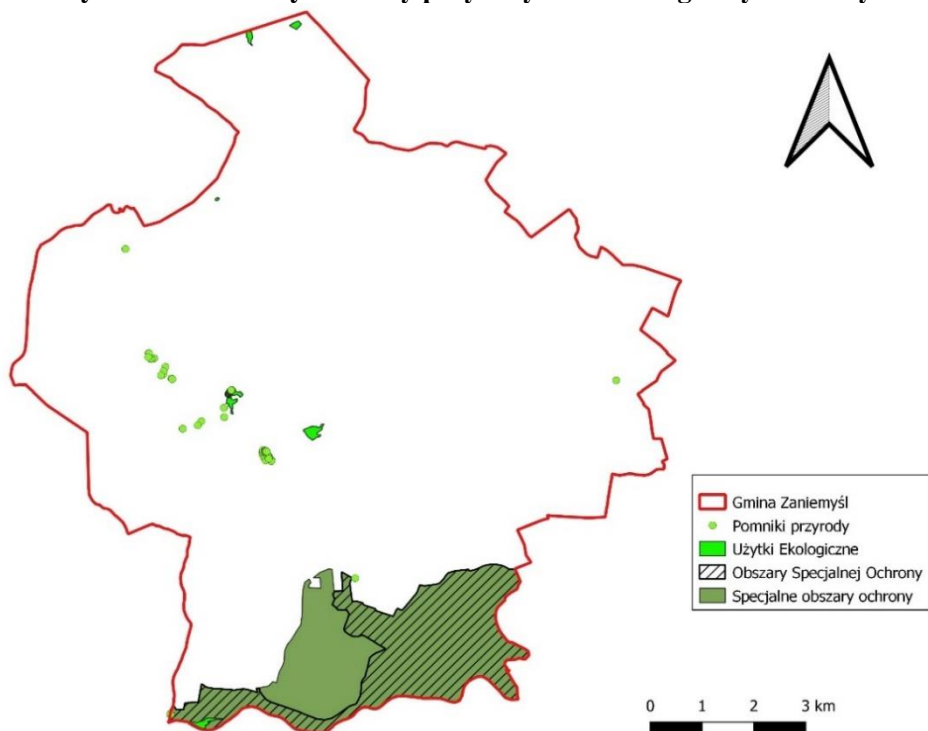
Tabela 51. Zmiany powierzchni lasów na terenie gminy Zaniemyśl w latach 2017-2021

Rodzaj lasu	2017	2018	2019	2020	2021
Lasy ogółem [ha]	2 651,96	2 651,96	2 654,02	2 654,16	2 653,18
Lasy publiczne ogółem [ha]	2 440,83	2 440,83	2 444,42	2 444,56	2 443,58
Lasy publiczne Skarbu Państwa [ha]	2 436,93	2 436,93	2 440,52	2 440,66	2 439,68
Lasy publiczne gminne [ha]	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90
Lasy prywatne ogółem [ha]	211,13	211,13	209,60	209,60	209,60

Źródło: GUS

Powierzchnia lasów na terenie gminy Zaniemyśl w latach 2017-2021 wzrosła o ponad 2 ha – w stosunku do 2017 roku. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna zwyczajna, wchodząca razem z brzozą, olchą i dębem w skład dominującego na terenie gminy boru mieszanego. W znacznie mniejszym stopniu występują lasy liściaste, w których skład wchodzi m.in. olszyna, topola i brzoza. Najczęściej występującym gatunkiem liściastym jest dąb szypułkowy i bezszypułkowy, brzoza brodawkowata oraz jesion.

Rysunek 11. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Zaniemyśl

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 52. Charakterystyka terenów zieleni urządzonej na terenie gmina Zaniemyśl w latach 2017-2021

Rok	Parki spacerowo-wypoczynkowe		Zieleńce		Zieleń uliczna	Cmentarze		Lasy gminne
	szt.	ha	szt.	ha	ha	szt.	ha	ha
2017	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2018	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2019	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2020	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2021	4	21,81	4	1,80	100	3	3,70	3,90

Źródło: Opracowanie własne

Parki spacerowo-wypoczynkowe na terenie gminy:

1. Park dworski w Łęknie
2. Park na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu
3. Park proboszczowski pw. Św. Wawrzyńca w Zaniemyślu
4. Park przy Szkole Podstawowej w Śnieciskach

Zieleńce na terenie gminy:

1. Plac Berwińskiego w Zaniemyślu
2. Planty przy ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu
3. Teren przy Urzędzie Gminy w Zaniemyślu
4. Teren przy amfiteatrze w Zaniemyślu

Zwierzęta

Gmina Zaniemyśl położona jest w zasięgu pięciu obwodów łowieckich: 208 Wielkie Jezioro, 313 Śnieciska, 316 Czarnotki, 320 Mechlin i 321 Zbrudzewo.

W gminie Zaniemyśl występuje fragment Pradoliny Warciańsko – Odrzańskiej, pełniący funkcję łącznika ekologicznego (korytarza ekologicznego). Odcinek ten został zaliczony do korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym: 27K – Śremski Warty.

Na terenie gminy Zaniemyśl nie przeprowadzono w ostatnich latach inwentaryzacji przyrodniczej.

W 2022 roku na podstawie Uchwały Nr XLII/300/2022 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 28 marca 2022 r. gmina przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Zaniemyśl na 2022 rok. Rozdział II Uchwały wymienia cele i zadania programu.

Celem Programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie gminy oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi. Do zadań Programu należy:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie;
- odławianie bezdomnych zwierząt;
- obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku dla zwierząt;
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- usypianie ślepych miotów;
- wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- edukacja mieszkańców Gminy w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.

4.9.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 dotyczące obszaru interwencji – zasoby przyrodnicze

Celem w obszarze interwencji – ochrona zasobów przyrody była głównie ochrona i rozwój walorów przyrodniczych, lasów, promocja walorów przyrodniczych oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych społecznie i przyrodniczo.

Tabela 53. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – zasoby przyrodnicze

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
1.	Ochrona i rozwój walorów przyrodniczych gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów ochronnych oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu – zadanie ciągłe; • Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia – zadanie ciągłe – corocznie realizowane; • Nasadzenie drzew i krzewów na terenach przyszkolnych, skwerach, parkach i przy drogach gminnych – zadanie ciągłe – realizowane corocznie w ramach potrzeb; • Pielęgnacja i bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy – zadanie ciągłe - realizowane corocznie;
2.	Ochrona lasów	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonywanie nasadzeń zastępczych wzdłuż dróg gminnych – zadanie ciągłe;
3	Promocja walorów przyrodniczych i turystycznych gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania dotyczące walorów przyrodniczo-turystycznych gminy Zaniemyśl – zadanie ciągłe – corocznie realizowane; • Promocja walorów przyrodniczych gminy w mediach, stronach internetowych, targach, giełdach turystycznych i imprezach masowych – zadanie ciągłe • Zakup 303 sztuk opracowania „Ziemia Zaniemyska, „Przyroda, historyka, turystyka” - zadanie realizowano w 2018 r. • Montaż 2 tablic informacyjnych dotyczących działalności Izby Pamięci w Zaniemyślu - zadanie realizowano w 2019 r. • Wyłożenie do publicznego wglądu projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Babki na okres od 1.01.2019 roku do 31.12.2028

Lp.	Cel	Opis podjętych działań
		<p>roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań szkoleniowych dla organizacji pozarządowych z terenu gminy Zaniemyśl o tematyce ekologicznej • promocja modernizacji infrastruktury torowej i kolejowej na terenie gminy Zaniemyśl. Na ten cel Gmina Zaniemyśl udzieliła ze swojego budżetu Powiatowi Średzkiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej - zadanie realizowano w 2020 r. • Promocja w mediach społecznościowych nowych inwestycji: boiska wielofunkcyjnego w Śnieciskach, placu zabaw w Jaszkanie, ścieżki rowerowej Zaniemyśl – Lubonieczek – zadanie zrealizowano w 2020 r. • Promocja walorów turystycznych Zaniemyśla podczas kina plenerowego w Zaniemyślu, letnich muzycznych warsztatów dla dzieci i młodzieży – zadanie zrealizowano w 2020 r.
4.	Rewitalizacja terenów zdegradowanych społecznie i przyrodniczo	<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja Placu Berwińskiego w Zaniemyślu - w 2018 r. złożono wniosku o dofinansowanie rewitalizacji ze środków UE, • Rewitalizacja „dzikich plaż” w gminie Zaniemyśl – w ramach funduszu sołectkiego zagospodarowano miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców sołectwa Łętkno w roku 2019 r. i 2020 r, oraz dla mieszkańców sołectwa Zwola w roku 2020 r. Ponadto wykonano rewitalizację obszarów zdegradowanych społecznie w miejscowości Śnieciska polegającą na budowie boiska wielofunkcyjnego;

Źródło: opracowanie własne

4.9.3. Ocena – analiza SWOT

Ocena stanu aktualnego zasobów przyrodniczych gminy pozwoliła na przeprowadzenie analizy SWOT obszaru interwencji przedstawionej w tabeli poniżej.

Tabela 54. Analiza SWOT – obszar interwencji – zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe stron
<ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba form ochrony przyrody w szczególności pomników przyrody; • Pielęgnacja dotychczasowych i ustanawianie nowych pomników przyrody; • Zakładanie i utrzymywanie terenów zieleni oraz wspieranie tych działań; • Uchwalenie programu wspierającego bezdomne zwierzęta, 	<ul style="list-style-type: none"> • Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska; • Średni (przeciętny) wskaźnik lesistości;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie form ochrony przyrody w dobrym stanie; • Rozwój turystyki przyrodniczej; • Powstanie nowych miejsc zieleni miejskiej; • Zmniejszenie skali zjawiska bezdomności zwierząt; • Promocja walorów przyrodniczych; • Utworzenie zaniemyskiego obszaru chronionego krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dewastacja obszarów cennych przyrodniczo przez ruch turystyczny; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców na temat walorów przyrodniczych; • Konflikty pomiędzy istniejącą infrastrukturą zieloną (zadrzewienia, aleje, skwery), a realizowanymi przedsięwzięciami budowlanymi”.

Źródło: opracowanie własne

Na obszarze gminy Zaniemyśl występuje duża liczba pomników przyrody, które są poddawane koniecznym zabiegom pielęgnacyjnym. Ponadto gmina posiada średni (przeciętny) wskaźnik lesistości.

Szansą dla gminy Zaniemyśl jest rozwój turystyki przyrodniczej i promocja walorów przyrodniczych poprzez nowe tereny zieleni i ochronę istniejących, a także zmniejszenie problemu bezdomności zwierząt. Zagrożeniem z kolei może być dewastacja cennych przyrodniczo obszarów.

4.10. Zagrożenie poważnymi awariami

4.10.1. Stan wyjściowy

Przez poważną awarię na podstawie art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Z oceny zagrożenia gm. Zaniemyśl wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć: pożary, katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego, skażenie toksycznymi środkami przemysłowymi z transportu substancji niebezpiecznych, klęski żywiołowe (susze, huragany, intensywne opady).

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej

a także Wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez:

- kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,
- badanie przyczyn wystąpienia awarii oraz sposobów likwidacji skutków awarii, prowadzenie szkoleń i instruktażu.

W latach 2010-2021 inspektorzy WIOŚ w Poznaniu w wyniku działań podejmowanych w ramach przepisów ustawy o inspekcji ochrony środowiska, nie odnotowali przypadków wystąpienia poważnej awarii. Na terenie gminy nie występują zakłady o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

4.10.2. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 nie uwzględniał zadań związanych z zagrożeniami poważnymi awariami.

4.10.3. Ocena – analiza SWOT

Przeprowadzenie oceny stanu aktualnego obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami pozwoliło na przeprowadzenie analizy SWOT przedstawionej w tabeli poniżej.

Tabela 55. Analiza SWOT – obszar interwencji – zagrożenie poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Działające na terenie gminy jednostki OSP, • Prowadzenie kontroli podmiotów gospodarczych • Brak ZZR i ZDR na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Brak zdarzeń o charakterze poważnej awarii 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wystąpienia awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych przez teren gminy, • Ryzyko pożarów w lasach, • Ryzyko wystąpienia susz i deszczy nawalnych.

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT wykazała, że najmocniejszą stroną gminy Zaniemyśl są działające jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych oraz prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska kontrole podmiotów gospodarczych.

Głównym zidentyfikowanym zagrożeniem jest możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez teren gminy oraz klęski żywiołowe.

4.11. Adaptacje do zmian klimatu oraz nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Od kilku dekad trwa ocieplanie się klimatu Ziemi, a prognozy na następne lata wskazują, że w nadchodzących latach proces ten będzie się nasilał. Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i powodują coraz częstsze występowanie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, które są coraz mocniej odczuwalne przez ludzi oraz wiele sektorów gospodarki. Polskę i inne kraje na świecie dotykają intensywne i gwałtowne zjawiska pogodowe - powodzie, susze i huragany. Wyniki badań naukowych wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. W tym kontekście istotne jest prowadzenie adaptacji do zmian klimatu i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na poziomie gmin.

Adaptacja jest to proces lub zestaw inicjatyw i działań na rzecz zmniejszenia podatności systemów przyrodniczych i ludzkich na faktyczne oraz spodziewane skutki zmian klimatu. Adaptację należy również postrzegać jako przystosowanie do funkcjonowania zarówno środowiska jak i gospodarki z konsekwencjami zmian klimatu.

4.12. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna jest zagadnieniem horyzontalnym, dotyczącym wszystkich obszarów ochrony środowiska. Konieczność prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej wynika z polskich i europejskich aktów prawnych oraz dokumentów strategicznych. Głównym krajowym dokumentem dotyczącym edukacji ekologicznej jest opracowana w 2001 roku Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej. Głównym celem edukacji ekologicznej jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, kształtowanie zachowań prośrodowiskowych ogółu społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, edukacji ekologicznej poświęcony jest dział VIII. Artykuł 77 punkt 1 ustanawia obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach kształcenia ogólnego we wszystkich typach szkół. Gmina powinna corocznie prowadzić tematyczne akcje edukacyjne dotyczące ochrony środowiska w placówkach edukacyjnych znajdujących się na jej terenie. Działania edukacyjne powinny także obejmować dorosłych mieszkańców, ponieważ to oni mają największy wpływ na obecny stan środowiska w gminie. Prowadzone działania edukacyjne powinny dotyczyć przede wszystkim prawidłowego postępowania z odpadami, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z domowych kotłowni oraz podnosić ogólną świadomość ekologiczną lokalnej społeczności.

W latach 2017-2021 gmina Zaniemyśl organizowała lub brała udział w akcjach ekologicznych, głównie w zakresie gospodarki odpadami:

- prowadzenie akcji „Sprzątanie Świata” (zadanie ciągłe) – w latach 2017 - 2021 akcja organizowana przez Starostwo Powiatowe w Środzie Wlkp., Towarzystwo Przyrodnicze Kumak oraz KGW Lubonieczek, dla wszystkich szkół z terenu gminy Zaniemyśl,
- prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami (zadanie ciągłe) – w latach 2017 - 2021 informacje dotyczące gospodarki odpadami zamieszczane były w BIP Urzędu Gminy Zaniemyśl,

- segregacja odpadów w Urzędzie Gminy w Zaniemyślu i jednostkach organizacyjnych gminy (zadanie ciągłe) – w latach 2017 - 2021 była prowadzona segregacja na bieżąco,
- wyposażenie budynków użyteczności publicznej w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów (zadanie ciągłe) – realizowano w latach wcześniejszych,
- zbiórki baterii, nakrętek itp. (zadanie ciągłe) – w latach 2018 - 2021 przeprowadzono organizowany przez Zakład Gospodarki Odpadami Jarocin Sp. z o.o. konkurs ekologiczny pn. „Region czysty na 6”, dla placówek oświatowych w ramach którego zbierane były nakrętki, baterie i puszki.
- wdrożenie w gminie aplikacji „Kiedy śmieci” (2021 r.).

W kolejnych latach planowane jest organizowanie i wspieranie podobnych tego typu akcji i przedsięwzięć.

4.13. Monitoring Środowiska

Państwowy Monitoring Środowiska (PMS) został utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Szersze ramy prawne funkcjonowania PMS zawarte są w późniejszej ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, która definiuje PMS jako system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

Cel PMS jest realizowany poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, a także o występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo – skutkowych występujących pomiędzy emisjami, a stanem elementów przyrodniczych. Cele PMS osiągnię są poprzez realizację zadań cząstkowych:

- wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne elementy środowiska,
- prowadzenie obserwacji przyrodniczych,
- gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji,
- ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria,
- identyfikację obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska,
- analizy przyczynowo-skutkowe,
- opracowywanie zestawień, raportów, komunikatów i ich udostępnianie w formie drukowanej lub zapisu elektronicznego, w tym za pomocą Internetu.

Na podstawie zatwierdzonego przez Ministra Środowiska Krajowego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016 – 2020 opracowanego w 2015 roku przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, powstał opracowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu program dla województwa wielkopolskiego. Na jego podstawie na terenie gminy Zaniemyśl monitorowane są następujące elementy środowiska:

- jednolite części wód powierzchniowych – w punktach pomiarowo-kontrolnych:
 - Moskawa – Kępa Wielka (kod punktu: PL02S0501_0817), leżąca w jednolitej części wód powierzchniowych Moskawa od Wielkiej do Ujścia (kod: PLRW 600020185499),

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

- Jez. Raczyńskie (kod punktu: PL02S0502_2228), leżące w jednolitej części wód powierzchniowych Raczyńskie (kod: PLLW10144).

Na terenie gminy nie ma obecnie wyodrębnionego stanowiska oceny jakości powietrza. Istnieje jedynie punkt pomiarowy komercyjnej sieci Airly, który pomaga w budowaniu świadomości mieszkańców.

Obecnie nie stworzono programu monitoringu środowiska w województwie wielkopolskim na kolejne lata.

5. Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie

W poszczególnych analizach SWOT przedstawiono potencjalne zagrożenia komponentów środowiska przyrodniczego. Ponadto określono kierunki działań, jakie gmina powinna wykonać w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Głównym celem „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 – 2026” jest:

Zrównoważony rozwój gminy Zaniemyśl ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z zasobów przyrodniczych.

Na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji oraz oceny stanu środowiska, utworzono cele, kierunki interwencji oraz zadania. Przedstawia je tabela poniżej.

Perspektywa osiągnięcia zaplanowanych celów będzie możliwa dzięki realizacji zaproponowanych zadań, co przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy Zaniemyśl. W celu realizacji zadań utworzono harmonogram zadań własnych gminy Zaniemyśl, który został przedstawiony w poniższych tabelach.

Tabela 56. Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
I. Klimat i powietrze	I.1. Poprawa jakości powietrza	Liczba substancji z przekroczeniami na terenie strefy wielkopolskiej (WIOŚ)	2	0	Kontrola jakości powietrza na terenie gminy	Monitoring i kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	RWMŚ w Poznań	Niedokładność pomiarów
					Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania	Właściciele nieruchomości	Wysoki koszt inwestycji
						Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pięłowicach	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji
						Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Programy dofinansowujące i zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii	WFOŚiGW NFOŚiGW	Wysoki koszt inwestycji
					Propagowanie wśród mieszkańców gospodarki niskoemisyjnej	Modernizacja kotłowni i infrastruktury c. o.	Gmina Zaniemyśl, właściciele nieruchomości	Wysoki koszt inwestycji
						Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl; właścivi zarządcy dróg	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
					Poprawa efektywności energetycznej	Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji
						Budowa przyłączy SN do odbiorców III grupy	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Budowa przyłączy nn do IV-VI grupy odbiorców	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców III grupy	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców IV-VI grupy	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Budowa linii napowietrznej 110 kV relacji Środa-Śrem HCP	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Modernizacja elementów SN, koncepcja SN – OD Poznań linie/Poznań stacje	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Automatyzacja sieci – zabudowa łączników sterowanych zdalnie – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Poprawa wskaźników SAIDI SAIFI – modernizacja linii SN – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
						Wymiana kabli nie sieciowych SN oraz transformatorów SN/nn na energooszczędne – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Wysoki koszt inwestycji
II. Zagrożenie hałasem	II.1. Poprawa środowiska akustycznego w gminie	Liczba wybudowanych/ przebudowanych dróg	b.d.	b.d.	Zmniejszenie emisji hałasu z ruchu drogowego	Budowa i przebudowa nawierzchni dróg gminnych	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji drogowych

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Budowa obwodnicy o długości około 6,5 km na DW 432	WZDW w Poznaniu	Wysoki koszt inwestycji drogowych
						Rozbudowa drogi wraz z przebudową mostu na DW 432 odcinku Zaniemyśl - Środa	WZDW w Poznaniu	Wysoki koszt inwestycji drogowych
III. Pola elektromagnetyczne	III.1. Utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej poziomu	Utrzymanie natężenia pola elektromagnetycznego poniżej stanu dopuszczalnego (WIOŚ)	od 80 MHz do 40 GHz	od 80 MHz do 40 GHz	Kontrola obecnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego i zapobieganie powstawaniu nowych na terenie gminy	Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	Gmina Zaniemyśl	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Pomiar natężenia pola elektromagnetycznego w gminie	RWMŚ w Poznań	Niedokładność pomiarów
IV. Gospodarowanie wodami	IV.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	JCWP w stanie dobrym	0	5	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych	Monitoring stanu i jakości wód powierzchniowych	RWMŚ w Poznań	Niedokładność pomiarów
		JCWPd w stanie dobrym	2	2		Monitoring stanu i jakości wód podziemnych	RWMŚ w Poznań	Niedokładność pomiarów
						Dotacje dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych	Gmina Zaniemyśl	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego położonego w miejscowości Zaniemyśl, gm. Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt
						Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpeli nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt
	IV.2.Ochrona przed powodzią	Liczba powodzi i podtopień	b.d.	0	Minimalizacja zagrożenia powodzią	Budowa /modernizacja kanalizacji deszczowej	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt
						Aktualizacja planu zarządzania ryzykiem powodziowym	RZGW w Poznaniu	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Przeгляд i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego	RZGW w Poznaniu	-
						Odbudowa kanału Miłosławskiego z obwałowaniami - etap I, gm. Zaniemyśl	Zarząd Zlewni Koło	-
	V. 1. Racjonalna gospodarka	Długość sieci kanalizacyjnej	65,5 km	>65,5 km	Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki	Montaż systemu GPRS w przepompowni wraz z modernizacją	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
V. Gospodarka wodno-ściekowa		(GUS)			ściekowej na terenie gminy	Wydawanie decyzji o nakazie przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej	Gmina Zaniemyśl	Niewykonywanie decyzji
						Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubonieczek	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszty inwestycji
						Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji
		Długość sieci wodociągowej (GUS)	125,0 km	>125,0 km		Modernizacja sieci wodociągowej wraz z przełączeniem istniejących przyłączy w miejscowości Czarnotki	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Wykonanie sieci wodociągowej w Jeziorach Małych	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji
						Wykonanie sieci wodociągowej w Czarnotkach	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt inwestycji
						Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Zaniemyśl	-
		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (GUS)	4795 os.	>4 795 os.		Kontrola zawartych umów na odbiór nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych	Gmina Zaniemyśl	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
VI. Zasoby geologiczne	VI.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Liczba wydanych koncesji na wydobycie kopalin (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski)	-	-	Nadzór nad zasobami kopalin	Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin oraz monitorowanie eksploatacji złóż	UMWW w Poznaniu, minister właściwy ds. środowiska, Wojewoda Wielkopolski	Nieefektywny system kontroli

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
VII. Gleby	VII.1. Prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi	Łączna powierzchnia gruntów ornych (Urząd Gminy)	5 998 ha	-	Ochrona gleb wykorzystywanych rolniczo	Monitoring chemizmu gleb ornych na terenie gminy	GIOŚ	Brak punktów pomiarowych
						Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża	RWMŚ w Poznań	Wysoki koszt inwestycji drogowych
						Prowadzenie działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Indywidualni rolnicy, podmioty działające w rolnictwie	Nieprzestrzeganie zasad kodeksu

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
VIII. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów	VIII.1. Racjonalna gospodarka odpadami	Poziom recyklingu odpadów komunalnych	53,66%	≥ 56%	Uporządkowanie systemu gospodarki odpadami na terenie gminy	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w gminie Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Wysokie koszty
						Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Jeziory Małe dz. nr 129 obręb Łękno	Gmina Zaniemyśl	Wysoki koszt
						Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Gmina Zaniemyśl	Zanieczyszczeni środowiska
						Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest	Gmina Zaniemyśl	Zanieczyszczenie środowiska

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
IX. Zasoby przyrodnicze	IX.1. Utrzymanie dobrego stanu oraz poprawa bioróżnorodności na terenie gminy	Liczba nasadzeń drzew i krzewów (GUS)	b.d.	Zależnie od potrzeb i wyznaczonych zadań	Stały rozwój zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo	Nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Niesatysfakcjonująca udatność nasadzeń
						Pielęgnacja i bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Konflikty z planowaną infrastrukturą drogową i sieciową
		Wskaźnik lesistości (GUS)	24,9%	> 24,9%	Ochrona lasów i prowadzenie właściwej gospodarki leśnej	Wyznaczenie w m.p.z.p. terenów pod zalesienia	Gmina Zaniemyśl	-
						Dążenie do ustanawiania nowych pomników przyrody, użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych	Gmina Zaniemyśl	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Współpraca z odpowiednimi organami w celu ustanawiania nowych form ochrony przyrody	Gmina Zaniemyśl	-
X. Zagrożenie poważnymi awariami	X.1. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii (WIOŚ)	0	0	Przeciwdziałania poważnym awariom	Przeciwdziałanie poważnym awariom	RWMS w Poznań	-
						Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych	Inspekcja Transportu Drogowego, Policja	Niedokładność
XI. Edukacja	XI.1. Prowadzenie działań edukacyjnych	-	-	-	Prowadzenie działań edukacyjnych	Akcje informacyjno-edukacyjne	Gmina Zaniemyśl	-
						Rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne	Gmina Zaniemyśl	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Akcje o tematyce ekologicznej (np. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”)	Gmina Zaniemyśl	-

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 57. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Obszar interwencji: Klimat i powietrze						
Monitoring i kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	RWMŚ w Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	WFOŚiGW w Poznaniu
Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pigłowicach	Gmina Zaniemyśl	200 000,00	183 000,00	0,00	0,00	Środki własne
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne/środki zewnętrzne
Programy dofinansowujące i zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii	WFOŚiGW, NFOŚiGW	b.d	b.d	b.d	b.d	Środki własne
Modernizacja kotłowni i infrastruktury c. o	Gmina Zaniemyśl, właściciele nieruchomości		30 000,00	30 000,00	30 000,00	WFOŚiGW w Poznaniu
Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne/środki zewnętrzne

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	160 000,00	180 000,00	200 000,00	230 000,00	Środki własne/środki zewnętrzne
Budowa przyłączy SN do odbiorców III grupy	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Budowa przyłączy nn do IV-VI grupy odbiorców	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców III grupy	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców IV-VI grupy	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Budowa linii napowietrznej 110 kV relacji Środa-Śrem HCP	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Modernizacja elementów SN, koncepcja SN – OD Poznań linie/Poznań stacje	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Automatyzacja sieci – zabudowa łączników sterowanych zdalnie – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Poprawa wskaźników SAIDI SAIFI – modernizacja linii SN – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Wymiana kabli nie sieciowych SN oraz transformatorów SN/nn na energooszczędne – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl	ENEA Operator SA	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne ENEA
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem						
Budowa, przebudowa dróg gminnych	Gmina Zaniemyśl	1 460 000,00		300 000,00		Środki własne, środki krajowe
Budowa obwodnicy o długości około 6,5 km na DW 432	WZDW w Poznaniu	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Rozbudowa drogi wraz z przebudową mostu na DW 432 odcinku Zaniemyśl - Środa	WZDW w Poznaniu	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne						
Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Pomiar natężenia pola elektromagnetycznego w gminie	RWMŚ w Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami						
Monitoring stanu i jakości wód powierzchniowych	RWMŚ w Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Monitoring stanu i jakości wód podziemnych	RWMŚ w Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Dotacje dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych	Gmina Zaniemyśl	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	Środki własne
Rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego położonego w miejscowości Zaniemyśl, gm. Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne/środki zewnętrzne
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpielii nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu	Gmina Zaniemyśl	4 800 000,00				Środki własne, środki krajowe
Budowa /modernizacja kanalizacji deszczowej	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne/środki zewnętrzne
Aktualizacja planu zarządzania ryzykiem powodziowym	RZGW w Poznaniu	-	-	-	-	-

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego	RZGW w Poznaniu	-	-	-	-	-
Odbudowa kanału Miłosławskiego z obwałowaniami – etap I, gm. Zaniemyśl, Środa Wielkopolska	Zarząd Zlewni Koło		5 000	5 000	10 000	Środki własne/środki zewnętrzne
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa						
Montaż systemu GPRS w przepompowni wraz z modernizacją	Gmina Zaniemyśl	12 000,00	150 000,00			Środki własne/środki zewnętrzne
Wydawanie decyzji o nakazie przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubonieczek	Gmina Zaniemyśl	2 000 000,00	2 000 000,00			Środki własne/środki zewnętrzne
Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych	Gmina Zaniemyśl	200 000,00				Środki własne/środki zewnętrzne
Modernizacja sieci wodociągowej wraz z przełączeniem istniejących przyłączy w miejscowości Czarnotki	Gmina Zaniemyśl	58 000,00				Środki własne/środki zewnętrzne
Wykonanie sieci wodociągowej w Jeziorach Małych	Gmina Zaniemyśl	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne/środki zewnętrzne
Wykonanie sieci wodociągowej w Czarnotkach	Gmina Zaniemyśl	40 000,00				Środki własne/środki zewnętrzne
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Kontrola zawartych umów na odbiór nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne						
Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin oraz monitorowanie eksploatacji złóż	UMWW w Poznaniu, minister właściwy ds. środowiska, Wojewoda Wielkopolski	-	-	-	-	-
Obszar interwencji: Gleby						
Monitoring chemizmu gleb ornych na terenie gminy	RWMŚ w Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża	WIOŚ Poznań	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Według środków zaplanowanych w budżecie	Środki własne
Prowadzenie działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Indywidualni rolnicy, podmioty działające w rolnictwie	-	-	-	-	-
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w gminie Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	2 000 000,00	2 100 000,00	2 200 000,00	2 300 000,00	Środki własne

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Jezioro Małe dz. nr 129 obręb Łętko	Gmina Zaniemyśl	3 500 000,00				Środki własne/ środki krajowe
Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Gmina Zaniemyśl	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Środki własne
Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest	Gmina Zaniemyśl	55 000,00	55 000,00	60 000,00	60 000,00	Środki własne, WFOŚiGW w Poznaniu
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze						
Nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	20 000,00	20 000,00	22 000,00	22 000,00	Środki własne/ środki samorządu województwa
Pielęgnacja i bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy Zaniemyśl	Gmina Zaniemyśl	180 000,00	182 000,00	185 000,00	190 000,00	Środki własne/ środki WFOŚiGW
Wyznaczenie w m.p.z.p. terenów pod zalesienia	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-
Dążenie do ustanawiania nowych pomników przyrody, użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-
Współpraca z odpowiednimi organami w celu ustanawiania nowych form ochrony przyrody	Gmina Zaniemyśl	-	-	-	-	-
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami						
Przeciwdziałanie poważnym awariom	RWMS w Poznań					
Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych	Inspekcja Transportu Drogowego, Policja	-	-	-	-	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty				Źródło finansowania
		2023	2024	2025	2026	
Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna						
Akcje informacyjno-edukacyjne	Gmina Zaniemyśl	2 000,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00	Środki własne
Rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne	Gmina Zaniemyśl	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	Środki własne
Akcje o tematyce ekologicznej (np. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”)	Gmina Zaniemyśl	8 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00	Środki własne

Źródło: Opracowanie własne

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

6. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Państwowa polityka ochrony środowiska zgodnie z ustawą o Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. prowadzona jest na podstawie dokumentów strategicznych kraju takich jak m.in.:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP 2030),
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022.

W celu realizacji zapisów powyższych strategii opracowuje się gminne programy ochrony środowiska. Programy te muszą przyczyniać się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w wyżej wymienionych dokumentach strategicznych.

W odniesieniu do niniejszego Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023 - 2026 jednostką, na której spoczywać będą główne zadania zarządzania będzie Urząd Gminy w Zaniemyślu. Mimo to całościowe zarządzanie środowiskiem w gminie będzie odbywać się na kilku szczeblach. Oprócz szczebla gminnego jest to szczebel powiatowy, wojewódzki oraz jednostek organizacyjnych kontrolujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska.

Podczas wdrażania programu ochrony środowiska, ważna jest kontrola przebiegu realizacji przyjętych w nim zadań oraz osiągnięcia postawionych celów. W tym celu należy opracować system monitoringu. Monitoring będzie wykonywany w dwóch zakresach: monitoring środowiskowy, oraz monitoring programowy.

Monitoring środowiskowy dostarcza informacji o efektach działań w zakresie wszystkich komponentów środowiska na terenie gminy i powinien być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska realizowanej na terenie gminy. Będzie on jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których zostanie utworzona kolejna aktualizacja programu. Prowadzony on będzie w głównej mierze w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Wielkopolskiego opracowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Monitoring programowy opierać będzie się na monitorowaniu realizacji poszczególnych zadań i poziomie osiągnięcia wyznaczonych celów. Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo Ochrony Środowiska po dwóch latach obowiązywania programu zostanie sporządzony raport stanu realizacji programu, który następnie zostanie przedstawiony radzie gminy. W raporcie zostanie dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników.

7. Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Zaniemyśl na tle powiatu średzkiego	13
Rysunek 2. Mezoregiony gminy Zaniemyśl	14
Rysunek 3. Róża wiatrów dla Zaniemyśla.....	18
Rysunek 4. Roczna średnia temperatura powietrza z wielolecia	19
Rysunek 5. Roczna suma opadu z wielolecia	19
Rysunek 6. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	41
Rysunek 7. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Jednolitych Części wód podziemnych	42
Rysunek 8. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle Gminy Zaniemyśl	43
Rysunek 9. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle Gminy Zaniemyśl	49
Rysunek 10. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych chemizmu gruntów ornych w województwie wielkopolskim	64
Rysunek 11. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Zaniemyśl	76

8. Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe dane demograficzne Gminy Zaniemyśl.....	15
Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego i strukturalnego bezrobocia w latach 2017-2021	15
Tabela 3. Podmioty gospodarcze wg działów PKD w latach 2017-2021.....	16
Tabela 4. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w 2021 roku.....	16
Tabela 5. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia.....	21
Tabela 6. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia w 2021 roku.....	22
Tabela 7. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin w 2021 roku.....	23
Tabela 8. Wykaz planowanych działań naprawczych w strefie wielkopolskiej.....	23
Tabela 9. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza.....	26
Tabela 10. Analiza SWOT – obszar interwencji ochrony powietrza	28
Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	30
Tabela 12. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Zaniemyśl	31
Tabela 13. Trasy spacerowe na terenie gminy Zaniemyśl	32
Tabela 14. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w roku 2020/21	33
Tabela 15. Pomiar natężenie ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w 2015 roku	33
Tabela 16. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie zagrożenia hałasem.....	34
Tabela 17. Analiza SWOT – obszar interwencji zagrożenia hałasem.....	35
Tabela 18. Stacje bazowe sieci telefonii komórkowej na terenie gminy Zaniemyśl	36
Tabela 19. Linia wysokiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl	37
Tabela 20. Długość linii średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl.....	37
Tabela 21. Częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko dla miejsc dostępnych dla	

ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności	37
Tabela 22. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – oddziaływania pól elektromagnetycznych	39
Tabela 23. Analiza SWOT – obszar interwencji pola elektromagnetyczne	39
Tabela 24. Stan JCWPd występujących w obszarze gminy Zaniemyśl	41
Tabela 25. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2020	42
Tabela 26. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych na terenie gminy	45
Tabela 27. Zestawienie najważniejszych informacji dotyczących obszaru dorzecza Odry	48
Tabela 28. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania wodami	51
Tabela 29. Analiza SWOT – obszar interwencji gospodarowanie wodami	54
Tabela 30. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Zaniemyśl na przestrzeni ostatnich lat	55
Tabela 31. Kontrola zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Zaniemyśl	55
Tabela 32. Dane dotyczące sieci wodociągowej w gminie Zaniemyśl	56
Tabela 33. Wydajność studni na terenie poszczególnych stacji uzdatniania wody w gminie Zaniemyśl	56
Tabela 34. Analiza SWOT	57
Tabela 35. Wykaz złóż występujących na terenie Gminy Zaniemyśl	58
Tabela 36. Analiza SWOT w obszarze interwencji – zasoby geologiczne	59
Tabela 37. Struktura gruntów w gminie Zaniemyśl	60
Tabela 38. Klasy bonitacyjne w odniesieniu do rodzajów gleb na terenie Gminy Zaniemyśl	61
Tabela 39. Odczyn gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra	61
Tabela 40. Zawartość substancji organicznej w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra	62
Tabela 41. Właściwości sorpcyjne gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra	62
Tabela 42. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra	65
Tabela 43. Całkowita zawartość pierwiastków śladowych w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Winna Góra	65
Tabela 44. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji gleby	66
Tabela 45. Analiza SWOT – obszar interwencji ochrona gleb	66
Tabela 46. Informacja o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji i ulegających biodegradacji	68
Tabela 47. Informacja o masie odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego	69
Tabela 48. Informacja o masie odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi przygotowanych do ponownego użycia, poddanych recyklingowi i innym procesom odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego	70
Tabela 49. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – gospodarka odpadami	71
Tabela 50. Analiza SWOT – obszar interwencji – gospodarka odpadami	72
Tabela 51. Zmiany powierzchni lasów na terenie gminy Zaniemyśl w latach 2017-2021	75

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

Tabela 52. Charakterystyka terenów zieleni urządzonej na terenie gmina Zaniemyśl w latach 2017-2021.....	76
Tabela 53. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2020 w obszarze interwencji – zasoby przyrodnicze.....	78
Tabela 54. Analiza SWOT – obszar interwencji – zasoby przyrodnicze	80
Tabela 55. Analiza SWOT – obszar interwencji – zagrożenie poważnymi awariami.....	81
Tabela 56. Cele, kierunki interwencji oraz zadania	86
Tabela 57. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	103

Załącznik nr 1 Cele strategiczne i operacyjne dokumentów strategicznych, które zostały ujęte w tworzeniu strategii ochrony w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnosny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
Dokumenty strategiczne			
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)	<p>Cel główny: efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.</p> <p>Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;</p> <p>Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;</p> <p>Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p>	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-
Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP 2030) – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:</p> <p>Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska</p>	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
	Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.		
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030	Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej.	Cel. I.1. Poprawa jakości powietrza. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propagowanie wśród mieszkańców gospodarki niskoemisyjnej; Cel. II.1. Popraw środowiska akustycznego w gminie Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszenie emisji z ruchu drogowego. 	-
	Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko		
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Cel II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-
Polityka energetyczna Polski do 2040 r.	Kierunek 1: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Kierunek 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Kierunek 8: Poprawa efektywności energetycznej gospodarki.	Cel. I.1. Poprawa jakości powietrza. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych; ▪ Propagowanie wśród mieszkańców gospodarki niskoemisyjnej; ▪ Poprawa efektywności energetycznej. 	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
Dokumenty sektorowe			
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030	Poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.	Cel. I.1. Poprawa jakości powietrza. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontrola jakości powietrza na terenie gminy; ▪ Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych; ▪ Propagowanie wśród mieszkańców gospodarki niskoemisyjnej; ▪ Poprawa efektywności energetycznej 	-
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022	Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.	Cel. VIII. 1. Racjonalna gospodarka odpadami. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie systemu gospodarki odpadami na terenie gminy. 	-
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Ograniczenie zrzutów związków azotu i fosforu oraz zanieczyszczeń biodegradowalnych do wód Morza Bałtyckiego.	Cel. V. 1. Racjonalna gospodarka ściekowa. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekowej na terenie gminy. 	-
		Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.	<p>Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska</p> <p>Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich</p> <p>Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu</p> <p>Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu</p> <p>Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p>		
Program wodno-środowiskowy kraju	<p>1. Niepogarszanie stanu części wód</p> <p>2. Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych.</p> <p>3. Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł</p>	<p>Cel: IV.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód. Kierunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych 	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
	rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie). 4. Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.		
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry	Cel środowiskowy dla JCW – JCWP rzeczne – dobry stan chemiczny; Cel środowiskowy dla JCWPd – dobry stan ilościowy i chemiczny.	Cel: IV.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych. 	-
Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego; 2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego; 3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.	Cel: IV.2. Ochrona przed powodzią. Kierunek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Minimalizacja zagrożenia powodzią. 	-
Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym			
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030	Cel generalny: Strategii jest tożsamy z wizją rozwoju i jest on następujący: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowiedzka 6/4, 61-058 Poznań*

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
	cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.		
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	<p>Celem generalnym planu jest: „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”.</p> <p>W zakresie ochrony walorów przyrodniczych Plan określa się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa:</p> <p>Ochrona różnorodności biologicznej, Ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych, Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa.</p> <p>W zakresie kształtowania i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego Plan określa się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrona zasobów leśnych, - Ochrona zasobów wód, - Ochrona powierzchni ziemi, - Ochrona złóż kopalin. 	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-
Plan Gospodarki Odpadami dla województwa wielkopolskiego na	Wprowadzenie zgodnego z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach systemu gospodarki odpadami w tym	Cel. VIII. 1. Racjonalna gospodarka odpadami. Kierunek:	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnośny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
lata 2019– 2025 wraz z planem inwestycyjnym	regionie w sposób gwarantujący ochronę środowiska, uwzględniając obecne i przyszłe możliwości, a także uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie systemu gospodarki odpadami na terenie gminy. 	
Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej	Przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie.	<p>Cel. I.1 Poprawa jakości powietrza.</p> <p>Kierunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontrola jakości powietrza na terenie gminy; ▪ Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych; ▪ Propagowanie wśród mieszkańców gospodarki niskoemisyjnej; ▪ Poprawa efektywności energetycznej. 	-
Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030	<p>Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona klimatu i jakości powietrza, ▪ zagrożenie hałasem, ▪ pola elektromagnetyczne, ▪ gospodarowanie wodami, ▪ gospodarka wodno-ściekowa, ▪ zasoby geologiczne, ▪ gleby, ▪ gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, 	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
 opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowiedzka 6/4, 61-058 Poznań

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Odnosny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zasoby przyrodnicze, ▪ zagrożenie poważnymi awariami. <p>Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska.</p>		
Dokumenty lokalne (powiatowe, gminne)			
Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015-2024	<p>Cele strategiczne rozwoju powiatu średzkiego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drogi i komunikacja; 2. Oświata i wychowanie; 3. Włączenie społeczne; 4. Ochrona zdrowia; 5. Przeciwdziałanie bezrobociu; 6. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego; 7. Integracja społeczności powiatu, społeczeństwo obywatelskie; 8. Organizacja i zarządzanie powiatem. 	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego	<p>Celem POŚ jest konieczność ochrony środowiska lokalnego, w którym żyjemy i z którym związani jesteśmy kulturowo, społecznie i gospodarczo. Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z dróg prowadzących do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju społeczno – gospodarczego, w którym następuje proces integrowania działań politycznych,</p>	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”
opracowany przez EKOLOG sp. z o.o., ul. Świętowidzka 6/4, 61-058 Poznań*

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Oдноśny cel (w przypadku braku możliwości dopasowania: kierunek interwencji, zadanie)	Uwagi
	gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zaspokajania potrzeb zarówno współczesnych i przyszłych pokoleń.		
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl	Wzrost dobrobytu mieszkańców gminy.	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023	Cele rewitalizacji: - Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzrost aktywności mieszkańców; - Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców; - Poprawa jakości środowiska naturalnego; - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej	Wszystkie cele POŚ dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.	-

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026**

ZANIEMYŚL

luty 2022 r.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań*

Zamawiający:
Urząd Gminy Zaniemyśl
ul. Średzka 9
63-020 Zaniemyśl

ZANIEMYŚL

Wykonawca:

Eko-log Sp. z o.o.
ul. Świętowidzka 6/4
61-058 Poznań

Kierownik zespołu:
mgr Jakub Smakulski

Autorzy opracowania:
dr inż. Dorota Krzemińska

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	5
1.1	Cel i zakres opracowania	5
1.2	Struktura Prognozy i metodyka prac	5
1.3	Powiązanie Programu z dokumentami szczebla lokalnego, gminnego, wojewódzkiego, krajowego i międzynarodowego oraz analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	7
1.3.1	Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (Agenda 2030).....	7
1.3.2	Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju.....	7
1.3.3	Siódmy Program działań UE na rzecz ochrony środowiska.....	8
1.3.4	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).....	8
1.3.5	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	9
1.3.6	Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza (KPOZP)	9
1.3.7	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) ..	10
1.3.8	Polityka ekologiczna państwa 2030 –strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.....	11
1.3.9	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku.....	12
1.3.10	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030.....	12
1.3.11	Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 ..	13
1.3.12	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.....	14
1.3.13	Polityka energetyczna Polski do 2040 r.....	14
1.3.14	Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.....	15
1.3.15	Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	15
1.3.16	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022.....	16
1.3.17	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.....	16
1.3.18	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r. (SPA2020).....	17
1.3.19	Program wodno-środowiskowy kraju	17
1.3.20	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	18
1.3.21	Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry	18
1.3.22	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	20
1.3.23	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)	20
1.3.24	Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+	21
1.3.25	Plan gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025.....	22
1.3.26	Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej	22
1.3.27	Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030	23
1.3.28	Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015 – 2024	24
1.3.29	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego na lata 2021-2024	24
1.3.30	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl	25
1.3.31	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.....	25
1.4	Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	26
1.5	Metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia	28
2.	Ocena Stanu Środowiska	31
2.1	Charakterystyka Gminy Zaniemyśl.....	31
2.2	Ochrona klimatu i jakości powietrza	33
2.3	Zagrożenia hałasem.....	38
2.4	Pola elektromagnetyczne.....	42
2.5	Gospodarowanie wodami.....	45
2.6	Gospodarka wodno-ściekowa.....	53

2.7	Zasoby geologiczne.....	53
2.8	Gleby.....	54
2.9	Gospodarka odpadami.....	55
2.10	Walory środowiska przyrodniczego	57
2.11	Zagrożenia poważnymi awariami	70
3.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	72
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	135
5.	Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Programu Ochrony Środowiska	137
6.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	138
7.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	138
8.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	140
9.	Podsumowanie i wnioski	141
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	142
11.	Spis tabel.....	147
12.	Spis rycin	147
	Załącznik nr 1 Oświadczenie.....	149

1. Wstęp

1.1 Cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 zwana dalej Prognozą.

Obowiązek sporządzenia Prognozy został nałożony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i wynika, z możliwego znaczącego oddziaływania na środowisko zadań planowanych do realizacji w ramach projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 (zwanego dalej Programem) w tym głównie na obszary chronione występujące na obszarze gminy. W Programie przewidziano m.in. realizację przedsięwzięć, które zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Podstawą prawną wykonania Prognozy jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029).

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska oraz ocena skali tego oddziaływania, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

1.2 Struktura Prognozy i metodyka prac

Zakres Prognozy został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029) z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.410.288.2022.PW.1 z dnia 27.04.2022 r..

Prognoza jest zgodna z wymogami, które zostały określone w art. 51 ust. 2 oraz 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy i powinna:

- 1) Zawierać:
 - a) Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania,
 - d) Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy, ,
 - g) Datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.
- 2) Określać, analizować i oceniać:

- a) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrzę,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
- 3) Przedstawić:
- a) Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3 Powiązanie Programu z dokumentami szczebla lokalnego, gminnego, wojewódzkiego, krajowego i międzynarodowego oraz analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

1.3.1 Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (Agenda 2030)

Agenda 2030 określa 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz związanych z nimi 169 zadań, które mają zostać osiągnięte przez świat do 2030 roku. Dotyczą osiągnięć w 5 obszarach – tzw. 5xP: ludzie (ang. people), planeta (ang. planet), dobrobyt (ang. prosperity), pokój (ang. peace), partnerstwo (ang. partnership). Cele obejmują szeroki zakres wyzwań, takich jak ubóstwo, głód, zdrowie, edukacja, równość płci, zmiany klimatu, zrównoważony rozwój, pokój, sprawiedliwość społeczna. Zastąpiły one Milenijne Cele Rozwoju, które zrealizowane miały być do 2015 roku.

Realizacja Celów i zadań jest monitorowana na całym świecie odpowiednimi wskaźnikami. Przyjęto je Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 10 lipca 2017. Za ich monitorowanie w Polsce odpowiada GUS.

Pierwszy raport Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce został przyjęty przez Radę Ministrów 5 czerwca 2018 roku. Zawiera on omówienie stopni realizacji wszystkich 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce, a także opisuje także krajowe priorytety na rzecz zrównoważonego rozwoju i związek Agendy 2030 z krajową Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju. Raport został przygotowany na potrzeby pierwszego, dobrowolnego przeglądu wdrażania przez Polskę Celów Zrównoważonego Rozwoju, który odbył się podczas sesji ministerialnej Forum Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju ONZ w lipcu 2018 roku.

Wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w kierunki działań na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju zawartych w Agendzie 2030.

1.3.2 Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju

Głównym celem Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju jest zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego. Przyjęta została 26 czerwca 2006 r. i następnie zaktualizowana. Strategia ma na celu wzrost dobrobytu poprzez działania w zakresie:

- ochrony środowiska naturalnego (rozwój gospodarczy bez niszczenia środowiska);

- sprawiedliwości i spójności społecznej (tworzenie demokratycznego społeczeństwa, dającego każdej jednostce szanse rozwoju); 10
- dobrobytu gospodarczego (pełne zatrudnienie oraz stabilna praca);
- wypełniania obowiązków na arenie międzynarodowej (współpraca międzynarodowa, pomoc krajom rozwijającym się, w przestrzeganiu zasad zrównoważonego rozwoju).

Wszystkie cele POŚ dla gminy Zaniemyśl wpisują się w kierunki działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego (rozwój gospodarczy bez niszczenia środowiska) zawarte w Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju.

1.3.3 Siódmy Program działań UE na rzecz ochrony środowiska

Cele priorytetowe Siódmego Programu to:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Jednym z kluczowych elementów Siódmego Programu jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie, zrównoważona ochrona wód i środowiska morskiego.

Wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele priorytetowe Siódmego Programu. na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju zawartych w strategii.

1.3.4 Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” (KSRR 2030) to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. W przyjętej przez rząd „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Przewidziano w nim rozwój naszego kraju jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze (np. przestały być miastami wojewódzkimi) przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe (np. negatywne skutki procesów demograficznych). W KSRR 2030 odzwierciedlenie znajdują postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.

Głównym celem KSRR jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Rolą KSRR jest powiązanie i koordynacja działań realizujących cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmacnianie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśla na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Przede wszystkim gmina dąży do rozwoju poprzez zastosowanie nowych technologii grzewczych, modernizację obiektów użyteczności publicznej dając w ten sposób przykład mieszkańcom.

1.3.5 Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w *Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 to:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te osiągnąć będą przez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i gminnym), finansowanych ze środków prywatnych i publicznych, w tym ze środków budżetowych pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki (obecnie Ministra Rozwoju i Technologii). Podstawowym warunkiem terminowego oczyszczenia kraju z azbestu jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych na prowadzenie prac związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów azbestowych oraz stworzenie regulacji prawnych stymulujących efektywne współdziałanie właścicieli zanieczyszczonych obiektów budowlanych z władzami lokalnymi.

Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy jest jednym z kierunków interwencji zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.

1.3.6 Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza (KPOZP)

Polska, tak jak pozostałe kraje Unii Europejskiej, musi wypełnić zobowiązania wynikające z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (dyrektywa NEC). Dyrektywa NEC ustanowiła zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), nie

metanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}), a także zawiera m.in. wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Zobowiązania Polski w zakresie redukcji emisji odnoszą się do dwóch okresów, które obejmują lata: od 2020 do 2029 roku oraz od 2030 roku. Zobowiązania redukcyjne ustala się poprzez odniesienie do emisji w roku referencyjnym 2005. Zobowiązania te zostały określone odpowiednio dla obu wskazanych wyżej okresów dla SO₂ o 59% i 70%, dla NO_x o 30% i 39%, dla NMLZO o 25% i 26%, dla NH₃ o 1% i 17% oraz dla PM_{2,5} o 16% i 58%. W celu osiągnięcia redukcji emisji wskazanych powyżej, uchwałą Nr 34 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2019 r. został przyjęty Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Celem głównym KPOZP jest realizacja krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji poszczególnych zanieczyszczeń. Realizacja zobowiązań musi spowodować trwałą redukcję emisji przez przyjęcie albo aktualizację polityk i środków kreujących działania odnoszące się do źródeł emisji. Realizacja krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji SO₂, NO_x, NMLZO, PM_{2,5}, NH₃ osiągnięta będzie przez przeprowadzenie działań wynikających z określonych kierunków działań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, za realizację których odpowiadają odpowiednie organy. Realizacja celu została oparta na działaniach wskazanych w istniejących politykach, programach, planach i strategiach lub ich projektach, które są dedykowane poszczególnym rodzajom źródeł zanieczyszczania powietrza.

Poprawa jakości powietrza jest jednym z celów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.

1.3.7 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

SOR została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio-i długofalowej polityki gospodarczej. W Strategii zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, 14 polityk, programów). Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE) oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele wyznaczone w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

1.3.8 Polityka ekologiczna państwa 2030 –strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

16 lipca Rada Ministrów przyjęła "Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" (PEP2030). PEP2030 staje się najważniejszym dokumentem strategicznym w tym obszarze.

PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)".

PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w PEP2030 poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony środowiska, zachowaniu różnorodności biologicznej i innych form materii żywej oraz nieożywionej. Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Dążenie do poprawy jakości życia powoduje stałą potrzebę rozwoju, co jednak jest możliwe tylko dzięki zrównoważonemu korzystaniu z zasobów przyrodniczych, w tym zrównoważonemu korzystaniu z żywych zasobów morskich. Użytkowanie zasobów przyrodniczych to prawo obywateli, a jednocześnie obowiązek władz publicznych, polegający na tym, aby zapewnić trwały dostęp do tychże zasobów przyszłym pokoleniom. Żadna z form działalności człowieka nie powinna (o ile jest to możliwe w danych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych) powodować trwałego pogarszania stanu zasobów przyrodniczych. Jeżeli zaś to nastąpi, należy przeprowadzić działania kompensacyjne, remediacyjne lub rewitalizacyjne oraz odtworzeniowe w odniesieniu do odpowiednich elementów środowiska, których stan został pogorszony. Proces rozwoju będzie monitorowany za pomocą odpowiednich wskaźników umożliwiających ocenę takich aspektów jak: poprawa jakości wody i powietrza, ograniczenie wpływu na zmiany klimatu oraz właściwy stan ochrony rodzimych gatunków i siedlisk oraz usług świadczonych przez ekosystemy. Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania zjawiska smogu. Na szczeblu rządowym oznaczają one przygotowanie odpowiednich przepisów i instrumentów finansowego wsparcia inwestycji oraz koordynację ich wdrażania w regionach.

Wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele (cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa

ekologicznego; cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych) wyznaczone w PEP 2030.

1.3.9 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Dokument został przyjęty dnia 24 września 2019 r. Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju. Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z celami i założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Transportu w zakresie transportu drogowego kładąc nacisk na rozbudowę ścieżek rowerowych, zachęcania do korzystania ze zbiorowego transportu publicznego w celu ograniczenia tempa przyrostu samochodów osobowych oraz pogarszania jakości powietrza (cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego, cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej; Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego, Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko).

1.3.10 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

W dniu 15 października 2019 r. Rada Ministrów przyjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030”, przedłożoną przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi (SZRWRiR 2030). Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich państwa prezentujący cele, kierunki interwencji oraz działania, jakie powinny zostać podjęte w perspektywie roku 2030. Dokument został opracowany w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r. Działania SZRWRiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. Wspólnej Polityki Rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju

będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno-spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

Przyjęty dokument pozwoli w sposób spójny i komplementarny zaadresować zakres interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych w nowej perspektywie finansowej UE 2021-2027, przez co odegra ważną rolę w procesie programowania środków funduszy UE wdrażanych z poziomu krajowego i regionalnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 w zakresie poprawy jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska, prowadzenia produkcji rolniczej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska.

1.3.11 Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Dokument ten odpowiada na wyzwania współczesnego środowiska bezpieczeństwa oraz uwzględnia wymogi nowoczesnego systemu zarządzania rozwojem kraju. Za cel główny tej Strategii uznano wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego, rozumianego jako synergia wysiłków poszczególnych organów, instytucji i służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Efektywność zostanie osiągnięta poprzez podnoszenie sprawności zasadniczych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego. Służyć temu będzie realizacja celu pierwszego Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym, celu drugiego Umocnienie zdolności państwa do obrony oraz celu trzeciego Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Osiągnięcie spójności nastąpi poprzez realizację celu czwartego Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa i celu piątego Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Osiągnięcie celu głównego zagwarantuje lepszą realizację interesów narodowych. Przyczyni się także do osiągnięcia odpowiedniego pod względem ilościowym i jakościowym potencjału państwa, który umożliwi zachowanie wpływu na rzeczywistość międzynarodową i przebieg procesów wewnętrznych oraz stymulację pozytywnych tendencji ewolucyjnych w kraju i poza nim.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania z zakresu przeciwdziałania poważnym awariom, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.

1.3.12 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Cele zawarte POŚ dla Gminy Zaniemyśl są zgodne z celami Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

1.3.13 Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

2 lutego 2021 r. Rada Ministrów zatwierdziła „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.” (PEP2040). Dokument został opracowany na podstawie art. 15a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, z późn. zm.) oraz zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, z późn. zm.). PEP2040 to 1 z 9 strategii zintegrowanych wynikających ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”. PEP2040 jest kompasem dla przedsiębiorców, samorządów i obywateli w zakresie transformacji polskiej gospodarki w kierunku niskoemisyjnym. W PEP2040 podejmowane są strategiczne decyzje inwestycyjne, mające na celu wykorzystanie krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego oraz stworzenie poprzez sektor energii dźwigni rozwoju gospodarki, sprzyjającej sprawiedliwej transformacji. PEP2040 opracowany został na podstawie szczegółowych analiz prognostycznych oraz konsultacji i uzgodnień z licznymi grupami interesariuszy. Projekt PEP2040 podlegał konsultacjom publicznym w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. PEP2040 zastąpiła "Politykę energetyczną Polski do 2030 r.", a także Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r."

Celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Bezpieczeństwo energetyczne oznacza aktualne i przyszłe zaspokojenie potrzeb odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań

ochrony środowiska. Oznacza to obecne i perspektywiczne zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw surowców, wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii, czyli pełnego łańcucha energetycznego. Koszt energii ukryty jest w każdym działaniu i produkcie wytworzonym w gospodarce, dlatego ceny energii przekładają się na konkurencyjność całej gospodarki. Jednocześnie emisje zanieczyszczeń z sektora energii oddziałują na środowisko, dlatego kreowanie bilansu energetycznego musi odbywać się z poszanowaniem tego aspektu. PEP2040 określa następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych
- Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej
- Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych
- Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii
- Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej
- Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii
- Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji
- Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Polityce energetycznej Polski do 2040 r. Gmina stawia na odnawialne źródła energii, wydaje pozwolenia na tworzenie farm fotowoltaicznych, przeprowadza inwentaryzację źródeł ciepła na terenie gminy, pomaga w uzyskaniu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

1.3.14 Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Jednym z celów Programu jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Celami szczegółowymi NPRGN są:

- niskoemisyjne wytwarzanie energii;
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami;
- rozwój zrównoważonej produkcji - obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo;
- transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności;
- promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji.

NPRGN obejmuje działania mające na celu zwiększenie efektywności gospodarki oraz zmniejszenie poziomu jej emisyjności we wszystkich etapach cyklu życia tj. od etapu wydobywania surowców poprzez wytwarzanie produktów, transport i dystrybucję aż po użytkowanie produktów i zarządzanie odpadami.

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, w celu ograniczenia niskiej emisji, są zgodne z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Gmina stawia na odnawialne źródła energii, wydaje pozwolenia na tworzenie farm paneli fotowoltaicznych, pomaga w składaniu wniosku i uzyskaniu dofinansowań do wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

1.3.15 Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Przyjęty we wrześniu 2015 r. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

(z perspektywą do 2030) ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska. Jego realizacja ma pozwolić na osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowym Programie Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030.

1.3.16 Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022

Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywnie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, w celu prowadzenia zintegrowanej gospodarki odpadami, są zgodne z założeniami zawartymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022. Gmina prowadzi inwentaryzację oraz stara się wspierać usuwanie zalegającego azbestu.

1.3.17 Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r.. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorzady do realizacji w latach 2016-2021.

AKPOŚK 2017 dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38,8 mln), w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Z przedstawionych przez aglomeracje zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach piątej aktualizacji planowane jest wybudowanie 116 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji na 1010 oczyszczalniach. Planowane jest również wybudowanie 14 661 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 506 km sieci istniejącej. Potrzeby finansowe na realizację ww. przedsięwzięć wynoszą 27,85 mld zł. Następnym zatwierdzenia piątej aktualizacji KPOŚK było stworzenie nowej wersji Master Planu dla dyrektywy ściekowej. Master Plan zawiera zestawienie najważniejszych informacji planistycznych z zakresu gospodarki ściekowej wykazanych w aktualizacji. Dokument został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 r.

Realizacja zadań z zakresu gospodarki ściekowej na terenie gminy Zaniemyśl wpisuje się w Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

1.3.18 Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r. (SPA2020)

Opracowanie Strategicznego Planu Adaptacji wynika ze stanowiska rządu przyjętego w dniu 19 marca 2010 roku jako wypełnienie postanowień dokumentu strategicznego Komisji Europejskiej – Białej Księgi w sprawie adaptacji do zmian klimatu. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku z perspektywą do 2030 w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Gmina Zaniemyśl realizując zadania Programu Ochrony Środowiska odwołuje się do kierunków działań adaptacyjnych, które wyznaczają cele zawarte w SPA 2020.

1.3.19 Program wodno-środowiskowy kraju

W dokumencie zaplanowano działania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zaplanowanych dla wód. W programie wodno-środowiskowym kraju sformułowano poniższe cele wpisujące się założenia Programu Ochrony Środowiska:

- nie pogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

W ramach POŚ zaplanowano również działania wpływające pozytywnie na ochronę środowiska wodnego poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków. Następujące kierunki interwencji wpisane do Programu są spójne z założeniami KPOŚK:

- Racjonalizacja korzystania z wód;
- Rozwój infrastruktury wodnej;
- Zabezpieczenie ludności przed zagrożeniami;
- Rozbudowa infrastruktury zaopatrzenia ludności w wodę oraz oczyszczania ścieków.

Zadania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele Programu wodno-środowiskowego kraju.

1.3.20 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten uwzględnia zintegrowane podejście w zakresie zarządzania wodami, a także powiązania pomiędzy zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Najważniejszym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju dla obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zabezpieczeniu potrzeb dotyczących gospodarki wodnej. Jedną z priorytetowych kwestii w procesie planowania inwestycji związanych z gospodarką wodną jest implementacja założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. w celu zagwarantowania ochrony zasobów środowiska naturalnego, a także niepogorszenie jego stanu.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 zaplanowano kierunek interwencji - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód, który wpisujące się w cele Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry tj. Cel środowiskowy dla JCW – JCWP rzeczne – dobry stan chemiczny i Cel środowiskowy dla JCWPd – dobry stan ilościowy i chemiczny.

1.3.21 Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry został przyjęty przez Radę Ministrów w formie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy Odry, Wisły oraz Pregocy.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostały opracowane w ramach projektu „Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniającej skuteczną realizację polityki spójności – Etap II”, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007 – 2013.

Prace nad przygotowaniem PZRP zgodnie z ustawą – Prawo wodne i Dyrektywą Powodziową zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP), a następnie, dla obszarów wskazanych we WORP, map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). WORP wskazała 3 obszary dorzeczy: Odry, Wisły i Pregocy, a także 9 regionów wodnych: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Warty, Środkowej Odry, Górnej Odry, Łyny i Węgorapy, Dolnej Wisły, Środkowej Wisły, Małej Wisły, Górnej Wisły, w których istnieje potencjalnie duże ryzyko powodziowe. Dla tych obszarów dorzeczy i regionów wodnych opracowano plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

PZRP obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, ze szczególnym uwzględnieniem działań służących zapobieganiu powodzi i ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należącego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Zgodnie z ustawą - Prawo wodne ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem PZRP, a ustalenia tych dokumentów uwzględnia się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustawą - Prawo wodne ochronę przed powodzią prowadzi się w sposób zapewniający koordynację z działaniami służącymi osiągnięciu celów środowiskowych i ochronie wód, w związku z tym dla potrzeb PZRP została przeprowadzona analiza środowiskowa przedsięwzięć i działań, mająca bezpośrednie przełożenie na proces planowania i koordynacji opracowania aktualizacji planów gospodarowania wodami (aPGW).

Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych.

W ramach prac nad PZRP, na podstawie przeprowadzonych analiz oraz dyskusji w ramach zespołów planistycznych zlewni i grup planistycznych poszczególnych regionów wodnych, określono główne problemy stanowiące źródła nadmiernego ryzyka powodziowego związane z zarządzaniem ryzykiem powodziowym. Podczas opracowywania PZRP analizowany był m.in. obecny system ochrony przeciwpowodziowej.

W ramach PZRP określono 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

1. zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
 - wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
 - określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
 - unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;
2. obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
 - ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
 - ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;
3. poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
 - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
 - doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
 - wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
 - budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
 - budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Określony w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 cel - Ochrona przed powodzią wpisuje się w cele Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

1.3.22 Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

W dniu 27 stycznia 2020 r. Radni Województwa Wielkopolskiego przyjęli uchwałą nr XVI/287/20 Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. W Strategii wskazuje się na nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym. Ma on przyczynić się do zrównoważonego rozwoju naszego województwa i opowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić rozwój naszego województwa jako społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważony oraz, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa.

Misja samorządu regionalnego w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz podnoszenia poziomu życia i zaspokojenia potrzeb mieszkańców i województwa. Kierując się tym przesłaniem, Samorząd Województwa przyjął następującą misję: Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Strategia Wielkopolska 2030 wspiera kluczowe potencjały kreowania wzrostu gospodarczo-społecznego nie rezygnując z odpowiedzi na problemy regionu. Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju. Wyróżniono cztery cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych.

Cele strategiczne i operacyjne Strategii rozwoju dla województwa wielkopolskiego do 2030 roku:

1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
 - 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu,
 - 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
2. Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski,
 - 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
 - 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
 - 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 obejmuje działania, które są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

1.3.23 Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)

Zarząd Województwa Wielkopolskiego Uchwałą 3099/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. zatwierdził Regionalną Strategię Innowacji dla Wielkopolski 2030.

RIS 2030 stanowi dokument strategiczny, który jednocześnie jest narzędziem budowania regionalnego systemu innowacji. Strategia ta stanowi podstawę do wykorzystywania środków z Funduszy Strukturalnych i Spójności na działania innowacyjne. Wspomaga władze regionalne w budowaniu trwałych struktur na rzecz rozwoju innowacyjności regionu oraz przyczynia się do wskazania priorytetów rozwoju, określając kierunki polityki innowacyjnej i sposoby optymalizacji regionalnej infrastruktury wspomagającej innowacyjność zwłaszcza do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw. Inteligentne specjalizacje zidentyfikowane w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania prowadzą do koncentracji dostępnych zasobów na ograniczonej liczbie celów gospodarczych.

Cel główny polityki innowacyjnej to: *Podniesienie innowacyjności i konkurencyjności Wielkopolski*

poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji.

Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisuje się w cel strategiczny 6. Zrównoważony rozwój regionu (zeroemisyjność, elektromobilność, zielona energia, transformacja energetyczna, dekarbonizacja, gospodarka obiegu zamkniętego).

1.3.24 Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych.

Model rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych stanowią podstawę wyznaczenia celów polityki przestrzennej. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, realizując wymiar terytorialny polityki rozwoju, przyjmuje cel generalny Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020: „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Dla realizacji modelu rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego określa się osiem celów polityki przestrzennej, które pozostają spójne z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020.

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej,
2. Ochrona walorów przyrodniczych,
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego,
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji,
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa,
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa,
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej,
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Cele zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele Planu tj. cel: 2. Ochrona walorów przyrodniczych, 3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, 4. Ochrony potencjału kulturowego i krajobrazu, poprawa dostępności komunikacyjnej, 7. Rozwój efektywnej infrastruktury oraz przeciwdziałanie zagrożeniom.

1.3.25 Plan gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025

W dokumencie wraz z planem inwestycyjnym wyznaczono szereg celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, odpadami powstającymi z produktów, odpadami niebezpiecznymi oraz odpadami pozostałymi. Na podstawie prognozowanej ilości wytwarzanych odpadów oraz problemów zdefiniowanych

w dokumencie wyznaczone zostały cele, które mają za zadanie rozwiązanie problemów oraz stworzenie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami. Głównym celem planu jest przygotowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w perspektywie finansowej 2019 – 2025 z uwzględnieniem konieczności spełnienia wymagań wprowadzonego przez Komisję Europejską w lipcu 2018 r. pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz dostosowanie tego systemu do zmian prawnych wynikających z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

W POŚ również zaplanowano następujące działania, które wpływają na realizację założeń Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025: odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych

Cele oraz działania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele określone w Planie gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025.

1.3.26 Program Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej

Na terenie strefy wielkopolskiej obowiązuje dokument jakim jest „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (UCHWAŁA NR XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej).

Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2012 r., poz. 1031 z późn. zm.). Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien określać działania naprawcze, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe, były jak najkrótsze. Poprawa jakości powietrza jest niezbędna dla poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców województwa wielkopolskiego. Realizację zaproponowanych w programie działań naprawczych przewidziano do 30.09.2026 r., tak aby termin ten był zgodny z zapisami w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1159).

Zadania wyznaczone w zakresie ochrony powietrza w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 uwzględniają powyższy dokument. Gmina m.in. w swoich zadaniach dąży do wymiany nie ekologicznych źródeł ciepła, prowadzi kampanie informacyjne na temat nowych źródeł ciepła.

1.3.27 Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Programu jest realizacja przez Województwo Wielkopolskie polityki ekologicznej zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych krajowych i unijnych. Program stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na szczeblu wojewódzkim.

Cele programu określone dla 10 obszarów interwencji:

Dla poszczególnych obszarów interwencji zdefiniowano następujące cele:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:

1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach

1.2. Adaptacja do zmian klimatu;

1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

2. Zagrożenie hałasem – cele:

2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;

2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;

3. Pola elektromagnetyczne – cel:

3.1. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;

4. Gospodarowanie wodami – cele:

4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa;

4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody;

4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy;

4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;

5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele:

5.1. Poprawa jakości wody;

5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;

6. Zasoby geologiczne – cele:

6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin;

6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

7. Gleby – cele:

7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb;

7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:

8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych;

8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;

8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami;

9. Zasoby przyrodnicze – cel:

9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych;

9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej;

10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:

10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

11. Edukacja – cel:

11.1. Świadome ekologicznie społeczeństwo;

12. Monitoring środowiska – cel:

12.1. Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Wszystkie założone cele oraz wyznaczone zadania, ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl mają służyć z jednej strony ochronie środowiska naturalnego, a z drugiej rozwojowi gospodarczemu bez niszczenia i negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze. Cele i kierunki działań wpisują się w przedstawione powyżej cele analizowanych dokumentów strategicznych.

Poszczególne działania w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 odnoszą się do Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

1.3.28 Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015 – 2024

W Strategii wyznaczone zostały: wizja, misja i cele strategiczne.

Wizja: Obszar zrównoważonego rozwoju, centrum gospodarcze i rekreacyjne o dobrej infrastrukturze

sprzyjającej rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, z dobrze rozwiniętą siecią usług.

bezpieczny powiat z dobrą bazą kulturalną i oświatową, we wzajemnym oddziaływaniu z aglomeracją poznańską i obszarem tradycji i kultury wielkopolskiej.

Misja: Skuteczna i efektywna realizacja zadań wszystkich jego jednostek organizacyjnych oraz inicjowanie i koordynacja współpracy samorządów gminnych i podmiotów z różnych sektorów na rzecz trwałego rozwoju całego powiatu

Cele strategiczne rozwoju powiatu średzkiego:

1. Drogi i komunikacja;
2. Oświata i wychowanie;
3. Włączenie społeczne;
4. Ochrona zdrowia;
5. Przeciwdziałanie bezrobociu;
6. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
7. Integracja społeczności powiatu, społeczeństwo obywatelskie;
8. Organizacja i zarządzanie powiatem.

Cele określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cel 6. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, Strategii Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015-2024.

1.3.29 Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego na lata 2021-2024

Program Ochrony Środowiska sporządzany jest w celu realizacji polityki ochrony środowiska i musi uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Celem POŚ jest konieczność ochrony środowiska lokalnego, w którym żyjemy i z którym związani jesteśmy kulturowo, społecznie i gospodarczo. Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z dróg prowadzących do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju społeczno – gospodarczego, w którym następuje proces integrowania działań politycznych,

gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zaspokajania potrzeb zarówno współczesnych i przyszłych pokoleń.

Wszystkie cele Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego na lata 2021-2024.

1.3.30 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Zaniemyśl jest podstawowym dokumentem prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Studium określa zasady zagospodarowania przestrzennego i rozmieszczenia inwestycji celu publicznego, mając na względzie aktualne potrzeby rozwoju oraz uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe i gospodarcze. W „studium” określone zostały kierunki polityki przestrzennej dla gminy Zaniemyśl. Politykę przestrzenną określono ustalając strukturę funkcjonalno-przestrzenną dla obszaru gminy.

Na obszarze gminy w drodze branżowej syntezy uwarunkowań wyznaczono tzw. strefy polityki przestrzennej.

W studium zaplanowano działania, które są zgodne przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju. Realizacja zaplanowanych działań wpłynie na poprawę warunków życia ludności, przy jednoczesnym rozwoju gospodarczym gminy oraz zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego, nie powodując ich degradacji.

Wszystkie cele i kierunki działań określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl wpisują się w cele określone w Studium, a ich realizacja wpłynie na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej Gminy Zaniemyśl.

1.3.31 Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023 stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. To wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym i elastycznym, co oznacza możliwość zgłaszania projektów do realizacji, jak również wprowadzania korekt do programu w kolejnych okresach jego realizacji.

Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb rewitalizacyjnych. W ramach LPR określono następujące cele:

- Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzrost aktywności mieszkańców
- Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców
- Poprawa jakości środowiska naturalnego
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej.

Wszystkie cele i kierunki działań określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpisują się w cele określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

1.4 Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

W Prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029), informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy Programu. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dane do wykonania dokumentu pozyskano m.in. z: Głównego Urzędu Statystycznego, Państwowego Instytutu Geologicznego, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Dane o stanie środowiska naturalnego opisywano na podstawie aktualnych informacji, dane literaturowe oraz obowiązujące normy prawne w zakresie ochrony środowiska.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Dyrektywa 2001/42/WE, przy sporządzaniu prognozy oddziaływania dokumentów strategicznych, kładzie nacisk w szczególności na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
 - przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
 - wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
 - konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
 - monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.
- Procedura oceny oddziaływania obejmowała etapy przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania Programu (SOOŚ)

Etap	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOŚ
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOŚ	Zapewnienie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany

Etap	Cel
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
Konsultacja projektu programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia planu lub programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

1.5 Metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

Ustala się, iż Prognoza powinna obejmować obszar całej gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania, wynikającego z realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026.

W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska,

dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia Programu w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem,
- podmioty realizujące zadania Programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu,
- społeczność miasta, jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

Realizacja zadań przyjętych w Programie to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie Programu powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji Programu.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2022 poz. 2556 ze zm.) organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie gminy.

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska spoczywać będzie na Wójcie gminy Zaniemyśl.

W Programie zostały określone zasady oceny i monitorowania efektów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku.

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania programu

Lp.	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakości powietrza			
1.	Liczba substancji z przekroczeniami na terenie strefy wielkopolskiej	2	0
Zagrożenie hałasem			
2.	Liczba zmodernizowanych dróg	-	-
Pola elektromagnetycznego			
3.	Utrzymanie natężenia pola elektromagnetycznego poniżej stanu dopuszczalnego	od 80 MHz do 40 GHz	od 80 MHz do 40 GHz
Gospodarowanie wodami			
4.	JCWP w stanie dobrym	0	5
5.	JCWPd w stanie dobrym	2	2
6.	Liczba powodzi i podtopień	b.d.	0
Gospodarka wodno-ściekowa			

Lp.	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa
7.	Długość sieci kanalizacyjnej (GUS)	65,5 km	> 65,5 km
8.	Długość sieci wodociągowej (GUS)	125,0 km	> 125,0 km
9.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (GUS)	4795 os.	> 4795 os.
Zasoby geologiczne			
10.	Liczba wydanych koncesji na wydobycie kopalin (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski)	-	-
Gleby			
11.	Łączna powierzchnia gruntów ornych (Urząd Gminy)	5 998 ha	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów			
12.	Poziom recyklingu odpadów komunalnych	53,66%	≥56%
Zasoby przyrodnicze			
13.	Liczba nasadzeń drzew i krzewów (GUS)	b.d.	Zależnie od potrzeb i wyznaczonych zadań
14.	Wskaźnik lesistości (GUS)	24,9%	> 24,9%
Zagrożenia poważnymi awariami			
15.	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii (WIOŚ)	0	0

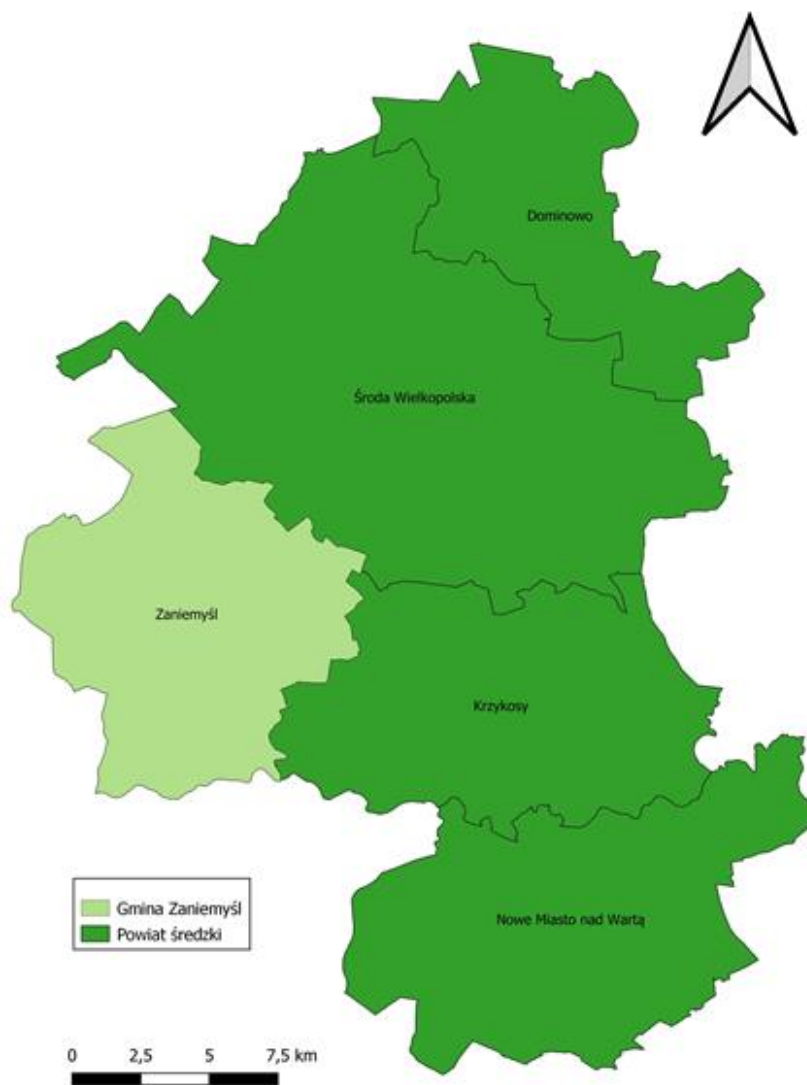
Źródło: Opracowanie własne

2. Ocena Stanu Środowiska

2.1 Charakterystyka Gminy Zaniemyśl

Gmina Zaniemyśl jest gminą wiejską. Jej obszar położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie średzkim. Teren gminy obejmuje wieś Zaniemyśl (daw. miasto), który stanowi siedzibę władz samorządowych oraz 18 sołectw, które tworzą sieć, składającą się z 29 miejscowości.

Rycina 1. Położenie gminy Zaniemyśl na tle powiatu średzkiego

Źródło: opracowanie własne

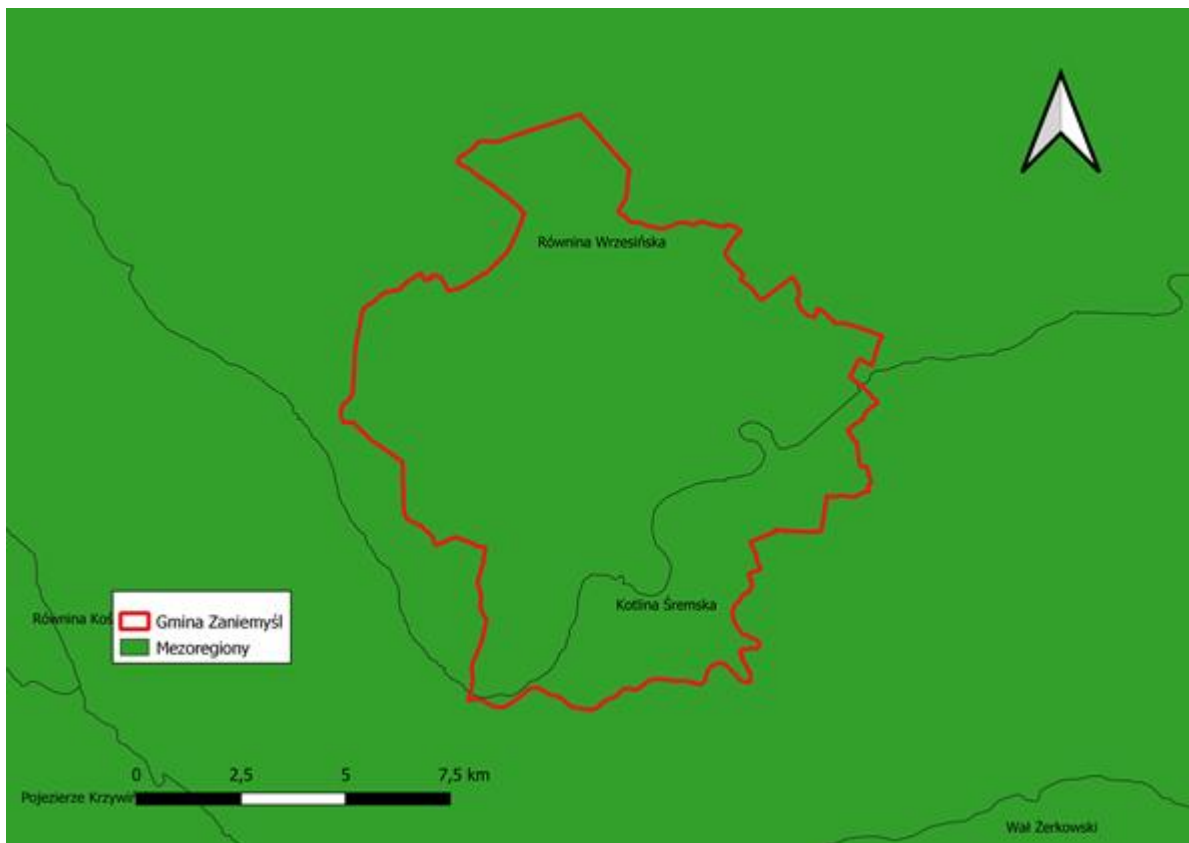
Sołectwa gminy Zaniemyśl: Zaniemyśl, Jeziory Małe, Jeziory Wielkie, Bożydar, Śnieciska, Jaskowo, Pigłowice, Płaczki, Brzostek, Czarnotki, Lubonieczek, Mądre, Zwola, Polwica, Winna, Kępa Wielka, Luboniec, Polesie.

Gmina zajmuje powierzchnię 106,6 km². Stan ludności w 2021 roku według danych GUS wynosił 6 905 osób.

Na podstawie podziału fizycznogeograficznego (Kondracki 2002), gminę Zaniemyśl zaliczono do makroregionów: Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej oraz Pojezierza Wielkopolskiego i mezoregionów:

- Równina Wrzesińska – na ogół całość stanowią bezzeziorne równiny morenowe z niewielkimi sandrowo-kemowymi wzniesieniami,
- Kotlina Śremska – obejmująca dolinę Warty pomiędzy ujściem Proсны, a ujściem Kanału Mosińskiego; oprócz zalewanego dna doliny występują również zalesione tarasy piaszczyste oraz pola uprawne.

Rycina 2. Położenie gminy Zaniemyśl na tle mezoregionów (Kondracki 2013)

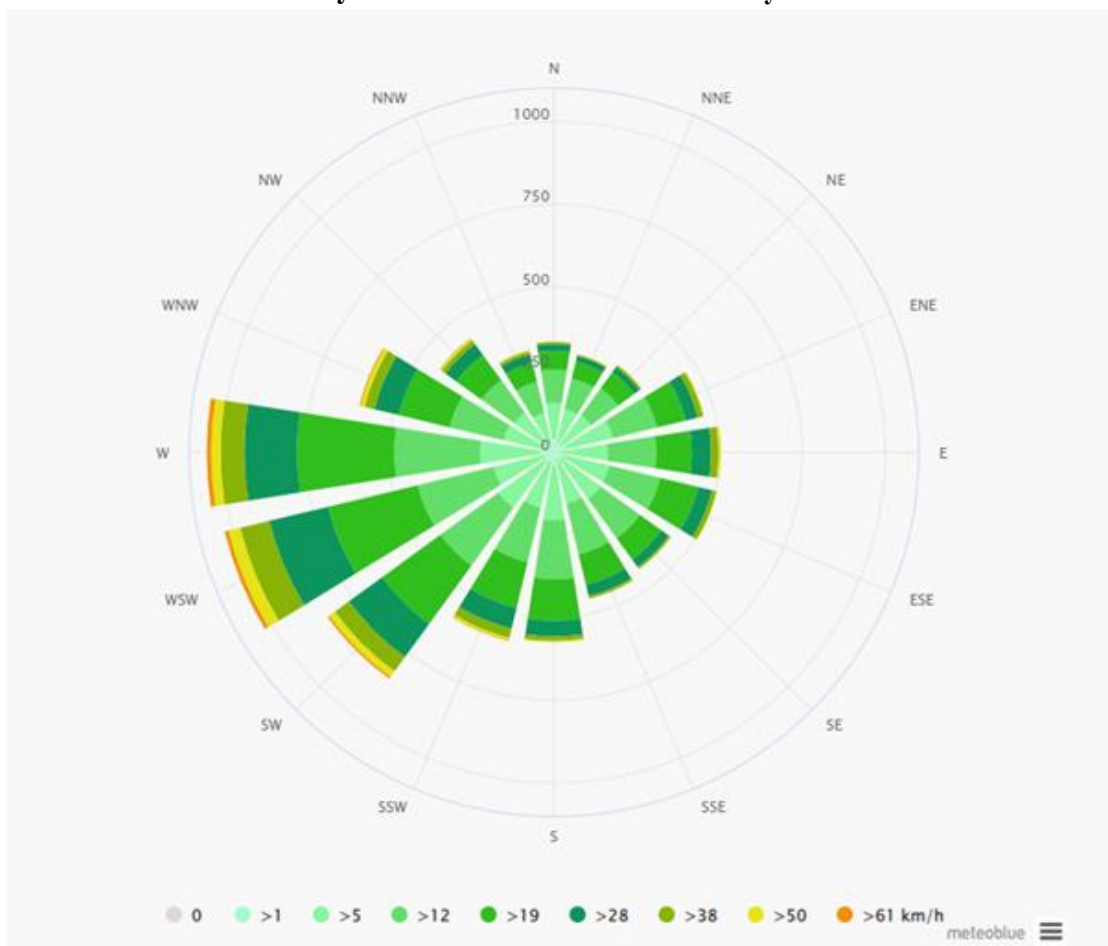
Źródło: opracowanie własne

2.2 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia (1993 r.) teren gminy Zaniemyśl należy do regionu klimatycznego XV środkowopolskiego. Cechą charakterystyczną tego regionu jest występowanie ciepłej pogody, a jednocześnie pochmurnej i bez opadów. Amplituda temperatur w ciągu roku jest stosunkowo niewielka

Rycina 3. Róża wiatrów dla Zaniemyśla

Źródło: meteoblue.com

Jakość powietrza

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Dla celów jakości powietrza, a także uchwalenia oraz realizacji programów jego ochrony, w całym kraju zostały wyznaczone w oparciu o podział administracyjny państwa strefy.

Województwo wielkopolskie zostało podzielone na trzy strefy:

- Aglomeracja poznańska,
- Miasto Kalisz,
- Strefa wielkopolska.

Gmina Zaniemyśl zlokalizowana jest na obszarze strefy wielkopolskiej.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

- dopuszczalnego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekroczony,
- docelowego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie,
- poziomu celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- A (D1) – stężenia zanieczyszczeń w danej strefie nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, docelowych i celów długoterminowych,
- C (D2) – jeżeli stężenia zanieczyszczeń w danej strefie przekraczają poziomy dopuszczalne, docelowe i cele długoterminowe.

Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie wyników pomiarów monitoringu powietrza atmosferycznego sporządza ocenę jakości powietrza dla województwa. Ocenę jakości powietrza, którą wykonuje się corocznie, jest wynikiem obowiązku, jaki nakłada na GIOŚ art. 89 i 90 ustawy prawa ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556). W ocenach prowadzonych pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi uwzględnia się 12 substancji:

- dwutlenek siarki - SO₂
- dwutlenek azotu - NO₂
- tlenek węgla - CO
- benzen – C₆H₆
- ozon - O₃
- pył PM10
- pył PM2,5
- ołów - Pb w PM10
- arsen - As w PM10
- kadm - Cd w PM10
- nikiel - Ni w PM10
- benzo(a)piren - BaP w pyle PM10 .

Oceny dokonywane pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmują 3 substancje:

- dwutlenek siarki - SO₂
- tlenki azotu - NO_x
- ozon - O₃.

Tabela 3. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
Poziom dopuszczalny			
nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen, pył PM10 ołów (PM10)	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
Poziom docelowy			
nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo/a/piren (PM10)	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
Poziom celu długoterminowego			
nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
Powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r..

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie wielkopolskim, Raport za 2020 ROK; GIOŚ

Na podstawie przeprowadzonej analizy danych monitoringowych ze stacji pomiarowych w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia w 2021 roku odnotowano przekroczenia poziomów następujących substancji w powietrzu:

- poziom docelowy dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10;
- poziom celów długoterminowych dla ozonu O₃;

Wyniki rocznej klasyfikacji strefy wielkopolskiej przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia w 2021 r.

Nazwa Strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy													
	SO ₂	NO ₂	CO	PM _{2,5}	C ₆ H ₆	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃		
Wielkopolska	A	A	A	C1*	A	A	A	A	A	A	A	C	A**	D2***

* dopuszczalny - II Faza

**Poziom docelowy

*** Poziom celu długoterminowego

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza Raport za 2021 ROK; GIOŚ

Tabela 5. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony roślin w 2021 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				
	SO ₂	O ₃ (poz. doc. do 2010 r.)	O ₃ (poz. Celów do 2020)		NO _x
wielkopolska	A	A	A	D2*	A

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim w roku 2021, WIOŚ

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, zostały wyznaczone działania naprawcze, które mają przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Do działań szczegółowych wyznaczonych w programie należą:

- podłączenie sieci ciepłowniczej i likwidację innego sposobu ogrzewania,
- wymianę ogrzewania węglowego na elektryczne,
- wymianę ogrzewania węglowego na gazowe,
- wymianę ogrzewania węglowego na olejowe,
- wymianę ogrzewania węglowego na pompę ciepła,
- wymianę starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie, spełniające wymogi Ekoprojektu i uchwały antysmogowej,
- wymianę kotłów węglowych na kotły opalane biomasą (peletem) zasilane automatycznie, spełniające wymogi Ekoprojektu i uchwały antysmogowej.

Zgodnie z założeniami Programu, należy dążyć do likwidacji ogrzewania indywidualnego wykorzystując paliwo stałe i zastąpienia go ogrzewaniem bezemisyjnym lub niskoemisyjnym. Jedynie w obszarach, gdzie dopuszczona jest wymiana na kotły na paliwa stałe spełniające wymagania Ekoprojektu. Do ogrzewania bezemisyjnego zalicza się podłączenie do sieci ciepłowniczej lub ogrzewanie elektryczne, pompy ciepła (lub inne źródła energii odnawialnej). Ogrzewanie niskoemisyjne wykorzystuje kotły gazowe lub olejowe.

Przez obszar gminy Zaniemyśl przebiega jedna droga wojewódzka nr 432 – odcinek od km 50+130 do km 61+150. Przebiega również sieć dróg powiatowych oraz gminnych.

Odnawialne źródła energii

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych nakłada na Polskę obowiązek uzyskania 15% udziału energii z OZE w bilansie zużycia energii finalnej w 2020 r. Rozwój wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach wynika z potrzeby ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. Celem działań w tym zakresie jest zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, wspieranie rozwoju technologicznego i innowacji, tworzenie możliwości rozwoju regionalnego oraz większe bezpieczeństwo dostaw energii zwłaszcza w skali lokalnej.

W Polsce istnieją dość dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego jednak ze względu na małą ilość potencjalnie dostępnej energii w okresie jesienno-zimowym system pozyskiwania energii słonecznej może jedynie uzupełniać bardziej tradycyjne ogrzewanie.

Na przestrzeni ostatnich lat systematycznie rośnie w Polsce znaczenie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy Zaniemyśl znajdują się odnawialne źródła energii, u prywatnych właścicieli nieruchomości, natomiast jeśli chodzi o większe inwestycje planowane są instalacje, na które zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach tj.:

- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1 MW projektowanej na terenie działek geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 108, 107/1, 109/4, 109/6 w miejscowości Piętowice, gm. Zaniemyśl;
- Budowa jednej elektrowni wiatrowej o łącznej mocy do 1MW na terenie działki geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 95 obręb Płaczki wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Zaniemyśl;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW, projektowanej na terenie obejmującym działki geodezyjne o numerach ewidencyjnych 44/6, 44/8 i 44/9 w miejscowości Winna gm. Zaniemyśl;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą projektowanej na terenie obejmującym działkę geodezyjną o numerze ewidencyjnym 10 w miejscowości Czarnotki gm. Zaniemyśl;
- Budowa Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 75/8 (obręb 0014) w miejscowości Śnieciska, gmina Zaniemyśl” (moc do 1MW);
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej „Mądre” o łącznej mocy do 30,0 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą, planowanej do realizacji na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 98/2, 99/1, 100/1 obręb geodezyjny Mądre, gmina Zaniemyśl;
- Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy około 500 kWp, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 79/1 w miejscowości Kępa Wielka, gm. Zaniemyśl;
- Budowa dwóch farm fotowoltaicznych każda o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą techniczną, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 78/3 obręb Śnieciska, gmina Zaniemyśl;
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 8MW, na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 13/1, położonej w miejscowości Kępa Wielka, obręb geodezyjny Kępa Wielka, gmina Zaniemyśl;

- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 18 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 54 obręb 0012 Płaczki, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 21 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działkach geodezyjnych o numerach ewidencyjnych 5/2 (część) i 9/3 obręb 0014 Śnieciska, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie;
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 12 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowaną na działce geodezyjnej o numerze ewidencyjnym 6 (część) i 9/2 (część) obręb 0013 Polwica oraz 55 obręb 0014 Śnieciska, z drogą dojazdową przez działki geodezyjne o numerach ewidencyjnych 56/2 i 27/6 obręb 0014 Śnieciska, gmina Zaniemyśl, powiat średzki, województwo wielkopolskie.

2.3 Zagrożenia hałasem

W rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej, a wartością ciśnienia atmosferycznego, zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. Ponieważ słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem oparta jest na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 h	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112.)

Drogi stanowiące największe zagrożenie hałasem na terenie gminy:

- Droga wojewódzka nr 432 – odcinek od km 50+130 do km 61+150 (stan nawierzchni dobry),
- Sieć dróg powiatowych,
- Sieć dróg gminnych.

Tabela 7. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Zaniemiśl

Lp.	Droga	Stan Drogi	Procent [%]
1.	2468P	Bardzo dobry	100
2.	2473P	Bardzo dobry	28
		Dobry	11
		Ostrzegawczy	33
		Zły	28
3.	2474P	Dobry	16
		Inny	28
		Ostrzegawczy	54
		Zły	3
4.	2475P	Inny	100
5.	3674P	Bardzo dobry	17
		Dobry	18

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMIŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

Lp.	Droga	Stan Drogi	Procent [%]
		Ostrzegawczy	25
		Zły	40
6.	3675P	Bardzo dobry	14
		Dobry	20
		Inny	23
		Ostrzegawczy	29
		Zły	15
7.	3734P	Bardzo dobry	14
		Dobry	11
		Inny	17
		Ostrzegawczy	40
		Zły	19
8.	3735P	Bardzo dobry	14
		Dobry	16
		Inny	12
		Ostrzegawczy	32
		Zły	26
9.	3736P	Bardzo dobry	20
		Dobry	64
		Ostrzegawczy	12
		Zły	4
10.	3737P	Bardzo dobry	3
		Dobry	4
		Ostrzegawczy	47
		Zły	47
11.	3738P	Bardzo dobry	81
		Inny	19
12.	3765P	Bardzo dobry	36
		Bardzo zły	3
		Dobry	27
		Inny	35
13.	3766P	Inny	100
14.	4072P	Inny	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Środzie Wielkopolskiej

Uzupełnieniem sieci drogowej w gminie Zaniemyśl są drogi gminne. Ich łączna długość na terenie gminy wynosi 110,78 km.

Tabela 8. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w roku 2020/21

Nr. punktu pomiarowego	Nr. drogi	Długość	Nazwa drogi	Poj. silnik ogół	Motocykle	Sam. osobowe mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								Bez przycz.	Z przycz.		
30 181	432	18,595	Śrem-Środa Wlkp. /DK11/	4 714	48	3 426	584	241	278	21	16

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

Tabela 9. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w 2015 roku

Nr. punktu pomiarowego	Nr. drogi	Długość	Nazwa drogi	Poj. silnik ogół	Motocykle	Sam. osobowe mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								Bez przycz.	Z przycz.		
30 181	432	10,900	Śrem – Zaniemyśl	3 989	40	2 904	495	219	299	16	16
30 182	432	9,300	Zaniemyśl – Środa Wlkp.	5 259	58	4 270	436	142	316	16	21

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2015

Natężenie ruchu w punkcie pomiarowym 30 181 na przełomie lata 2020/21 było większe niż podczas pomiarów w 2015 roku o 725 pojazdy ogółem. Ilość samochodów osobowych zwiększyła się o 522 pojazdy. Ilość lekkich samochodów ciężarowych też się zwiększyła w lata 2020/21 w porównaniu do 2015 roku o 89 pojazdy. Natężenie ruchu na odcinku drogi nr 432 jest na tyle małe iż nie będzie miało to znaczącego wpływu na klimat akustyczny na terenie gminy.

W granicach gminy występuje również wiele ciekawych tras spacerowych. Najważniejsze z nich przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10. Trasy spacerowe na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Trasa	Długość [km]
1.	Zaniemyśl – Łękno – Jezioro Łękno - Zaniemyśl	4,5
2.	Zaniemyśl – Łękno – Polwica - Śnieciska	6,5
3.	Zaniemyśl – Jezioro Małe – Jezioro Łękno - Zaniemyśl	5,8
4.	Zaniemyśl – Jezioro Wielkie – Bnin - Kórnik	15,5
5.	Zaniemyśl – Doliwiec Leśny – Zofiówka – Polesie - Zaniemyśl	9,5
6.	Jezioro Wielkie – Kopalnia Gazu - Zaniemyśl	8,5
7.	Zaniemyśl – Zwola – Majdany – Luboniczek - Zaniemyśl	11,5
8.	Zaniemyśl – Zwola – Łysa Góra – Majdany - Zaniemyśl	12,4
9.	Zaniemyśl – Majdany – Czarnotki - Sulęcinek	14,7
10.	Piętłowice – Mądre – Czarnotki - Zaniemyśl	12,5
11.	Zaniemyśl – Kaleje - Czmoń	9,8
12.	Zaniemyśl – Polwica – Winna – Jaszkowo - Koszuty	10,8

Źródło: Zaniemysl.pl

2.4 Pola elektromagnetyczne

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Na terenie gminy Zaniemyśl jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego jest 7 stacji bazowych telefonii komórkowej. Inne źródła promieniowania to linie elektroenergetyczne. Zaopatrzenie terenu gminy Zaniemyśl w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Głównym operatorem energetycznym jest ENEA Operator.

Tabela 11. Stacje bazowe sieci telefonii komórkowej w gminie Zaniemyśl

Lp.	Sieć	Adres	Technologie	ID stacji
1.	Play	ul. Sosnowa 4 - Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS2100,	SRD3031
2.	T-Mobile	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE2100, LTE800	40042
3.	T-Mobile	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS900	40042
4.	Plus	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, UMTS900	BT33553
5.	Orange	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE2100, LTE800	T-40042
6.	Orange	Łękno – gm. Zaniemyśl	GSM900, LTE1800, LTE2100, LTE800, UMTS900	T-40042
7.	Aero 2	Łękno – gm. Zaniemyśl	LTE1800, LTE900	BT33553

Źródło: <http://beta.btsearch.pl/>

Na terenie Gminy Zaniemyśl występuje linia wysokiego napięcia WN-110 kV o relacji Środa - Śrem HCP.

Tabela 12. Linia wysokiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Relacja linii	Całkowita długość linii [km]	Długość linii na terenie gminy Zaniemyśl [km]	Rok budowy
1.	Środa – Śrem HCP	27,2	6,3	1971

Źródło: Enea Operator Sp. z o.o.

Na terenie gminy występują również linie średniego napięcia SN-15 kV oraz linie niskiego napięcia nn-0,4 kV. Stan techniczny obu kwalifikuje się jako dobry (ponad 98% odcinków linii).

Tabela 13. Długość linii średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl

Lp.	Rodzaj linii	Długość linii [km]
1.	Linie średniego napięcia SN-15 kV	84,32
2.	Linie niskiego napięcia nn-0,4 kV	145,69

Źródło: Enea Operator Sp. z o.o.

Monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020, poz. 2311). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem punkty pomiarowe w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu polega na wykonywaniu pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dla miast poniżej 20 000 mieszkańców wyznacza się 1 punkt pomiarowy, a cykl pomiarowy trwa 2 lata. W ten sposób można uzyskać dane porównawcze pozwalające określić zmiany i kierunki zmian na przestrzeni lat.

W okresie 2019-2020 na terenie gminy Zaniemyśl WIOŚ w Poznaniu przeprowadził łącznie 46 kontroli zakładów korzystających ze środowiska, tj. 12 kontroli w terenie z ustalonym podmiotem i 34 kontrole dokumentacyjne z ustalonym podmiotem w tym 34 kontrole dokumentacyjne z ustalonym podmiotem w tym 3 kontrole dokumentacyjne w zakresie natężeń pola elektromagnetycznego.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (tj. Dz. U. z 2019, poz. 2448), określa dopuszczalne poziomy zakresu częstotliwości pól elektromagnetycznych oraz dopuszczalne poziomy natężenia pól elektromagnetycznych, które przedstawia tabela poniżej.

Tabela 14. Częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko dla miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności

Parametr fizyczny		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego				
Lp.	1	2	3	4
1.	0 Hz	10000	2500	ND
2.	Od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3.	Od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4.	Od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3/f	ND
5.	Od 1 kHz do 3 kHz	250/f	5	ND
6.	Od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7.	Od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73/f	ND
8.	Od 1 MHz do 10 MHz	87/f ^{0,5}	0,73/f	ND
9.	Od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10.	Od 400 MHz do 2000 MHz	1,375x f ^{0,5}	0,0037 x f ^{0,5}	f/200
11.	Od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”

ND – nie dotyczy.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448)

Na terenie gminy Zaniemyśl w ostatnich latach nie były przeprowadzane pomiary natężenia pól elektromagnetycznych. Najbliższe lokalizacyjnie pomiary zostały dokonane w Sulęciniu (gmina Krzykosy) w 2018 r. Zmierzony poziom wyniósł <0,3 V/m, zatem nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m. Na podstawie dotychczas prowadzonych badań w pobliżu stacji bazowych telefonii komórkowej w innych rejonach województwa można przypuszczać, że w rejonie instalacji zlokalizowanych na terenie gminy Zaniemyśl również nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm określonych obowiązującymi przepisami.

2.5 Gospodarowanie wodami

Wody podziemne

Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych w województwie wielkopolskim w 2014 r. (wg danych GUS) wynosiły 1 649 mln m³, tj. 9,37% zasobów Polski. Wielkość zasobów w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 8,3 mln m³. W przeliczeniu zasobów na powierzchnię województwa, Wielkopolska zajmuje 8 pozycję w Polsce (55 tys. m³/rok/km²). Z ogólnej wielkości zasobów wód podziemnych województwa:

- ok. 60,4% stanowią zasoby piętra czwartorzędowego (996,7 mln m³),
- ok. 24,6% zasoby piętra trzeciorzędowego (405,7 mln m³),
- ok. 13,3% zasoby piętra kredowego (220,2 mln m³),
- ok. 1,6% warstw starszych od kredowych (26,4 mln m³).

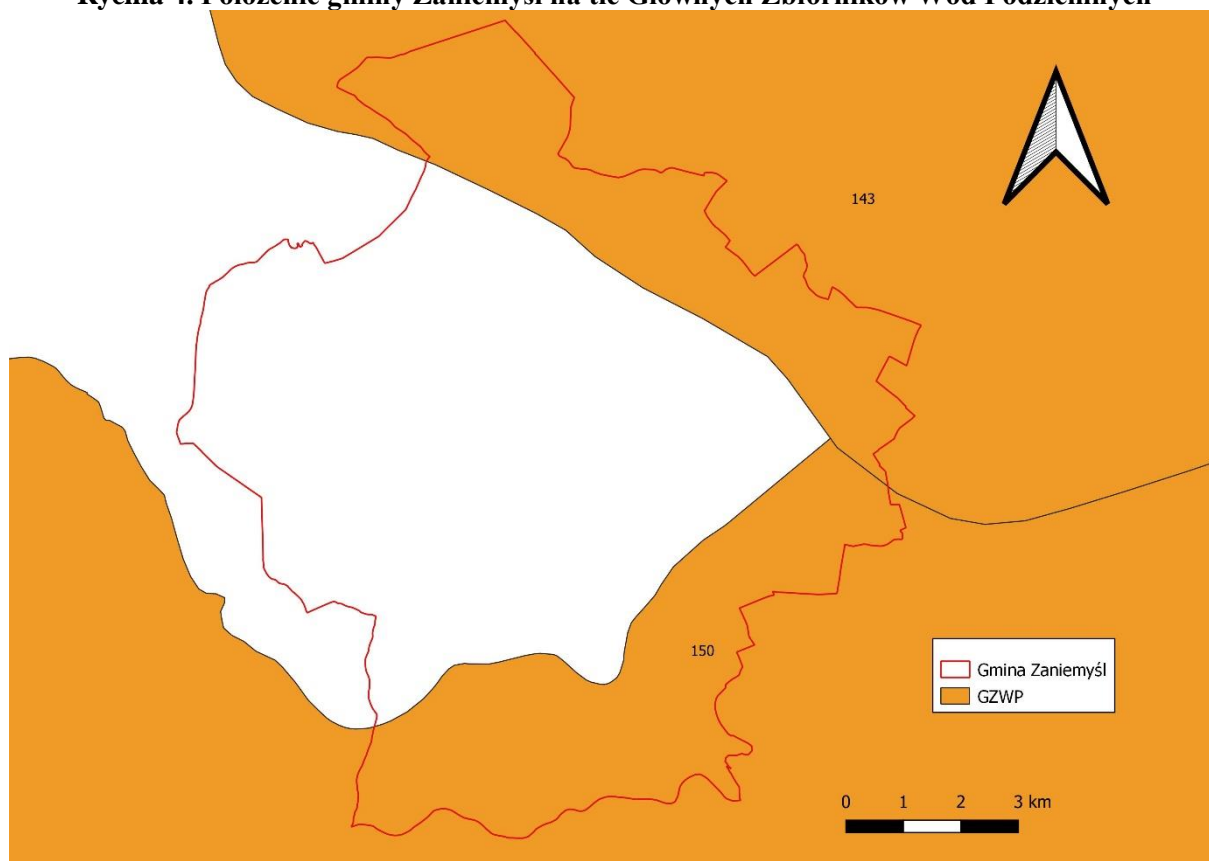
Z występujących poziomów wodonośnych największe znaczenie gospodarcze mają utwory czwartorzędowe. W granicach województwa wielkopolskiego znajdują się w całości lub w części 24 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Dziewięć z nich położonych jest w obrębie województwa w całości lub prawie w całości. Są to w większości zbiorniki o niewielkich powierzchniach, na ogół nie przekraczających 200 km². Pod względem stratygrafii przeważają zbiorniki czwartorzędowe.

Dla potrzeb gospodarowania wodami podziemnymi zostały wydzielone jednolite części wód podziemnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, jednolite części wód podziemnych obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającym pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów łądowych.

Gmina Zaniemyśl zlokalizowana jest na obszarze występowania dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 143 – Główny Zbiornik Inowrocław – Gniezno (porowy, neogen – miocen),
- GZWP nr 150 – Pradolina Warszawa Berlin (porowy, czwartorzęd – plejstocen).

Rycina 4. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: Opracowanie własne

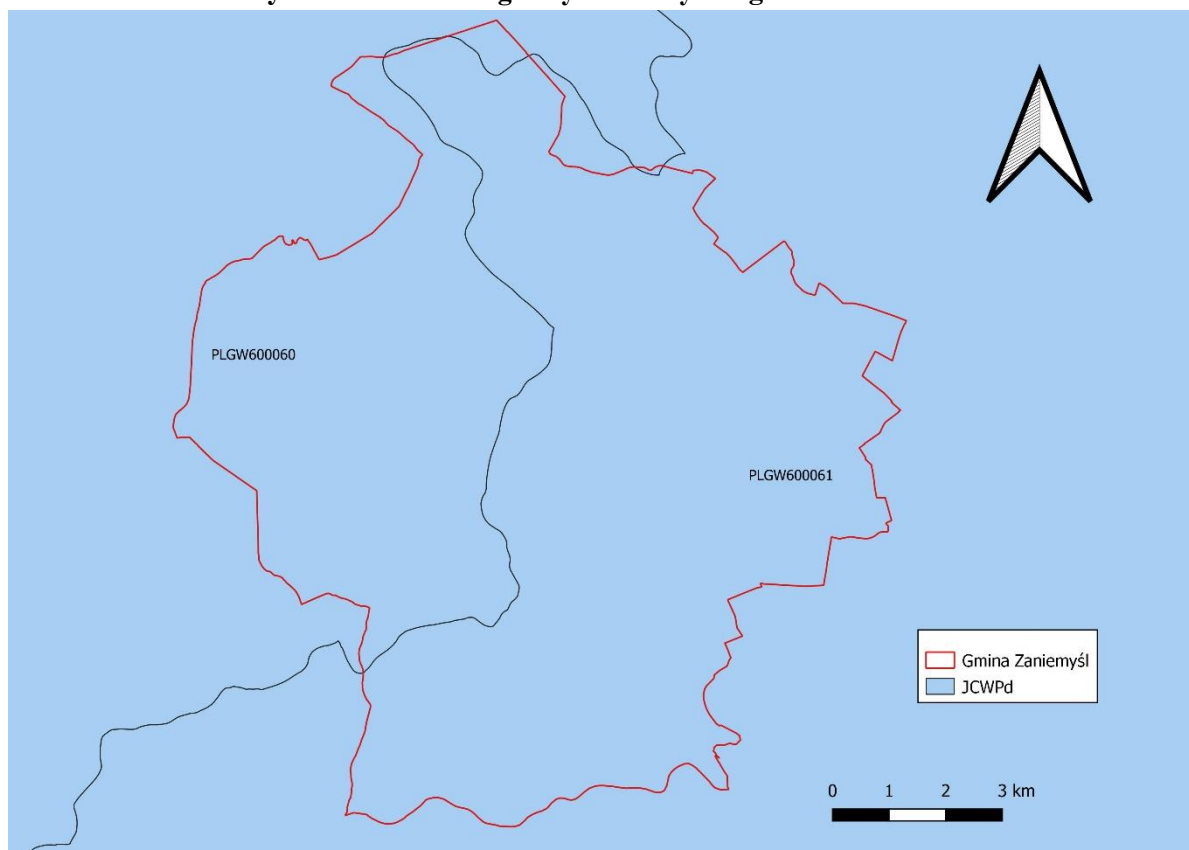
Cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej:

- Zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Zadania zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska nie będą miały wpływu na pogorszenie stanu części wód podziemnych. Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych może wystąpić podczas prowadzenia prac budowlanych przy realizacji zadań, jednak teren wykonywania tych prac zostanie odpowiednio zabezpieczony przed wstąpieniem zagrożenia dla wód podziemnych.

Rycina 5. Położenie gminy Zaniemyśl w granicach JCWPd

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2020

Kod JCWPd	Numer pomiarowy	Gmina	Miejscowość	Klasa jakości
PLGW600060	5080118	Środa Wielkopolska	Trzebisławki	II
PLGW600060	5440411	Śrem	Dąbrowa	III

Źródło: <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>

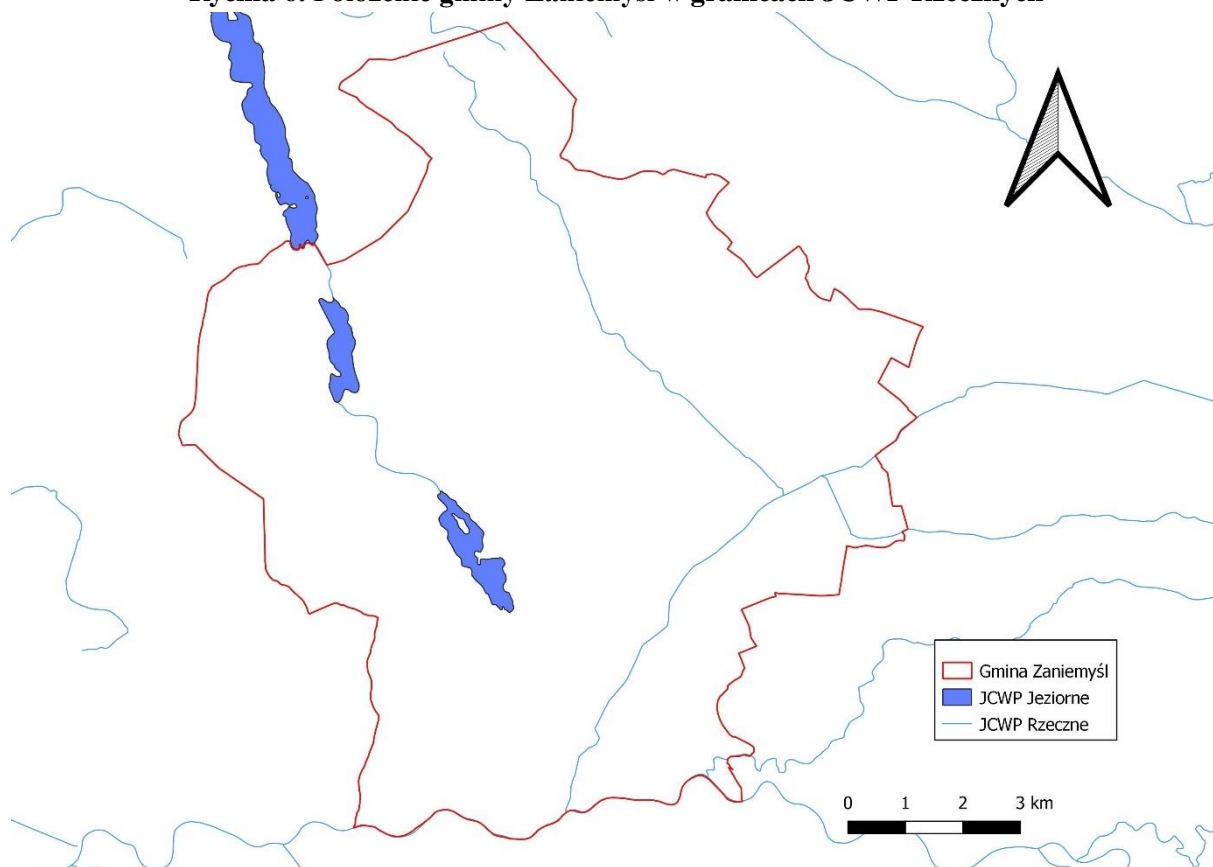
Na terenie gminy Zaniemyśl nie znajduje się punkt pomiarowy do badań jakości wód podziemnych. Takie punkty znajdują się na terenie gmin sąsiednich: Śrem oraz Środa Wielkopolska.

W punkcie pomiarowym w miejscowości Trzebisławki (gmina Środa Wielkopolska) wody podziemne w tym punkcie są dobrej jakości. Natomiast w punkcie pomiarowym w miejscowości Dąbrowa (gmina Śrem) wody podziemne w tym punkcie są zadowalającej jakości.

Wody powierzchniowe

Gmina Zaniemyśl leży w dorzeczu Odry, regionie wodnym Warty. Obszar podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Rycina 6. Położenie gminy Zaniemyśl w granicach JCWP Rzecznych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych na terenie gminy

Lp.	Nazwa JCWP	Krajowy Kod JCWP	Typ	Status	Monitoring	Ocena stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Cele środowiskowe dla JCWP	Rok badań
Rzeczne									
1.	Warta od Moskawy do Pyszającej	RW600021185539	21	Silnie zmieniona część wód	Nie	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2020
2.	Warta od Lutyni do Moskawy	RW60002118539	21	Silnie zmieniona część wód	Nie	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021
3.	Głuszynka	RW6000251857489	25	Naturalna	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021
4.	Moskawa od Wielkiej do ujścia	RW600020185499	20	Silnie zmieniona część wód	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny -dobry stan chemiczny	2021
5.	Brodek	RW600016185492	16	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
6.	Miłosławka od Kan. Połczyńskiego do ujścia	RW600017185489	17	Silnie zmieniona część wód	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2021

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

Lp.	Nazwa JCWP	Krajowy Kod JCWP	Typ	Status	Monitoring	Ocena stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Cele środowiskowe dla JCWP	Rok badań
7.	Kanał Bobrowski	RW60001718536	17	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	2020
8.	Dopływ z Lucin	RW60001718556	17	Naturalna	Nie	Zły	Niezagrożona	- dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
Jeziorne									
1.	Jezioro Raczyńskie	LW10144	3b	Naturalna	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
2.	Jeziory Wielkie	LW10147	3b	Naturalne	Nie	-	Zagrożona	-dobry stan ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-
3.	Jezioro Bnińskie	LW10148	3b	Naturalne	Tak	Zły	Zagrożona	-dobry potencjał ekologiczny, -dobry stan chemiczny	-

Źródło: www.wody.isok.gov.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

Na terenie gminy możemy wyróżnić rzeczne oraz jeziorne jednolite części wód powierzchniowych:

➤ JCWP rzeczne:

- Warta od Moskawy do Pyszacej - RW600021185539,
- Warta od Lutyni do Moskawy - RW60002118539,
- Głuszynka – RW6000251857489
- Brodek – RW600016185492,
- Miłosławka od Kanału Połczyńskiego do ujścia – RW600017185489,
- Moskawa od Wielkiej do ujścia – RW600020185499,
- Kanał Bobrowski – RW60001718536,
- Dopływ z Lucin - RW60001718556

➤ JCWP jeziorne:

- Jezioro Raczyńskie - LW10144 ,
- Jezioro Wielkie - LW10147,
- Jezioro Bnińskie - LW10148.

Zagrożenie Powodziowe

Gmina Zaniemyśl jest położona na obszarze Regionu Wodnego Warty. Obszar regionu wodnego Warty zajmuje powierzchnię 54,5 tys. km² (około 46% obszaru dorzecza Odry i około 17% obszaru Rzeczypospolitej Polskiej), obejmującą 916 JCWP (632 rzek i 284 jezior), w którego skład wchodzi 23 ONNP (zajmujących obszar 3 323 km²). Region leży w granicach województwa lubuskiego, wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, śląskiego i opolskiego, dla którego jednostką zarządzającą jest PGW Wody Polskie RZGW w Poznaniu.

Rycina 7. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle Gminy Zaniemyśl

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

Analiza zapisów sporządzonego przez RZGW w Poznaniu Plan Zagrożenia Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry wskazuje, że południowa krawędź granicy gminy Zaniemyśl znajduje się w strefie wysokiego ryzyka zagrożenia powodziowego. Aby przeciwdziałać negatywnym skutkom podnoszenia się wód powierzchniowych, stosuje się różnorakie technologie, mające zapobiegać zjawiskom powodzi.

Na terenie gminy Zaniemyśl występują następujące wały przeciwpowodziowe oraz budowle hydrotechniczne:

- Wał przeciwpowodziowy rzeki Warty-Zwola-Józefowo, odcinek + 2,100 km, klasa III, stan techniczny dobry,
- Wały przeciwpowodziowe zlokalizowane wokół rzeki Moskawy i Kanału Miłosławskiego na długości 13,74 km, stan techniczny dobry,
- Jaz Kopla I, 27+585 km, stan techniczny dostateczny,
- Jaz nr 10, 1+080 km na Kanale Miłosławskim,
- Jaz nr 8, 8+430 km na rzece Moskawa,
- Jaz nr 10, 3+450 km na rzece Moskawa,
- Jaz nr 11, 0+160 km na rzece Moskawa.

2.6 Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych GUS z 2021 roku długość sieci wodociągowej na terenie gminy Zaniemyśl wynosiła 125,0 km, natomiast liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 1 629. Z wodociągów korzystało w 2021 roku 91,9% ludności.

Sieć kanalizacyjna w gminie w roku 2021 ma długość 65,5 km i posiada 1 214 przyłączy. W roku 2021, z sieci kanalizacyjnej korzystało 5 061 osób. Mieszkańcy wytworzyli w 2021 roku 170 dm³ ścieków.

2.7 Zasoby geologiczne

Głównym regionem występowania udokumentowanych złóż gazu ziemnego w naszym kraju jest Niż Polski, czyli obszar w którym zlokalizowana jest gmina Zaniemyśl.

Na Niżu Polskim w regionie wielkopolskim złoża gazu ziemnego występują w utworach permu. Gaz występuje w złożach typu masywowego i blokowego o wodno- lub gazowo- naporowych warunkach eksploatacji. W tym obszarze dominuje gaz ziemny zaazotowany, zawierający od 30 do ponad 80% metanu. Jest to zatem często mieszanina metanowo-azotowa albo azotowo-metanowa.

Na obszarze gminy Zaniemyśl występują 4 aktywne złoża surowców naturalnych. Ich wykaz oraz rodzaj pozyskiwanej kopaliny przedstawia tabela poniżej.

Tabela 17. Wykaz złóż występujących na terenie Gminy Zaniemyśl

Lp.	Nazwa	Rodzaj kopaliny	Organ koncesyjny	Nr koncesji (decyzji)	Data wydania
1	„Złoże Kruszywa Naturalnego Jaszkowo”	Pisaki i żwiry	Starosta Średzki	OS.6522.12.2016	07.07.2016 r.
2	„ŁĘKNO JP”	Piaski kwarcowe	Marszałek Województwa Wielkopolskiego	DSR.IV.7512-29/09/10 oraz decyzja przenosząca prawo do koncesji DSR-7422.21.2014 z dnia 10.04.2014 r.	06.05.2010 r.
3	„Kaleje”	Gaz ziemny pozostały	Minister właściwy ds. Środowiska	127/93 zm.DGiKGe-4771-9/2465/09/MS	21.06.1993 r. zm.05.06.2009 r.
4	„Kaleje E”	Gaz ziemny pospolity	Minister właściwy ds. Środowiska	10/2008	04.08.2008 r.

Źródło: dane pozyskane z UG Zaniemyśl

Północną część gminy Zaniemyśl obejmuje koncesja PGNiG S.A. w Warszawie, na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego: „Kórnik-Środa” nr 32/96/p z dnia 19.07.1996 r. – ważna do 19.07.2021 r., natomiast część południową gminy Zaniemyśl

koncesja PGNiG S.A. w Warszawie, na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego: „Śrem-Jarocin” nr 29/2001/Ł z dnia 08.05.2017 r. – ważna do 08.05.2047 r.

W gminie wyznaczono dwa obszary prognostyczne złóż kruszywa w dolinach rzek Maskawy i Miłosławki o szacunkowych zasobach 1,1 mln ton. Są to złoża niewielkie, posiadają znaczenie dla zaspokojenia lokalnych potrzeb budowlanych.

Aktualnie ujawnione zostały nowe złoża kruszywa naturalnego: Łękno 1, Czarnotki 1 oraz Mądre.

Na obszarze gminy występują również złoża torfu (nie eksploatowane). Zlokalizowane są one w obrębie Pradoliny Warciańsko – Odrzańskie oraz w rejonach: Lubońca, Brzostka, Wyszkowa.

2.8 Gleby

Wśród gruntów ornych na terenie gminy Zaniemyśl występują: czarne ziemie zdegradowane, czarne ziemie właściwe, gleby brunatne wylugowane, gleby brunatne właściwe i gleby pseudobielicowe. W dolinach rzek i zagłębieniach terenu występują mady, dyluwia i torfy.

W gminie Zaniemyśl, powierzchnia użytków rolnych wynosi 6 943 ha, wśród których przeważają grunty orne przy jednoczesnym dużym udziale łąk i pastwisk. Dokładną strukturę użytkowania przedstawia tabela poniżej.

Tabela 18. Struktura gruntów w gminie Zaniemyśl

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia gminy [%]
Grunty orne	5 998	56,3
Sady	22	0,2
Łąki trwałe	375	3,5
Pastwiska trwałe	380	3,6
Lasy i grunty leśne	2 729	25,6
Pozostałe	1 480	10,8

Źródło: Urząd Gminy Zaniemyśl

Na terenie gminy Zaniemyśl większość gruntów ornych oraz użytków rolnych charakteryzuje się odczynem kwaśnym lub lekko kwaśnym. Zwiększenie kwasowości gleby, jej struktury, obniżenie jakości i ilości próchnicy powoduje spadek żyzności i urodzajności gleby w efekcie prowadząc do jej degradacji. Degradacja gleb wynika zarówno z negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko jak i naturalnych procesów takich jak: zmiany szaty roślinnej, zmiany klimatyczne, naturalna erozja itp. W porównaniu do niszczącej działalności człowieka, polega na wyjaławianiu gleby ze składników pokarmowych, naruszeniu równowagi jonowej, zakwaszeniu bądź alkalizacji poprzez nieumiejętne nawożenie, zasolenie, przesuszenie, zawodnienie czy też zniekształcenie rzeźby terenu.

Jednym z głównych czynników decydujących o wynikach produkcji roślinnej jest nawożenie. We współczesnym rolnictwie nawożenie jest rozpatrywane zarówno w aspekcie ekonomicznym jak i ochrony środowiska. Prawidłowe nawożenie polega na dostarczeniu roślinom składników pokarmowych w ilościach niezbędnych do prawidłowego rozwoju, nie wywołując ujemnych skutków w środowisku glebowym jak i ciekach wodnych. Dlatego decyzje w zakresie nawożenia winny być podejmowane na podstawie analiz odczynu i zasobności gleb w składniki

pokarmowe. Struktura klas glebowych na terenie gminy Zaniemyśl jest zróżnicowana. Szczegółowo przedstawia ją tabela poniżej.

Tabela 19. Klasy bonitacyjne w odniesieniu do rodzajów gleb na terenie Gminy Zaniemyśl

Rodzaj gruntu	Klasa II [ha]	Klasa III [ha]	Klasa IIIa [ha]	Klasa IIIb [ha]	Klasa IV [ha]	Klasa IVa [ha]	Klasa IVb [ha]	Klasa V [ha]	Klasa VI [ha]	Klasa VIz [ha]
Grunty orne	24,5	-	776,5	767,8	1 713,2	1 713,2	826,7	1 108,6	781,3	-
Sady	0,1	-	1,9	0,6	0,2	7,6	2,7	4,7	4,4	-
Łąki	1,4	22,8	-	-	140,3	-	-	153,7	56,9	-
Pastwiska		14,6			59,8			203,9	98,6	3,3

Źródło: Urząd gminy Zaniemyśl

Najbliżej położony punkt pomiaru chemizmu gleb ornych znajduje się w gminie Środa Wielkopolska w miejscowości Winna Góra oddalony od gminy Zaniemyśl o 11 km. Ostatnie pomiary były prowadzone w 2020 roku.

2.9 Gospodarka odpadami

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami w Polsce jest system rozwiązań regionalnych. Zgodnie z ustawą o odpadach region gospodarki odpadami to obszar obejmujący co najmniej 150 tysięcy mieszkańców oparty o funkcjonowanie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych o mocy przerobowej przyjmowania i przetwarzania odpadów obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 tysięcy osób, spełniający wymagania techniczne najlepszej dostępnej techniki. Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym w województwie wielkopolskim wyznaczono 10 regionów gospodarki odpadami. Gmina Zaniemyśl zlokalizowana jest w regionie VI.

Na terenie Gminy Zaniemyśl nie ma utworzonego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych ani instalacji do odzysku surowca z odpadów.

Na terenie gminy nie występują czynne składowiska odpadów komunalnych. Składowisko w Czarnotkach zgodnie z informacjami zawartymi w Protokole WIOŚ nie posiadało żadnych uregulowań formalno – prawnych w zakresie gospodarki odpadami. Dla składowiska nie zostało wydane pozwolenie na budowę i pozwolenie na użytkowanie. Obiekt posiadał jedynie wskazanie lokalizacyjne z 13.06.1989 r. oraz zatwierdzoną przez Urząd Gminy w Zaniemyślu decyzję o zatwierdzenie planu realizacyjnego budowy wysypiska. Niemniej w protokole WIOŚ z 2011 r. składowisko jest traktowane jako składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czarnotki i znajdują się w nim odniesienia do przepisów, jakie obiekt według WIOŚ w Poznaniu powinien spełniać, a dotyczących rekultywacji składowisk odpadów.

Tabela 20. Informacja o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji i ulegających biodegradacji

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania za rok 2021 [Mg]
Informacja o odpadach komunalnych nieulegających biodegradacji		
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	170,769
15 01 04	Opakowania z metali	0,0330
15 01 07	Opakowania ze szkła	162,540
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,740
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,440
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	1,820
16 01 03	Zużyte opony	6,360
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,220
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 200123, 200135	4,900
20 01 23	Urządzenia zawierające freon	6,560
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,329
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,160
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalna	1654,08
SUMA		2 145,4310
Informacja o odpadach komunalnych ulegających biodegradacji		
15 01 01	Opakowania papieru i tektury	103,8800
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	198,1800
20 01 08	Odpady kuchennie ulegające biodegradacji	284,520
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	4,0600
SUMA		590,6400

Źródło Analiza stanu gospodarki odpadami w gminie Zaniemyśl za rok 2021

Tabela 21. Informacja o masie odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi przygotowanych do ponownego użycia, poddanych recyklingowi i innym procesom odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]
Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,4400
Gruz ceglany	0,9800
SUMA	3,42

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami w Gminie Zaniemyśl za rok 2021

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2023-2026
wykonana przez Eko-log Sp. z o.o. ul. Świętowidzka 6/3, 61-058 Poznań

W 2019 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zebranych, przetransportowanych i unieszkodliwionych – 38 440 kg,
2. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych – 6 700 kg.

W 2020 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 11 150 kg.
2. Zebranych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 48 130 kg.

W 2021 roku na terenie gminy Zaniemyśl odebrano następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

1. Zdemontowanych, przetransportowanych i unieszkodliwionych 0 kg.
2. Zebrano, przetransportowano i unieszkodliwiono 16 040, 00 kg.

Odpady medyczne nie były odbierane na terenie gminy Zaniemyśl. Odbiwał się odbiór jedynie przeterminowanych leków z aptek znajdujących się na terenie gminy Zaniemyśl.

2.10 Walory środowiska przyrodniczego

Na terenie gminy Zaniemyśl występują takie formy jak: specjalny obszar ochrony, obszar specjalnej ochrony, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Flora

Szata roślinna reprezentowana jest przez zbiorowiska leśne, łąk i pastwisk oraz roślinność wodną. Krajobraz gminy wzbogacają parki dworskie oraz zadrzewienia przydrożne, śródpolne, przywodne, sady i ogrody przydomowe.

Powierzchniowo dominują siedliska borów mieszanych przy współwystępujących ubogich siedliskach borowych, mniejszy udział stanowią siedliska lasów mieszanych. Zbiorowiska łąk i pastwisk występują w obniżeniach terenu na siedliskach łągowych. Szatę roślinną wzbogacają zespoły zieleni parkowe objęte ochroną konserwatorską.

W drzewostanie dominują gatunki drzew liściastych: dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, brzoza brodawkowata, buk oraz jesion. Występują również zbiorowiska drzew iglastych z udziałem sosny zwyczajnej, świerku i modrzewia.

Z rzadkich gatunków flory Wielkopolski należy wymienić wolffię bezkorzeniową, rdestnicę *Potamogeton*, świetlika *Euphrasia*, starca błotnego *Senecio congestus*, goździka pysznego *Dianthus sperbus*, oczeret *Schoenoplectus*, zamokrzycę ryżową *Leersia oryzoides*.

Fauna

Świat zwierząt reprezentowany jest przez różnogatunkowy zestaw ssaków i ptaków. Do zwierzyny grubej występującej w lasach należą sarny *Capreolus*, jelenie *Cervus elaphus*, dziki *Sus scrofa*, daniela *Dama dama*. Zwierzyna drobna reprezentowana jest między innymi przez: lisy *Vulpes vulpes*, zające *Lepus europaeus*, wydry *Lutra lutra*, bobry *Castor fiber*, kuny *Martes*. Na polach spotkać można bażanty *Phasianus colchicus*, kuropatwy *Perdix perdix* i słonki *Scolopax rusticola*. Plazy reprezentowane są przede wszystkim przez żaby *Rana temporaria*, ropuchy *Bufo bufo*, rzekotki *Hyla arborea* i kumaki *Bombina bombina*.

Na terenie gminy Zaniemyśl zlokalizowane są trzy strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania – dwie bociana czarnego i jedna bielika.

Grzyby

Na terenach leśnych występują takie rodzaje grzybów jak: Podgrzybek brunatny *Imleria badia*, borowik szlachetny *Boletus edulis*, maślak zwyczajny *Suillus luteus*.

Mchy

Na terenie gmin występują m.in. takie gatunki mchów jak: drabik drzewkowaty *Climacium denroides*, widłoząbek włoskowy *Dicranella hetromalla*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Zaniemyśl występują pomniki przyrody:

- Lipa Drobnolistna w m. Mądre nr wg rejestru 384,
- Dąb szypułkowy w m. Kępa Wielka,
- Głaz narzutowy granitowy w m. Jeziory Wielkie nr wg rejestru 341,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1192/00
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1193/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1191/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1190/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1189/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1188/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1187/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 1186/00,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 233,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 230,
- Dąb szypułkowy w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 335/93,
- Dąb szypułkowy „Dziaduś” w m. Doliwiec Leśny nr wg rejestru 334/92,
- Aleja grabowa w m. Łękno nr wg rejestru 501,
- Dęby szypułkowe 2 szt. w m. Łękno nr wg rejestru 340,
- Dąb szypułkowy w m. Łękno nr wg rejestru 1195/00,
- Dąb szypułkowy w m. Łękno nr wg rejestru 1194/00,
- Wyspa Edwarda Raczyńskiego grupa drzew dąb szypułkowy 49 szt. w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 639,
- Edward Raczyński Dąb Szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 640,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 237,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 236,
- Dąb szypułkowy w m. Zaniemyśl nr wg rejestru 234,
- Dąb szypułkowy „RUS” w m. Zwola nr wg rejestru 415,
- Dąb szypułkowy „LECH” w m. Zwola nr wg rejestru 414,
- Dąb szypułkowy „CZECH” w m. Zwola nr wg rejestru 416,
- Dąb szypułkowy „BARTEK” w m. Zwola nr wg rejestru 417,
- Dąb szypułkowy „Dąb Kalikst” w m. Kępa Wielka,
- Dąb szypułkowy „Dąb Maciej” w m. Wyszakowo,

- Dąb szypułkowy „Dąb Stanisław” w m. Wyszakowo.

Specjalne obszary ochrony znajdujące się terenie gminy Zaniemyśl:

- **Rogalińska Dolina Warty** - Rogalińska Dolina Warty obejmuje obszar pradoliny Warty na południe od Poznania, z licznymi starorzeczami i zastoiskami otoczonymi przez bagna i łąki. Ostoja w większości położona jest na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Prawie połowę powierzchni pokrywają lasy, głównie iglaste i mieszane. Ponad jedną trzecią ostoi zajmują siedliska rolnicze, mniej jest łąk i zarośli (18%). Obszar jest słynny z grupy ponad tysiąca starych dębów o obwodach pnia od 2 do 9,5 m, z których najstarsze mają kilkaset lat. Na obszarze występuje 10 rodzajów cennych siedlisk, z czego największe pokrycie mają: łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska alkaliczne. Występuje tu 5 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, z czego największe znaczenie mają bezkręgowce: pachnąca dębowa i kozioróg dębosz. Ze ssaków wymienionych w tym załączniku występują bóbr i wydra. Mimo że obszar nie jest obszarem ptasim, a siedliskowym, warto wspomnieć, że występuje tu 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, m. in. bocian biały, bocian czarny, żuraw. Dla tego obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem nr 2/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r., poz. 4757).

Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk Rogalińska Dolina Warty:

- Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*,
- Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chempodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.,
- Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- Łąki selenicowe (*Cnidion dubii*),
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),
- Kwaśne dąbrowy (*Quercon robori-petraeae*),
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jezionowe (*Salicetum albo-fragili, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Tabela 22 Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Poziom	Zagrożenie i presje
Średni	Wyschnięcie
Średni	Obce gatunki inwazyjne
Średni	Zabudowa rozproszona
Średni	Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe
Średni	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu
Średni	Nawożenie/nawozy sztuczne
Średni	Zamulenie
Wysoki	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie
Średni	Wędkarstwo
Wysoki	Uprawa
Średni	Nawożenie/nawozy sztuczne
Średni	Międzygatunkowe interakcje wśród roślin
Średni	Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu
Średni	Zmiana sposobu uprawy

Dla tego obszaru został sporządzony plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2013.4757). Poniżej zamieszczono najważniejsze ustalenia tego zarządzenia i planu.

**Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu
ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących
przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000**

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3150 Starorzeczca i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion, Potamion</i>	Istniejące. Brak okresowych zalewów i wymiany wód starorzeczy z Wartą prowadzący do ich zarastania i wypłykania
		Istniejące. Presja wędkarska: stosowanie zanęt powodujące przyspieszenie naturalnego procesu eutrofizacji; niszczenie roślinności litoralu; śmiecenie
		Istniejące. Presja turystyczna: niszczenie roślinności litoralu, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów spalinowych, w szczególności samochodów i quadów
		Potencjalne. Nadmierne nawożenie użytkowanych rolniczo terenów występujących w zlewniach zbiorników wodnych
		Potencjalne. Regulacja rzek
		Potencjalne. Zasypywanie zbiorników wodnych
		Potencjalne. Nieprawidłowa gospodarka rybacka – zarybianie obcymi gatunkami, w szczególności amurem białym <i>Ctenopharyngodon idella</i> ; nadmierny udział ryb karpowatych w stosunku do drapieżnych prowadzący do zachwiania piramidy troficznej
2.	3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.	Istniejące. Wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności uczepu amerykańskiego <i>Bidens frondosa</i> oraz rzepienia włoskiego <i>Xanthium albinum</i>
		Istniejące. Nadmierny rozwój mozgi trzcinowatej <i>Phalaris arundinacea</i>
3.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Istniejące. Brak ekstensywnego wypasu lub okresowego wykaszania skutkujący wkraczaniem drzew w wyniku naturalnej sukcesji wtórnej, np. brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> i sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i>
		Istniejące. Brak zalewów eliminujących ekspansywne gatunki zielne
		Istniejące. Wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności przymiotna kanadyjskiego <i>Coryza canadensis</i> oraz krzywoszczecia przywłoki <i>Campylopus introflexus</i>

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Potencjalne. Zmiana sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne oraz zalesianie
4.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Istniejące. Wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i> prowadzące do stopniowego pogarszania stanu ochrony siedliska, a w efekcie końcowym zastępowania jego płatów przez skupienia kolczurki Istniejące. Niszczenie płatów siedliska w wyniku deptania i koszenia Istniejące. Presja turystyczna: niszczenie roślinności, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów, w szczególności samochodów i quadów Potencjalne. Wnikanie gatunków obcych, np. astrów <i>Aster</i> div. sp. i nawłoci <i>Solidago</i> div. sp.
5.	6440 Łąki selemnicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Istniejące. Brak regularnych zalewów prowadzący do nadmiernego przesuszenia siedliska i stopniowego zaniku gatunków diagnostycznych Istniejące. Zbyt długie zalewy i brak okresu przesuszenia siedliska Istniejące. Niewłaściwe użytkowanie: zbyt niskie i zbyt wczesne koszenie Potencjalne. Brak koszenia skutkujący uruchomieniem procesów sukcesji wtórnej i stopniowym zarastaniem siedliska Potencjalne. Niewłaściwe użytkowanie: zbyt częste koszenie i nawożenie Potencjalne. Zmiana sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne
6.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Istniejące. Brak użytkowania kośnego prowadzący do pojawiania się gatunków zielnych niezwiązanych z siedliskiem oraz krzewów i drzew i zanikania gatunków typowych dla łąk świeżych Potencjalne. Niewłaściwe użytkowanie: przenawożenie, zbyt niskie lub zbyt częste koszenie, podsiewanie, w tym gatunkami obcymi geograficznie Potencjalne. Zmiany sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne) oraz zalesianie
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Istniejące. Wieloletnia nieprawidłowa gospodarka leśna prowadząca do obecności sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> w drzewostanie i uproszczenia struktury gatunkowej drzewostanów Istniejące. Brak naturalnego odnowienia dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i> Istniejące. Brak odpowiedniej ilości martwego drewna Potencjalne.

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Zbyt liczna populacja kopytnych roślinożerców
		Potencjalne. Nieprawidłowa gospodarka leśna, polegająca na wprowadzaniu gatunków obcych do siedliska, w szczególności buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i>
		Potencjalne. Przesuszenie siedliska powodujące ustępowanie gatunków diagnostycznych siedliska
8.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Istniejące. Nieprawidłowa gospodarka leśna prowadząca do nadmiernego udziału sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> w drzewostanie i w konsekwencji do borowienia siedliska
		Istniejące. Brak naturalnego odnowienia dębów: szypułkowego <i>Quercus robur</i> i bezszypułkowego <i>Quercus petraea</i>
		Istniejące. Brak odpowiedniej ilości martwego drewna
		Potencjalne. Nieprawidłowa gospodarka leśna, polegająca na wprowadzaniu gatunków obcych do siedliska, w szczególności dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i>
		Potencjalne. Nadmierna penetracja płatów siedliska przez zbieraczy grzybów
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Istniejące. Silna antropogeniczna fragmentacja siedliska prowadząca do nadmiernego prześwietlenia płatów siedliska oraz zwiększonej podatności na wnikanie gatunków obcych, w szczególności uczepu amerykańskiego <i>Bidens frondosa</i> i klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>
		Istniejące. Brak odpowiedniej ilości martwego drewna
		Istniejące. Presja wędkarska: wydeptywanie ścieżek, niszczenie płatów siedliska, palenie ognisk oraz śmiecenie
		Istniejące. Presja turystyczna: niszczenie roślinności, śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów spalinowych, w szczególności samochodów i quadów
		Istniejące. Nieodpowiedni reżim wodny – brak corocznych zalewów
		Istniejące. Zamieranie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i>
		Potencjalne. Nieprawidłowa gospodarka leśna polegająca na stosowaniu rębni zupełnych
		Potencjalne. Nieprawidłowa gospodarka leśna, polegająca na wprowadzaniu obcych gatunków do siedliska, w szczególności olszy szarej <i>Alnus incana</i> , jesionu pensylwańskiego <i>Fraxinus pennsylvanica</i> oraz topoli balsamicznych z sekcji <i>Tacamahaca</i>
		Potencjalne. Eutrofizacja rzek prowadząca m.in. do ekspansji gatunków nitrofilnych w siedlisku, np. pokrzywy zwyczajnej <i>Urtica dioica</i>

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Potencjalne. Przesuszenie siedliska przejawiające się zanikaniem gatunków higrofilnych
		Potencjalne. Melioracje odwadniające i regulacje rzek prowadzące do pogorszenia stosunków wodnych
		Potencjalne. Zmiany sposobu użytkowania terenu, np. zmiana na grunty orne oraz na użytki zielone
10.	91 F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Istniejące. Wieloletnia gospodarka leśna prowadząca do zaburzenia struktury gatunkowej drzewostanów przejawiającej się zubożeniem (głównie brak wiązów <i>Ulmus div. sp.</i>) oraz masowym występowaniem olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>)
		Istniejące. Brak odpowiedniej ilości martwego drewna
		Istniejące. Brak naturalnego odnowienia drzewostanu (w szczególności dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i>)
		Istniejące. Presja wędkarska: wydeptywanie ścieżek, niszczenie płatów siedliska w związku z lokalizowaniem stanowisk wędkarskich, palenie ognisk oraz śmiecenie
		Istniejące. Presja turystyczna: śmiecenie, palenie ognisk, ruch pojazdów (w szczególności samochodów i quadów)
		Istniejące. Zamieranie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i>
		Istniejące. Przesuszenie siedliska prowadzące do przekształcania się łęgów w grądy (proces grądowienia)
		Potencjalne. Melioracje odwadniające i regulacje rzek prowadzące do pogorszenia stosunków wodnych
		Potencjalne. Eutrofizacja rzek
		Potencjalne. Zbyt liczna populacja kopytnych roślinożerców
11.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Potencjalne. Silne zanieczyszczenie wód
		Potencjalne. Regulacja rzek
12.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Istniejące. Osłabienie kondycji dębów w wyniku prac regulacyjnych na rzece Warcie i obniżenia poziomu wód gruntowych oraz braku wylewów rzeki
		Potencjalne. Silny rozwój krzewów i drzew stopniowo ocieniających dęby będące siedliskiem pachnicy i możliwość wyparcia jej przez gatunki cienioznośne
		Potencjalne. Usuwanie martwych i zamierających drzew

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
13.	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Potencjalne. Usuwanie martwych i zamierających drzew
		Potencjalne. Stopniowe obniżanie poziomu wód gruntowych i związane z tym pogarszanie kondycji dębów (siedliska gatunku)
14.	Boleń <i>Aspius aspius</i>	Potencjalne. Zanieczyszczenie wód
		Potencjalne. Regulacja rzek
15.	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Istniejące. Brak okresowych zalewów i wymiany wód starorzeczy z rzeką prowadzący do zarastania i wypłykania
		Potencjalne. Zasypywanie zbiorników wodnych
		Potencjalne. Zanieczyszczenie wód
		Potencjalne. Regulacja rzek
16.	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Potencjalne. Zanieczyszczenie wód
		Potencjalne. Regulacja rzek
17.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Potencjalne. Ingerencja w koryta rzeczne, w szczególności znaczna wycinka zadrzewień nadrzecznych
		Potencjalne. Kłusownictwo, niszczenie żeremi, nor, tam, spiżarni itp.
18.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Potencjalne. Regulacja rzek
		Potencjalne. Kłusownictwo
19.	Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Istniejące. Postępujące zacienienie siedliska w wyniku rozwoju krzewów
		Potencjalne. Zarastanie łąk w wyniku zaprzestania użytkowania
		Potencjalne. Zmiana stosunków wodnych – zbyt duże uwilgotnienie lub przesuszenie siedliska

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (160 ha). Poprawa niezadawalającego stanu ochrony w kierunku stanu właściwego
2.	3270 Zalewane, muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p.	Uzupełnienie wiedzy o siedlisku
3.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (0,25 ha). Przywrócenie właściwego stanu ochrony
4.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (1,48 ha). Przywrócenie właściwego stanu ochrony
5.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (9 ha). Poprawa złego stanu ochrony w kierunku stanu właściwego
6.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (242 ha). Przywrócenie właściwego stanu ochrony siedliska
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (51 ha). Poprawa złego stanu ochrony siedliska w kierunku stanu właściwego
8.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (110 ha). Poprawa niezadawalającego stanu ochrony siedliska w kierunku stanu właściwego
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (84 ha). Poprawa złego stanu ochrony siedliska w kierunku stanu właściwego
10.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni nie mniejszej niż obecnie (309 ha). Poprawa złego stanu ochrony siedliska w kierunku stanu właściwego
11.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Utrzymanie gatunku we właściwym stanie ochrony
12.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Utrzymanie gatunku we właściwym stanie ochrony
13.	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Utrzymanie gatunku we właściwym stanie ochrony

14.	Boleń <i>Aspius aspius</i>	Poprawa złego stanu ochrony w kierunku stanu właściwego
15.	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Poprawa złego stanu ochrony w kierunku stanu właściwego
16.	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Poprawa złego stanu ochrony w kierunku stanu właściwego
17.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie gatunku we właściwym stanie ochrony
18.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Utrzymanie gatunku we właściwym stanie ochrony
19.	Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Poprawa złego stanu ochrony siedliska gatunku w kierunku stanu właściwego

Obszar specjalnej ochrony znajdujące się na terenie gminy Zaniemyśl:

- **Ostoja Rogalińska** - Obszar położony jest na lewym brzegu Warty, na Nizinie Wielkopolskiej. Jego część północną stanowi powierzchnia Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim. Jest to krajobraz polodowcowy, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych, moreny czołowe (najwyższa 132 m n.p.m. jest Osowa Góra), część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głązy narzutowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W sąsiedztwie jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łożowe tworzy wierzba i kruszyna. Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny Śremskiej. Znajduje się tu fragment doliny Warty z licznymi starorzeczami. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy – w parku w Rogalinie).

Przedmioty ochrony na tym terenie:

- Ziomorodek zwyczajny - *Alcedo atthis*,
- Gęś białoczarna - *Anser albifrons*,
- Gęś zbożowa – *Anser fabalis*,
- Świergotek polny - *Anthus campestris*,
- Orlik Krzykliwy - *Aquila pomarina*,
- Bąk zwyczajny - *Botaurus stellaris*,
- Rybitwa czarna - *Chlidonias Niger*,
- Bocian biały – *Ciconia ciconia*,
- Bocian czarny – *Ciconia nigra*,
- Błotniak stawowy – *Circus aeruginosus*,
- Błotniak zbożowy - *Circus cyaneus*,
- Błotniak łąkowy – *Circus pygargus*,
- Derkacz – *Crex crex*,
- Dzięcioł średni - *Dendrocopos medius*
- Dzięcioł czarny - *Dryocopus martius*,
- Ortolan - *Emberiza hortulana*,
- Muchołówka mała - *Ficedula parva*,
- Żuraw zwyczajny – *Grus grus*,
- Bielik - *Haliaeetus albicilla*,

- Gąsiorek - *Lanius collurio*,
- Lerka - *Lullula arborea*,
- Podróżniczek - *Luscinia svecica*,
- Kania czarna - *Milvus migrans*,
- Kania ruda - *Milvus milvus*,
- Trzemielojad zwyczajny - *Pernis apivorus*,
- Batalion - *Philomachus pugnax*,
- Kropiatka - *Porzana porzana*,
- Rybitwa rzeczna - *Sterna hirundo*,
- Jerzębata - *Sylvia nisoria*.

Tabela 23. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Poziom	Zagrożenie i presje
Średni	Zmniejszenie płodności/depresja genetyczna u zwierząt
Średni	Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych
Średni	Nawożenie/nawozy sztuczne
Wysoki	Zabudowa rozproszona
Niski	Leśnictwo
Niski	Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem etc.
Średni	Zarzucanie pasterstwa, brak wypasu
Niski	Zanieczyszczenie gleby i odpad stałe
Średni	Zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną
Niski	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie
Niski	Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane
Średni	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna
Średni	Nieciągła miejska zabudowa
Średni	Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze
Niski	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych
Średni	Wędkarstwo
Średni	Między gatunkowe interakcje wśród roślin

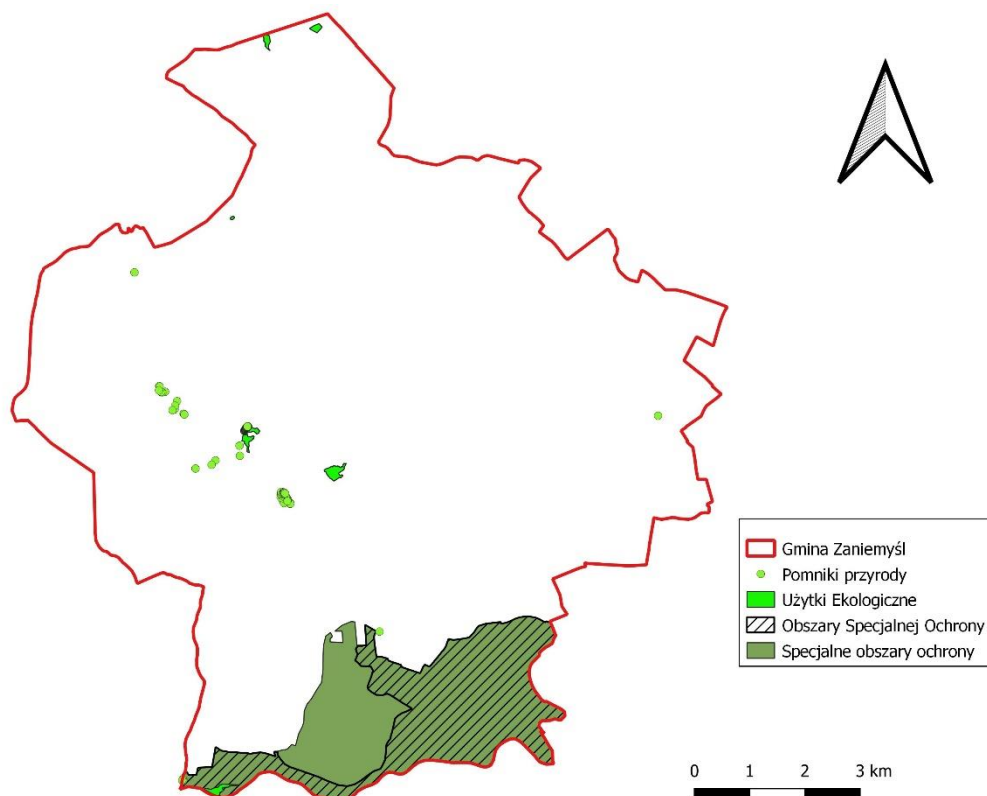
Dla ww. obszaru Natura 2000 nie opracowano planów zadań ochronnych ani planów ochrony. Plan zadań ochronnych stworzono jedynie dla części obszaru Ostoja Rogalińska znajdujących się na gruntach będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Babki i Jarocin.

Przez teren gminy przebiega **korytarz ekologiczny**:

- **KPnC** – rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górzeńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławski poprzez Puszcę

Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku

Rycina 8. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Zaniemyśl

Źródło: opracowanie własne

Lasy

Lasy na terenie gminy Zaniemyśl pod względem regionalizacji przyrodniczo-leśnej należą do krainy Wielkopolska-Pomorskiej. Na terenie gminy lasy są rozmieszczone nierównomiernie, co jest spowodowane warunkami geologicznymi, geomorfologicznymi i glebowymi obszaru, jak i działalnością człowieka. Lesistość Gminy Zaniemyśl wynosi 24,9%. Obszary leśne na terenie gminy Zaniemyśl zarządzane są przez Nadleśnictwo Jarocin oraz Babki.

Struktura gatunkowa drzewostanu Nadleśnictwa Babki na terenie gminy Zaniemyśl: BMŚw – 32%, LMŚw – 26%, LŚw – 20%, BŚw – 9%, LMw – 3%, LŁ – 3%, Lw – 2%, BMw – 2%, Ol – 1%, OLJ – 1%. Struktura wiekowa drzewostanu Nadleśnictwa Babki na terenie gminy Zaniemyśl: I – 11%, II – 10%, III – 26%, IV – 23%, V – 16%, VI – 10%, VII – 2%, VIII i starsze – 1%, KO – 3%, KDO – 1%. Struktura gatunkowa drzewostanu Nadleśnictwa Jarocin na terenie gminy Zaniemyśl: Bs – 0,65 ha, Bśw – 1 2189,06 ha, Bw – 3,46 ha, BMśw 6 365,43 ha, BMw – 617,89 ha, LMśw – 3 605,38 ha, LMw – 271,35 ha.

Obwody Łowieckie na terenie gminy Zaniemyśl:

- Wielkie Jezioro – Niesłabin, nr 208,
- Śnieciska, nr 313,

- Czarnotki, nr 316,
- Zbrudzewo, nr 321,
- Mechlin, nr 320.

Tabela 24. Powierzchnia lasów na terenie gminy Zaniemyśl

Rodzaj lasu	2017	2018	2019	2020	2021
Lasy ogółem [ha]	2 651,96	2 651,96	2 654,02	2 654,16	2 653,18
Lasy publiczne ogółem [ha]	2 440,83	2 440,83	2 444,42	2 444,56	2 443,58
Lasy publiczne Skarbu Państwa [ha]	2 436,93	2 436,93	2 440,52	2 440,66	2 439,68
Lasy publiczne gminne [ha]	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90
Lasy prywatne ogółem [ha]	211,13	211,13	209,60	209,60	209,60

Źródło: GUS

Zieleń urządzona

Tabela poniżej przedstawia strukturę zieleni urządzonej w gminie Zaniemyśl.

Tabela 25. Charakterystyka terenów zieleni urządzonej na terenie gmina Zaniemyśl

Rok	Parki spacerowo-wypoczynkowe		Zieleńce		Zieleń uliczna	Cmentarze		Lasy gminne
	szt.	ha	szt.	ha	ha	szt.	ha	ha
2017	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2018	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2019	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90
2020	4	21,81	4	1,80	1,00	3	3,70	3,90

Źródło: GUS

2.11 Zagrożenia poważnymi awariami

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej a także Wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez:

- kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,
- badanie przyczyn wystąpienia awarii oraz sposobów likwidacji skutków awarii, prowadzenie szkoleń i instruktażu.

W latach 2010-2021 inspektorzy WIOŚ w Poznaniu w wyniku działań podejmowanych w ramach przepisów ustawy o inspekcji ochrony środowiska, nie odnotowali przypadków wystąpienia poważnej awarii. Na terenie gminy nie występują zakłady o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

3. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W trakcie realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 mogą wystąpić oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Próby identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania, a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. zwierzęta
2. rośliny
3. ludzie
4. powietrze i klimat
5. wody
6. powierzchnie ziemi
7. krajobraz
8. zasoby materialne
9. zabytki i dobra materialne
10. obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników.

Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

Tabela 26. Ocena oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska (w podziale na pozytywne, negatywne oraz neutralne)

Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływanie
Ochrona klimatu i jakość powietrza	
Monitoring i kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	<p>Monitoring ma na celu kontrolowanie stanu jakości powietrza na terenie gminy oraz kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie ewentualnych przekroczeń, które mogą mieć negatywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, w tym również jakość powietrza atmosferycznego.</p> <p>Działania z zakresu monitoringu i kontroli mają pozytywny wpływ na jakość środowiska, gdyż umożliwiają podjęcie szybkiej reakcji na ewentualne zagrożenia oraz wprowadzenie działań naprawczych. Monitoring ma charakter pośredni, długotrwały i stały (pośredni, pozytywny, długotrwały wpływ na wszystkie komponenty środowiska).</p>
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania	<p>Zadania służyć będą poprawie jakości powietrza oraz ochronie klimatu, nie będą powodowały negatywnego oddziaływania na środowisko.</p> <p>W wyniku realizacji zadań nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zabytki i dobra materialne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p> <p>Realizacja zadań pozwoli na ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania. Zadanie, to będzie pozytywnie długotrwale oddziaływać na powietrze atmosferyczne, a co za tym idzie na poprawę jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.</p> <p>Natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się pozytywne długotrwałe oddziaływanie wynikające z ograniczenia zużycia energii, przekładające się na zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków poprzez oszczędność kosztów energii. Pozytywne oddziaływanie wynikało będzie jednak przede wszystkim z ograniczenia emisji szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego, co z kolei przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zachorowań okolicznych mieszkańców na choroby układu oddechowego.</p> <p>Przedsięwzięcie na etapie eksploatacji może pośrednio pozytywnie wpływać na faunę i florę objęta ochroną. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Inwestycja ta może być realizowana na terenach objętych ochroną Natura 2000. Jednak z uwagi na jej</p>

	<p>charakter nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary Natura 2000. Wręcz przeciwnie inwestycja przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego za sprawą ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska.</p>
<p>Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pigłowicach</p>	<p>W wyniku realizacji zadań nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zabytki i dobra materialne, zasoby naturalne, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p>
<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</p>	<p>Jedynie na etapie prowadzenia prac termomodernizacyjnych możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność, w wyniku ich niewłaściwego przeprowadzenia. Z uwagi na możliwość gniazdowania ptaków i występowania stanowisk nietoperzy konieczne jest przeprowadzenie, przed podjęciem jakichkolwiek prac, inwentaryzacji ornitologicznej i chiropterologicznej budynków pod kątem występowania w nich ptaków i nietoperzy.</p> <p>Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zaplanować odpowiednie działania, by zapewnić bytującym tu dotąd zwierzętom podlegającym ochronie gatunkowej możliwość dalszej egzystencji. Stąd też obowiązek podjęcia działań kompensacyjnych ograniczających negatywne skutki planowanego przedsięwzięcia dla awifauny. W przypadku wykorzystywania obiektów przez ptaki i nietoperze zaleca się zamontowanie skrzynek lęgowych w uzgodnionych z ornitologiem i chiropterologiem miejscach lub w bezpośrednim otoczeniu budynków. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej. Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru).</p> <p>Prace termomodernizacyjne będą wykonywane poza okresem lęgowym ptaków i rozrodczym nietoperzy, tj. przed rozpoczęciem okresu lęgów lub po jego zakończeniu.</p> <p>Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich uprzednio</p>

	<p>zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.</p> <p>Projekt nie będzie oddziaływał negatywnie na pozostałe grupy zwierząt (ssaki, płazy, gady, owady). Obszary objęte projektami, to tereny silnie przekształcone przez człowieka. Planowane przedsięwzięcia z uwagi na swój charakter nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będą też miały zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji.</p> <p>Niedogodnością występującą w trakcie realizacji przedsięwzięć może być także większa emisja substancji wynikająca z pracy urządzeń i maszyn wykorzystywanych głównie do transportu materiałów. Maszyny tego rodzaju zasilane są olejem napędowym i powodują emisje tlenków azotu, tlenków węgla, węglowodorów alifatycznych oraz aromatycznych i tlenków siarki (olej napędowy). Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości wynikające z emisji hałasu przez pracujące urządzenia budowlane oraz pojazdy obsługujące budowę. Uciążliwości ustaną wraz z zakończeniem prac termomodernizacyjnych.</p> <p>W ramach realizacji inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na zieleni i degradacji terenów zielonych. Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ termomodernizacji na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. Prace związane z realizacją działań mogą spowodować lokalne i chwilowe zmiany powierzchni ziemi, wynikające z użytkowania sprzętu/maszyn i składowania materiałów budowlanych, ograniczone do okresu trwania prac. Samo prowadzenie prac budowlanych będzie wpływało na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu (obecność rusztowań przy obiektach czy obecności maszyn budowlanych). Oddziaływania te będą</p>
--	--

	<p>mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy. Wszystkie wymienione zakłócenia będą krótkotrwałe, odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac termomodernizacyjnych.</p> <p>Termomodernizacja budynków umożliwi osiągnięcie właściwej wartości wskaźnika zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania w standardowym sezonie grzewczym. Przeprowadzone prace (na etapie eksploatacji) pozwolą zmniejszyć zużycie materiału opałowego, którego spalanie jest głównym czynnikiem emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Wpłynie to na poprawę jakości powietrza atmosferycznego i zmniejszenie ryzyka zachorowań okolicznych mieszkańców na choroby układu oddechowego. Prace termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na poprawę warunków nauczania i pracy w placówkach edukacyjnych oraz innych obiektach użyteczności publicznej i przyczynią się do podniesienia standardu życia mieszkańców.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia poprzez zmniejszenie zużycia materiałów opałowych na etapie eksploatacji i niewątpliwie ograniczenie emisji pyłów oraz innych szkodliwych substancji przyczyni się także do zmniejszenia kosztów eksploatacji budynków poprzez oszczędność kosztów energii. W wyniku realizacji zadań na etapie eksploatacji nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Działania te mają bezpośredni pozytywny i długotrwały wpływ na powietrze i klimat oraz pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska.</p>
<p>Programy dofinansowujące i zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii</p>	<p>W wyniku realizacji zadań nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pośrednie, pozytywne długoterminowe oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zabytki, obszary Natura 2000 oraz pozostałe obszary chronione.</p>
<p>Modernizacja kotłowni i infrastruktury c. o</p>	<p>Realizacja zadań pozwoli na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb budynków, w których zaplanowano inwestycje. Modernizacja kotłowni i infrastruktury c.o. polegająca na wymianie wysokoemisyjnych źródeł ciepła oraz zastosowaniu odnawialnych źródeł energii przyczynią się do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Zadania będą pozytywnie długoterwale oddziaływać na powietrze atmosferyczne, a co za tym idzie na poprawę jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.</p> <p>Prace modernizacyjne mogą mieć chwilowy negatywny wpływ z uwagi na wzrost poziomu dźwięku oraz miejscowe i tymczasowe zwiększenie emisji substancji zanieczyszczających powietrze wywołane przez działanie maszyn budowlanych oraz zapewniających transport instalacji na teren inwestycji. Hałas i zanieczyszczenia generowane przez wykorzystywany sprzęt będą maksymalnie ograniczone i nie będą</p>

przekraczać dopuszczalnych, określonych przepisami prawa norm w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń, zatem nie będą powodować żadnych uciążliwości dla ludzi.

Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza. Będzie to oddziaływanie znikome, krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych.

W ramach realizacji inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na zieleni i degradacji terenów zielonych. Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych.

Nie przewiduje się także niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Inwestycje nie wypłyną na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny.

Inwestycje realizowane będą na terenie zurbanizowanym, przekształconym przez człowieka. Planowane przedsięwzięcia nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będą miały też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ prac na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. Na etapie realizacji mogą wystąpić chwilowe niedogodności dla krajobrazu wynikające m. in. z obecności rusztowań przy obiektach czy obecności maszyn budowlanych. Oddziaływania te będą mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy. Np. panele fotowoltaiczne (montowane w ramach korzystania z odnawialnych źródeł energii) nie są atrakcyjne pod względem krajobrazowym, jednak ich pozytywny wpływ na środowisko, przewyższa względy estetyczne. Skala inwestycji przewidzianych w projekcie nie jest duża, aby mogła negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Wszystkie wymienione zakłócenia będą krótkotrwałe, odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac budowlano/montażowych.

Na etapie trwania prac nie przewiduje się bezpośredniego, negatywnego, długotrwałego

	<p>oddziaływania inwestycji na ludzi.</p> <p>Natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się pozytywne długotrwałe oddziaływanie wynikające z ograniczenia zużycia energii, przekładające się na zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków poprzez oszczędność kosztów energii. Pozytywne oddziaływanie wynikało będzie jednak przede wszystkim z ograniczenia emisji szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego, co z kolei przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zachorowań okolicznych mieszkańców na choroby układu oddechowego. Wszystkie wymienione zakłócenia będą krótkotrwałe, odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac termomodernizacyjnych.</p> <p>Z uwagi na ograniczenie emisji szkodliwych substancji do środowiska inwestycje (na etapie eksploatacji) będą miały pośredni, pozytywny wpływ na florę, faunę, różnorodność biologiczną, ludzi, wody, powierzchnie ziemi, krajobraz, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione. Projekt będzie miał neutralny wpływ na zasoby naturalne.</p> <p>Inwestycje te mogą być potencjalnie realizowane na terenach objętych ochroną Natura 2000. Jednak z uwagi na ich charakter nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary Natura 2000. Wręcz przeciwnie inwestycja przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego za sprawą ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska.</p>
Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Zaniemyśl	<p>Budowa ścieżek rowerowych, w fazie budowy może krótkotrwale negatywnie oddziaływać na faunę i florę oraz powietrze i klimat. Podczas budowy ścieżek rowerowych może dojść do ingerencji w szatę roślinną składającą się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w ich sąsiedztwie.</p> <p>Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Przed rozpoczęciem prac drzewa znajdujące się w pobliżu zostaną odpowiednio zabezpieczone, tak aby ich system korzeniowy nie uległ uszkodzeniu. Podjęte zostaną również działania, które nie dopuszczają, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu oraz zagęszczenia gleby, np. wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Podczas prac inwestycyjnych prowadzonych w sąsiedztwie drzew zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające ochronę drzew i gleby (zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD)), zastosowanie murków oporowych na granicy SOD, zamontowanie ekranu korzeniowego na</p>

czas prowadzenia robót budowlanych).

Na etapie budowy ścieżek wykonywane będą prace powodujące emisję hałasu i zanieczyszczeń wynikające z pracy maszyn budowlanych. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych.

A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Będzie to oddziaływanie znikome, krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych

Emisja hałasu na etapie budowy może mieć krótkotrwały i odwracalny negatywny wpływ na faunę.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ- na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji.

Docelowo budowa ścieżek rowerowych będzie miała pośredni, długotrwały, pozytywny wpływ na powietrze i klimat, gdyż spowoduje ograniczenie ruchu samochodowego na rzecz ruchu rowerowego, co z kolei przełoży się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego i wpłynie również pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych i obszarów objętych ochroną. Zmniejszenie ruchu samochodowego przyczyni się również do zmniejszenia poziomu hałasu i tym samym stworzeniu lepszych warunków dla zwierząt. Projekt nie będzie stanowił bariery migracyjnej dla zwierząt (ssaki, ptaki, płazy, gady, owady). Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych.

Ścieżki wybudowane zostaną w ciągu lub w pobliżu istniejących dróg, nie będą zatem stanowić

	<p>dodatkowej istotnej zmiany w istniejącym krajobrazie, a także dodatkowej bariery w migracji zwierząt. Realizacja tego zadania wpłynie na większy rozwój turystyki rowerowej kosztem zmniejszenia przejazdów samochodowych dzięki czemu zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz wody, a tym samym negatywny wpływ na zabytki. Wybudowane ścieżki rowerowe nie będą oddziaływać zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi. Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.</p>
<p>Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego na terenie gminy Zaniemyśl</p>	<p>Montaż efektywnego oświetlenia ulicznego będzie niósł za sobą pośrednie, pozytywne oddziaływanie ze względu na poprawę jakości powietrza, zmniejszenie zużycia paliw, tych przeznaczonych do produkcji energii oraz zużycia energii na oświetlenie, co będzie powodowało pośrednie pozytywne długoterminowe oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, klimat, wody, powierzchnię ziemi, zasoby, zabytki i dobra materialne, obszary chronione.</p> <p>W trakcie trwania prac montażowych inwestycja może oddziaływać krótkotrwale, negatywnie i pośrednio na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych.</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie by maszyny używane w trakcie prac montażowych były sprawne i by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby oraz do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ prac na wody powierzchniowe i podziemne. W ramach projektu nie przewiduje się żadnych działań mogących negatywnie wpłynąć na środowisko wodne.</p> <p>Prace montażowe mogą mieć również krótkotrwały negatywny wpływ na krajobraz, zaburzając jego</p>

	<p>estetykę rozlokowanym na terenie inwestycji sprzętem.</p> <p>W ramach realizacji inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na zieleni i degradacji terenów zielonych. Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Inwestycja nie wypłynie na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny.</p> <p>Nowe oświetlenie uwidoczni przestrzeń publiczną wraz z jej zabytkami i dobrami materialnymi oraz zwiększy atrakcyjność gminy. Montaż efektywnego oświetlenia wpłynie także długotrwale pozytywnie na ludzi zwiększając standard ich życia i poprawiając bezpieczeństwo na drodze.</p> <p>Skala inwestycji nie jest tak duża, aby mogła negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.</p> <p>Przedsięwzięcie na etapie eksploatacji będzie oddziaływało zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na zwierzęta. Pozytywny wpływ związany będzie np. z ograniczeniem szkodliwych substancji do powietrza w wyniku montażu efektywnego energetycznie oświetlenia. Pozytywny wpływ związany będzie także z poprawą widoczności na drogach/ulicach, co z kolei poprawi bezpieczeństwo zwierząt i zmniejszy ilość kolizji z ich udziałem (dotyczy głównie ssaków, płazów, ptaków). Montaż oświetlenia ulicznego może również oddziaływać w sposób negatywny na zwierzęta powodując zmianę rytmów i zachowań (np. nietoperzy, niektórych ptaków, owadów). Z uwagi na ograniczenie emisji szkodliwych substancji do środowiska inwestycja będzie miała pośredni, pozytywny i długotrwały wpływ na florę, ludzi, wody, powierzchnie ziemi, krajobraz, zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.</p>
Budowa przyłączy SN do odbiorców III grupy	<p>Budowa przyłączy SN i nn na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat). Będzie to jednak oddziaływanie znikome z uwagi na małą powierzchnię oddziaływania tj. od sieci do przyłączanego obiektu. Po zakończeniu prac budowlanych inwestycje wpłyną długotrwale i pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska.</p>
Budowa przyłączy nn do IV-VI grupy odbiorców	<p>Negatywne, krótkotrwałe oddziaływanie będzie miało miejsce jedynie fazy budowy. Na etapie tym wykonane zostaną prace ziemne powodujące niewielkie przekształcenia powierzchni ziemi. Będą one miały jednak charakter odwracalny, chwilowy i ograniczony jedynie do czasu trwania prac budowlanych. Również na etapie prowadzenia wykopów może dojść do niewielkiej ingerencji w szatę roślinną składającą się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w ich sąsiedztwie, co może</p>

	<p>również chwilowo negatywnie wpływać na faunę, w tym głównie owady.</p> <p>Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Inwestycje nie wypłyną na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny.</p> <p>Na etapie budowy przyłączy wykonywane będą prace powodujące emisję hałasu i zanieczyszczeń wynikające z pracy maszyn budowlanych. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Będzie to oddziaływanie znikome, krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Emisja hałasu na etapie budowy może mieć krótkotrwały i odwracalny negatywny wpływ na faunę.</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ- na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksplantacji inwestycji. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych.</p> <p>Po zakończeniu prac budowlanych inwestycja będzie miała pośredni, długotrwały, stały pozytywny wpływ ludzi i środowisko. Przyłącza nie będą zagrażały zdrowiu ludzi, zostaną odpowiednio zaizolowane i ułożone na odpowiedniej głębokości pod ziemią, przez co nie będą stwarzały zagrożenia promieniowania elektromagnetycznego. Zadania będą miały długotrwały pozytywny wpływ na komfort życia mieszkańców, zapewniając im dostęp do energii elektrycznej. Ich zlokalizowanie pod ziemią będzie miało pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.</p>
Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców III grupy	Inwestycje polegające na modernizacji linii energetycznych kablowych energetycznych będą miały krótkotrwały, bezpośredni negatywny wpływ na powierzchnię ziemi. Wpływ inwestycji energetycznych kablowych na ukształtowanie terenu i powierzchnie ziemi będzie największy w fazie budowy. Na etapie tym wykonane zostaną prace ziemne powodujące przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych oraz niwelację większości form terenu. Będą one miały jednak charakter chwilowy
Modernizacja linii kablowych SN związana z przyłączem odbiorców IV-VI grupy	

z uwagi na fakt, iż prace dotyczą modernizacji istniejących już sieci kablowych. Negatywny wpływ ustąpi wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Na etapie budowy inwestycja może pośrednio, krótkotrwale negatywnie oddziaływać na faunę i florę oraz powietrze i klimat. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwale, odwracalne, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych, wynikające z pracy maszyn budowlanych mogących powodować wzrost hałasu oraz emisji zanieczyszczeń.

Na etapie prowadzenia wykopów może dojść do niewielkiej ingerencji w szatę roślinną składającą się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w ich sąsiedztwie, co może również chwilowo negatywnie wpływać na florę, w tym głównie owady.

Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Inwestycje nie wpłyną na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji. Na etapie trwania prac modernizacyjnych wykonywane będą prace powodujące emisję hałasu i zanieczyszczeń wynikające z pracy maszyn budowlanych. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie.

Będzie to oddziaływanie znikome, krótkotrwale i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych.

Emisja hałasu na etapie budowy może mieć krótkotrwale i odwracalny negatywny wpływ na faunę.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ- na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji.

Na etapie eksploatacji zmodernizowane linie kablowe nie będą miały wpływu na stopień zanieczyszczenia gleby, wód i powietrza. Inwestycje nie będą zagrażały zdrowiu ludzi. Modernizowane linie kablowe zostaną odpowiednio zaizolowane i ułożone na odpowiedniej głębokości pod ziemią, przez co nie będą stwarzały zagrożenia promieniowania elektromagnetycznego. Zadania będą miały długotrwały pozytywny wpływ na komfort życia mieszkańców, zapewniając im dostęp do energii elektrycznej. Zadania nie będą negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne oraz na

	<p>zabytki i dobra naturalne, a także zasoby naturalne i krajobraz. Planowane zadania znajdują się poza obszarami chronionymi a ich lokalizacja nie przyczyni się trwale do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji przewiduje się pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ inwestycji na środowisko i ludzi.</p>
<p>Budowa linii napowietrznej 110 kV relacji Środa-Śrem HCP</p>	<p>Inwestycja będzie oddziaływać na większość komponentów środowiska zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji (oddziaływanie zarówno pozytywne, jak i negatywne).</p> <p>Na etapie realizacji inwestycja może mieć bezpośredni negatywny wpływ na środowisko roślin i zwierząt. Fizyczne przekształcenia szaty roślinnej wystąpią na terenach lokalizacji słupów oraz na trasach dojazdu do słupów, poza istniejącymi drogami. Przebieg linii energetycznej może powodować np. konieczność wycinki drzew. W celu zniwelowania zagrożenia inwestor musi zaplanować przebieg linii w sposób zoptymalizowany względem terenów leśnych i zadrzewionych, by wycinka była ostatecznością i była jak najmniejsza. W celu ograniczenia wycinki drzew można zastosować również rozwiązanie polegające na zastosowaniu podwyższonych słupów, eliminujące konieczność przeprowadzania wycinki drzew.</p> <p>Oddziaływanie na faunę w trakcie budowy projektowanej linii związane będzie z odstrasżającym wpływem pracy sprzętu budowlanego i transportowego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne), oraz z lokalnymi zmianami siedlisk, w wyniku przekształceń pokrywy glebowej i szaty roślinnej. Oddziaływanie odstrasżające dotyczyć będzie wszystkich grup systematycznych zwierząt. Fauna może okresowo wyemigrować na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków łatwo podlegających synantropizacji, o dużych zdolnościach adaptacyjnych do zmiennych warunków środowiskowych (przede wszystkim niektóre gatunki ptaków, gryzoni i owadów).</p> <p>Na etapie budowy wykonywane będą prace powodujące emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza wynikające z pracy maszyn budowlanych. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie</p>

z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki. Będzie to oddziaływanie ograniczone do czasu prowadzenia prac.

Nie przewiduje się wystąpienia przekształceń stosunków wodnych w rejonie budowy projektowanej linii napowietrznej z wyjątkiem ewentualnego, krótkotrwałego naruszenia pierwszego poziomu wód podziemnych w wykopach, związanych z wykonaniem fundamentów słupów. Potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych i wód podziemnych może stanowić ich zanieczyszczenie w trakcie awaryjnych wycieków substancji ropopochodnych ze sprzętu budowlanego i transportowego. W przypadku wystąpienia wycieku, należy go jak najszybciej zabezpieczyć i zneutralizować.

Na etapie eksploatacji linia energetyczna może być zagrożeniem dla ptaków, jednak przede wszystkim dla gatunków o dużej rozpiętości skrzydeł. Najczęściej obserwowanymi ptakami wpadającymi w kolizje z liniami elektroenergetycznymi są pustułki, myszołowy, orły, sępy, gołębie, szpaki, bociany, kruki i sowy. Narażone są w szczególności ptaki migrujące dalekodystansowo, ponieważ wielokrotnie mijają one linie energetyczne w czasie wiosennych i jesiennych migracji (Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Strasburg, 2003). Ptaki lęgowe, będące głównie ptakami osiadłymi potrafią przystosować się do przeszkód, jakie napotykają w swoich siedliskach w przeciwieństwie do ptaków migrujących lub zatrzymujących się na postój, ponieważ te ostatnie pozostają na danym obszarze jedynie przez krótki okres czasu. Manewry, które mogą prowadzić do kolizji z kablami i przewodami energetycznymi w czasie lotu obserwuje się częściej u ptaków wędrownych, niż u osiadłych. Ponadto, linie energetyczne mogą stanowić pośrednie zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków występujących na innych obszarach chronionych poza terenem gminy oraz bezpośrednie zagrożenie dla nietoperzy.

W związku z powyższym należy zastosować działania minimalizujące. Wykorzystując nowoczesne urządzenia ochronne można zredukować w znaczny sposób, zarówno obrażenia zwierząt, jak i uszkodzenia zasilania powstające na skutek kolizji. W tym celu można stosować zabezpieczenia linii energetycznych, kulowe oznaczniki linii (oznakowanie dzienne i nocne światła ostrzegawcze) lub odstraszacze, które obniżają liczbę ginących ptaków, oznakowanie linii napowietrznej za pomocą elementów widocznych dla ptaków np. spirale minimalizujące (red or white) umieszczone na przewodach odgromowych w odległości co 15 m, zminimalizuje kolizji ptaków, w tym szczególnie wodno – błotnych i drapieżnych przemieszczających się najintensywniej w pułapie kolizyjnym w okresie

rozrodu i migracji. Można również budować tzw. podesty, które zapewniają bezpieczeństwo dla korzystających ze słupów elektrycznych ptaków i jednocześnie eliminują przyczynę awarii i zakłóceń w przepływie prądu. Natomiast na etapie trwania prac najskuteczniejszym sposobem minimalizującym jest prowadzenie prac poza sezonem lęgowym zwierząt.

Po zakończeniu budowy, na etapie eksploatacji nastąpi rewaloryzacja szaty roślinnej np. na przekształconych terenach przez zabiegi rolne na terenach użytkowanych rolniczo i przez spontaniczną sukcesję roślinności na pozostałych terenach. Na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie miała wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.

Inwestycja przyczyni się do trwałej zmiany krajobrazu. W trakcie budowy i eksploatacji linii energetycznej nie wystąpi negatywne oddziaływanie na zabytki i dobra materialne w ich otoczeniu, z wyjątkiem użytkowania dróg dojazdowych w trakcie pracy ekip serwisowych. Inwestycja będzie miała neutralny wpływ na zasoby naturalne.

Na etapie eksploatacji przedsięwzięcia pas terenu wzdłuż linii, w którym natężenia pola elektromagnetycznego będą przekraczać 1 kV/m, zostanie wyłączony z możliwości lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Linia zlokalizowana zostanie w bezpiecznej odległości od miejsc dostępnych dla ludności, by wyeliminować zagrożenie oddziaływania pola elektromagnetycznego na ludzi.

Eksploatacja linii 110 kV nie spowoduje występowania ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludzi – nie wystąpi negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi. Poziom hałasu pochodzący od planowanej do budowy linii 110 kV nie będzie wyższy niż 45 dB i tym samym planowana do budowy linia napowietrzna nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu dla terenu zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego. Oddziaływanie inwestycji na warunki akustyczne otoczenia będzie małe.

Inwestycja będzie miała długotrwały pozytywny wpływ na ludzi z uwagi na poprawę dostępności i ciągłości systemu sieci przesyłowej na terenie gminy.

Inwestycja ta może potencjalnie przebiegać przez tereny objęte ochroną Natura 2000. Jednak zgodnie z przedstawionymi powyżej przewidywaniami oraz zakładanymi działaniami minimalizującymi, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione Natura 2000, stanowiska przyrodnicze, siedliska gatunków roślin i zwierząt chronionych oraz ich integralność i powiązania z innymi obszarami.

<p>Modernizacja elementów SN, koncepcja SN – OD Poznań linie/Poznań stacje</p>	<p>Inwestycja polegająca na modernizacji elementów stacji SN będzie miała krótkotrwały, bezpośredni negatywny wpływ na powierzchnię ziemi. Wpływ inwestycji na ukształtowanie terenu i powierzchnię ziemi będzie największy w fazie budowy. Na etapie tym wykonane zostaną prace ziemne powodujące przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych oraz niwelację większości form terenu. Będą one miały jednak charakter chwilowy z uwagi na fakt, iż prace dotyczą modernizacji istniejących już stacji. Negatywny wpływ ustąpi wraz z zakończeniem prac budowlanych.</p> <p>Na etapie budowy inwestycja może pośrednio, krótkotrwale negatywnie oddziaływać na faunę i florę oraz powietrze i klimat. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwale, odwracalne, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych, wynikające z pracy maszyn budowlanych mogących powodować wzrost hałasu oraz emisji zanieczyszczeń.</p> <p>Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie.</p> <p>Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ- na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. Zadanie nie przewiduje wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Inwestycja nie wpłynie na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny. Inwestycja realizowana będą na terenie zurbanizowanym, przekształconym przez człowieka. Planowane przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będzie miało też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji.</p> <p>Na etapie eksploatacji zmodernizowane stacje nie będą negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne oraz na zabytki i dobra naturalne, a także zasoby naturalne i krajobraz. Planowane zadanie znajduje się poza obszarami chronionymi a ich lokalizacja nie przyczyni się trwale do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji przewiduje się pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ inwestycji na środowisko i ludzi.</p>
--	--

<p>Automatyzacja sieci – zabudowa łączników sterowanych zdalnie – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl</p>	<p>Inwestycje polegające na zabudowie łączników sterowanych znacznie przyspieszy wykonywanie łączy w sieci oraz lokalizację odcinków, na których wystąpiło uszkodzenie, co podczas wystąpienia rozległych awarii pozwala na zmniejszenie w bardzo krótkim czasie ilości wyłączonych odbiorców do minimum. Zabudowa łączników będzie stanowiła ich dodatkową ochronę przed uszkodzeniami np. w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Zapewni to ich niezawodne działanie i poprawi komfort życia mieszkańców korzystających z sieci energetycznych oraz uchroni środowisko przed niekorzystnymi konsekwencjami możliwych awarii sieci energetycznych. Realizacja inwestycji nie wpłynie na poszczególne komponenty środowiska.</p>
<p>Poprawa wskaźników SAIDI SAIFI – modernizacja linii SN – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl</p>	<p>Inwestycja polegająca na modernizacji elementów stacji SN w celu poprawy wskaźników SAIDI SAIFI pokazujących ciągłość dostaw energii elektrycznej, będzie miała krótkotrwały, bezpośredni negatywny wpływ na powierzchnię ziemi. Wpływ inwestycji na ukształtowanie terenu i powierzchnie ziemi będzie największy w fazie budowy. Na etapie tym wykonane zostaną prace ziemne powodujące przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych oraz niwelację większości form terenu. Będą one miały jednak charakter chwilowy z uwagi na fakt, iż prace dotyczą modernizacji istniejących już stacji. Negatywny wpływ ustąpi wraz z zakończeniem prac budowlanych. Na etapie budowy inwestycja może pośrednio, krótkotrwale negatywnie oddziaływać na faunę i florę oraz powietrze i klimat. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwale, odwracalne, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych, wynikające z pracy maszyn budowlanych mogących powodować wzrost hałasu oraz emisji zanieczyszczeń. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych. Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ- na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. Zadania nie przewidują wycinki drzew oraz likwidacji siedlisk roślinnych. Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p>

	<p>Inwestycje nie wypłyną na stan różnorodności biologicznej, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny.</p> <p>Planowane przedsięwzięcia nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będą miały też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji.</p> <p>Na etapie eksploatacji zmodernizowane stacje nie będą negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne oraz na zabytki i dobra naturalne, a także zasoby naturalne i krajobraz. Planowane zadanie znajduje się poza obszarami chronionymi a ich lokalizacja nie przyczyni się trwale do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji przewiduje się pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ inwestycji na środowisko i ludzi. Modernizacja sieci SN umożliwi poprawę wskaźników SAIDI SAIFI wskazujących ciągłość dostaw energii elektrycznej, co pozwoli na zapewnienie najlepsze działanie sieci i poprawi komfort życia mieszkańców korzystających z sieci energetycznych.</p>
<p>Wymiana kabli nie sieciowych SN oraz transformatorów SN/nn na energooszczędne – Rejon Dystrybucji Września w tym gmina Zaniemyśl</p>	<p>Zadanie będzie pośrednio, pozytywnie, długotrwanie oddziaływać na ludzi i środowisko (wszystkie komponenty).</p> <p>Jedynie na etapie trwania prac może wystąpić krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat związane ze wzrostem emisji hałasu i zanieczyszczeń wynikające z pracy maszyn budowlanych. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie.</p> <p>Będzie to oddziaływanie znikome, krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione zakłócenia są odwracalne i ustąpią po zakończeniu prac inwestycyjnych.</p> <p>Wymiana transformatorów na nowoczesne i energooszczędne pozwoli zmniejszyć zużycie energii (zaoszczędzić energię), a przez to zmniejszyć emisję CO₂, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz utrzymania warunków sprzyjających ochronie ekosystemów. Wymiana kabli oraz transformatorów zapewni także niezawodność w dostawach energii elektrycznej, co wpłynie na poprawę komfortu życia mieszkańców.</p> <p>Z uwagi na charakter inwestycji zakładający jedynie wymianę kabli nie sieciowych oraz transformatorów zadanie nie będzie miało negatywnego wpływu na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta,</p>

	wody powierzchniowe i podziemne, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione.
Zagrożenie hałasem	
Budowa, przebudowa dróg gminnych	<p>Celem budowy i przebudowy dróg jest usprawnienie ruchu na terenie gminy. Na etapie prowadzenia prac budowlanych inwestycja może oddziaływać negatywnie na florę i faunę. Potencjalne oddziaływanie na siedliska roślin może nastąpić przede wszystkim na etapie realizacji przedsięwzięć, poprzez zajęcie arealu siedliska pod pas drogowy i jego fragmentację, przemieszczanie dużych ilości mas ziemnych, składowanie materiałów budowlanych itp. Negatywny wpływ inwestycji drogowych na grzyby, rośliny, tereny zieleni i zadrzewienia przydrożne można ograniczyć poprzez unikanie usuwania drzew i zieleni przydrożnej poza niezbędnym minimum, odpowiednie prowadzenie dróg, tak by nie dochodziło do fragmentaryzacji siedlisk.</p> <p>Podczas przebudowy dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w ich sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Przed rozpoczęciem prac drzewa znajdujące się w pobliżu zostaną odpowiednio zabezpieczone, tak aby ich system korzeniowy nie uległ uszkodzeniu. Podjęte zostaną również działania, które nie dopuszczają, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, np. wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami.</p> <p>Podczas prac inwestycyjnych prowadzonych w sąsiedztwie drzew zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające ochronę drzew i gleby (zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD)), zastosowanie murków oporowych na granicy SOD, zamontowanie ekranu korzeniowego na czas prowadzenia robót budowlanych).</p> <p>W wyniku realizacji inwestycji może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Oddziaływanie na rośliny będzie krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji.</p> <p>Niszczenie szaty roślinnej i fragmentaryzacja siedlisk na etapie budowy może mieć również negatywny wpływ na zwierzęta. By zminimalizować negatywny wpływ na zwierzęta (głównie ssaki, ptaki, owady) konieczna jest jak najmniejsza ingerencja w zastane siedliska roślinne, tj. ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew, krzewów, przekształcania terenu z roślinnością niską.</p>
Budowa obwodnicy o długości około 6,5 km na DW 432	
Rozbudowa drogi wraz z przebudową mostu na DW 432 odcinku Zaniemyśl - Środa	

Z kolei, by zminimalizować negatywny wpływ etapu budowy na płazy należy stosować praktyki chroniące je w trakcie realizacji inwestycji poprzez m. in: stosowanie ogrodzeń ochronnych w okresie migracji wiosennych i/lub jesiennych w celu zatrzymania przemieszczających się płazów i wymuszenie zmiany kierunku ich ruchu z ewentualnym naprowadzeniem ich do okresowych pułapek łownych, z których są regularnie odławiane i uwalniane w bezpiecznych lokalizacjach.

W fazie realizacji inwestycji zakładającej rozbudowę drogi wraz z przebudową mostu, zwłaszcza podczas etapu umocnienia dna i skarp, posadwienia podpór tymczasowych może dochodzić do krótkotrwałego pogorszenia warunków środowiskowych w związku z tymczasowym zwiększeniem się ilości zawieszin na krótkim odcinku ciek. W późniejszym okresie (na etapie eksploatacji) nie przewiduje się znaczącego pogorszenia warunków, a wręcz zwiększenie zróżnicowania struktur brzegowych i poprawę warunków rozmnażania ryb litofilnych.

Na etapie realizacji inwestycji należy pamiętać o ograniczeniu uciążliwości prac, np. hałasu i emisji zanieczyszczeń, w miejscach występowania cennych gatunków w okresie pozalęgowym.

Podczas prowadzenia robót może wystąpić negatywne oddziaływanie na ludzi i powietrze w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza, wynikające z pracy maszyn budowlanych i transportowych. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza. Oddziaływania te ustaną natychmiastowo wraz z zakończeniem prac.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie by maszyny używane w trakcie prac budowlanych były sprawne i by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby oraz do wód. W celu minimalizacji ryzyka zanieczyszczeń wód i gleby na etapie prac budowlanych przewiduje się wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty

neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ prac na wody powierzchniowe i podziemne.

Przebudowa mostu na drodze DW 432 na etapie realizacji inwestycji może oddziaływać na środowisko wodne, ze względu na konieczność ingerencji w ciek związany z posadowieniem np. podpór tymczasowych czy umocnieniem dna. Planowane umocnienie dna będzie wykonane w jak najmniejszym zakresie, a same prace budowlane prowadzone będą z przerwami w celu ograniczenia zmętnienia wody. Inwestycja może również przyczynić się do zanieczyszczenia wody spowodowanego pracą maszyn budowlanych. W celu zminimalizowania tego zagrożenia używane będą wyłącznie całkowicie sprawne maszyny.

Na etapie realizacji występowało będzie bezpośrednie negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi, związane z wykonaniem wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie, a teren wokół drogi zostanie poddany rekultywacji.

Docelowo, rozbudowa dróg, która będzie obejmować istniejące drogi nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu, a więc drogi te nie będą stanowiły bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku dróg przebiegających przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt (głównie ssaki np. jeleniowate) powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działania te nie będą więc znacząco oddziaływać na zwierzęta.

W przypadku budowy nowych dróg, tj. obwodnicy na DW 432, może wystąpić negatywne oddziaływanie na florę i faunę. W zależności od lokalizacji może dojść do ingerencji w siedliska roślin oraz tworzenia się barier dla zwierząt. Aby uniknąć lub zminimalizować ewentualne negatywne oddziaływania inwestycji na zwierzęta na etapie planowania należy uwzględnić: zachowanie ciągłości obszarów cennych (powierzchni leśnych, szpalerów drzew, krzewów, cieków), ograniczenie zanieczyszczenia światłem, planowanie instalacji nieprzeźroczystych ekranów dźwiękochłonnych, w miejscach przecięcia ze szlakami migracyjnymi ograniczenie konstrukcji powodującej kolizje z ptakami, projektowanie mostów i wiaduktów minimalizujących możliwość kolizji. Prace związane z konieczną wycinką drzew powinny być wykonane poza okresem lęgowy.

By uniknąć lub zminimalizować ewentualne negatywne oddziaływania inwestycji na zwierzęta na etapie eksploatacji należy budować przejścia dla zwierząt: małych (przepusty- przeznaczone dla płazów

i gadów), średnich (przejścia dolne – np. zespolone i przejścia górne- przeznaczone dla średnich ssaków) i dużych (przejścia górne - wiadukty ekologiczne- przeznaczone dla dużych ssaków), wprowadzać ograniczenia ostrzegające kierowców przed możliwością wystąpienia kolizji ze zwierzętami, a także tworząc nowe miejsca siedliskowe i żerowiskowe (nasadzenia krzewów i drzew, zbiorniki wodne). Rozwiązaniem chroniącym owady jest także zastosowanie lamp sodowych lub diodowych dających ciepłe światło, ograniczających przywabianie owadów i powodujących kolizje z pojazdami.

Na etapie eksploatacji inwestycja obejmująca przebudowę mostu na drodze SW 432 nie będzie miała negatywnego wpływu na florę i faunę. Inwestycja zakłada przebudowę istniejącego już mostu i nie wprowadzi znaczących przekształceń w środowisku, które miałyby wpływ na środowisko, w tym roślin i zwierząt.

W skutek przeprowadzonych modernizacji oraz budowy nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi.

Szczególnie istotna dla ludzi jest budowa obwodnicy, która pozwoli wyprowadzić bardzo uciążliwy ruch samochodów ciężarowych z centrum Zaniemyśla. Poprawi to komfort życia mieszkańców, poprawiając bezpieczeństwo ruchu drogowego, zmniejszając poziom hałasu oraz znacznie ograniczając zanieczyszczenie powietrza wynikające z dużego natężenia ruchu samochodów ciężarowych.

Realizacja zadania wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego i pośrednio wpłynie na zmniejszenie poziomu hałasu, emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. Wybudowane drogi oraz przebudowany most wyposażone zostaną w systemy odwadniania oraz urządzenia pozwalające podczyszczać wody opadowe (separatory) z substancji ropopochodnych.

Prace związane z realizacją budowy dróg gminnych i obwodnicy będą miały negatywny i długotrwały wpływ na powierzchnię ziemi oraz walory krajobrazu danego terenu. Jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg oraz mostu, które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania, a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz.

Modernizacja i przebudowa dróg oraz mostu nie będzie w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne i zabytki i dobra materialne. Budowa obwodnicy będzie miała pozytywny wpływ na zabytki

	<p>i dobra materialne. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta Zaniemyśl oraz jego przeniesienie poza granice miasta pozwoli uchronić zabytki oraz dobra materialne zagrożone niszczeniem wynikającym z drgań powodowanych przez duży ruch samochodów ciężarowych w ścisłej zabudowie, a także pozwoli uchronić je przed szkodliwym działaniem substancji smogowych osadzających się na ich powierzchni i powodujących ich niszczenie.</p> <p>Planowane przedsięwzięcia znajdują się poza obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000.</p> <p>Z uwagi na lokalizację inwestycji oraz działania minimalizujące (wskazane powyżej), nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione Natura 2000, stanowiska przyrodnicze, siedliska gatunków roślin i zwierząt chronionych oraz ich integralność i powiązania z innymi obszarami.</p>
Pole elektromagnetyczne	
Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	<p>Zadania mające na celu ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko, nie będą w sposób bezpośredni oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska, jednak przyczynią się pośrednio do jego ochrony poprzez wytypowanie najkorzystniejszej lokalizacji dla instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, z uwzględnieniem możliwych skutków przeprowadzenia działań i predyspozycji środowiska do rozbudowy instalacji.</p> <p>Stała kontrola i zapobieganie nadmiernemu oddziaływaniu pól elektromagnetycznych będzie miała pośredni pozytywny wpływ zarówno na obszary chronione, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz na ludzi.</p> <p>Zadania z zakresu zmniejszenia pól elektromagnetycznych nie będą oddziaływać w sposób pozytywny ani negatywny na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne, komponenty te są wrażliwe tylko na bardzo długą ekspozycję na fale elektromagnetyczne o wysokim natężeniu.</p>
Pomiar natężenia pola elektromagnetycznego w gminie	
Gospodarowanie wodami	
Monitoring stanu i jakości wód powierzchniowych	<p>Monitoring wpływa pośrednio pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Dzięki niemu kontrolowany jest stan jakościowy i ilościowy wód oraz ograniczane mogą być zrzuty ścieków bądź spływy biogenów z obszarów rolniczych. Monitoring wód pośrednio pozytywnie wpływa na gleby, zwierzęta, rośliny, ludzi oraz krajobraz, obszary chronione i zasoby naturalne. Będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe i pozytywne. Nie spowoduje oddziaływań na powietrze i klimat oraz zabytki</p>
Monitoring stanu i jakości wód podziemnych	

	i dobra materialne.
Dotacje dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych	Bieżące utrzymanie rowów przyczyni się do ich lepszego funkcjonowania, a co za tym idzie pośrednio, pozytywnie, stale i długoterminowo wpłynie na wody, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, krajobraz, obszary chronione oraz ludzi. Podczas prac budowlanych możliwe jest negatywne oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, związane z funkcjonowaniem maszyn i pojazdów, jednak będą to oddziaływania chwilowe i krótkoterminowe.
Rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego położonego w miejscowości Zaniemyśl, gm. Zaniemyśl	<p>Inwestycja może krótkotrwale, pośrednio negatywnie oddziaływać na faunę, florę (wszystkie gatunki: ssaki, płazy, gady, ptaki, owady) oraz powierzchnię ziemi, powietrze i ludzi na etapie realizacji inwestycji.</p> <p>Krótkotrwały negatywny wpływ może być związany z koniecznością magazynowania środków niezbędnych do rekultywacji jeziora oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn niezbędnych do ich transportu. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac, będzie chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac rekultywacyjnych.</p> <p>Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie prac zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza.</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie by maszyny używane w trakcie prac budowlanych były sprawne i by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby oraz do wód. W celu minimalizacji ryzyka zanieczyszczeń wód i gleby na etapie prowadzenia prac przewiduje się wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu.</p> <p>Założono również przygotowywanie koagulantów na wydzielonym i zabezpieczonym terenie zlokalizowanym przy brzegu jeziora, służącym jednocześnie do magazynowania substancji chemicznych</p>

stosowanych do prac rekultywacyjnych, przy pomocy szczelnych węży odpornych na działanie stosowanych substancji chemicznych oraz pompy umożliwiającej sprawne i bezpieczne przelewanie tych substancji.

W ramach zadań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie przewidziano również ogrodzenie i oznakowanie miejsc magazynowania substancji chemicznych oraz zabezpieczenie przed przedostaniem się tych substancji w sposób niekontrolowany do wód jeziora i do ziemi.

Przewidziano także działania minimalizujące oddziaływanie na ludzi poprzez ustawienie tablic informacyjnych zawierających informacje o prowadzonych pracach oraz ograniczeniach i zakazach, w miejscach najbardziej użytkowanych tj.: kąpieliska, wejście na wyspę Edwarda w pobliżu stanowisk wędkarskich. Założono również działania minimalizujące oddziaływanie na faunę poprzez przeprowadzenie odłowów ryb spokojnego żeru – tzw. „białej ryby” przed przystąpieniem do prac rekultywacyjnych.

Na etapie eksploatacji inwestycja będzie miała bezpośredni, pozytywny i długotrwały wpływ na środowisko i ludzi. W wyniku rekultywacji jeziora nastąpi poprawa przezroczystości wody, a przez to poprawa warunków świetlnych. To z kolei będzie miało pozytywny wpływ na roślinność makrofitową zasiedlającą dno zbiornika, co wpłynie na poprawę warunków dla wzrostu rozwoju gatunkowego flory oraz fauny.

Obecne masowe zakwity jeziora są zjawiskiem niekorzystnym. Zaburzają równowagę w ekosystemie, gdyż mogą prowadzić do obniżenia bioróżnorodności poprzez dominację jednego lub kilku gatunków fitoplanktonowych. Nadmiar materii organicznej pojawiający się podczas masowego zakwitu powoduje wyczerpanie zasobów tlenu, ponieważ te mikroorganizmy nie tylko go produkują, ale również zużywają w procesach oddychania komórkowego. W konsekwencji może prowadzić to do rozkładu materii organicznej w warunkach beztlenowych, co prowadzi do wytworzenia siarkowodoru – związku zabójczego dla wielu organizmów. Efektem tego jest wymieranie fauny dennej i innych organizmów wodnych.

W celu ochrony obecnej ichiofauny jeziora przed przystąpieniem do prac rekultywacyjnych konieczne jest przeprowadzenie odłowów ryb spokojnego żeru- tzw. „białej ryby”. Projekt będzie miał długotrwały pozytywny wpływ na faunę. W wyniku prac rekultywacyjnych poprawią się stan ekologiczny wód jeziora, co poprawi jakość wód oraz warunki życia m. in. ryb. W ramach rekultywacji jeziora przewidziano m. in. biomanipulację (zarybianie sandaczem i szczupakiem). Zmniejszenie stopnia

	<p>eutrofizacji w wyniku realizacji projektu przyczyni się do poprawy warunków panujących w jeziorze, co stworzy dogodne warunki do rozwoju nowych gatunków zwierząt i roślin.</p> <p>W wyniku rekultywacji wód powierzchniowych jeziora dojdzie do poprawy przezroczystości wody w zbiorniku, tym samym prowadząc do zwiększenia się bioróżnorodności. Projekt będzie miał pozytywny wpływ na zasoby naturalne. Zadanie będzie miało neutralny wpływ na powietrze i klimat zarówno na etapie realizacji, jak i po jego zakończeniu.</p> <p>Zaplanowana rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego ma na celu ochronę śródładową wód powierzchniowych poprzez poprawę stanu ekologicznego wód (osiągniętą w wyniku zastosowania substancji chemicznych oraz biomanipulacji).</p> <p>Realizacja projektu będzie miała długoterminowy pozytywny i bezpośredni wpływ na stan wód powierzchniowych. Efektem rekultywacji będzie poprawa przezroczystości wody oraz minimalizacja intensywnych zakwitów sinic w sezonie letnim. Substancje służące do rekultywacji jeziora zostaną dobrze zabezpieczone i zmagazynowane przy brzegu jeziora, co uniemożliwi ich niekontrolowane dostanie się do gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych.</p> <p>W wyniku realizacji projektu i poprawy stanu ekologicznego wód jeziora ograniczone zostaną procesy eutrofizacyjne, a zwłaszcza sinicowe zakwity wody, stanowiące zagrożenie dla zdrowia człowieka i ograniczające turystyczno-rekreacyjne, rybackie i wędkarskie użytkowanie wód.</p> <p>Poprawa stanu wód będzie miała pozytywny wpływ na ludzi, pozwoli na bezpieczne korzystanie z wód kąpieliska w sezonie letnim. Realizacja projektu nie będzie miała negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi. Realizacja zadania będzie miała długoterminowy i bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę walorów krajobrazowych poprzez zwiększenie przezroczystości wód jeziora.</p> <p>Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Zadanie będzie miało neutralny wpływ na zabytki dobra materialne. Planowane zadanie znajduje się poza obszarami chronionymi, w tym Natura 2000, a jego lokalizacja nie przyczyni się trwale do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.</p>
<p>Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpeli nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu</p>	<p>Inwestycja na etapie prac budowlanych oraz nasadzeniowych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat, wody), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie długotrwale i pozytywnie</p>

na wspomniane komponenty środowiska.

Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.

Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.

Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Negatywny wpływ na faunę i florę na etapie realizacji może wystąpić, w związku z koniecznością wycinki kilku drzew będących w kolizji z inwestycją oraz stanowiących zagrożenie dla użytkowników terenu. W celu ograniczenia i minimalizacji negatywnego oddziaływania zaplanowano nasadzenie w sąsiedztwie drzew i krzewów rodzimych gatunków. Na etapie prowadzenia prac możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność, w wyniku ich niewłaściwego przeprowadzenia. Z uwagi na możliwość gniazdowania ptaków konieczne jest przeprowadzenie, przed podjęciem jakichkolwiek prac, inwentaryzacji ornitologicznej drzew pod kątem występowania w nich ptaków. Wycinka prowadzona będzie poza okresem lęgowym ptaków, tj. przed rozpoczęciem okresu lęgów lub po jego zakończeniu. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Docelowo inwestycja będzie miała długotrwały, pozytywny, bezpośredni wpływ na środowisko i ludzi. Realizacja projektu pozwoli uporządkować przestrzeń i przywrócić jej aktywne funkcje miejsca wypoczynkowego. Zrewitalizowana przestrzeń będzie doskonałym miejscem do biernego oraz aktywnego wypoczynku (sporty wodne, piłka plażowa) na świeżym powietrzu. Rewitalizacja przestrzeni

	<p>publicznej nad jeziorem przyczyni się bezpośrednio do poprawy standardu życia mieszkańców, wzrostu atrakcyjności gminy. Umożliwi także bezpieczne i aktywne spędzanie wolnego czasu. Uporządkowanie i wyeksponowanie walorów przestrzeni dotychczas chaotycznej, nieuporządkowanej, nieestetycznej wpłynie na poprawę krajobrazu.</p> <p>Na etapie eksploatacji inwestycja będzie miała bezpośredni, pozytywny, długotrwały wpływ na florę z uwagi na wzbogacenie szaty roślinnej gatunkami rodzimymi. W ramach projektu nastąpi wzbogacenie szaty roślinnej. Przewidywany jest wysoki standard zieleni, poparty dobrą kombinacją i jakością roślin. W celu zachowania drzew w jak najlepszej kondycji projekt przewiduje również prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych w czasie jego realizacji oraz po zakończeniu. Nowe nasadzenia przewidziane w ramach projektu będą miały pozytywny wpływ na jakość powietrza. Nasadzenia będą miały również pozytywny wpływ na faunę. Nowe rośliny będą miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt (np. krzewy-miejscem bytowania ptaków, małych ssaków, płazów). Natomiast kwitnące krzewy i byliny przyciągną owady. Inwestycja będzie miała pozytywny długotrwały wpływ na bioróżnorodność na danym terenie.</p> <p>Zaplanowane w ramach inwestycji nasadzenia będą miały również wpływ na środowisko wodne, gdyż rośliny przyczyniają się do eliminacji strat wody, a zwłaszcza powiększenia możliwości jej retencjonowania, co ma zasadnicze znaczenie dla poprawy bilansu wodnego. Inwestycja zakłada również wykonanie w większości nawierzchni trawiastej oraz nawierzchni chłonnej (ściółkowanie korą) oraz w mniejszym stopniu nawierzchni utwardzonej, z której wody opadowe za pomocą zastosowanych spadków poprzecznych odprowadzane będą do pasów zieleni, zapewniając odpowiednie warunki gruntowo-wodne dla roślinności.</p> <p>Na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie miała negatywnego wpływu na powierzchnie ziemi, wręcz przeciwnie, w wyniku prac rewitalizacyjnych powierzchnia ziemi zostanie uporządkowana.</p> <p>Realizacja zadania będzie miała długoterminowy i bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę walorów krajobrazowych poprzez zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych zlokalizowanych nad jeziorem. Zadanie będzie miało neutralny wpływ na zabytki dobra materialne. Planowane zadanie znajduje się poza obszarami chronionymi, a jego lokalizacja nie przyczyni się trwale do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.</p>
Budowa /modernizacja kanalizacji deszczowej	Budowa/ modernizacja kanalizacji deszczowej mająca na celu odprowadzanie wód opadowych z terenów utwardzonych na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać

negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat, wody), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie długotrwale i pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska.

Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.

Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.

Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksplantacji inwestycji. W ramach projektu nie przewiduje się żadnych działań mogących negatywnie wpłynąć na środowisko wodne.

Docelowo zadanie to będzie w sposób pozytywny długotrwale oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz, jako efekt pośredni poprawy jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych (odprowadzenie i oczyszczenie wód opadowych i roztopowych stojących na powierzchniach utwardzonych).

	<p>W wyniku budowy sieci kanalizacji deszczowej mającej na celu odprowadzanie wód opadowych z terenów utwardzonych nastąpi poprawa jakości gleb, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zmniejszenie ilości ładunków zanieczyszczeń, w tym m. in. substancji ropopochodnych odprowadzanych do środowiska. Budowa kanalizacji deszczowej przyczyni się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie gminy. Przedsięwzięcie przyczyni się bezpośrednio do poprawy standardu życia mieszkańców z uwagi na ograniczenie podtopień i zalewań.</p> <p>Budowa infrastruktury związanej z odprowadzeniem wód opadowych i roztopowych niewątpliwie będzie miała pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb to większy udział organizmów w glebie, co za tym idzie lepsza żyzność gleb i jej urodzajność. Gleba o bogatej różnorodności biologicznej pozwala na lepsze kontrolowanie szkodników, ponieważ zawiera cały szereg gatunków drapieżników oraz różne zasoby składników pokarmowych. Niektóre z nich mogą stanowić źródło pożywienia dla szkodników, lecz inne będą dla nich szkodliwe.</p> <p>Ochrona przed zalania i potopieniami będzie miała również pozytywny wpływ na inne grupy zwierząt tj. ssaki, płazy.</p> <p>Uzbrojenie terenów w kanalizację deszczową przyczyni się do poprawy atrakcyjności gminy za sprawą stworzenia obszaru atrakcyjnego do inwestowania i zamieszkania. Zadanie to nie będzie oddziaływać na zabytki oraz obszary chronione.</p>
Aktualizacja planu zarządzania ryzykiem powodziowym	Pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska przewiduje się w przypadku realizacji zadań polegających na aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym oraz przeglądzie i aktualizacji map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.
Przeгляд i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego	Działania te będą miały charakter kompleksowy i będą dotyczyły wszystkich komponentów środowiska oraz obszarów chronionych.
Odbudowa kanału Miłosławskiego z obwałowaniami – etap I, gm. Zaniemyśl, Środa Wielkopolska	<p>Odbudowa kanału zakładająca m. in. jego regulację, oczyszczenie, odbudowę cieku i wałów przeciwpowodziowych zapewni regulację i prawidłowy przepływ wód powierzchniowych oraz umożliwi kontrolę przeciwpowodziową.</p> <p>Odbudowa kanału na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze</p>

i klimat). Na etapie prowadzenia prac odtworzeniowych inwestycja może mieć zarówno negatywny, jak i pozytywny wpływ na roślinność. Część roślinności inwazyjnej, która rozrosła się nadmiernie i zarasta koryto kanału uniemożliwiając swobodny przepływ wody i tym samym zagrażając ludziom i ich mieniu, a także siedliskom innych roślin oraz niektórych zwierząt zostanie usunięta. Jednak usunięcie niektórych roślin zapewni lepszy dostęp światła i rozwój dla pozostałej roślinności, niestanowiącej zagrożenia dla drożności kanału. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Bezpośrednio w sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych świat zwierząt (ptaki, gady, płazy, ssaki, owady) będą przez krótki czas zagrożone z uwagi na hałas, który stwarzać będą maszyny budowlane oraz chwilową zmianę powierzchni ziemi. Realizacja inwestycji z zakresu prac w korycie związana jest ze znaczną ingerencją w koryto kanału, prowadzącą do przekształcenia siedlisk. W przypadku umocnienia dna i brzegów likwidowane są zróżnicowane odcinki koryta na rzecz jednolitych fragmentów cieką, co niekorzystnie wpływa na organizmy wodne zmniejszając tym samym bioróżnorodność danego fragmentu cieką. Należy jednak zaznaczyć, iż wykorzystanie naturalnych materiałów do umocnień może w znacznym stopniu zmniejszyć ten negatywny wpływ.

Podczas prowadzenia robót może wystąpić krótkotrwałe negatywne oddziaływania na ludzi i powietrze w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza, wynikające z pracy maszyn budowlanych i transportowych. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza.

Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie by maszyny używane w trakcie prac budowlanych były sprawne i by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby oraz do wód. W celu minimalizacji ryzyka zanieczyszczeń wód i gleby na etapie prac budowlanych przewiduje się wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie

	<p>wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ prac na wody powierzchniowe i podziemne.</p> <p>Na etapie realizacji projektu przewiduje się krótkotrwały negatywny wpływ robót odtworzeniowych na powierzchnię ziemi, glebę i krajobraz z uwagi na konieczność użycia ciężkiego sprzętu do udrożnienia kanału oraz odbudowy wałów przeciwpowodziowych.</p> <p>Po zakończeniu prac odtworzeniowych przywrócony zostanie stan powierzchni ziemi oraz gleby. Inwestycja będzie miała też pozytywny wpływ na krajobraz za sprawą poprawy drożności kanału oraz odtworzenia wałów przeciwpowodziowych.</p> <p>Odbudowa kanału (po zakończeniu prac odtworzeniowych) pośrednio, pozytywnie, stale i długoterminowo wpłynie na wody, rośliny, zwierzęta, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, obszary chronione i ludzi.</p> <p>Na etapie eksploatacji inwestycja będzie długoterminowo, bezpośrednio pozytywnie oddziaływać na wody powierzchniowe. Projekt zakładający odbudowę kanału poprzez jego regulację, oczyszczenie, odbudowę cieku i wałów przeciwpowodziowych zapewni regulację i prawidłowy przepływ wód powierzchniowych, zatrzymanie wody w korycie, co jest szczególnie istotne w okresie opadów i roztopów, ponieważ zapobiega powstawaniu podtopień i powodzi. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, ponieważ poprawi zdolności retencyjne na danym obszarze.</p> <p>Ograniczenie podtopień oraz zapewnienie prawidłowej retencji oraz przepływu w kanale będzie miało pozytywny wpływ na rośliny i zwierzęta (wszystkie grupy). Realizacja inwestycji będzie miała pośredni, pozytywny i długotrwały wpływ na ludzi, zabytki i dobra materialne, krajobraz i powierzchnię ziemi oraz obszary chronione z uwagi na zabezpieczenie ich przed wystąpieniem ewentualnych podtopień i powodzi. Inwestycja na etapie eksploatacji nie będzie oddziaływać na powietrze i klimat.</p>
Gospodarka wodno-ściekowa	
Montaż systemu GPRS w przepompowni wraz z modernizacją	Budowa kanalizacji sanitarnej na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat, wody), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie długoterminowo i pozytywnie

Wydawanie decyzji o nakazie przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej	na wspomniane komponenty środowiska.
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubonieczek	<p>Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.</p> <p>Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.</p> <p>Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploatacji inwestycji. W ramach projektu nie przewiduje się żadnych działań mogących negatywnie wpłynąć na środowisko wodne.</p> <p>Docelowo zadanie to będzie w sposób pozytywny długotrwały oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz, ponieważ zmniejszy ilość zanieczyszczeń ciekłych spływających do środowiska i ograniczy odpływ biogenów do środowiska, nie dopuszczając do zmian eutrofizacyjnych powierzchni ziemi, wód oraz krajobrazu, tym samym pozytywnie wpływając na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat oraz zasoby naturalne.</p> <p>W wyniku budowy sieci i likwidacji zbiorników bezodpływowych (które często w wyniku długiego</p>

	<p>użytkowania stają się nieszczelne) nastąpi poprawa jakości gleb, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zmniejszenie ilości ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska.</p> <p>Obszar objęty projektem jest terenem zurbanizowanym, silnie przekształconym przez człowieka. Planowane przedsięwzięcie na etapie eksploatacji nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będzie miało też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji. (ssaki, ptaki, gady, płazy, owady).</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej przyczyni się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie gminy. Przedsięwzięcie przyczyni się bezpośrednio do poprawy standardu życia mieszkańców, wzrostu atrakcyjności terenów oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawy warunków sanitarnych, zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców zgłaszanych od kilkadziesiąt lat, likwidacji uciążliwości zapachowych będących wynikiem odprowadzania ścieków ze zbiorników bezodpływowych.</p> <p>Likwidacja zbiorników bezodpływowych przyczyni się również do poprawy jakości powietrza, za sprawą eliminacji nieprzyjemnych zapachów.</p> <p>Budowa infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych niewątpliwie będzie miała pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb to większy udział organizmów w glebie, co za tym idzie lepsza żyzność gleb i jej urodzajność. Gleba o bogatej różnorodności biologicznej pozwala na lepsze kontrolowanie szkodników, ponieważ zawiera cały szereg gatunków drapieżników oraz różne zasoby składników pokarmowych. Niektóre z nich mogą stanowić źródło pożywienia dla szkodników, lecz inne będą dla nich szkodliwe.</p> <p>Uzbrojenie terenów w kanalizację sanitarną przyczyni się do poprawy atrakcyjności gminy za sprawą stworzenia obszaru atrakcyjnego do inwestowania i zamieszkania. Zadanie to nie będzie oddziaływać na zabytki oraz obszary chronione.</p>
<p>Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych</p>	<p>Budowa oczyszczalni ścieków na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, wody, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie pozytywnie na wspomniane komponenty środowiska.</p> <p>Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby</p>

w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.

Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.

Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Realizacja inwestycji związanej z budową oczyszczalni ścieków (w fazie budowy) może mieć krótkotrwały negatywny wpływ w lokalnej faunie, florze, różnorodności biologicznej, wynikający ze zmian w zagospodarowaniu terenu.

Docelowo inwestycja będzie w sposób pozytywny, pośredni, długoterminowy oddziaływać na powierzchnię ziemi, ponieważ zmniejszy się ilość zanieczyszczeń ciekłych spływających do środowiska, i ograniczy się odpływ biogenów do środowiska, nie dopuszczając do zmian eutrofizacyjnych powierzchni ziemi, wód, tym samym pozytywnie wpływając na zwierzęta, rośliny, ludzi, powietrze i klimat oraz zasoby naturalne. Zadanie to nie będzie oddziaływać na zabytki oraz obszary chronione.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie Rów Polwickiego. Realizacja inwestycji w zakresie budowy oczyszczalni ścieków będzie pozytywnie, długotrwanie, stale i bezpośrednio oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne. Pozytywne bezpośrednie, długotrwałe oddziaływania będą związane z faktem realizacji obiektu, mającego za zadanie oczyszczanie ścieków, głównie ścieków komunalnych,

bytowych, które przed realizacją inwestycji były nieoczyszczane lub oczyszczane w innej oczyszczalni w niedostatecznym stopniu i stanowiły zagrożenie dla wód.

Obszar objęty projektem jest terenem silnie przekształconym przez człowieka. Planowane przedsięwzięcie na etapie eksploatacji nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będzie miało też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji. (ssaki, ptaki, gady, płazy, owady).

Na etapie eksploatacji projekt będzie wpływał bezpośrednio, pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców gminy. Budowa oczyszczalni przyczyni się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie gminy. Przedsięwzięcie przyczyni się bezpośrednio do poprawy standardu życia mieszkańców, wzrostu atrakcyjności terenów oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawy warunków sanitarnych, zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców zgłaszanych od kilkudziesięciu lat.

W wyniku budowy oczyszczalni ścieków, do sieci kanalizacyjnej będzie mogła zostać podłączona większa liczba mieszkańców. To z kolei rozwiąże problem zbiorników bezodpływowych i zagrożenia jakie za sobą niosą stare, zużyte, nieszczelne zbiorniki, mianowicie skażenia gleb i wód ściekami.

Planowane przedsięwzięcie bezpośrednio nie będzie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne. Do odbiornika (rowu) odprowadzane będą ścieki oczyszczone, spełniające warunki dot. stanu i składu ścieków, określone w pozwoleniu wodnoprawnym. Wszystkie operacje, które potencjalnie mogą doprowadzić do zanieczyszczenia gruntu i za jego pośrednictwem wód podziemnych, będą prowadzone wewnątrz obiektów, w szczelnych rurociągach. Ewentualne oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne może wynikać z zagrożenia pochodzącego z punktowego zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych i może zaistnieć jedynie w przypadku wystąpienia nieszczelności w instalacji, rozlania ścieków nieoczyszczonych na powierzchni terenu lub nieodpowiedniego magazynowania osadów ściekowych. W celu zminimalizowania ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko gruntowo-wodne należy dbać o prawidłowe funkcjonowanie instalacji, eksploatować urządzenia oczyszczające bardzo starannie, a także prowadzić monitorowanie pracy urządzeń oraz jakości ścieków oczyszczonych, a wylot kolektora oraz brzeg odbiornika w jego otoczeniu należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym. Stosując odpowiednie rozwiązania chroniące środowisko i przy właściwej eksploatacji oczyszczalni można odrzucić prawdopodobieństwo negatywnego wpływu oczyszczalni na środowisko gruntowo-wodne.

	<p>Inwestycja może oddziaływać pośrednio w sposób zarówno pozytywny, jak i negatywny na powietrze. Na etapie eksploatacji nastąpi poprawa jakości powietrza wynikająca z wyeliminowania uciążliwości zapachowych w wyniku likwidacji zbiorników bezodpływowych, jednak pojawią się uciążliwości zapachowe wynikające z pracy oczyszczalni.</p> <p>Na etapie eksploatacji inwestycja może mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny, stały i długotrwały wpływ na krajobraz. Negatywnym aspektem będzie pojawienie się nowych obiektów w krajobrazie. Nowe obiekty będą jednak dopasowane do otoczenia i zlokalizowane zgodnie z prawem miejscowym. Pozytywnym aspektem realizacji inwestycji, będzie uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska gruntowo-wodnego zlewni i skutkować będzie poprawą walorów krajobrazowych terenu.</p>
<p>Modernizacja sieci wodociągowej wraz z przełączeniem istniejących przyłączy w miejscowości Czarnotki</p>	<p>Budowa/modernizacja sieci wodociągowej na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, wody, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat), lecz po zakończonej inwestycji wpłynie pozytywnie na wspomniane</p>
<p>Wykonanie sieci wodociągowej w Jeziorach Małych</p>	<p>komponenty środowiska. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi.</p>
<p>Wykonanie sieci wodociągowej w Czarnotkach</p>	<p>Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku</p>

do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploracji inwestycji. W ramach projektów nie przewiduje się żadnych działań mogących negatywnie wpłynąć na środowisko wodne.

Na etapie eksploatacji projekty będą wpływały pozytywnie, bezpośrednio długoterminowo i stale na mieszkańców gminy Zaniemyśl. Budowa/modernizacja sieci wodociągowej przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie gminy. Przedsięwzięcia przyczynią się bezpośrednio do poprawy standardu życia mieszkańców, wzrostu atrakcyjności terenów oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawy warunków sanitarnych, zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców zgłaszanych od kilkudziesięciu lat.

Likwidacja indywidualnych studni i przyłączenie mieszkańców do sieci wodociągowej wpłynie pozytywnie, długotrwale na poprawę warunków gruntowo-wodnych.

Obszar objęty projektem jest terenem silnie przekształconym przez człowieka. Planowane przedsięwzięcie na etapie eksploatacji nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących, nie będzie miało też zauważalnego wpływu na stan i perspektywę miejscowych populacji (ssaki, ptaki, gady, płazy, owady).

Realizacja inwestycji poprzez likwidację indywidualnych studni i wybudowanie wodociągu niewidocznego w terenie wpłynie na etapie eksploatacji w sposób pozytywny, bezpośredni, długotrwały i stały na krajobraz.

Działania będą miały neutralny wpływ na zasoby naturalne oraz zabytki i obszary chronione. Uzbrojenie obszaru w niezbędną infrastrukturę wpłynie pozytywnie na dobra materialne za sprawą poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej i przyczyni się do wzrostu atrakcyjności terenów oraz do wzrostu wartości nieruchomości.

Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników oraz zawartych umów pomoże wyeliminować wadliwe zbiorniki, a tym samym ograniczy przenikanie zanieczyszczeń bytowych do gruntu i wód podziemnych. Zadanie to długotrwale i pozytywnie wpłynie również na wody powierzchniowe i podziemne, rośliny i zwierzęta oraz ludzi. Nie będzie występowało oddziaływanie w przypadku powietrza, krajobrazu, zasobów naturalnych, zabytków oraz obszarów chronionych.
Kontrola zawartych umów na odbiór nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych	
Zasoby geologiczne	
Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin oraz monitorowanie eksploatacji złóż	Wydawanie koncesji, to działania administracyjne mające na celu ochronę środowiska i ludzi przed nadmierną i niewłaściwą eksploatacją złóż kopalin. Zadanie to zapewni nie tylko trwałość występowania surowców naturalnych, ale również zachowanie naturalnego układu warstw litosfery i zachowanie procesów glebotwórczych. Działania takie umożliwią ograniczenie nadmiernej eksploatacji surowców naturalnych, w efekcie zachowanie właściwych stosunków wodnych oraz monitorowanie powstawania lejów depresji. Monitoring będzie również oddziaływać pozytywnie na ludzi, ponieważ zmniejszeniu ulegnie nielegalne wydobywanie co wpłynie na emisję pyłów do powietrza z wydobywania np. surowców sypkich czy spalania np. surowców energetycznych niskiej jakości, w efekcie poprawie ulegnie stan sanitarny środowiska. Przewiduje się również wystąpienie pośredniego, długotrwałego, pozytywnego oddziaływania na rośliny, zwierzęta, krajobraz oraz zasoby naturalne. Kontrolowanie eksploatacji kopalin zapewni stabilność siedlisk zwierząt i roślin, zwłaszcza tych bezpośrednio związanych z glebą. W przypadku tworzenia nowych miejsc wydobywania surowców przewiduje się bezpośrednie, negatywne i długoterminowe oddziaływanie na powierzchnię ziemi.
Gleby	
Monitoring chemizmu gleb ornych na terenie gminy	Zadania te będą miały pozytywny wpływ na zwierzęta i rośliny, ludzi, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Prawidłowo prowadzona gospodarka rolna będzie miała pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ na środowisko przyrodnicze, ponieważ ograniczenie stosowania nawozów, płodozmian oraz właściwa technika uprawy roli przyczyni się do poprawy stanu wód podziemnych i gruntowych, oraz jakości gleb. Właściwa struktura gleby oraz sadzenie zielonych
Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża	

<p>Prowadzenie działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej</p>	<p>buforów roślinnych będzie pośrednio prowadziło do poprawy klimatu oraz jakości krajobrazu. Żywność wyprodukowana przez rolnictwo zgodne z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej pozytywnie wpłynie na stan zdrowia ludzi oraz zwierząt hodowlanych. Objecie ochroną najbardziej wartościowych gleb pozwoli zachować ich powierzchnię przed przekształcaniem na inne cele. Zadania te nie będą oddziaływać w żaden sposób na zabytki i dobra materialne oraz obszary chronione.</p>
<p>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</p>	
<p>Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w gminie Zaniemyśl</p>	<p>Długotrwałe, pośrednie i pozytywne oddziaływanie na ludzi i środowisko przewiduje się w wyniku zadania zakładającego odbiór i prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (zadanie zgodne z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Działanie to oddziaływać będzie w sposób pozytywny na środowisko oraz przyczyni się do zachowania zasobów naturalnych. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwi ich ponowne wykorzystanie, a tym samym ograniczone zostanie zapotrzebowanie na materiały pierwotne zużywane na przykład do produkcji opakowań. Zadania te nie będą jednak w żaden sposób oddziaływać na zabytki i dobra materialne, ponieważ ilości odpadów i ich skład nie ma wpływ na stan dóbr materialnych.</p>
<p>Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Jeziory Małe dz. nr 129 obręb Łękno</p>	<p>Budowa PSZOK na etapie prac budowlanych będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko (powierzchnia ziemi, krajobraz, rośliny i zwierzęta, powietrze i klimat, wody). Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe, odwracalne, krótkoterminowe. Podczas budowy wykonawca musi kierować się zasadą ostrożności w przypadku prac ziemnych, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Krótkotrwały negatywny wpływ na ludzi, faunę i florę, krajobraz oraz powietrze i klimat będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz wystąpieniem emisji hałasu i zanieczyszczeń powstałych w wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Jako działania zmierzające do ograniczenia oddziaływania w fazie budowy zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie, wykonywanie napraw maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliw na podłożu utwardzonym, w</p>

miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, zabezpieczenie wycieku przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych oraz sprawne usunięcie z powierzchni gruntu. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan, jakości wód powierzchniowych i podziemnych podczas eksploracji inwestycji. W ramach projektu nie przewiduje się żadnych działań mogących negatywnie wpłynąć na środowisko wodne.

Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

W przypadku oddziaływania na krajobraz, na etapie eksploatacji, będą to zmiany zarówno pozytywne jak i negatywne, jednak stałe i długotrwałe – pojawienie się nowych obiektów w krajobrazie. Nowe obiekty będą jednak dopasowane do otoczenia i zlokalizowane zgodnie z prawem miejscowym. W wyniku realizacji projektu zmniejszy się ilość odpadów porzucanych na terenie gminy, w tym także w lasach i na terenach objętych ochroną. Inwestycja może wpływać zatem pośrednio, pozytywnie, długofalowo na rośliny, zwierzęta (wszystkie grupy) oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Długofalowe oddziaływanie to również zmniejszenie liczby dzikich wysypisk, polepszenie stanu środowiska naturalnego, pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy gminy dzięki poprawie wizerunku obszaru w oczach turystów i inwestorów.

Zadanie to będzie również w sposób długotrwały, pośredni pozytywnie oddziaływać na ludzi. Funkcjonowanie PSZOK przyczyni się do zmniejszania ilości odpadów trafiających na środowiska, zmniejszy się zatem strumień odpadów zmieszanych i balastu składowanego, co będzie miało pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną. Wystąpić może również negatywny wpływ na bioróżnorodność biologiczną wynikający z przekształcenia/utwardzenia powierzchni ziemi i zmniejszenia się powierzchni biologicznie czynnej. Inwestycja będzie miała zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na wody. Teren inwestycji będzie utwardzony nie będzie infiltracji wód opadowych i roztopowych w obrębie składowania odpadów (kontenery szczelne, zamknięte), a tym samym wyeliminowana będzie możliwość powstawania odcieków do gleb i wód. Utwardzenie terenu

	<p>spowoduje również zmniejszenie pokrywy roślinnej i większy odpływ wód z powierzchni. Na etapie eksploatacji projektu przewidziano rozwiązania mające na celu ograniczenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W tym celu przewidziano magazynowanie odpadów w wydzielonym miejscu, na uszczelnionej powierzchni, w szczelnych, zamykanych pojemnikach i kontenerach (odpady będą gromadzone w metalowych kontenerach, nie będą miały kontaktu z podłożem), a po uzyskaniu ilości transportowych przekazywane do dalszego przetwarzania lub składowania lub też przekazywane będą podmiotom posiadającym odpowiednie zezwolenia na prowadzenie działalności w tym zakresie.</p> <p>Funkcjonowanie PSZOK przyczyni się do odzysku, w tym recyklingu odpadów, wpływając na redukcję strumienia składowanych odpadów, zmniejszając tym samym zapotrzebowanie na budowę składowisk stanowiących potencjalne zagrożenia dla jakości wód. Inwestycja na etapie eksploatacji może mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na powietrze. Funkcjonowanie PSZOK przyczyni się do odzysku, w tym recyklingu odpadów, wpływając na redukcję zużycia energii i paliw kopalnych, obniżając w konsekwencji ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. W wyniku realizacji inwestycji może dojść jednak do emisji nieprzyjemnych zapachów do środowiska oraz wzrostu emisji zanieczyszczeń i hałasu w związku z transportem i rozładunkiem odpadów. Transport i rozładunek odpadów nie pogorszą jednak znacząco istniejącego stanu akustycznego (poziom hałasu zgodny z dopuszczalnymi normami poziomu hałasu). Inwestycja wpłynie długotrwale pozytywnie na ludzi.</p>
Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	<p>Działanie to przyczyni się do ograniczania ilości odpadów na terenie gminy. Zadania z zakresu likwidacji dzikich wysypisk przywrócą dawną wartość użytkową i przyrodniczą na terenach wcześniej przez nie zdegradowanych. Przewiduje się wystąpienie stałego, długotrwałego, pozytywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi, wody, rośliny, zwierzęta oraz ludzi. W efekcie poprawie ulegnie stan sanitarny środowiska. Przewiduje się również wystąpienie pozytywnego oddziaływania na krajobraz, będzie to oddziaływanie pośrednie, długotrwałe. Zadanie to nie będzie jednak w żaden sposób oddziaływać na zabytki i dobra materialne, ponieważ, lokalizacja, ilości odpadów i ich skład oraz sama likwidacja ich nie ma wpływu na stan dóbr materialnych.</p>
Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest	<p>Usuwanie azbestu z terenu gminy w perspektywie długoterminowej spowoduje poprawę stanu środowiska atmosferycznego. Są to zadania małoskalowe, które nie mogą zagrozić celom i przedmiotom</p>

	<p>ochrony obszarów chronionych. Azbest jest wyrobem niebezpiecznym dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz stanu sanitarnego środowiska, szczególnie powietrza i wody. Prace związane z realizacją działań mogą spowodować lokalne i chwilowe zmiany powierzchni ziemi, wynikające z użytkowania sprzętu/maszyn i składowania materiałów budowlanych, ograniczone do okresu trwania prac. Realizacja zadań z zakresu usuwania wyrobów azbestowych może generować chwilowe, odwracalne negatywne oddziaływanie na faunę i florę, ponieważ z wyrobów azbestowych wykonywane są głównie pokrycia dachowe budynków, podczas gdy na strychach i poddaszach tych budynków swoje siedliska mogą mieć nietoperze, jeżyki i wróble. Przed podjęciem prac należy wcześniej dokładnie zinwentaryzować obiekt, jeśli występują w nim gniazda tych zwierząt prace należy prowadzić poza ich okresem lęgowym. Ponadto główne niebezpieczeństwo jakie powodują, czyli emisję włókien azbestowych do powietrza występuje głównie podczas łamania płyt azbestowych, również podczas ich demontażu. Jednak ich negatywny wpływ ograniczy się wyłącznie do etapu demontażu wyrobów azbestowych. Docelowo likwidacja wyrobów azbestowych będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, a w szczególności na powietrze, wodę, krajobraz i na zdrowie ludzi oraz rośliny i zwierzęta. Ponadto prowadzenie działań z zakresu usuwania wyrobów azbestowych będzie miało również długotrwały, stały, bezpośredni pozytywny wpływ na krajobraz oraz obszary chronione. Poprawie ulegnie stan pokryć dachowych oraz wygląd zabytków, co zwiększy atrakcyjność turystyczną regionu.</p> <p>Inwestycja ta może być potencjalnie realizowana na terenach objętych ochroną Natura 2000. Jednak z uwagi na jej charakter nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary Natura 2000. Wręcz przeciwnie inwestycja przyczyni się do poprawy jakości środowiska za sprawą usunięcia szkodliwego dla środowiska azbestu.</p>
Zasoby przyrodnicze	
Nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy Zaniemyśl	<p>Zadania te służą wzbogacaniu i zachowaniu obszarów zielonych i lasów jako naturalnych buforów środowiskowych. Poza walorami ozdobnymi tereny zielone i leśne pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne. Uczestniczą w obiegu wody, procesach glebotwórczych, przeciwdziałają ruchom masowym, jak również jako element procesu fotosyntezy uczestniczą w procesie oczyszczania atmosfery i regulacji klimatu. Poprawa stanu środowiska wpływa pozytywnie na zdrowie ludzi. Poza tym tereny zielone działają stymulująco na środowisko – ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, rozchodzenie się zanieczyszczeń w powietrzu, zatrzymanie wody w środowisku, właściwości biofiltracyjne.</p>
Pielęgnacja i bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy Zaniemyśl	
Wyznaczenie w m.p.z.p. terenów pod zalesienia	

Dlatego w sposób pośredni zadania te będą pozytywnie oddziaływały na wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz ludzi. Natomiast bezpośredni wpływ będą miały na rośliny i zwierzęta, obszary chronione.

Inwestycje będą miały pozytywny długotrwały wpływ na szatę roślinną. W ramach projektów nastąpi wzbogacenie szaty roślinnej na terenie gminy w wyniku nasadzeń drzew i krzewów (gatunki rodzime). W celu zachowania zieleni w jak najlepszej kondycji zakłada się również prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych. W trakcie trwania prac drzewostan zostanie zabezpieczony, a także użyte zostaną technologie prac, które jak najmniej ingerują w system korzeniowy istniejących drzew.

Nasadzenia będą miały również pozytywny wpływ na florę. Nowe rośliny będą miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt (np. drzewa- miejscem bytowania ptaków, małych ssaków i owadów; krzewy- miejscem bytowania ptaków, małych ssaków, płazów). Inwestycja będzie miała pozytywny długotrwały wpływ na bioróżnorodność na danym terenie.

Projekty będą miały długotrwały, bezpośredni, pozytywny wpływ na krajobraz gminy. Realizacja zadań przyczyni się do dbałości o wizerunek gminy oraz rozpropaguje wśród społeczności najważniejsze walory jakie posiada. Dbłość o dobry wizerunek zwiększa szansę na poprawę ruchu turystycznego, a tym samym rozwój gminy.

Inwestycje będą miały pozytywny wpływ na ludzi poprzez zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza, ale także stworzenia zielonej przestrzeni do wypoczynku oraz spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu. Występowanie zieleni w bezpośrednim otoczeniu człowieka pełni również szereg funkcji dydaktyczno-edukacyjnych oraz społeczno-wychowawczych poprzez uczenie ładu i porządku, przekazywanie wiedzy o przyrodzie żywej i nieożywionej.

Nowe nasadzenia przewidziane w ramach projektu będą miały pośredni, pozytywny wpływ na jakość powietrza. Nasadzenia będą miały również wpływ na środowisko wodne, gdyż rośliny przyczyniają się do eliminacji strat wody, a zwłaszcza powiększenia możliwości jej retencjonowania, co ma zasadnicze znaczenie dla poprawy bilansu wodnego.

Jedynie na etapie trwania prac nasadzeniowych i pielęgnacyjnych może wystąpić krótkotrwałe negatywne pośrednie oddziaływanie na faunę, florę oraz powietrze i klimat oraz powierzchnię ziemi. Do wykonywania prac pielęgnacyjnych wykorzystywany będzie sprzęt mogący powodować emisję hałasu i zanieczyszczeń. Jednak będzie to emisja znikoma i krótkotrwała ograniczona do czasu prowadzenia prac nasadzeniowych (emisja ustanie po zakończeniu prac).

	<p>Jako działanie zmierzające do ograniczenia oddziaływania na powietrze w fazie nasadzeń zamierza się stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na ograniczenie emisji CO₂, szkodliwych pyłów i gazów do powietrza.</p> <p>Ewentualne negatywne oddziaływania będą krótkotrwałe i ustaną wraz z ustaniem prac nasadzeniowych i pielęgnacyjnych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p>
<p>Dążenie do ustanawiania nowych pomników przyrody, użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych</p> <p>Współpraca z odpowiednimi organami w celu ustanawiania nowych form ochrony przyrody</p>	<p>Działania ustanawiające nowe formy ochrony środowiska wpłyną korzystnie na większość komponentów środowiska przyrodniczego oraz ludzi. Zachowanie bioróżnorodności i prawidłowa edukacja z tym związana bezpośrednio pozytywnie wpłynie na rośliny i zwierzęta, pośrednio natomiast na stan powietrza atmosferycznego, wody, powierzchnię ziemi, obszary chronione, ludzi i krajobraz. Będą to oddziaływania długoterminowe i stałe.</p>
Zagrożenia poważnymi awariami	
<p>Przeciwdziałanie poważnym awariom</p> <p>Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych</p>	<p>Zadania te będą w sposób pośredni, wtórny, długotrwały pozytywnie oddziaływać na obszary chronione przyrody, zwierzęta i rośliny, ludzi, powietrze i klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Działania te prowadzą do zapobiegania powstania poważnej awarii, a tym samym przedostaniu się niebezpiecznych substancji do środowiska czy zdarzeń powodujących negatywne zmiany w środowisku (np. osuwiska, zapadliska). Zadania te przyniosą pozytywne skutki nie tylko pod względem bezpieczeństwa środowiskowego, ale poważne awarie mogą stanowić również zagrożenie dla istniejących budynków, dlatego zadania te umożliwią ich bezpieczną eksploatację, bez ryzyka wystąpienia niespodziewanych poważnych awarii.</p>
Edukacja ekologiczna	
<p>Akcje informacyjno-edukacyjne</p> <p>Rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne</p> <p>Akcje o tematyce ekologicznej (np. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”)</p>	<p>Celem zadań jest zmiana świadomości ekologicznej, dobrze ukierunkowana edukacja ekologiczna, która skutkować będzie pozytywną zmianą kierunku działań we wszystkich badanych komponentach środowiska.</p> <p>Działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym wpłyną korzystnie na komponenty środowiska</p>

	przyrodniczego oraz ludzi. Zachowanie bioróżnorodności i prawidłowa edukacja z tym związana bezpośrednio pozytywnie wpłynie na rośliny i zwierzęta, pośrednio natomiast na stan powietrza atmosferycznego, wody, powierzchnię ziemi, obszary chronione, ludzi i krajobraz. Będą to oddziaływania długoterminowe i stałe.
--	--

OPIS ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 ukierunkowane są na ochronę środowiska i zrównoważony rozwój gminy.

Poniżej szczegółowo opisano oddziaływanie zadań, które zostały wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl, na poszczególne komponenty środowiska przyrodnicze.

Oddziaływanie na faunę i florę

W przypadku niektórych działań może wystąpić chwilowe, odwracalne, negatywne oddziaływanie na faunę i florę oraz różnorodność biologiczną.

Negatywne oddziaływania w przypadku fauny i flory mogą wystąpić przy realizacji zadań dotyczących instalacji odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji budynków, budowy dróg, ścieżek rowerowych oraz modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, budowy oczyszczalni ścieków oraz linii energetycznych, budowy PSZOK, rekultywacji wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego czy rewitalizacji przestrzeni publicznej nad jeziorem Raczyńskim.

W przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Przy remontach budynków należy uwzględnić ich potencjalny wpływ na siedliska zwierząt, w szczególności ptaków: Jerzyka *Apus apus* i wróbla *Passer domesticus* i nietoperzy.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania, trzeba zaplanować prace tak, aby nie zagrażać życiu zwierząt. Przed podjęciem jakichkolwiek prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania w nich gatunków ptaków i nietoperzy.

W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków, termin prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

Obserwacje ornitologiczne powinny być przeprowadzone dwukrotnie – w drugiej połowie kwietnia i maja, natomiast chiropterologiczne trzykrotnie – w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze, dostosowując terminy prac, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, a po remoncie powinien zapewnić, by użyteczność siedliska pozostała nieuszczerplona, np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych miejsc lęgowych.

Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ewentualnej rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Dobór skrzynek lęgowych oraz ich lokalizacja powinny być uzgodnione z ornitologiem i chiropterologiem. Jeżeli możliwe jest pozostawienie szczelin i otworów wykorzystywanych wcześniej przez zwierzęta, zaleca się taki zabieg. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom lub ptakom łatwy dostęp do nich, poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej.

Skrzynki lęgowe powinno rozpatrywać się osobno dla każdego z gatunków (przede wszystkim pod względem ich rozmiaru). Prac nie powinno wykonywać się w okresie lęgowym ptaków i rozrodczych nietoperzy. Jeśli docieplenie budynku ma się odbywać w okresie, gdy potencjalnie mogą się w nim znajdować ptasie gniazda z lęgami lub nietoperze, konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie

wszystkich uprzednio zinwentaryzowanych miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć i zostać zamurowane w trakcie prac.

Dla ptaków i nietoperzy bytujących w termomodernizowanych budynkach obowiązują zakazy związane z ochroną gatunkową, które mogą mieć zastosowanie przy prowadzeniu prac remontowych: zabijania, niszczenia ich jaj, postaci młodocianych, siedlisk, ostoi, gniazd, legowisk, zimowisk i innych schronień, wybierania ich jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsce. Projekt nie będzie oddziaływał negatywnie na pozostałe grupy zwierząt (ssaki, płazy, gady, owady). Nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Ostatecznie po ukończeniu prac nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co wpłynie pośrednio, pozytywnie i długotrwale również na florę i faunę.

Niewątpliwie negatywny wpływ podczas realizacji zadań na faunę i florę mogą mieć projekty związane z budową i remontami dróg oraz budową ścieżek rowerowych, które wymagają użycia sprzętu budowlanego i środków transportu, stanowiących źródło hałasu i drgań. Negatywne oddziaływanie inwestycji na florę związane będzie z pracami ziemnymi prowadzonymi w trakcie prac budowlanych i ingerencją w powierzchnie ziemi. Będzie to oddziaływanie ograniczone do czasu trwania robót budowlanych.

Podczas prac budowlanych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej składającej się głównie z roślin ruderalnych i synantropijnych w ich sąsiedztwie, roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Negatywny wpływ inwestycji drogowych na grzyby, rośliny, tereny zieleni i zadrzewienia przydrożne należy ograniczyć poprzez unikanie usuwania drzew i zieleni przydrożnej do niezbędnego minimum, odpowiednio prowadzić drogę, tak by nie dochodziło do fragmentaryzacji siedlisk. W efekcie budowy/modernizacji dróg oraz budowy ścieżek rowerowych negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną będzie występować tylko na etapie budowy.

Oddziaływanie negatywne tej grupy projektów (związanych z budową i remontami dróg oraz budową ścieżek rowerowych) na faunę związane będzie z odstrasżającym wpływem pracy sprzętu budowlanego i transportowego na etapie realizacji projektów (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne), oraz z lokalnymi zmianami siedlisk, w wyniku przekształceń pokrywy glebowej i szaty roślinnej.

Skutki generowania hałasu podczas budowy mają charakter odwracalny i ograniczony czasowo. Długookresowym efektem modernizacji dróg, będzie zmniejszenie poziomu hałasu drogowego poprzez zmianę nawierzchni, zwiększenie płynności ruchu pojazdów, wprowadzenie stref ograniczonego ruchu oraz dbałość o tereny zieleni jako naturalną barierę dla hałasu.

W celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk (bariery migracyjnej; wzrostu śmiertelność zwierząt) wynikających ze wzmożonego ruchu pojazdów należy zaplanować działania minimalizujące i ograniczające negatywny wpływ na zwierzęta.

Pozytywne skutki realizacji tych inwestycji to poprawa warunków aerosanitarnych, co będzie miało pozytywny wpływ na przyrodę traktowaną jako całość.

Na etapie planowania należy przede wszystkim zachować ciągłość obszarów cennych, tj. powierzchni leśnych, szpalerów drzew, krzewów, cieków. Natomiast na etapie realizacji inwestycji należy pamiętać o ograniczeniu uciążliwości prac, np. hałasu i emisji zanieczyszczeń, w miejscach występowania cennych gatunków w okresie pozalęgowym. By uniknąć lub zminimalizować ewentualne negatywne oddziaływania inwestycji na zwierzęta należy budować przejścia dla zwierząt: małych (przepustki-przeznaczone dla płazów i gadów), średnich (przejścia dolne – np. zespolone i przejścia górne-przeznaczone dla średnich ssaków) i dużych (przejścia górne - wiadukty ekologiczne- przeznaczone dla dużych ssaków), wprowadzać ograniczenia, ustawiać znaki ostrzegające kierowców przed możliwością wystąpienia kolizji ze zwierzętami, a także tworząc nowe miejsca siedliskowe

i żerowiskowe (nasadzenia krzewów i drzew, zbiorniki wodne). By zminimalizować negatywny wpływ na owady konieczna jest jak najmniejsza ingerencja w zastane siedliska roślinne, tj. ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew, krzewów, przekształcania terenu z roślinnością niską. Z kolei, by zminimalizować negatywny wpływ etapu budowy na płazy należy stosować praktyki chroniące je w trakcie realizacji inwestycji poprzez m. in: stosowanie ogrodzeń ochronnych w okresie migracji wiosennych i/lub jesiennych w celu zatrzymania przemieszczających się płazów i wymuszenie zmiany kierunku ich ruchu z ewentualnym naprowadzeniem ich do okresowych pułapek łownych, z których są regularnie odławiane i uwalniane w bezpiecznych lokalizacjach.

Również działania związane z budową i modernizacją wodociągów, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków, wymagają użycia sprzętu i stanowią źródło hałasu i drgań. Krótkotrwały negatywny wpływ na faunę i florę (wszystkie gatunki: ssaki, płazy, gady, ptaki, owady) może wystąpić na etapie budowy infrastruktury i będzie związany z naruszeniem powierzchni ziemi oraz emisją hałasu i zanieczyszczeń powstałą wyniku pracy maszyn budowlanych. Oddziaływanie to będzie ograniczone do czasu trwania prac budowlanych i ustanie wraz z zakończeniem prac.

Na etapie eksploatacji zadań związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych i wód opadowych inwestycje będą miały pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb, to większy udział organizmów w glebie.

Na obecnym etapie prognozowania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

W wyniku realizacji projektów dotyczących budowy/modernizacji napowietrznych linii energetycznych np. „Budowa napowietrznej linii 110 kV relacji Środa-Śrem HCP” mogą wystąpić przekształcenia szaty roślinnej na terenach lokalizacji słupów oraz na trasach dojazdu do słupów, poza istniejącymi drogami. Negatywny wpływ inwestycji na grzyby, rośliny, tereny zieleni i zadrzewienia przydrożne należy ograniczyć poprzez unikanie usuwania drzew i zieleni przydrożnej poza niezbędnym minimum, odpowiednie prowadzenie linii, tak by nie dochodziło do fragmentaryzacji siedlisk. W celu zniwelowania zagrożenia należy zaplanować przebieg linii w sposób zoptymalizowany względem terenów leśnych i zadrzewionych, by wycinka była ostatecznością i była jak najmniejsza. W celu ograniczenia wycinki drzew można zastosować również rozwiązanie polegające na zastosowaniu podwyższonych słupów, eliminujące konieczność przeprowadzania wycinki drzew. Po zakończeniu budowy nastąpi rewaloryzacja szaty roślinnej np. na przekształconych terenach przez zabiegi rolne na terenach użytkowanych rolniczo i przez spontaniczną sukcesję roślinności na pozostałych terenach.

Oddziaływanie projektu na faunę związane będzie z odstrasżającym wpływem pracy sprzętu budowlanego i transportowego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne), oraz z lokalnymi zmianami siedlisk, w wyniku przekształceń pokrywy glebowej i szaty roślinnej. Oddziaływanie odstrasżające dotyczyć będzie wszystkich grup systematycznych zwierząt. Fauna może okresowo wyemigrować na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków łatwo podlegających synantropizacji, o dużych zdolnościach adaptacyjnych do zmiennych warunków środowiskowych.

Na etapie eksploatacji linia energetyczna może być zagrożeniem dla ptaków, jednak przede wszystkim dla gatunków o dużej rozpiętości skrzydeł. W związku z powyższym należy zastosować działania minimalizujące. Wykorzystując nowoczesne urządzenia ochronne można zredukować w znaczny sposób, zarówno obrażenia zwierząt, jak i uszkodzenia zasilania powstające na skutek kolizji. W tym celu można stosować zabezpieczenia linii energetycznych, kulowe oznaczniki linii (oznakowanie dzienne i nocne światła ostrzegawcze) lub odstraszacze, które obniżają liczbę ginących ptaków, oznakowanie linii napowietrznej za pomocą elementów widocznych dla ptaków np.

spirale minimalizujące (red or white) umieszczone na przewodach odgromowych w odległości co 15 m, zminimalizuje kolizji ptaków, w tym szczególnie wodno – błotnych i drapieżnych przemieszczających się najintensywniej w pułapie kolizyjnym w okresie rozrodu i migracji. Można również budować tzw. podesty, które zapewniają bezpieczeństwo dla korzystających ze słupów elektrycznych ptaków i jednocześnie eliminują przyczynę awarii i zakłóceń w przepływie prądu. Natomiast na etapie trwania prac najskuteczniejszym sposobem minimalizującym jest prowadzenie prac poza sezonem lęgowym zwierząt.

Projektowana linia elektroenergetyczna nie będzie stanowiła przeszkody w przemieszczaniu się fauny naziemnej (ssaki, płazy). Okresowe oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ptaki, nietoperze i owady, przelatujące nad linią na niskich wysokościach, będzie krótkotrwałe i nie spowoduje dla nich zagrożenia.

Rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego w Zaniemyślu na etapie trwania prac może mieć krótkotrwałe negatywny wpływ na faunę i florę (wszystkie gatunki: ssaki, płazy, gady, ptaki, owady). Wpływ ten będzie związany z zajęciem powierzchni ziemi do składowania niezbędnych materiałów oraz użycia sprzętu/maszyn emitujących hałas i zanieczyszczenia, a także z prowadzeniem prac bezpośrednio na jeziorze. Wpływ ten będzie krótkotrwały i ograniczony do czasu trwania prac rekultywacyjnych.

W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na faunę przewidziano m. in. przeprowadzenie odłowów ryb spokojnego żeru – tzw. „białej ryby” przed przystąpieniem do prac rekultywacyjnych, a także stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na zminimalizowanie negatywnego wpływu na zwierzęta (ssaki, ptaki, płazy i owady) oraz rośliny. W wyniku rekultywacji wód powierzchniowych jeziora dojdzie do poprawy przezroczystości wody w zbiorniku, co przyczyni się do poprawy stanu ekologicznego wód oraz do zwiększenia różnorodności biologicznej.

Projekt zakładający zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpielii nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu na etapie budowy będzie przedsięwzięciem mogącym oddziaływać bezpośrednio krótkotrwałe negatywnie na faunę i florę, co będzie związane z odstrasżającym wpływem pracy sprzętu budowlanego i transportowego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne), oraz z lokalnymi zmianami w powierzchni ziemi.

Negatywny wpływ na faunę i florę na etapie realizacji może wystąpić także, w związku z koniecznością wycinki kilku drzew będących w kolizji z inwestycją oraz stanowiących zagrożenie dla użytkowników terenu. Na etapie prowadzenia prac możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność, w wyniku ich niewłaściwego przeprowadzenia. Z uwagi na możliwość gniazdowania ptaków konieczne jest przeprowadzenie, przed podjęciem jakichkolwiek prac, inwentaryzacji ornitologicznej drzew pod kątem występowania w nich ptaków. Wycinka prowadzona będzie poza okresem lęgowym ptaków, tj. przed rozpoczęciem okresu lęgów lub po jego zakończeniu. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na zwierzęta, grzyby, rośliny należy ograniczyć usuwanie drzew i krzewów i zieleni niskiej, do niezbędnego minimum. Na etapie eksploatacji inwestycja będzie miała bezpośredni pozytywny wpływ na florę z uwagi na wzbogacenie szaty roślinnej gatunkami rodzimymi. Nasadzenia będą miały również długotrwały pozytywny wpływ na faunę. Nowe rośliny będą miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt (np. krzewy- miejscem bytowania ptaków, małych ssaków, płazów). Natomiast kwitnące krzewy i byliny przyciągną owady. Inwestycja będzie miała długotrwały pozytywny wpływ na bioróżnorodność na danym terenie. Na obecnym etapie prognozowania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Inwestycją mogącą mieć negatywny wpływ na środowisko roślin i zwierząt jest także

odbudowa kanału Miłosławskiego. Negatywny wpływ inwestycji na florę wynikał będzie z konieczności usunięcia roślinności inwazyjnej, która rozrosła się nadmiernie i zarasta koryto kanału uniemożliwiając swobodny przepływ wody w kanale. Bezpośrednio w sąsiedztwie prowadzonych robót świat zwierząt (ptaki gady, płazy, małe ssaki) będzie przez krótki czas zagrożony z uwagi na hałas, który stwarzać będą maszyny budowlane oraz chwilową zmianę powierzchni ziemi.

Zaplanowane prace wiązać się będą z ingerencją w koryto kanału i mogą prowadzić do przekształcenia występujących tam siedlisk fauny i flory. Należy jednak zaznaczyć, prace ograniczone zostaną do niezbędnego minimum, a do wykonania umocnień wykorzystane zostaną naturalne materiały, co w znacznym stopniu pozwoli zmniejszyć negatywny wpływ na środowisko.

Krótkotrwałe oddziaływanie na faunę i florę może wystąpić również w wyniku realizacji inwestycji dot. przyłączy nn, budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów, wykonywania nasadzeń oraz usuwania likwidacji wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe i ograniczone wyłącznie do czasu trwania prac budowlanych, nasadzeniowych i pielęgnacyjnych, powodujących zmiany w powierzchni ziemi oraz wzrost poziomu hałasu oraz zanieczyszczeń.

Do realizacji zadania polegającego na nasadzeniu drzew i krzewów na ternie gminy zostaną wykorzystane wyłącznie rodzime gatunki drzew i krzewów m.in. klon zwyczajny, buk zwyczajny, dąb szypułkowy.

Dla wszystkich inwestycji, dla których możliwe jest negatywne oddziaływanie (na etapie budowy) związane z koniecznością użycia sprzętu budowlanego i środków transportu, stanowiących źródło hałasu i drgań należy zastosować działania ograniczające i minimalizujące negatywne oddziaływanie przez stosowanie w pełni sprawnego sprzętu, ograniczanie czasu pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzenie prac w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie. Pozwoli to na zminimalizowanie negatywnego wpływu na zwierzęta (ssaki, ptaki, płazy i owady) oraz rośliny.

Podczas wszystkich prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające ochronę drzew i gleby.

Drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejsze dla życia drzew są te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapniem, cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowania ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy POŚ zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania

terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 22 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Ponadto drzewa, krzewy oraz elewacje i dachy budynków mogą stanowić siedlisko gatunków chronionych. Na etapie realizacji ustaleń projektu dokumentu należy przestrzegać przepisów dot. ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w sprawie ochrony gatunkowej roślin, a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Oddziaływanie na ludzi

Wszystkie zadania proponowane do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 związane są z pozytywnym oddziaływaniem na życie człowieka w perspektywie długotrwałej.

Jedynie negatywne, ale krótkotrwałe i odwracalne oddziaływania mogą występować na etapie realizacji przedsięwzięć związanych z budową i przebudową dróg, budową i modernizacją sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, budową oczyszczalni ścieków, termomodernizacją budynków, budową ścieżek rowerowych, usuwaniem wyrobów zawierających azbest budową i modernizacją sieci energetycznych, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej nad jeziorem oraz innych działań związanych z użyciem ciężkiego sprzętu emitującego hałas oraz dodatkowe zanieczyszczenia do powietrza.

Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje nie będą uciążliwe i ustąpią wraz z zakończeniem prac. Poza problemem zanieczyszczeń i kwestią problematyczną jest także bezpieczeństwo mieszkańców w trakcie trwania prac budowlanych. Prace budowlane związane z budową i modernizacją inwestycji liniowych mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszych.

Dlatego istotne jest informowanie społeczeństwa o rozpoczęciu robót i planowanym terminie zakończenia oraz właściwe oznakowanie oraz zabezpieczenie terenu prowadzonych prac. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

Chwilowe negatywne oddziaływanie nie będzie jednak na tyle uciążliwe, a w dłuższej perspektywie przyczyni się do poprawy życia ludności poprzez poprawę komponentów środowiska przyrodniczego.

Oddziaływanie na powietrze i klimat

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 przewiduje realizację szeregu inwestycji. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. Część z projektów przewidzianych w Programie ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu. Do projektów tych należy zaliczyć zadania dotyczące:

- termomodernizacji budynków,
- ograniczenia emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania,
- modernizacji kotłowni i infrastruktury c.o.,
- dofinansowywanie i zachęcanie do korzystania z odnawialnych źródeł energii z odnawialnych źródeł energii,
- budowa ścieżek rowerowych,
- likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizacje budynków użyteczności publicznych, modernizacje kotłowni i infrastruktury c.o., ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw na potrzeby ogrzewania oraz zadania zakładające dofinansowanie i zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii.

Projekty te przyczynią się do redukcji zużycia energii i ograniczenia emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza (m.in. węglowodorów aromatycznych, dioksyn, pyłów zawieszonych, dwutlenku węgla, benzopirenu), a co za tym idzie do poprawy jakości powietrza.

Będą również pośrednio pozytywne i długotrwale oddziaływać na poprawę jakości pozostałych komponentów środowiska i przeciwdziałanie zmianom.

Również budowa ścieżek rowerowych na etapie eksploatacji będzie miała pośredni, długotrwały, pozytywny wpływ na powietrze i klimat, gdyż spowoduje ograniczenie ruchu samochodowego na rzecz ruchu rowerowego, co z kolei przełoży się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego oraz przyczyni się do zmniejszenia poziomu hałasu.

Również usuwanie azbestu z terenu gminy w perspektywie długoterminowej spowoduje poprawę stanu środowiska atmosferycznego.

Co prawda realizacja wskazanych powyżej zadań na etapie trwania prac (budowlanych, modernizacyjnych) może powodować chwilowe negatywne oddziaływanie w postaci emisji gazów i pyłów podczas prowadzenia prac budowlanych i modernizacyjnych, jednak będą to oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe, ograniczone wyłącznie do czasu trwania prac.

W celu ograniczenia lub zminimalizowania negatywnego wpływu pracy maszyn budowlanych należy stosować sprawny technicznie sprzęt, zastosować odpowiednie środki techniczne, aby zapewnić komfort akustyczny w środowisku uzyskując dopuszczalne poziomy hałasu oraz prowadzić prace w porze dziennej.

Budowa/rozbudowa dróg może przyczynić się do wzmożonego ruchu pojazdów, a co za tym idzie – wzrost zanieczyszczenia powietrza substancjami pochodzącymi z silników pojazdów. W celu ograniczenia negatywnego wpływu na jakość powietrza należy prowadzić okresowe kontrole stężenia pyłu w powietrzu oraz przestrzegać dopuszczalnych norm w tym zakresie.

Na terenie gmin gminy Zaniemyśl wciąż w indywidualnych gospodarstwach używane są do ogrzewania piece na węgiel kamienny. Dalszy wzrost udziału węgla kamiennego w produkcji energii może powodować pogorszenie się stanu powietrza atmosferycznego a co za tym idzie zmiany w mikroklimacie gminy. Negatywne oddziaływanie na klimat powoduje również stale wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych oraz liczba samochodów. Przewidywane zmiany mikroklimatu gminy mogą wpłynąć negatywnie na bioróżnorodność (wymieranie gatunków roślin i zwierząt), wody powierzchniowe oraz być zagrożeniem dla życia człowieka, powodując susze lub powodzie.

Realizacja zadań zaplanowanych w Programie będzie oddziaływać pozytywnie na mikroklimat gminy. Zadania te mają służyć długotrwałej poprawie stanu środowiska przyrodniczego poprzez

poprawę jakości powietrza atmosferycznego, zwiększyć chłonność energetyczną budynków (zmniejszyć zapotrzebowanie na energię), zmniejszyć presję transportu na środowisko oraz zwiększyć świadomość mieszkańców z zakresu niskiej emisji, stosowania odnawialnych źródeł energii oraz mniej energetycznych paliw.

Zadania, które w długotrwałej perspektywie będą niosły za sobą poprawę jakości powietrza oraz mniejsze ryzyko wystąpienia ekstremalnych zmian pogodowych, przez które zmienić może się również mikroklimat, będą korzystnie wpływały na rolnictwo, leśnictwo, gospodarkę wodną, bioróżnorodność, sektor energetyczny, budownictwo, transport, gospodarkę przestrzenną, zdrowie ludzi oraz turystykę. Obszary zurbanizowane odpowiadają za zmiany klimatyczne, szczególnie kiedy dochodzi do zjawiska zwanego „miejską wyspą ciepła”. Powstaje ona wskutek nagromadzenia powierzchni utwardzonych (beton, asfalt, cegła), niewielkiego udziału terenów zieleni miejskiej oraz osłabionego przewietrzania. Dodatkowo do podniesienia temperatury powietrza dokłada się aktywność człowieka – ogrzewanie i klimatyzowanie w budynkach, ruch samochodowy, produkcja towarów. Aby zapobiec dalszemu wzrostowi temperatur należy m.in. ograniczyć transport samochodowy, korzystać z odnawialnych źródeł energii, uświadamiać społeczeństwo w zakresie niskiej emisji oraz jej szkodliwości. Bardzo ważnym jest również tworzenie nowych obszarów zielonych (zielona infrastruktura), które będą służyć łagodzeniu warunków termicznych. W intensywnie zabudowanych terenach mieszkaniowych, gdzie niewiele jest przestrzeni do wykorzystania, potrzebne jest nasycenie rozwiązaniami, takimi jak: zielone dachy, parki kieszonkowe, ogrody wertykalne czy zielone przystanki, które złagodzą warunki termiczne i zmniejszą stres cieplny mieszkańców w codziennych sytuacjach. Zielona infrastruktura to również lasy oraz cieki czy stawy. Właściwie zaprojektowane tereny zieleni i wody powierzchniowe w mieście pozwalają zmniejszyć amplitudy temperatury powietrza i obniżyć narażenie na gwałtowne zjawiska pogodowe. Wysoka zieleni (parki i lasy miejskie), zapewniając cień chroniący przed bezpośrednim promieniowaniem słonecznym, zmniejsza nagrzewanie powierzchni terenu. Tereny zieleni mogą również znacznie zwiększyć efektywność retencjonowania wody deszczowej oraz spowolnić odpływ wody, odciążając tym samym kanalizację deszczową. Ponadto rozczłonkowanie zabudowy miejskiej przez zieloną i błękitną infrastrukturę sprzyja efektywniejszej wentylacji miast, polepszając jakość powietrza i obniżając dokuczliwość upałów.

Działania zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 wpłyną pozytywnie na mikroklimat gminy (warunki termiczne, wilgotnościowe i anemometryczne), głównie z powodu znacznie mniejszej emisji dwutlenku węgla oraz szkodliwych pyłów do powietrza, dzięki termomodernizacjom, wymianom kotłów, stosowaniu odnawialnych źródeł energii. Do pozytywnych zmian przyczynią się również zadania takie jak: nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy, pielęgnacja i bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy, wyznaczenie w m.p.z.p. terenów pod zalesienia, zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpieli nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zadania przewidziane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 mogą oddziaływać zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Wszystkie prace budowlane związane z wykopami mogą prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych oraz powierzchniowych (w tym m. in.: inwestycje drogowe, inwestycje wodno-

kanalizacyjne, ściekowe, budowa sieci energetycznych, prace związane z zagospodarowaniem terenu przestrzeni publicznej).

Prace budowlane z użyciem ciężkiego sprzętu oraz tymczasowe magazynowanie odpadów na terenach budów mogą powodować zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych.

Na etapie realizacji bardzo ważnym aspektem jest dbanie o maszyny, by nie przedostawały się z nich żadne substancje ropopochodne do gleby a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne.

W ramach zadań zapobiegających i minimalizujących negatywne oddziaływanie na jednolite części wód zakłada się, że naprawy maszyn i urządzeń związanych z konserwacją, uzupełnianie paliwa wykonywane będą na podłożu utwardzonym, w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych i zabezpieczonych. A w przypadku wystąpienia wycieku do środowiska substancji ropopochodnych, wyciek zostanie zabezpieczony przed przedostaniem się do wód powierzchniowych i gruntowych lub sprawnie usunięty z powierzchni wody lub gruntu. A sam skażony grunt zostanie usunięty przez wyspecjalizowanego wykonawcę. Zaplecze budowy wyposażone zostanie w sorbenty, maty, biopreparaty neutralizujące i likwidujące ewentualne wycieki.

W fazie realizacji inwestycji zakładającej rozbudowę drogi wraz z przebudową mostu, zwłaszcza podczas etapu umocnienia dna i skarp, posadowienia podpór tymczasowych może dochodzić do krótkotrwałego pogorszenia warunków środowiskowych wodnych, w związku z tymczasowym zwiększeniem się ilości zawieszin na krótkim odcinku cieką. Na etapie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na środowisko wodne.

Pozytywny wpływ na jednolite części wód będą miały inwestycje dot. budowy i modernizacji sieci wodociągowych. Przedsięwzięcia te wpłyną docelowo na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody.

Pozytywny wpływ (na etapie eksploatacji) będą miały również zadania związane z rozbudową systemu kanalizacyjnego i budową oczyszczalni ścieków, które przyczynią się do ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód, ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym do poprawy jakości tych wód.

Wszystkie operacje dot. projektu budowy oczyszczalni ścieków, które potencjalnie mogą doprowadzić do zanieczyszczenia gruntu i za jego pośrednictwem wód podziemnych, będą prowadzone wewnątrz obiektów, w szczelnych rurociągach. Ewentualne oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodnego może wynikać z zagrożenia pochodzącego z punktowego zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych i może zaistnieć jedynie w przypadku wystąpienia nieszczelności w instalacji, rozlania ścieków nieoczyszczonych na powierzchni terenu lub nieodpowiedniego magazynowania osadów ściekowych. W celu zminimalizowania ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko gruntowo-wodne należy dbać o prawidłowe funkcjonowanie instalacji, eksploatować urządzenia oczyszczające bardzo starannie, a także prowadzić monitorowanie pracy urządzeń oraz jakości ścieków oczyszczonych, a wylot kolektora oraz brzeg odbiornika w jego otoczeniu należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym. Stosując odpowiednie rozwiązania chroniące środowisko i przy właściwej eksploatacji oczyszczalni można odrzucić prawdopodobieństwo negatywnego wpływu oczyszczalni na środowisko gruntowo-wodne.

W ostatnich latach w Polsce nasiliło się występowanie niekorzystnych zjawisk pogodowych i zmian w klimacie, które obserwuje się na całym świecie. Wielkopolska jest regionem, który odnotowuje największe deficyty wodne w kraju. Również gmina Zaniemyśl odczuwa skutki zmian klimatycznych. Susza, która jest największym wyzwaniem dla Wielkopolski, osiągnęła maksymalny zasięg i intensywność od 2015 roku. Od tego czasu występuje niedobór wody. Na systematyczne obniżenie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych całego kraju, ma wpływ przede wszystkim

niedobór opadów. W 2019 roku w Regionie Wodnym Warty, za wyjątkiem stycznia i maja, miesięczne sumy opadów były znacznie poniżej średniej. W okresie letnim obserwowano falę upałów z tendencją do wydłużania czasu ich występowania. Zimy w zlewni Warty były również ciepłe, a pokrywa śnieżna praktycznie nie występowała. Lata 2018 i 2019, biorąc pod uwagę roczną temperaturę powietrza, zostały określone jako ekstremalnie ciepłe. Obecnie w prawie całym Regionie Wodnym Warty występuje problem deficytu wody. Dlatego też w kolejnych latach należy podjąć prace polegające na zwiększeniu retencji. Kolejnym ekstremalnym zjawiskiem pogodowym są intensywne, nawalne opady, występujące głównie w trakcie intensywnych burz. Jest to zjawisko równie niebezpieczne i niekorzystne z uwagi na gwałtowny przybór wód opadowych, których wyschnięta ziemia nie jest w stanie odebrać i które gwałtownie spływają. Niestety źle utrzymane rowy melioracyjne oraz kanały nie są w stanie przyjąć takiej wody, co w połączeniu z nieodpowiednim stanem wałów przeciwpowodziowych stanowi poważne zagrożenie podtopieniami oraz powodzią i jest zjawiskiem niekorzystnym zarówno dla środowiska (w tym również wodnego), jak i dla ludzi.

Dlatego tak ważne są wszystkie prace dot. odbudowy kanałów i utrzymania obiektów melioracyjnych. Przewidziane w projekcie prace dot. odbudowy kanału Miłosławskiego oraz bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych są kluczowe dla zapewnienia odpowiedniego przepływu wody w kanale i rowach melioracyjnych. Inwestycje te przyczynia się również do poprawy warunków retencjonowania wody na obszarze.

Bezpośredni pozytywny wpływ na jednolite części wód powierzchniowych będzie miał projekt polegający na rekultywacji wód jeziora Raczyńskiego w Zaniemyślu. Realizacja projektu będzie miała długoterminowy pozytywny i bezpośredni wpływ na stan wód powierzchniowych poprzez poprawę stanu ekologicznego wód jeziora.

Również projekty zakładające nasadzenia zieleni (m. in. zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację miejsca do kąpieli nad jeziorem Raczyńskim w Zaniemyślu) będą miały pośredni pozytywny długotrwały wpływ na środowisko wodne, gdyż rośliny przyczyniają się do eliminacji strat wody, a zwłaszcza powiększenia możliwości jej retencjonowania, co ma zasadnicze znaczenie dla poprawy bilansu wodnego.

Realizacja ustaleń/ działań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 18 października 2016 r. w sprawie Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 ma na celu poprawę stanu i jakości środowiska, zawiera zadania służące długookresowej poprawie jakości środowiska, w tym również zadania związane z ograniczeniem negatywnego oddziaływania człowieka na wody powierzchniowe. W wyniku jego realizacji planuje się podjęcie działań, które mogą w sposób chwilowy, krótkoterminowy i odwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko wodne. Oddziaływanie to wystąpi wyłącznie na etapie budowy, dlatego nie nastąpi pogorszenie stanu jednolitych części wód, które mogłoby grozić nieosiągnięciem celów środowiskowych. Ostatecznie te zadania będą oddziaływać w sposób długoterminowy, stały i pozytywny.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi występować będzie w przypadku realizacji przedsięwzięć dotyczących budowy i rozbudowy dróg, ścieżek rowerowych, rozbudowy/modernizacji

sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, budowy oczyszczalni ścieków, budowy, modernizacji sieci energetycznej, zagospodarowania przestrzeni publicznej nad jez. Raczyńskiego, budowy PSZOK oraz niewielkich prac tj. termomodernizacje, usuwanie wyrobów z azbestem.

Wszystkie prace budowlane należy wykonywać tak, aby jak najbardziej ograniczyć negatywny wpływ inwestycji na powierzchnię ziemi i gleby. Należy stosować sprawne technicznie urządzenia, w razie awarii stosować środki zabezpieczające (np. sorbenty), stosować urządzenia takie jak separatory substancji ropopochodnych, odpowiednio magazynować odpady oraz zabezpieczyć glebę i powierzchnię ziemi przed odciekami z odpadów.

Pośredni pozytywny wpływ na gleby będą miały m. in. zadania zakładające monitoring chemizmu gleb ornych na terenie gminy, monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża, czy likwidacja dzikich wysypisk. Bezpośredni pozytywny wpływ na gleby będzie miało prowadzenie działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Większość zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska działań będzie pośrednio pozytywnie wpływać na zasoby naturalne gminy lub nie będzie generować żadnego oddziaływania.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Większość zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska nie będzie miała wpływu na zabytki i dobra materialne, a jeśli ten wpływ wystąpi, będzie on pozytywny. Działania oddziałujące pozytywnie na zabytki i dobra kultury to zadania związane przede wszystkim z poprawą klimatu oraz jakości powietrza atmosferycznego.

Szczególnie istotna jest budowa obwodnicy, która pozwoli wyprowadzić bardzo uciążliwy ruch samochodów ciężarowych z centrum miasta. Budowa obwodnicy pozwoli uchronić zabytki oraz dobra materialne zagrożone niszczeniem wynikającym z drgań powodowanych przez duży ruch samochodów ciężarowych w ścisłej zabudowie, a także pozwoli uchronić je przed szkodliwym działaniem substancji smogowych osadzających się na ich powierzchni i powodujących ich niszczenie.

Oddziaływanie na krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa definiuje krajobraz jako fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych (art.1). Definicja ta odzwierciedla pogląd, że krajobraz stanowi całość, której składowe przyrodnicze i kulturowe należy ujmować i rozpatrywać łącznie. Ustalenia Konwencji opierają się na założeniu, że krajobraz pełni ważną ogólnospołeczną rolę w wielu dziedzinach: kulturze, ochronie przyrody i sprawach socjalnych oraz stanowi zasób sprzyjający działalności gospodarczej i umożliwiający poprawę warunków życia. Krajobraz jest również podstawą dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, umacniającym tożsamość jednostek i społeczności lokalnych.

Zagrożeniem dla stanu zachowania walorów krajobrazowych są przede wszystkim intensywne

procesy inwestycyjne. Presja urbanizacji, w szczególności na tereny otaczające miasta oraz na tereny atrakcyjne przyrodniczo – również te prawnie chronione, przyczynia się często do degradacji walorów krajobrazowych. Zmiany w krajobrazie następują również na terenach wiejskich, głównie poprzez wprowadzanie obcej dla tego krajobrazu nowej zabudowy o charakterze miejskim oraz wielkopowierzchniowych instalacji. Ważnym zadaniem jest również ochrona ekspozycji panoram miejscowości poprzez wytyczanie i zachowywanie osi widokowych i widoków sylwet miejscowości.

Na terenie gminy Zaniemyśl można zaobserwować głównie krajobraz kulturowy (znajdujący się pod wpływem intensywnej działalności człowieka) oraz naturalny (nie zawierający istotnych elementów przestrzennych wprowadzonych w wyniku działalności człowieka). Krajobraz naturalny występuje przede wszystkim na zwartych kompleksach leśnych, jeziorach oraz obszarach do nich przyległych oraz na nieużytkach czy obszarach chronionych, gdzie wpływ człowieka na jego kształtowanie nie jest znaczący. Wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu, nie zaburzały historycznego układu przestrzennego objętego ochroną konserwatorską.

Gmina Zaniemyśl to atrakcyjne krajobrazowo miejsce położone wśród lasów i jezior. Konwencja Krajobrazowa definiuje ochronę krajobrazu jako „działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych”. W myśl postanowień EKK ochrona powinna dotyczyć nie tylko krajobrazów o wysokiej jakości estetycznej, o wysokich walorach kulturowych lub istotnych dla zachowania tożsamości europejskiej, narodowej, etnicznej, regionalnej lub lokalnej. Działania wskazywane przez Konwencję powinny dotyczyć również krajobrazów pospolitych, które mają wartość sentymentalną dla mieszkańców tych terenów. Celem ochrony krajobrazu jest zachowanie istniejących, bądź przywrócenie utraconych w wyniku działalności człowieka szeroko rozumianych walorów krajobrazowych. Przy opracowywaniu polityki w zakresie krajobrazu powinno się w szczególności uwzględniać indywidualność krajobrazową obszaru (gminy, powiatu, regionu), stan zachowania krajobrazu i problemy ochrony, potrzeby lokalnej społeczności, a także wszelkie uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na kształtowanie się krajobrazu.

Działania zawarte w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, realizowane na terenie gminy Zaniemyśl będą miały zarówno negatywny jak i pozytywny wpływ na krajobraz. Negatywne oddziaływanie występować będzie w przypadku budowy dróg, ścieżek rowerowych, oświetlenia oraz w przypadku budowy sieci energetycznych, budowy oczyszczalni ścieków, budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów.

Wpływ pozytywny to ograniczenie emisji CO₂, pyłów, a tym samym niezaburzanie procesów krajobrazotwórczych, które obecnie mają miejsce oraz poprawa walorów krajobrazowych poprzez rekultywację wód jeziora i zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy jeziorze Raczyńskiego, tworzenie nowych obszarów zielonych, zachowanie obszarów chronionych, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.

Aby jak najmniej ograniczyć negatywne oddziaływanie inwestycji należy stosować działania minimalizujące, m.in: ogrodzenia drewniane zamiast betonowych, używać spójnej, dostosowanej kolorystyki, wprowadzać jak najwięcej zieleni do elementów dysharmonijnych. Obiekty należy integrować z krajobrazem przez odpowiednią lokalizację i ukształtowanie np. trasy dróg, dobór materiałów oraz zastosowanie zieleni. Konieczne jest wykazanie dbałości o estetykę obiektów.

Oddziaływanie na obszary chronione, w tym Natura 2000

Na terenie gminy Zaniemyśl występują następujące formy ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Rogalińska Dolina Warty: 1118,0 ha,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ostoja Rogalińska: 777,0 ha,
- Użytek ekologiczny Chmielniki: 12 ha,
- Użytek Ekologiczny Łąka Jouanne'a: 4,8 ha,
- Użytek Ekologiczny Przy Białym Gościńcu: 4,3 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jeziory Wielkie: 0,13 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jaskowo: 1,72 ha,
- Użytek Ekologiczny w obrębie wsi Jaskowo: 2,04 ha,
- 31 pomników przyrody.

Większość zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 nie będzie wpływać negatywnie na obszary chronione, w tym również Natura 2000 i użytki ekologiczne, ponieważ zadania będą realizowane poza tymi terenami, lub tak, by realizacja zadań nie spowodowała zagrożenia dla tych obszarów.

Działania ujęte w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska będą prowadzić do poprawy stanu środowiska, a co z tym związane pośrednio, również część tych zadań wpłynie pozytywnie na obszary chronione, stanowiące element spójnego systemu środowiska. Działania mające na celu minimalizowanie skutków fragmentacji środowiska, powinny opierać się na ochronie istniejących lub tworzeniu nowych korytarzy ekologicznych. Podczas realizacji inwestycji na terenie chronionym, konieczne jest ściśle przestrzeganie przepisów regulujących działania na obszarach objętych ochroną. W celu ograniczenia fragmentacji środowiska należałoby wybudować przejścia dla zwierząt. W szczególności w miejscach gdzie główne korytarze migracyjne „krzyżują się” z inwestycjami drogowymi.

Działania realizowane przez Program Ochrony Środowiska mają służyć poprawie jakości środowiska przyrodniczego, a więc również obszarów chronionych. Przy realizacji zadań, które mogą oddziaływać negatywnie na te obszary należy zachować szczególną ostrożność respektując cele ich ochrony oraz zakazy wyznaczone na ich terenie. Należy dążyć do zachowania integralności obszarów, zachowania ciągłości i zachowania cennych siedlisk roślin, zwierząt i grzybów, dbać o otuliny cieków i zbiorników wodnych (należy pozostawiać niezabudowany pas zieleni wzdłuż cieków i zbiorników), dbać i nie niszczyć obszarów o cennych walorach krajobrazowych, utrzymywać odpowiednie stosunki wodne, monitorować ruchy masowe. Przy zachowaniu ostrożności i respektowaniu obszarów wrażliwych przyrodniczo realizacja działań wyznaczonych przez Programie Ochrony Środowiska nie będzie miała negatywnego wpływu.

Ze względu na brak wiedzy na tym etapie, na temat dokładnych lokalizacji realizacji wszystkich projektów należy przyjąć, że część z nich może być realizowana na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie.

Na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie potencjalnie zlokalizowane mogą być zadania: „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby centralnego ogrzewania”, „Programy dofinansowujące i zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii”, „ Modernizacja kotłowni i infrastruktury c. o”, „Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest”, „Budowa linii napowietrznej 110 kV relacji Środa-Śrem HCP”.

Trzy pierwsze zadania, które potencjalnie mogą być realizowane na obszarach Natura 2000 są

inwestycjami mającymi na celu poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw. Zadania te realizowane będą w, lub na budynkach mieszkalnych (opis wpływu na poszczególne komponenty środowiska zawarto w tabeli nr 26).

Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest przyczyni się przede wszystkim do zmniejszenia zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi zamieszkujących na obszarach objętych ochroną. Wpłynie także na zminimalizowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego (w tym powietrza i wody, a pośrednio do zwierząt i roślin), możliwym przenikaniem cząstek azbestu (w wyniku np. jego uszkodzenia, rozkruszenia).

Inwestycje te będą miały pozytywny wpływ na obszar Natura 2000, gdyż przyczynią się do poprawy jakości powietrza na terenie całej gminy, w tym również na obszarach chronionych.

Ewentualne negatywne oddziaływanie związane z pracą sprzętu budowlanego i środków transportu stanowiących źródło hałasu, drgań i emisji zanieczyszczeń może mieć miejsce na etapie prowadzenia prac modernizacyjnych i montażowych (na etapie budowy). W celu ograniczenia i minimalizacji negatywnych oddziaływań należy stosować w pełni sprawny sprzęt, ograniczyć czas pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzić prace w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu prac demontażowych wyrobów azbestowych konieczne jest wykonanie prac przez uprawniony i wyspecjalizowany do tego podmiot przestrzegający wszelkich procedur w zakresie zabezpieczania i usuwania wyrobów azbestowych.

Inwestycje nie będą miały także negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, ponieważ nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wręcz przeciwnie na etapie eksploatacji inwestycje te przyczynią się do poprawy jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw, co wpłynie pozytywnie również na obszary Natura 2000.

Przewiduje się, że planowana do budowy linia napowietrzna 110 kV kV relacji Środa-Śrem HCP w większości przebiegała będzie przez tereny rolne, głównie grunty orne. Jednak jej mała część może przebiegać przez obszary Natura 2000.

Budowa linii napowietrznej na etapie realizacji inwestycji wiązać się będzie z fizycznymi przekształceniami szaty roślinnej występującymi na terenach lokalizacji słupów oraz na trasach dojazdu do słupów, poza istniejącymi drogami.

W celu ograniczenia i minimalizacji negatywnego wpływu inwestycji na obszary chronione (w tym na grzyby, rośliny, tereny zieleni i zadrzewienia przydrożne) należy ograniczyć usuwanie drzew i zieleni poza niezbędnym minimum, odpowiednie prowadzenie linii, tak by nie dochodziło do fragmentaryzacji siedlisk. W celu zniwelowania zagrożenia należy zaplanować przebieg linii w sposób zoptymalizowany względem terenów leśnych i zadrzewionych, by wycinka była ostatecznością i była jak najmniejsza. W celu ograniczenia wycinki drzew można zastosować również rozwiązanie polegające na stosowaniu podwyższonych słupów, eliminujące konieczność przeprowadzania wycinki drzew. W celu, jak najmniejszej ingerencji na terenach chronionych przewiduje się wyeliminowanie wycinki drzew w obrębach siedlisk przyrodniczych występujących na obszarach Natura 2000, by nie pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Potencjalne negatywne oddziaływanie będzie krótkotrwałe, ograniczone jedynie do czasu trwania prac budowlanych. Po zakończeniu budowy, na etapie eksploatacji nastąpi rewaloryzacja szaty roślinnej np. na przekształconych terenach przez zabiegi rolne na terenach użytkowanych rolniczo i przez spontaniczną sukcesję roślinności na pozostałych terenach.

Oddziaływanie projektu na faunę związane będzie z odstrasżającym wpływem pracy sprzętu

budowlanego i transportowego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne), oraz z lokalnymi zmianami siedlisk, w wyniku przekształceń pokrywy glebowej i szaty roślinnej. Oddziaływanie odstrasżające dotyczyć będzie wszystkich grup systematycznych zwierząt. Fauna może okresowo wyemigrować na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków łatwo podlegających synantropizacji, o dużych zdolnościach adaptacyjnych do zmiennych warunków środowiskowych.

Na etapie eksploatacji linia energetyczna może być zagrożeniem dla ptaków, jednak przede wszystkim dla gatunków o dużej rozpiętości skrzydeł. W związku z powyższym należy zastosować działania minimalizujące. Wykorzystując nowoczesne urządzenia ochronne można zredukować w znaczny sposób, zarówno obrażenia zwierząt, jak i uszkodzenia zasilania powstające na skutek kolizji. W tym celu można stosować zabezpieczenia linii energetycznych, kulowe oznaczniki linii (oznakowanie dzienne i nocne światła ostrzegawcze) lub odstrasżacze, które obniżają liczbę ginących ptaków, oznakowanie linii napowietrznej za pomocą elementów widocznych dla ptaków np. spirale minimalizujące (red or white) umieszczone na przewodach odgromowych w odległości co 15 m, zminimalizuje kolizji ptaków, w tym szczególnie wodno – błotnych i drapieżnych przemieszczających się najintensywniej w pułapie kolizyjnym w okresie rozrodu i migracji. Można również budować tzw. podesty, które zapewniają bezpieczeństwo dla korzystających ze słupów elektrycznych ptaków i jednocześnie eliminują przyczynę awarii i zakłóceń w przepływie prądu. Natomiast na etapie trwania prac najskuteczniejszym sposobem minimalizującym jest prowadzenie prac poza sezonem lęgowym zwierząt. Projektowana linia elektroenergetyczna nie będzie stanowić przeszkody w przemieszczaniu się fauny naziemnej (ssaki, płazy). Okresowe oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ptaki, nietoperze i owady, przelatujące nad linią na niskich wysokościach, będzie krótkotrwałe i nie spowoduje dla nich zagrożenia.

Program nie zakłada prowadzenia prac na terenach użytków ekologicznych.

Projekt Programu uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów (w stosunku do obszarów Natura 2000 - art. 33 i 36):

- zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, czy też pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.
- na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

W ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć bezpośrednio, negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie gminy Zaniemyśl.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń Programu uwzględniać będą właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach Natura 2000 położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl jest zgodny z planem zadań ochronnych wyznaczonym dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012. Zaplanowane w Programie działania/zadania są zgodne z celami działań ochronnych dla tego obszaru. Realizacja Programu przyczyni się do utrzymania siedlisk oraz gatunków, stanowiących przedmiot ochrony we właściwym stanie ochrony oraz przyczyni się do poprawy złego stanu ochrony w kierunku właściwego.

Działania Programu nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów Natura 2000. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

Ocena planowanych działań w ramach Programu Ochrony Środowiska zakłada, że nie dojdzie do naruszenia granic obszarów Natura 2000 ani zmiany warunków środowiskowych w ich obrębie i sąsiedztwie. Prognoza nie zwalnia jednak z przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko dla poszczególnych projektów mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na tych obszarach.

Na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu nie przewiduje się bezpośredniego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Wszelkie zadania, które będą wykonywane na terenach Natura 2000 bądź w ich pobliżu, będą wykonywane z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Podczas realizacji tych zadań będzie wykorzystywany sprzęt sprawny technicznie, wszelki ewentualne naprawy będą prowadzone poza terenem realizacji, tak aby uniknąć negatywnego oddziaływania na dany obszar. Prace będą przeprowadzone w możliwie jak najszybszym terminie tak aby negatywne oddziaływanie na t obszary zostało szybko zakończone.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska, w przypadku Programu Ochrony Środowiska Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, problemy te zostały przedstawione w poniższej tabeli wraz z celem środowiskowym, który wynika z występowania danego problemu.

Tabela 27. Główne problemy i wyznaczone cele ochrony środowiska w gminie Zaniemyśl

Obszar interwencji	Stan obecny - problem	Cel
Klimat i powietrze	Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym,	Poprawa jakości powietrza
	Przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 oraz B(a)P w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi,	
Zagrożenie hałasem	Niemodernizowane drogi	Poprawa środowiska akustycznego w gminie
Pola elektromagnetyczne	Zwiększająca się liczba źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej poziomu dopuszczalnego
Gospodarowanie wodami	Zły stan JCWP występujących na terenie gminy	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód
	Zagrożenie powodzią	Ochrona przed powodzią
Gospodarka wodno-ściekowa	Słabo rozwinięta sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna	Racjonalna gospodarka ściekowa
Zasoby geologiczne	Niefektywny system kontroli wydanych decyzji	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Gleby	Nieprzestrzeganie zasad kodeksu dobrych praktyk rolniczych	Prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Powstawanie dzikich wysypisk oraz obecność wyrobów zawierających azbest	Racjonalna gospodarka odpadami
Zasoby przyrodnicze	Brak prowadzenia masowych zalesień przez Gminę;	Utrzymanie dobrego stanu oraz poprawa bioróżnorodności

Obszar interwencji	Stan obecny - problem	Cel
	Średni (przeciętny) wskaźnik lesistości na terenie gminy	na terenie gminy Ochrona lasów i prowadzenie właściwej gospodarki leśnej
Zagrożenie poważnymi awariami	Możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez teren gminy	Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii
Edukacja	Słaba świadomość ekologiczna mieszkańców	Prowadzenie działań edukacyjnych

Cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska mają przyczynić się do poprawy stanu środowiska w gminie.

5. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Programu Ochrony Środowiska

Głównym założeniem Programu Ochrony Środowiska określa przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z tym, że polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, brak realizacji Programu Ochrony środowiska może skutkować pogorszeniem się stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja zapisów zawartych w Programie może również mieć pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów Programu będzie prowadzić do pogarszania się wszystkich elementów środowiska. Brak realizacji zadań Programu spowoduje:

- Pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego;
- Brak spełnienia wymogów prawnych w zakresie wskaźników emisyjnych i wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych;
- Wzrost emisji gazów cieplarnianych;
- Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Wzrost zużycia zasobów wodnych;
- Zwiększenie obciążenia zanieczyszczeniami komunikacyjnymi;
- Pogorszenie klimatu akustycznego i zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne wartości poziomu dźwięku;
- Zmniejszenie różnorodności biologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- Problemy w zakresie spełnienia wymogów prawnych dotyczących gospodarki odpadami;
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców;
- Zwiększone negatywne oddziaływanie zanieczyszczenia powietrza na dobra kultury;
- Zwiększenie masy wytwarzanych odpadów i rosnący problem z ich unieszkodliwianiem;
- Wzrost zagrożenia poważnymi awariami;
- Brak podjęcia działań edukacyjnych doprowadzić może do ciągłego zwiększania efektywności procesów gospodarczych bez brania pod uwagę skutków zarówno przyrodniczych, jak i społecznych. Będzie to prowadziło do zwiększonego zapotrzebowania na surowce oraz energię, a coraz większa ilość odpadów doprowadzić może do stałego zanieczyszczania środowiska oraz zubożenia zasobów przyrodniczych.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Zaniemyśl zlokalizowana jest w odległości około 180 km od granicy z Niemcami. Ze względu na charakter i specyfikę kierunków działań oraz inwestycji zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko. Można jednak spodziewać się oddziaływania ponadlokalnego, obejmującego nie tylko Gminę Zaniemyśl, ale również okoliczne gminy. Przede wszystkim oddziaływanie ponadlokalne będą miały skutki realizacji zadań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odbudowa zbiorników małej retencji, modernizacja urządzeń melioracyjnych oraz odbudowa wałów przeciwpowodziowych poprawi stan wód podziemnych i powierzchniowych, nie tylko w rejonie gminy, ponieważ wód nie można rozpatrywać jako komponentu posiadającego administracyjne granice. Tak więc działania zaplanowane w obszarze interwencji gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa będą miały swoje odzwierciedlenie w układzie jednolitych części wód.

Podobne skutki będą miały zadania z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego. Proponowane działania dotyczące utrzymania standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów, w tym wprowadzanie odnawialnych źródeł energii przyczyni się do ograniczania emisji wpływającej także na jakość powietrza otaczających jednostkę terenów, w ujęciu całej strefy wielkopolskiej, objętej programem naprawczym programu ochrony powietrza

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. W szczególności należy zadbać o:

- zapewnienie prawidłowego przebiegu procedury oceny oddziaływania na środowisko jeśli na etapie realizacji działania, wynikającego z Programu, będzie konieczna do przeprowadzenia – w proces ten powinni być zaangażowani przedstawiciele administracji samorządowej, służby ochrony przyrody, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne, środowisko naukowe, organizacje społeczne oraz mieszkańcy,
- ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- nadzór i kontrola nad prawidłową realizacją Planu oraz stały monitoring stanu środowiska i na podstawie otrzymanych danych podejmowanie adekwatnych działań,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych oraz w przepisach,

- prowadzenie działań edukacyjnych dla społeczeństwa oraz zapewnienie mieszkańcom łatwego dostępu do informacji o stanie środowiska i jego ochronie,
- zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wykorzystanie zasobów przestrzeni.

Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze, formy ochrony przyrody, występowanie chronionych gatunków zwierząt roślin i grzybów a także występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie siedlisk szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz terenów zabudowanych,
- wybór odpowiedniego terminu realizacji prac i dostosowanie ich do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych ptaków (zwłaszcza w przypadku termomodernizacji), itp.,
- stosowanie w miarę możliwości najlepszych dostępnych technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych uwzględniających ochronę środowiska,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew i krzewów podczas prac budowlanych szczególnie modernizacji dróg i innych inwestycji liniowych oraz wprowadzanie osłonowych i izolacyjnych nasadzeń drzew i krzewów które będą ograniczać emisję hałasu i zanieczyszczeń w trakcie trwania eksploatacji dróg.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje ryzyko nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie wcześniej działań kompensacyjnych. Działania te powinny przede wszystkim obejmować odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych korytarzy ekologicznych i tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją Programu, które wymagałyby kompensacji.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie gminy, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w Programie cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia, zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne, czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności, jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w Programie to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz, np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

9. Podsumowanie i wnioski

Program Ochrony Środowiska umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.

Zadania, które zostały wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska nie będą w sposób skumulowany oddziaływać na środowisko.

Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl nie będzie powodować skumulowanego oddziaływania istniejących i planowanych funkcji terenów.

Po przeprowadzeniu w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Programu Ochrony Środowiska z celami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022, Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego 2019-2025, Ustawą o ochronie przyrody, Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie.

Oddziaływanie zrealizowanych zadań na formy ochrony przyrody, które zostały wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916), będzie szczegółowo oceniane podczas procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla inwestycji, które zostały określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029) i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze gminy. Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029).

Zgodnie z art. 53 ustawy OOS zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zostały uzgodnione z właściwymi organami, tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska jest efektywne zarządzanie ochroną środowiska zgodnie z polityką ochrony środowiska. Jest to dokument strategiczny, określający cele główne i szczegółowe oraz zadania służące poprawie jakości powietrza na terenie gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 umożliwi efektywne i sprawne wykorzystanie środków finansowych na działania w zakresie ochrony środowiska. Zadania te zapewnią poprawę stanu środowiska w gminie Zaniemyśl oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Struktura i zakres *Programu* są zgodne z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska.

W pierwszym rozdziale niniejszej Prognozy skupiono się na podstawowych aspektach prawnych, będących podstawową do wykonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wskazano, iż obowiązek sporządzenia Prognozy został nałożony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i wynika, z możliwego znaczącego oddziaływania na środowisko zadań planowanych do realizacji w ramach projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, w tym głównie na obszary chronione występujące na obszarze gminy.

Podstawą prawną wykonania Prognozy jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029).

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska oraz ocena skali tego oddziaływania, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Ponadto w rozdziale opisano poszczególne dokumenty wyższego szczebla i oceniono zgodność projektu Programu z ich celami środowiskowymi. Opisana została również struktura prognozy i metodyka prac. Wskazano, że przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy Programu. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla gminy

Zaniemyśl na lata 2023-2026, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dane do wykonania dokumentu pozyskano m.in. z: Głównego Urzędu Statystycznego, Państwowego Instytutu Geologicznego, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Dane o stanie środowiska naturalnego opisywano na podstawie aktualnych informacji, danych literaturowych oraz obowiązujących norm prawnych w zakresie ochrony środowiska.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Określono również metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwość jej prowadzenia. Stopień realizacji celów oceniany będzie w cyklach czteroletnich. W Programie zostały określone zasady oceny i monitorowania efektów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku. Obowiązek sporządzania raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska spoczywać będzie na Wójcie gminy Zaniemyśl.

W drugim rozdziale Prognozy dokonano charakterystyki gminy Zaniemyśl oraz oceny stanu środowiska gminy z uwzględnieniem obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodnościekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami.

W trzecim rozdziale Prognozy przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych w POŚ przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska:

- Zwierzęta,
- Rośliny,
- Ludzie,
- Powietrze i klimat,
- Wody,
- Powierzchnia ziemi,
- Krajobraz,
- Zasoby naturalne,
- Zabytki i dobra materialne,
- Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

We wskazanym rozdziale Prognozy zidentyfikowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie. Większość zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań będzie chwilowa, odwracalna i ustanie po wykonaniu inwestycji. Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026 ukierunkowane są na ochronę środowiska i zrównoważony rozwój gminy.

Największe oddziaływanie na środowisku będzie występować podczas realizacji zadań

polegających na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, budowie i modernizacji dróg (w tym głównie budowie obwodnicy) i ścieżek rowerowych oraz budowie i modernizacji wodociągów i kanalizacji, budowie oczyszczalni ścieków w Jeziorach Małych, budowie linii napowietrznej (energetycznej), zagospodarowaniu przestrzeni publicznej przy jeziorze Raczyńskim i rekultywacji wód powierzchniowych jeziora Raczyńskiego, odbudowie kanału Miłosławskiego z obwałowaniami, budowie PSZOK.

Możliwe jest wystąpienie oddziaływań negatywnych, których źródłem będzie etap realizacji budowy inwestycji, powiązany z koniecznością stosowania maszyn budowlanych i transportowych będących przyczyną emisji hałasu i zanieczyszczeń. Występowanie tej uciążliwości będzie jednak krótkotrwałe i miejscowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Prognoza wskazuje sposób w jaki powinny być wykonane poszczególne działania aby ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko m.in. odpowiednie zaprojektowanie inwestycji uwzględniające wymogi ochrony środowiska zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji, wybór odpowiedniego terminu prac dostosowanego min. okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, wegetacji roślin czy wybór odpowiedniej lokalizacji.

W rozdziale czwartym Prognozy wskazano najistotniejsze problemy ochrony środowiska na terenie gminy. Głównymi problemami z zakresu ochrony środowiska w gminie są: wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym; przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 oraz B(a)P w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi; niemodernizowane drogi; zwiększająca się liczba źródeł promieniowania elektromagnetycznego; zły stan JCWP występujących na terenie gminy; zagrożenie powodzią; słabo rozwinięta sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna; nieefektywny system kontroli wydanych decyzji; nieprzestrzeganie zasad kodeksu dobrych praktyk rolniczych; powstawanie dzikich wysypisk oraz obecność wyrobów zawierających azbest; brak prowadzenia masowych zalesień przez gminę; średni (przeciętny) wskaźnik lesistości na terenie gminy; możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez teren gminy; słaba świadomość ekologiczna mieszkańców.

Wraz z najistotniejszymi problemami wskazano wyznaczone cele, które mają przyczynić się do poprawy stanu środowiska w gminie: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż; prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi; racjonalna gospodarka odpadami; utrzymanie dobrego stanu oraz poprawa bioróżnorodności na terenie gminy; ochrona lasów i prowadzenie właściwej gospodarki leśnej; zapobieganie powstawaniu poważnych awarii; prowadzenie działań edukacyjnych.

W rozdziale piątym Prognozy przedstawiono potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Programu Ochrony Środowiska i wskazano, że brak realizacji zadań Programu spowoduje: pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego; brak spełnienia wymogów prawnych w zakresie wskaźników emisyjnych i wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych; wzrost emisji gazów cieplarnianych; pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych; wzrost zużycia zasobów wodnych; zwiększenie obciążenia zanieczyszczeniami komunikacyjnymi; pogorszenie klimatu akustycznego i zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne wartości poziomu dźwięku; zmniejszenie różnorodności biologicznej i cennych przyrodniczo terenów; problemy w zakresie spełnienia wymogów prawnych dotyczących gospodarki odpadami; pogorszenie jakości życia mieszkańców; zwiększone negatywne oddziaływanie zanieczyszczenia powietrza na dobra kultury; zwiększenie masy wytwarzanych odpadów i rosnący problem z ich unieszkodliwianiem; wzrost zagrożenia poważnymi awariami; brak podjęcia działań edukacyjnych doprowadzić może do ciągłego zwiększania efektywności procesów gospodarczych bez brania pod uwagę skutków zarówno przyrodniczych, jak i społecznych. Będzie to prowadziło do zwiększonego

zapotrzebowania na surowce oraz energię, a coraz większa ilość odpadów doprowadzić może do stałego zanieczyszczenia środowiska oraz zubożenia zasobów przyrodniczych.

W szóstym rozdziale Prognozy stwierdzono, że w wyniku realizacji zadań określonych w Programie nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko, a oddziaływanie będzie miało jedynie charakter lokalny.

W rozdziale siódmym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. W Prognozie zaproponowano ogólne zasady realizacji zadań, które mają na celu łagodzenie skutków realizacji przedsięwzięć w zakresie poszczególnych elementów środowiska naturalnego. Realizacja niektórych projektów może w niewielkim stopniu ingerować w różne elementy środowiska, lecz będą to oddziaływania o charakterze krótkotrwałym i odwracalnym.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu Ochrony Środowiska jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez: odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji; odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji; odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie siedlisk szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz terenów zabudowanych; wybór odpowiedniego terminu realizacji prac i dostosowanie ich do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych ptaków (zwłaszcza w przypadku termomodernizacji), itp.; stosowanie w miarę możliwości najlepszych dostępnych technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych uwzględniających ochronę środowiska; maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu; ograniczenie do minimum wycinki drzew i krzewów podczas prac budowlanych szczególnie modernizacji dróg i innych inwestycji liniowych oraz wprowadzanie osłonowych i izolacyjnych nasadzeń drzew i krzewów które będą ograniczać emisję hałasu i zanieczyszczeń w trakcie trwania eksploatacji dróg. W przypadku gdy całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje ryzyko nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie wcześniej działań kompensacyjnych. Działania te powinny przede wszystkim obejmować odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych korytarzy ekologicznych i tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją Programu, które wymagałyby kompensacji.

Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, dokument ten ma charakter strategiczny i część działań ma charakter ogólny i wskazuje jedynie kierunki działań co powoduje, że w chwili obecnej nie jest znana ich dokładna skala i lokalizacja części inwestycji przez co nie można precyzyjnie wskazać alternatywnych działań. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań zawarte w Prognozie mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Kolejny rozdział Prognozy wskazuje, że Program Ochrony Środowiska jest dokumentem o charakterze jednowariantowym i nie zwiera rozwiązań alternatywnych do założonych przedsięwzięć. Jedynym wariantem alternatywnym mogłoby być zaniechanie realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026, co jednak może w dużym stopniu zakłócić rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

W ostatnim rozdziale dokumentu przedstawiono krótkie podsumowanie i wnioski wskazując, że Program Ochrony Środowiska umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz

potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu. Zadania, które zostały wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska nie będą w sposób skumulowany oddziaływać na środowisko. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Zaniemyśl nie będzie powodować skumulowanego oddziaływania istniejących i planowanych funkcji terenów.

Oddziaływanie zrealizowanych zadań na formy ochrony przyrody, które zostały wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916), będzie szczegółowo oceniane podczas procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla inwestycji, które zostały określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).

11. Spis tabel

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania Programu (SOOŚ).....	27
Tabela 2. Wskaźniki monitorowania programu.....	29
Tabela 3. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia	35
Tabela 4. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia w 2021 r.	36
Tabela 5. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony roślin w 2021 r.	36
Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	38
Tabela 7. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Zaniemyśl	39
Tabela 8. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w roku 2020/21	41
Tabela 9. Pomiar natężenia ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Zaniemyśl w 2015 roku	41
Tabela 10. Trasy spacerowe na terenie gminy Zaniemyśl	42
Tabela 11. Stacje bazowe sieci telefonii komórkowej w gminie Zaniemyśl	43
Tabela 12. Linia wysokiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl	43
Tabela 13. Długość linii średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Zaniemyśl	43
Tabela 14. Częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko dla miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności	44
Tabela 15. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2020..	47
Tabela 16. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych na terenie gminy.....	49
Tabela 17. Wykaz złóż występujących na terenie Gminy Zaniemyśl	53
Tabela 18. Struktura gruntów w gminie Zaniemyśl	54
Tabela 19. Klasy bonitacyjne w odniesieniu do rodzajów gleb na terenie Gminy Zaniemyśl.	55
Tabela 20. Informacja o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji i ulegających biodegradacji	56
Tabela 21. Informacja o masie odpadów budowlanych i rozbiórkowych będących odpadami komunalnymi przygotowanych do ponownego użycia, poddanych recyklingowi i innym procesom odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy/związku międzygminnego	56
Tabela 22 Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar	60
Tabela 23. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar	68
Tabela 24. Powierzchnia lasów na terenie gminy Zaniemyśl	70
Tabela 25. Charakterystyka terenów zieleni urządzonej na terenie gmina Zaniemyśl	70
Tabela 26. Ocena oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska (w podziale na pozytywne, negatywne oraz neutralne).....	74
Tabela 27. Główne problemy i wyznaczone cele ochrony środowiska w gminie Zaniemyśl	135

12. Spis rycin

Rycina 1. Położenie gminy Zaniemyśl na tle powiatu średzkiego	31
Rycina 2. Położenie gminy Zaniemyśl na tle mezoregionów (Kondracki 2013).....	32
Rycina 3. Róża wiatrów dla Zaniemyśla	33
Rycina 4. Położenie gminy Zaniemyśl na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	46
Rycina 5. Położenie gminy Zaniemyśl w granicach JCWPd	47
Rycina 6. Położenie gminy Zaniemyśl w granicach JCWP Rzecznych	48

Rycina 7. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle Gminy Zaniemyśl	52
Rycina 8. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Zaniemyśl	69

Załącznik nr 1 Oświadczenie

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że kieruję zespołem przygotowującym w/w Prognozę i moje wykształcenie spełnia wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022, poz. 1029 t.j.). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem

Jakub Smakulski

Uzasadnienie

do Uchwały Nr LIII/405/2023 Rady Gminy Zaniemyśl

z dnia 24 kwietnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 – 2026” wraz z „Prognozą Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”

W celu realizacji polityki ochrony środowiska, organ wykonawczy gminy, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.), sporządza gminny program ochrony środowiska. Wykonując ustawowy obowiązek opracowano projekt „**Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 -2026” wraz z „Prognozą Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023-2026”**, w programie zawarto cele, priorytety i konkretne zadania, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak również nie inwestycyjnym, których realizacja ma posłużyć osiągnięciu celów polityki ochrony środowiska. W Programie ujęto zagadnienia związane z racjonalnym użytkowaniem zasobów naturalnych, poprawą jakości środowiska oraz wskazano narzędzia i instrumenty jego realizacji. Przedstawiono również harmonogram realizacji i szacunkowe nakłady na realizację Programu. Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, projekt Programu przekazano do zaopiniowania organowi wykonawczemu Powiatu Średzkiego. Uchwałą Nr 781/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r. Zarząd Powiatu Średzkiego zaopiniował pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 –2026”. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022, poz. 1029 ze zm.) w trakcie opracowania dokumentu przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko oraz zapewniono udział społeczeństwa. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządzona została „Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 –2026”. Do projektów w/w dokumentów wniesiono uwagi i wnioski, od jednej osoby, które obejmowały 36 uwag, z czego 29 uwag uwzględniono, 2 uwagi uwzględniono w sposób częściowy, 5 uwag nie uwzględniono. Dla przedmiotowego projektu programu Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny opinią sanitarną z dnia 29 czerwca 2022 r. znak: DN-NS.9011.444.2022 oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 02 lutego 2022 roku znak: WOO-III.410.18.2023.AM.1 wydali pozytywną opinię w sprawie projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zaniemyśl na lata 2023 – 2026” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Usunięto uchybienia zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Wójt Gminy

Justyna Dąbrowska

sporządziła: H. Jaskólska